

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 12 november 2004

§ 3 Förslag till Stockholms stads budget för 2005 för Stockholms stad och inriktning för 2006 och 2007 samt ägardirektiv 2005–2007 för koncernen Stockholms Stadshus AB (budgetutl.)

**Stadsdelsnämnderna: Övergripande
Punkt 9)**

Anförande nr 1

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Stadsdelsnämnderna gör ett väldigt gott arbete, både våra tjänstemän i förvaltningarna och självklart också våra förtroendevalda politiker. Under de senaste två åren har stadsdelarna och deras nämnder bedrivit en mycket högkvalitativ verksamhet. Stadsdelarna levererar till våra medborgare en god vård, en god omsorg och en bra och kvalitativ skolverksamhet. Det är en effektivt driven verksamhet som ska utvecklas, inte avvecklas.

Vid årsskiftet 1996-97 genomfördes reformen för ett lokalt demokratiskt styre i Stockholm. Genom stadsdelsnämndsreformen sparade också Stockholms stad centralt 350 tjänster.

Vi kommer att fortsätta utveckla stadsdelarna och stadsdelarnas verksamhet för att ge dem de bästa förutsättningarna att ta ansvar för att utveckla den generella välfärden. 2003 lade vi ut 1 100 miljoner kronor. I år har vi lagt ut 400 miljoner kronor. För nästa års budget kommer stadsdelarna, av de drygt 700 miljoner kronor som finns att fördela, att få 600 miljoner kronor.

Stadsdelarna lever i en kärv ekonomisk situation. Precis som vi pratade om i går drabbar naturligtvis lågkonjunkturen också verksamheter i alla Stockholms stadsdelar. Vi har sett en tuff upphämtning eller återhämtning mellan tertialrapporterna 1 och 2. Jag tror att det finns de allra godaste förutsättningarna för stadens totala ekonomi men också för stadsdelarnas ekonomi att tillse att budgeten och bokslutet kommer att balansera.

Det som också är viktigt att se är att bakom viljan till denna demokratiska och decentraliserade organisation ligger närheten till medborgarna. Det handlar om medborgarnas möjlighet att nå stadens tjänstemän och stadens politiskt förtroendevalda.

När vi tog del av oppositionens budgetförslag ställdes vi inför frågan hur det kommer sig att Moderaterna lägger fram ett budgetförslag som är underfinansierat med 600 miljoner kronor, där man med bara ett pennstreck bestämmer sig för att avveckla stadsdelsnämnderna och på det sättet spara 250 miljoner kronor. Vi ställde frågan i går, många av oss. Vi ställde många frågor som vi ännu inte har fått svar på.

Den verksamhet som i dag organiseras i stadsdelarna kommer ju att kosta på ett annat konto. Därför är vi fortsatt väldigt nyfikna på hur de här 250 miljonerna ska sparas. Annars blir det en sanning för oss att det budgetförslag som finns från framför allt Moderaterna är en luftbudget. Den är ofinansierad med 600 miljoner kronor.

Den allra bästa förutsättningen för Moderaterna själva är att deras budgetförslag inte genomförs. Därför ger vi från majoritetens sida Kristina Axén Olin och hennes moderata grupp ännu en chans att dag 2 redovisa på vilket sätt det ska sparas, vilka delar som ska sparas på och hur det ska organiseras.

Ordförande! Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 2

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Stadsdelsnämnderna innehåller en otroligt stor och viktig verksamhet: Barnomsorg, skola, äldreomsorg, handikappomsorg – ja, det som förmodligen stockholmarna dagligen engagerar sig allra mest i. Barnomsorgen är så otroligt viktig eftersom det handlar om hela vår gemensamma framtid. Den är naturligtvis också viktig för oss föräldrar, som måste kunna ha en fungerande barnomsorg för att kunna bidra till vår tillväxt. Skolan är också viktig eftersom det handlar om vår framtid. Äldreomsorgen är inte ens förhandlingsbar. Självklart ska våra gamla trotjänare, som tillsammans har bidragit till vårt samhälle, ha möjlighet till en trygg och värdig ålderdom. Handikappomsorgen är inte heller den förhandlingsbar. Finns det några som är mer beroende av att samhället fungerar för att de ska kunna vara med än de med olika funktionshinder?

Herr ordförande! Vi moderater vill höja ambitionsnivån när det gäller både skolan, barnomsorgen, äldreomsorgen och handikappomsorgen.

Jag skäms faktiskt som stockholmare och som politiker när jag nu ser vad som sker i vår stad. För att nämna några exempel: Jag skäms över servicehusavvecklingen som nu sker, av besparingsskäl. Man flyttar gamla människor både mot deras och de anhörigas vilja, för att spara pengar.

Jag skäms över en skola som inte kan garantera att alla elever går ut och faktiskt kan både räkna och läsa och inte vandalisera och klottra. Jag skäms över att elever mobbas i skolan.

Jag skäms också över att barnomsorgen inte kan fungera och att en del barngrupper faktiskt till och med blir större. Jag skäms över Enskede-Årstas omorganisation, då förskolecheferna nu av besparingsskäl ska vara chefer för sju daghem vardera.

Och jag skäms när jag besöker en verksamhet som den jag besökte i går – Mockasinen, en träningsskola i Älvsjö stadsdelsnämnd med de 23 mest multihandikappade barnen vi har i vår stad, med både mentala och fysiska handikapp. Mockasinen är nu nedläggningshotad beroende på stadsdelsnämndsorganisationen.

Herr ordförande! Vi moderater tycker att pengarna ska gå direkt ut till verksamheterna från Stadshuset, direkt ut till kompetenta verksamhetschefer så att man på det sättet kan höja pengarna som går direkt ut till det som är så viktigt. Stadsdelsnämnderna har själva uppgivit att bara deras administration kostar 750 miljoner. Vi tycker att man kan avveckla dem och i stället lägga pengarna på Mockasinen, på barnomsorgen, på skolan och på äldreomsorgen.

Herr ordförande! Jag vill slippa skämmas som politiker och stockholmare för vad som sker i vår stad. Jag yrkar bifall till Moderaternas budgetförslag.

Anförande nr 3

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Särskolan är den skolform där de barn som har de allra svåraste förutsättningarna går. Det är barnen som är födda utvecklingsstörda, många av dem gravt utvecklingsstörda. Jag är stolt över att vi kan erbjuda en skolgång för dem i Sverige. De barnen är inte förpassade till vårdinstitutioner som det var förr. Vi erbjuder dem skolgång. Men det krävs mycket omsorg och mycket kompetent personal.

En av de större förändringarna i budgeten i år är att särskolan lyfts över till stadsdelsnämnderna. Vad händer då? Jo, då händer det att de går in i det stora besparingsmaskineriet. Nu kommer, precis som nämndes nyss, ett antal särskolor sannolikt att läggas ned därför att pengarna är slut. Pengarna har gått till de svarta hål som finns i stadsdelsnämndernas budgetar.

De största besparingarna i årets budget sker på de barn som har de absolut svåraste förutsättningarna, nämligen de utvecklingsstörda barnen i särskolan. Det beror på att de stoppas in i stadsdelsnämnderna. I stadsdelsnämnderna får man nämligen flytta pengar hur man vill, mellan olika verksamheter. Man måste täcka upp ökade socialbidragskostnader. Man måste täcka upp kostnader som är lagstadgade. Då kan man skära på barnen och det är det man gör. Och man skär på de barn som har minst förmåga att protestera. De står inte här utanför och demonstrerar, de här barnen eller deras föräldrar. De är ganska få, men de är oerhört utsatta.

Ordförande! För elva år sedan var mitt parti med och sade att vi ville försöka med stadsdelsnämnder för att fördjupa demokratin i Stockholm. Vi var med och medverkade till stadsdelsnämndsreformen. I dag måste man konstatera att de höga mål som fanns inte på något sätt har infriats.

Den stora utvärdering som sattes i gång tog ett antal år. Det var Mats Hulth som beställde den när han var finansborgarråd. Det är Stockholms universitet som har gjort den och de skriver så här: Vår tolkning av stadsdelsnämndsreformens demokratimål är att reformen ska leda fram till ett ökat medborgerligt engagemang och ökat medborgerligt deltagande. Här måste man konstatera att sådana effekter i huvudsak totalt har uteblivit.

Det är naturligtvis en total avrättning av stadsdelsnämndsreformens själva syfte.

Samtidigt har det införts andra reformer i Stockholm. Under den borgerliga perioden 1991–94 infördes skolpeng och barnomsorgspeng. Vi införde äldreomsorgspeng

förra mandatperioden. Det flyttar makten, inte till lokala politiska nämnder utan direkt till individer och medborgare. I längden finns det ju en stor konflikt mellan att bygga upp nya politiska nämnder och att flytta makten till medborgarna. Det är i denna konflikt som vi så småningom måste göra ett vägval.

För vår del har vi dragit slutsatsen att stadsdelsnämndsreformen i huvudsak har varit misslyckad, om man ser till de mål som fanns. Den kan fungera som ett sätt att fördela resurser och besparingar. Jag utesluter inte att någon har rätt i att stadsdelsnämnderna är duktiga på att skära ned i viktiga verksamheter. Det utesluter jag inte. Men jag utesluter att det skulle vara något stort sätt att öka demokratin. I själva verket blir det ett hinder för pengssystem som ger makten till medborgarna.

Herr ordförande! Från vår sida menar vi att det är dags att avveckla stadsdelsnämnderna och i huvudsak ersätta detta med pengssystem, där individer och medborgare ges en väsentligt ökad makt jämfört med i dag.

Anförande nr 4

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stadsdelsförvaltningarna är stadens mest effektiva och slimmade organisationer. Centraliserade kolossförvaltningar är ofta både ineffektiva och mer svårgenomträngliga. I dag kan du, om du bor i Bredäng, vara med och arbeta med och bestämma över ombyggnaden av Bredängs centrum. Bor du i Husby kan du gå och träffa dina lokala politiker på ett öppet nämndmöte, om det är något som du undrar över eller vill diskutera. Exempelen är många på hur vår stad har blivit öppnare och mer välkomnande för dem som bor här. Tiderna då 13 politiker satt i centrala facknämnder och styrde över staden är över, tack och lov.

Det är det här lokala inflytandet som ni moderater är rädda för. Som jag sade i går: Ert syfte med att lägga ned stadsdelsnämnderna har inget med pengar att göra. Några 250 miljoner finns inte att spara. Ni har fortfarande inte svarat på hur ni ska spara, trots fråga efter fråga från majoriteten. Om de besparingar ni skulle genomföra blir verklighet, då blir det ett dråpslag mot välfärden i våra stadsdelar. Det är skolorna, parklekarna, förskolorna och våra gamla som kommer att få betala det.

Ni vill lägga ned stadsdelsnämnderna för ni är inte intresserade av lokal demokrati. Det är enklare att sitta här i Stadshuset, bakom stängda dörrar, och genomföra de nedskärningar som ni föreslår i er budget. Det är en helt annan sak att träffa grannar, ungdomar från fritidsgården, spärrvakten – alla de människor som finns i förorten – på öppna möten. Det handlar om kunniga och intresserade medborgare som vill vara med och påverka. Det är något som vi förtroendevalda ska ta på allvar, och det är något vi ska vara glada över.

Jag hoppas och jag tror att vi kan utveckla den lokala demokratin ännu mer. Det finns många intressanta exempel runtom i världen på deltagardemokrati, exempel där medborgarna är med på ett tidigt stadium och tar fram budgetar för en stadsdel eller en kommun.

Ordförande, fullmäktige! Under den här budgetdebatten har vi i fråga efter fråga sett en tydlig skiljelinje mellan majoriteten och de borgerliga partierna. Den skiljelinjen

finns också i synen på den lokala demokratin. Oppositionen bygger byråkratiska kolossnämnder. Vi vill utveckla den lokala demokratin. Oppositionen vill skära ned för hundratals miljoner. Vi satsar 600 miljoner kronor på stadsdelsnämnderna. Skiljelinjen går just där, mellan dem som vill centralisera och återbyråkratisera och oss som vill demokratisera och utveckla. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 5

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och andra åhörare! Miljöpartiets bidrag i den här budgeten är jag väldigt nöjd med. Jag tycker att vi har hittat en fin balans i det förslag som läggs fram i dag. Vi tycker att vi bidrar till välfärdssamhället med vår syn på livskvalitetsfrågor. Jag tänker gå igenom några av de frågorna här och nu, frågor som så tydligt skiljer ut oss från oppositionens partier som vill ta bort allt vad livskvalitetsfrågor heter från den kommunala välfärdsdebatten.

Agenda 21 är ett av de absolut viktigaste sätten att arbeta när det gäller miljöfrågor. Det tar sin utgångspunkt i medborgarnas engagemang, i människors arbete i lokala verksamheter. Det är just som enskilda människor – som individer, som ni så vackert brukar säga – som vi faktiskt kan påverka i miljötänkandet. Här har Miljöpartiet åstadkommit en ökning av den verksamhet som man kan bedriva inom Agenda 21. Jag konstaterar när jag läser åtminstone två av oppositionspartiernas förslag att man plockar bort i stort sett all miljöverksamhet riktad till medborgarna.

Kopplade till miljöfrågorna är också konsumentfrågorna. Miljöpartiet anklagas ofta för att vara emot ekonomisk tillväxt. Så är det inte. Vi är för en långsiktig ekonomisk tillväxt som bygger på en hushållning. Därför är konsumentverksamheten en oerhört viktig del som vi har valt att satsa på i den här budgeten. Var och en ska utifrån sitt eget ansvar få hjälp och stöd av kommunen i de frågorna.

Livskvalitetsfrågor handlar om satsningar på barn- och ungdomsfrågor, att barn ska få möjlighet till träffpunkter som inte bara är kommersialiserade. Livskvalitetsfrågor handlar om att metodutveckla individ- och familjeomsorgen och att öka den uppsökande verksamheten – att vi själva tar initiativ ute i stadsdelarna för att verka för det här. Livskvalitet innebär att förbättra möjligheterna för äldre som är förhindrade att ta sig ut att få komma ut, att få röra sig ute.

Med det, herr ordförande, vill jag för närvarande tillstyrka det utomordentligt goda förslag som vi har lagt.

Anförande nr 6

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Herr ordförande! Vi kristdemokrater anser att stadsdelsnämnderna har kommit för att stanna. Som vi ser det motiveras de för det första av att det är ett kostnadseffektivt sätt att sköta lokala frågor på ett lokalt plan på ett samordnat sätt. Stadsdelsnämnderna innebär att medborgarna har lätt att hitta rätt i förvaltningen, lätt att nå rätt person för att få den information man behöver. Skulle de centrala nämnderna ta över ansvaret för olika frågor är vår stad så stor att det med all sannolikhet skulle behövas distrikts-, region- eller områdesverksamheter av olika slag.

Det andra viktiga motivet för stadsdelsnämnderna är förstås det lokala politiska inflytandet. Det finns en levande politisk debatt ute i våra stadsdelar. Frivilligorganisationer, till exempel idrottsrörelsen, olika engagerade grupper av föräldrar, äldre, deras anhöriga och ungdomar vill vara med och påverka besluten som fattas i politiken. De här grupperna, rörelserna, behöver någon att kontakta i de frågor de tycker är viktiga. Här anser vi att de politiska partierna måste kunna möta den lokala politiska debatten och det lokala politiska intresset och inte avskärma sig. Man ska komma ihåg att många av våra stadsdelsnämnder faktiskt är som stora svenska städer.

Forrest Gump sade, i den fantastiska filmen med samma namn, att livet är som en ask med choklad – fast på engelska, en väldigt speciell engelska. Man kan fylla den asken med enkel, konstgjord och billig choklad eller med god, fin och smakfull choklad. De som känner mig vet att det inte är någon tillfällighet att jag tar choklad som en liknelse. Men det gäller att stadsdelsnämnderna har viktiga uppgifter och rådighet över sina ansvarsområden. Stadsdelsnämnderna ska inte vara ett mål i sig utan ett verktyg för att utföra bra verksamheter.

Jag vill avslutningsvis ta upp förskolan. Vi anser att förskolan borde få mer resurser. Det som händer nu är att majoriteten, trots sina stolta mål om minskade barngrupper, håller på att skapa problem också för stadsdelsnämnderna som fenomen. Problemet är att stadsdelsnämnderna använder förskolepengar till annat. I tertialrapport 2, som kommer till kommunstyrelsen inom kort, redovisar stadsdelsnämnderna nästan 50 miljoner som överskott på förskolan. Det är nästan 50 miljoner som hade kunnat användas för att förbättra kvaliteten i förskolan och minska barngrupperna. Jag tycker att Annika Billström ska förklara hur det ska räcka till den utbyggnad av förskolan som ska inrymma minskade barngrupper.

Anförande nr 7

Borgarrådet N i l s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja vända mig till dig, Ewa Samuelsson, och ta upp en debatt som du inledde i går, i inledningsdebatten. Du citerade Karl-Petter Thorvaldsson i en socialdemokratisk självkritik av en centraliserad socialism som reducerar medborgaren till en klient i samhället, där solidariteten endast uttrycks genom att man betalar hög skatt och där man i övrigt är klient i relation till ett antal offentligt producerade verksamheter. Jag instämmer i den kritiken. Det var en väl formulerad kritik från Karl-Petter Thorvaldsson.

Det var bara synd att du inte fortsatte resonemanget och funderade över hur vi ska organisera samhället i stället. Du glömde att kritisera den nyliberalism som i stället reducerar medborgaren till kund. Du glömde att föra resonemanget om vad som händer om vi utgår från att var och en är en individ oberoende av andra. Du talar om familjen. Men är det så att våra familjer glider runt som öar i universum helt oberoende av varandra? Eller kan det vara så att det finns ett antal frågor där vi måste ta ett gemensamt ansvar, fatta gemensamma beslut, utan att vi reducerar solidariteten till frågan om att betala via skattsedeln?

Kristina Axén Olin framförde i går en fantastisk definition av demokrati. Hon sade att demokrati är när familjen vid köksbordet väljer skola, äldreomsorg etcetera. Det

är definitionen av demokrati. Oerhört fascinerande! Demokrati betyder folkstyre. Det där skulle då förutsätta att det inte finns några gemensamma frågor i samhället, Kristina Axén Olin, som vi måste lösa ovanför familjen, utanför köksbordets ram. Hur ska vi göra med utformningen av parken, till exempel? Hur ska den frågan kunna lösas vid köksbordet? Hur ska vi göra med att bestämma vilka offentliga tjänster som ska finnas? Du förutsätter att det bara handlar om att välja mellan offentliga tjänster. Men vilka ska finnas och vilket innehåll ska finnas?

Göran Rosenberg har nyligen i en fantastisk bok, *Plikten, profiten och konsten att vara människa*, genomfört ett fantastiskt dubbelmord. Han har mördat nyliberalismens idiotiska teser om att var och en är en individ oberoende av andra. Han har också mördat den centraliserade statssocialismen som utgår från att vi kan reducera frågan om sammanhållning i samhället till en fråga om skatt och en stor offentlig sektor.

Vad vi borde göra är att fundera på hur vi kan utveckla mötesplatserna, gemenskaperna, där vi faktiskt behöver fatta beslut om sådant som är större än oss själva som individer. Stadsdelsnämnderna är inte lösningen, men det är en del av lösningen på detta.

Jag tror att mycket av den kritik som finns mot stadsdelsnämnderna är riktig när det gäller demokratifrågorna. Men då ska man inte ställa sig frågan hur vi ska avveckla dem och gå till ett system där vi reducerar medborgarna till kunder utan i stället frågan hur vi ska gå längre, så att medborgarna blir aktiva, deltagande demokratiska individer. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 8

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Det var synd att du inte tog andra delar av citatet från Karl-Petter Thorvaldsson också. Han berättade att Socialdemokraterna hade sett till att det var staten som blev utbildare, fostrare och omhändertagare. Det är just det som vi kristdemokrater reagerar på.

Vi tror på människors inneboende kraft. Vi tror att människor som får makt över sina egna liv, kan leva på sin lön och på det sättet engagerar sig också ser var de kan gå samman, var de kan hjälpas åt och var de kan stötta varandra. Men Socialdemokraterna har byggt ett samhälle där man kan luta sig tillbaka och kräva sina rättigheter. Det hör vi inte minst i många debatter ute i stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 9

Borgarrådet Nilsson (s): Det ligger mycket i kritiken mot att staten centralt skulle organisera alla de här välfärdsverksamheterna. Jag håller med om det. Men staten behövs. Det gemensamma behövs, inte minst för att man faktiskt också ska fördela saker och ting.

Om du har föreställningen att saker och ting bara kan lösas i familjen kommer inte alla att ha tillgång till den här välfärden. Alla kommer inte att kunna få de frågorna lösta. Det är skillnad på den som tjänar 12 000 kronor och den som tjänar 100 000 kronor i månaden. Det är skillnad!

Du pratar om rättigheter. Det är precis min kritik av nyliberalismen, pengsystem och kundvalsmodeller. Det borde ni reflektera över i Kristdemokraterna. Ni har mycket gott tänkande i den här budgeten. Men att reducera medborgaren till klient är precis samma sak som att reducera medborgaren till kund. Ni pratar om rättigheter, om att vi ska utvärdera i förhållande till de kontrakt som är skrivna. Det handlar inte om någon solidaritet mellan människor. Det handlar inte om att människor ska lösa problem tillsammans. Det handlar om att vi är kunder i relation till någon centralt producerad förutbestämd tjänst, och det är oklart vem som bestämmer vilken tjänst som ska levereras.

Ni borde fortsätta tänka ideologiskt, så kanske ni landar på en helt annan lösning än de övriga borgerliga partierna.

Anförande nr 10

Borgarrådet Axén Olin (m): Herr ordförande! För mig, Erik Nilsson, är reell demokrati när människor i större utsträckning hemma vid köksbordet eller i vardagsrummet kan bestämma över vilken omsorg, skola, äldreomsorg eller servicehus de vill ha, som jag sade i går. Det är för mig mycket mer demokrati än att tala om öppna nämndsammanträden, som Ann-Margarethe Livh gjorde, som lösningen på demokrati.

Jag vill fråga dig tillbaka, Erik Nilsson: Är det reell demokrati, tycker du, när du och dina kolleger lägger ned en verksamhet som Mockasinen för att i stället prioritera att lägga 200 000 på att America Vera-Zavala i Skarpnäcks stadsdelsnämnd ska hålla en kurs i demokrati? Är det vad som är demokrati för dig?

Anförande nr 11

Borgarrådet Nilsson (s): Problemet med din demokratisyn och pengsystem, Kristina Axén Olin, är att den frågan aldrig skulle uppkomma. Ni vill ju ha en statlig särskoleschablon. Det är en intressant upplysning, för den ligger 30 procent under vad vi satsar i Stockholm. Det skulle inte finnas någon Mockasinen kvar och inte särskilt många andra träningsskolor heller. Framför allt, vi skulle aldrig kunna föra diskussionen om det ska gå 200 000 till ett demokratiprojekt eller om det ska gå pengar till särskolan. Den diskussionen kommer aldrig att föras i den här församlingen, i stadsdelarna – på ställen där folk kan medverka och diskutera detta – utan det är fastställt precis hur allting ska se ut genom något slags centralt beslut i riksdagen. Det ska gå en peng ut, en schablon, till varje verksamhet.

Du förutsätter i din demokratisyn att det inte finns någonting utöver det valet av de förutbestämda tjänsterna. Det är någon som kommer att bestämma. Någon annan kommer att bestämma det. Men det kommer inte att vara synligt. Det kommer inte att vara möjligt att diskutera. Och någonstans är det kanske det ni ytterst vill, att det är just marknaden som ska avgöra det. Det är i själva verket köpkraften som kommer att avgöra inriktning på och tillgänglighet till välfärdstjänsterna.

Anförande nr 12

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Kan inte Erik Nilsson förklara varför ni inte avskaffar de borgerliga pengsystemen när ni har chansen? Kan du inte göra det? Kan du inte berätta? Vi har infört barnomsorgspeng och skolpeng i början på 90-talet. Ni fick chansen att ta bort dem. De blev kvar. Ni var emot dem när de infördes, men de blev kvar. Vi införde äldreomsorgspeng förra perioden. Ni gick till val på att ta bort den. Men den blev kvar. Någon fördel har det förmodligen, tycker ni kanske.

Du argumenterar som om vi här skulle vilja ta bort alla politiska system. Så är det ju inte. Frågan är hur många nivåer vi ska ha, hur många hierarkier vi ska ha. Titta på det område du och jag sysslar mest med, skolan. I dag går 35 procent av barnen i fristående förskolor i Stockholm. De har inga stadsdelsnämnder. 20 procent går i fristående skolor. De har inga stadsdelsnämnder. Men det funkar ändå. De som jobbar där tycker att det är alldeles utmärkt, och i själva verket är det ett av skälen till att de söker fristående form – att de slipper den kommunala hierarkin och byråkratin. Vi vet båda två att det är så. Det är ju därför man vill knoppa av, för att slippa den kommunala nämndbyråkratin.

Varför är det så att det inte står demonstrationståg utanför Stadshuset, just nu när vi har budgetfullmäktige, med friskolefolk som kräver stadsdelsnämnder?

Anförande nr 13

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det vi har gjort är just att se till att man kan fatta lokala beslut. Du säger att vi inte har avskaffat pengsystemet. I ett annat ärende har ni kritiserat oss för att på skolans område ha en allt större del av pengarna som inte fördelas lika per elev utan det är lokala demokratiska beslut. Man måste föra lokala samtal.

Hur många nivåer ska man ha i samhällshierarkin? Ja, det är en intressant diskussion som pågår nu, med ansvarsutredningen. Men en sak är jag säker på, och det är att en väldigt lokal demokratisk nivå av kommuntyp är en av framgångsnycklarna till att Sverige i dag är ett bra samhälle att leva i. Det är inte centraliserade system som det franska eller många andra mellaneuropeiska system. Det handlar just om att vi kan organisera den känsla av ansvar för varandra som är större än ansvar för individen och större än ansvar för familjen. Vi kan hitta mötespunkter där människor kan ta ansvar för helheten.

Ni som har värdekonserverna värderingar inom borgerligheten borde verkligen fundera över vad ni håller på med när ni reducerar medborgarskapet till en fråga om att konsumera offentlig tjänsteproduktion.

Anförande nr 14

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Fullmäktigeledamöter, åhörare! I går fick vi höra mycket om att Stockholm är vackert, och det är det. Tyvärr gör vi det bästa för att förstöra det eller för att se på medan det förstörs. Jag har under hela mitt liv haft ett ganska resande arbete och har kunnat se förändringen i Europas städer och Stockholm. När man kom till Lissabon eller Madrid i början på 80-talet var det

skräpigt och fult, och i Stockholm var det fint. I dag är det precis tvärtom. Skräp, skadegörelse och klotter är vår allmänna vardag, och det är inget litet problem.

När jag åkte tunnelbana in i morse roade jag mig med att räkna hur mycket klotter och skräp det fanns, från Gubbängen och in till stan. Jag gav upp i höjd med Skärmarbrink. Då hade jag räknat till 120 olika klotterställen. Det här är ett gigantiskt problem, framför allt för oss som bor i förorten. Frågan är: Varför är det några som har rätt att göra vad de vill med det offentliga rummet? Jag kan aldrig förstå att Socialdemokraterna accepterar det. Det är också ett stort problem för de ungdomar som hamnar i det här.

Vi fick läsa i tidningen i förra veckan att Katarina-Sofia upphör med sin klottersanering för resten av året. Jaha, tänkte jag, vad är det för nyhet? Det är väl inget att skriva om över huvud taget. I Farsta har vi hittills i år inte satsat en enda krona på klottersanering, för våra pengar räcker inte, trots att vi vet att den enda metod som hjälper mot klotter är sanering. I Helsingfors har man gjort detta, och man har sett goda resultat.

Majoriteten pratar i stället om utvärderingar. Man ska utvärdera ett projekt i Skärholmen där man faktiskt sanerar. Det är ju jätteintressant! Vad förväntas man komma fram till i utvärderingen? Att klottret togs bort eller att det blev kvar, eller vad ska man komma fram till?

Sedan kommer det nya, skarpa förslag från Erik Nilsson i kulturnämnden, om nu bildundervisningen i kulturskolan har misslyckats. Aj aj aj, de har inte gjort någon bra verksamhet. De borde göra något annat. Då skulle klottrarna försvinna. Vi inför något slags legala, kommunala klotterväggar. Det har vi gjort förut, kan jag säga – i Liljeholmen.

Ann-Marie Strömberg sade i går att man hade stora problem i Liljeholmen med klotter. Vet du vad det beror på? Jo, ni hade ett försök med kommunala väggar i början på 90-talet. De finns kvar fortfarande. Det vet ni. Vi hade det i Husby. Det har funnits i Göteborg i somras. Riksteatern hade en gigantisk, megastor legal vägg dit man bjöd in den kända graffitikonstnären Sneez för två år sedan. Det tog två dagar, sedan var lilla Sneez på tunnelbanan i Slussen och klottrade, trots att han hade en alldeles egen jättestor klottervägg själv.

Vi måste dra några slutsatser av vad som händer. Ibland känns det som om det är någon slags ding ding värld, om ni kommer ihåg den filmen. Att lösa klotterproblemet genom att införa kommunalt sponsrade sprejburkar är en fullkomligt galen idé. Jag undrar vem som kom på detta.

Anförande nr 15

Borgarrådet Nilsson (s): Eftersom Madeleine lyckas få in klotterdiskussionen i den övergripande SDN-diskussionen ska jag försöka anknyta till den. Vad beror klotter på, ytterst? Forskningen säger tre saker. Det är ungdomar som inte blir sedda och uppmärksammade. Det är ungdomar som vill testa gränser och göra det illegala; det är alldeles riktigt. Det är också ungdomar som vill uttrycka sig konstnärligt. Det är drivkraften och förklaringen bland dem som klottrar.

Ytterst handlar den här frågan naturligtvis om utanförskapet i samhället, om det utanförskap som är grunden för många av våra problem, den segregation, den meningslöshet, den känsla som finns av att inte delta i samhället. Det handlar faktiskt om den frågan som jag var uppe och pratade om förut. Det vore intressant om Folkpartiet kunde inse detta.

Det viktiga är då att satsa pengar förebyggande, att ungdomar får positiva saker att göra ute i stadsdelarna. När vi diskuterar klotterfrågan är det oerhört intressant att diskutera varför ni, Madeleine Sjöstedt, säger nej till en förstärkning på 9 miljoner för fritidsverksamhet för ungdomar ute i stadsdelarna. Det kanske vore något, om du vill få stopp på klottret. Rösta ja till majoritetens förslag!

Anförande nr 16

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag önskar att Erik Nilsson kom ut till Farsta. Där har vi nästa år ett budgeterat underskott vad det gäller klottersanering. Vi kommer att ta 2 miljoner från förskolan eller någon annan av de sociala verksamheterna och lägga på klottersanering. Vi har ändå ett minus på 2 miljoner inom detta område. Samtidigt ska man satsa 3 miljoner på att införa legala välgar.

Jag hälsar Erik Nilsson välkommen ut för att förklara för medborgarna ute i min stadsdel varför denna prioritering är vettig.

Anförande nr 17

A n n M a r i E n g e l (v): Den här debatten handlar om stadsdelsnämnderna övergripande, Madeleine. Du vill ständigt återkomma till denna fråga. Eftersom du nämnde Katarina-Sofia undrar jag om du tror att det är bättre att man inte har stadsdelsnämnder när det handlar om klottersanering. Det är ju det den här diskussionen handlar om. Jag tror faktiskt att stadsdelsnämnderna är ett bra organ för att jobba med de här frågorna. Det finns till exempel ett brottsförebyggande råd som vi har i Katarina-Sofia, som jobbar väldigt mycket med de här frågorna. Där samarbetar fastighetsägarna, närpolisen, skolan och vårt team för uppsökande verksamhet med ungdomar och så vidare.

Jag tror att det är viktigt att man har det lokala perspektivet, att man samverkar. Vi vet att det finns stora brister i det här, att det är olika aktörer som ska sköta olika delar av klottersaneringen. Det handlar om att kunna samverka och se till att man tar bort klottret meddetsamma, att man har vettig och bra verksamhet för de ungdomar som befinner sig i gränzonen. Det tror jag ska ligga på stadsdelsnämnderna, och det är det den här diskussionen handlar om.

Anförande nr 18

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Diskussionen handlar om stadsdelsnämnderna utför sitt uppdrag att sanera klotter och skapa en dräglig livsmiljö för medborgarna som bor där. Det är i allra högsta grad en stadsdelsövergripande fråga. Jag hävdar att stadsdelsnämnderna inte gör det. Jag skulle vilja ha ett svar från Ann Mari Engel: På vilket sätt gynnar det invånarna i Katarina-Sofia att ni slutar klottersanera? På vilket sätt gynnar det deras omgivning och miljö?

Anförande nr 19

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det jag förväntar mig av utvärderingen av projektet i Skärholmen är att vi ska ha hittat en fungerande samordningsmodell som gör att vi effektivare kan bekämpa klottret.

I likhet med min partikamrat kan jag inte se att ett avskaffande av stadsdelsnämnderna på något sätt skulle medföra en förbättrad klotterbekämpning. Det är tvärtom så att det lokala samarbetet underlättas. Vi har i Liljeholmen ett väl fungerande samarbete med polisen genom vårt lokala brottsförebyggande råd. Vi har ett mycket väl fungerande samarbete med polisen, fältassistenter, socialtjänsten och ungdomsverksamheter. Det gör att vi organiserar klotterbekämpningen så bra som vi kan. Jag vill inte säga att vi lyckas helt, för det är ett sisyfosarbete.

Beträffande graffiti på Aspuddens skola är de ungdomar som deltog i det projektet vuxna för länge sedan, så du kan inte göra någon koppling mellan den verksamheten och de problem vi har i Liljeholmen nu. Det är generationer av barn sedan.

Anförande nr 20

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det där sista var jätteintressant, för både du och jag vet att de klottrar fortfarande. Både du och jag träffar på dem. De är i 30-årsåldern nu, och de håller fortfarande på och springer runt på gatorna och klottrar.

Min fråga kvarstår. Du pratar om Skärholmen och säger att det är så jättebra. Vad roligt! Vi i Farsta sade att vi gärna skulle ha ett liknande projekt. Tyvärr har vi noll kronor i vår budget för att ens sanera. Att vara med i några skojiga projekt är inte att tänka på, med den här majoritetens politik.

Anförande nr 21

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Det här tydliggör verkligen de ideologiska skiljelinjerna. Oppositionen vill satsa på att arbeta med symtom medan vi gärna vill arbeta med hur problem uppkommer, det vill säga vi vill arbeta med livskvalitetsfrågor. Det är någonting man faktiskt kan slå ihop. Vi satsar på barn och unga – jättebra! Effekten av det är att klottret minskar. Men vad gör ni? Ni vill bara ta bort klottret och struntar i resten.

Anförande nr 22

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det var ett mycket klagande inlägg. Christer Öhgren säger att Miljöpartiet vill syssla med hur det uppkommer. Det förstår jag verkligen. Det kan jag lova att Miljöpartiet gör. Ni tycker ju att det är helt korrekt att utrusta alla ungdomar, oavsett om de är konstintresserade eller inte, med en kommunalt sponsrad sprejburk. Då ser ni verkligen till att det uppkommer, det kan jag försäkra. Där har ni lyckats.

Anförande nr 23

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige, journalister, radiolyssnare och publiken på hyllan! Kära nån, säger jag. Det handlar om stadsdelsnämnderna som vi

ska debattera och nu debatterar. Fanns det över huvud taget ett liv före stadsdelsnämndernas införande? Jag undrar om Stockholm har funnits i 750 år eller inte. Det låter på majoriteten som om stadsdelsnämnden är allt.

Finns det inte andra orter här i Sverige som inte har stadsdelsnämnder men ändå har barnomsorg, handikappomsorg, äldreomsorg och skola? Det låter inte så på den politik som ni för. Jag ser det mer som att många stadsdelsnämndsordförande och andra börjar bli mer och mer beroende av sina arvoden, och då gäller det att hålla i stadsdelsnämndsreformen. Det är löjligt att tro något annat. Gå ut och se er om i världen!

Jag säger som Kristina Axén Olin: Jag skäms över er politik.

I stadsdelsnämnden i Farsta sitter jag som gruppleddare för Moderaterna. Jag vet inte om jag är stolt över det eller inte. Jag är en vanlig människa som har fått det förtroendet. Jag går och handlar i min affär och talar inte om för människor att jag är moderat gruppleddare. Jag är Birgitta Holm – en vanlig individ. Men majoriteten tycker tydligen att det är det viktigaste att tala om det, med politiska medel och styrmedel.

Jag lever i en helt annan värld än vad ni gör. Jag är distriktssköterska i Enskede-Årsta, som många av er känner till. Där möter jag förtvivlade vårdbiträden som springer som skällade troll för att hinna med och som inte får framföra sina synpunkter på hur omsorgen ska skötas, för då kan man straffas. Då kan man straffas av er som styr. Stockholms stad har nämligen börjat hota sin personal, framför allt hemtjänstpersonalen. Det är förskräckligt men sant, och jag har varit med om det.

I Enskede-Årsta ska vårdpersonalen inom loppet av två timmar sköta fem pensionärer. Det innebär en snittid på 24 minuter per brukare. På denna tid ska pensionären, som är dement, svag och beroende, få hjälp att ta sig ur sängen, byta blöja, tvättas, få frukost och bli påklädd för att sedan, i värsta fall, vänta till kvällspatrullen kommer. Jag bara undrar hur många i den här salen som på 24 minuter hinner stiga upp, kissa, bajsas, tvätta sig, klä på sig och äta frukost. Och då är de flesta av oss inte så halta och lytta utan ganska självgående.

Nej, säger jag, ned med dessa förhatliga stadsdelsnämnder och använd pengarna till något viktigt, till de personer som bor! Ut och se er om i verkligheten, för det gör jag varje dag. Bifall till den moderata reservationen!

Anförande nr 24

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Men du, Birgitta, när ni har avvecklat stadsdelsnämnderna ska ni ju ha sociala distriktsnämnder, eller hur? Något måste ni ju ha lokalt. Jag har tittat lite på vad det betyder. Det betyder att man måste ha kvar ungefär 80 procent av verksamheten i lokal regi, om man nu vill ha sociala distriktsnämnder. Så stor del av verksamheten handlar det om.

När du nu ska spara så oerhört mycket på den lokala demokratin, hur ska du då få ihop er ekonomi och hjälpa folk att bajsas och kissa och allt vad det var?

Anförande nr 25

B i r g i t t a H o l m (m): Vi lever i skilda världar, du och jag. Det är föraktfullt.

Vi ser till att människor får jobb och inte behöver ha sitt socialbidrag. Ni ska ju införa arbetstidsförkortning, och det kommer att kosta, som sagt var. Vi vill dessutom ha pengsystem. Vi har en helt annan politik som gynnar varje människa. Er politik gynnar bara de lokala politikerna. Det är där skillnaden ligger. Ni ser till politiker – vi ser till alla människor i samhället.

Anförande nr 26

I n g e r S t a r k (v): Kära nån, Birgitta Holm! Om det är någon som är föraktfull i den här staden så är det faktiskt du. Jag är också en vanlig människa, bor i en hyrestrea i Farsta strand och åker tunnelbana. Jag är dessutom handikappad, så jag har en viss kännedom om både handikappomsorg och hemtjänst.

Det är trist för dig Birgitta Holm att stadsdelsnämndsmötena protokollförs, för din gruppleddare framförde en oerhört grov lögn här i salen i går. Den kommer jag att debattera med dig senare.

Anförande nr 27

O r d f ö r a n d e n : Det finns inga lögner i det här huset. Det finns bara de som minns lite fel.

Anförande nr 28

B i r g i t t a H o l m (m): Jag vet inte vad du menar med gruppleddare, Inger Stark. Det är väl ändå jag som är gruppleddare för Moderaterna i stadsdelsnämnden. Jag står för vad jag säger och för mina protokoll. Jag har inget att skämmas för. Vi har hört sedan i går att vi från oppositionen är trista, gnälliga och surar. Vi återkommer väl i den här debatten.

Anförande nr 29

Borgarrådet N i l s s o n (s): Om jag har förstått ditt inlägg, Birgitta, så är du kritisk till att du som verksam i verksamheten inte fick komma till tals med de politiker som fattar beslut. Precis innan hade du informerat oss om att ditt förhållningssätt till att vara förtroendevald är att du inte vill att folk ska känna till att du är förtroendevald, så att de kan komma fram och prata med dig, därför att du är en vanlig människa.

Det avspeglar lite de problem som ni har när det gäller att fundera över demokrati och demokratisyn. Förutsättningarna för att man som sjuksköterska, distrikts-sjuksköterska, verksam i verksamheten, eller som medborgare ska komma till tals med dem som fattar beslut ökar betydligt om man ingår i en skara av 40 000 eller 50 000 invånare som ska ta kontakt med 11 personer som sitter i nämnden jämfört med om man ingår i en skara av 750 000 personer som ska ta kontakt med oss 8 majoritetsborgarråd eller 4 oppositionsborgarråd.

Jag tycker att du på ett utomordentligt, jättebra sätt illustrerade fördelarna med stadsdelsnämndsreformen. Tack för det, Birgitta Holm!

Anförande nr 30

B i r g i t t a H o l m (m): Man lyssnar på vad man vill lyssna på. Jag tycker att du ska skruva upp din hörapparat. Du har inte lyssnat ett dugg på vad jag har sagt. Det är inte jag som inte får komma till tals. Jag får komma till tals. Jag pratar i egenskap av anställd i Stockholms läns landsting. Jag träffar hemtjänstpersonal dagligen som inte får någon hjälp eller stöd i sitt arbete, och brukare. Det var det jag talade om.

Man får lyssna på det andra har att säga. Men man lyssnar och tar till sig det man vill, naturligtvis, för din del.

Det handlar inte om att jag skäms över att vara förtroendevald. Det var inte det jag sade. Men du vill bara försöka ta politiska poänger, och det hedrar dig definitivt inte, Erik Nilsson. Jag återkommer.

Anförande nr 31

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stadsdelsnämnderna är "ett bra och effektivt sätt att bedriva stadens olika verksamheter". Stadsdelsnämnderna måste "aktivt arbeta för att stärka den lokala förankringen och öka medborgarinflytandet". Så tycker vi och så tycker Kristdemokraterna. Det här var citat ur deras budget.

Vi är glada över att ett av partierna på er sida håller fast vid stadsdelsnämnderna. De inrättades en gång med stark majoritet här i salen.

Kristdemokraterna utvecklar i sin budget stadsdelsnämnderna. Ni flyttar ut ännu mer verksamhet från de centrala nämnderna. En hel del av det tycker vi också är bra. I enlighet med SPO-utredningen kommer vi också att göra det. Den ska ju tas lite senare i höst här i fullmäktige. Där är vi överens.

Men, snälla kd, varför motsäger ni ert eget resonemang genom att föreslå nämndsammanslagningar? Ni vill slå ihop nämnderna på Södermalm till en nämnd med 110 000 invånare utan någon rimlig motivering. Ni slår ihop Rinkeby och Kista. Det är ett lovvärt integrationsändamål, men det är ett opraktiskt förslag som slår sönder den lokala förankringen. På det sparar ni dessutom 18 miljoner, en siffra som är gripen ur luften. Hittills har alla sammanslagningar medfört underskott i nämnderna.

Kristdemokraternas ambitioner är lovvärda men frågan är hur i all världen ni skulle kunna samarbeta med de två högerpartier som båda vill lägga ned stadsdelsnämnderna helt och hållet. För Moderaterna har jag respekt. Jag vet hur er politik ser ut. Jag förstår att stadsdelsnämnderna inte passar i den modellen. Det handlar ju om konkurrensutsättning, privatisering och avknoppning. Makten flyttas till företagen. Sedan kan man undra vad personalen har att säga till om där, Birgitta Holm.

Jag delar inte era åsikter, men jag respekterar dem. Däremot tycker jag att er trovärdighet försvinner när det kommer till finansieringen. I själva verket innebär era besparingar, både lokalt och centralt, att stadsdelarna får skära ned ungefär 600 miljoner i sina verksamheter. Våga stå för det! Trolla inte bort besparingarna med tal om icke preciserade rationaliseringar. Skämmas tycker jag att ni ska göra över er egen politik.

Folkpartiet skapar en konstig hybrid med tolv områdesnämnder som ska göra allt sådant som ni inte tycker är så viktigt att ett borgarråd i Stadshuset ska göra – socialtjänst, biståndsbeslut, lokal kultur. Däremot ska ni flytta tillbaka era hjärtefrågor, skola och förskola, och inrätta en ny stor nämnd för äldreomsorgen, ni som inte vill ha fler centrala nämnder. Det ska ni också spara några hundra miljoner på.

Jag tycker att det är tråkigt att Folkpartiet har bytt åsikt och inte längre stöder stadsdelsnämnderna. Det är för mig ytterligare ett tecken på det som vi kan se på många ställen i årets budget: Folkpartiet i Stockholm har blivit en sorts Moderaterna *light*. Ni traskar i deras spår, mot peng- och marknadslösningar på välfärdsområdet.

Anförande nr 32

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Vi tror att stadsdelsnämnderna så långt det är möjligt bör ha naturliga gränser, gränser som människorna upplever ha rim och reson. Dagens gränsdragning på Södermalm längs Götgatan har ingen motsvarighet i hur människorna upplever sin identitet eller sitt leverne på Södermalm. Därtill har vi föreslagit att Kista och Rinkeby bör bli en nämnd, främst av integrationsskäl. Vi har föreslagit att Södermalmsnämnderna bör kunna slås ihop till en stadsdelsnämnd.

Moderaterna och Folkpartiet kommer att få leva med att stadsdelsnämnderna finns kvar. Vi delar deras kritik i vissa avseenden och kommer att fortsätta uttala den mot vänsterpartierna. Ni får leva med vår kritik när man prioriterar fel eller urholkar verksamheten. På sikt kan det leda till att kritiken också vänds mot stadsdelsnämndernas organisation som fenomen och inte mot den politiska majoritet som är med och fyller deras chokladask med god och fin eller dålig och billig choklad.

Anförande nr 33

A n n M a r i E n g e l (v): Det här var väl ändå en trollerikonst. Hur kan du låtsas att du är överens med högerpartierna som båda har helt motsatt åsikt om stadsdelsnämnderna? Jag tycker att det är positivt att du är ganska överens med oss när det gäller vad stadsdelsnämnderna står för och att man ska utveckla dem. Vi tycker alla naturligtvis att de borde ha mera resurser till välfärden. Jag kan inte förstå hur du skulle kunna komma överens med dem som har en helt motsatt åsikt.

Det finns inga naturliga gränser i en storstad. Jag vet inte om det handlar om olika broar och vatten. Men om du ska ha en rimlig lokal förankring kan du inte ha en stadsdelsnämnd med 110 000 invånare. Det samarbete som krävs mellan stadsdelsnämnderna på Södermalm, till exempel, finns också i hög utsträckning. Vi har till exempel gemensam intagning till förskola och skola, för att inte gränserna ska

kännas onaturliga. Men om det handlar om den lokala demokratin måste det vara en rimlig storlek.

Anförande nr 34

B i r g i t t a H o l m (m): Det är märkligt att den socialistiska majoriteten, trots att ni styr den här staden, bedriver någon form av oppositionspolitik mot er själva. Ni klagat hela tiden på oss i oppositionen. Men det är ju ni som styr den här staden. Ni måste ta ansvar för er budget, och vi tar ansvar för vår budget. Så enkelt är det.

Varför är det så att personalen som jobbar i hemtjänsten i Enskede-Årsta hotas av sina chefer? Man säger: Om ni inte springer fortare så finns det andra människor som vill ha era jobb. Gör nu som vi säger, för de lokala politikerna har sagt att det inte finns några mer pengar att håva ut. Spring, spring – spring fortare!

Gå ut och se er omkring i era verksamheter och hör med personalen. Vi är faktiskt arbetsgivare, framför allt ni som styr. Gör någonting! Slå inte på oppositionen utan bedriv er politik så att det händer någonting. Ni sitter ju bara på era rumpor och håller på med en massa projekt, utan att någonting som helst hinner hända.

Anförande nr 35

O r d f ö r a n d e n : Replikskiftena ska användas för repliker på föregående inlägg.

Anförande nr 36

A n n M a r i E n g e l (v): Det här är en budgetdebatt, Birgitta Holm. Jag tyckte att oppositionen sade att ni skämdes över majoritetens budget. Det var därför jag sade att jag tycker att ni har större skäl att skämmas över er egen budget.

Vi som är ute rätt mycket i verksamheterna i stadsdelarna vet att de områden där personalen verkligen har problem är där stora företag har tagit över. Där råder inte samma möjlighet att ansluta sig fackligt. Där råder inte samma yttrandefrihet. Där råder inte hela den lagstiftning som vi har i staden.

Om personal inom kommunal verksamhet känner att de har något sorts yttrandeförbud tycker jag att de ska tala med sina lokala politiker, för så ska det inte vara. De som är anställda av de privata företagen har ingen att tala med om detta. Det är bara att gå. Vi har haft ganska mycket erfarenhet av det i min stadsdelsnämnd, där vi kan jämföra hur det är att ha en kommunal verksamhet med en verksamhet som bedrivs av stora företag. Där kan du tala om problem för personalen.

Anförande nr 37

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande! Majoritetens enda definition av ökad demokrati är fler uppgifter till stadsdelsnämnderna – trots att de inte alls klarar sina nuvarande.

Vem ska bestämma var vi ska bo, frågade Ann-Margarethe Livh i går. Frågan kan ställas mer generellt: Vem ska bestämma?

Stadsdelsnämnderna har blivit dels stora besparingsmaskiner, dels det största hindret för verkligt inflytande över de viktigaste frågorna i människors vardag, nämligen skolan, barnomsorgen, äldreomsorgen och handikappomsorgen. Vårt alternativ är ju ännu fler pengsystem, till exempel inom sfi och vuxenutbildningen. Ett av flera goda skäl för detta är att vi vill att besluten här i fullmäktige ska respekteras, och budgetbesluten här ska inte överprövas på det lokala planet. Det har varit och är ett stort problem att pengarna inte kommer ut dit de ska, för att stadsdelsnämnderna skär emellan. Detta har revisorerna påpekat i ett stort antal rapporter.

Vi för vår del vill ha raka rör mellan de budgetbeslut som fattades i går och som kommer att fattas i dag och människors vardag. Pengarna ska gå direkt till de enskilda utan att passera stadsdelsfiltret, för då försvinner runt 20 procent i administration och svarta hål.

Vi vill också ha e-demokrati, medan ni i praktiken i stadsdelarna står för o-demokrati. En fördel med facknämnderna är att vi i oppositionen normalt får lägga skrivelser där och får dem beredda – inte som i bland annat Hässelby–Vällingby stadsdelsnämnd bli nedröstade när vi vill lämna in dem.

Varken för enskilda medborgare eller för den demokratiska beslutsprocessen gör stadsdelsnämnderna någon nytta utan tvärtom skada. Att ta bort uppgifter därifrån är en välgärning för bättre service, ökad effekt och framför allt ökad demokrati. Jag yrkar bifall till det moderata förslaget!

Anförande nr 38

Ann-Margarethe Livh (v): Rolf, du kanske syftade på debatten i går då jag frågade: Vem ska bestämma var vi kan bo? Och svaret är att det inte är plånboken som ska bestämma var du ska bo. Det var min poäng med den frågan.

När vi fattar beslut här i fullmäktige om budgeten och den sedan går ut till stadsdelsnämnderna så har åtminstone vi i Rinkeby öppna medborgarmöten om budgeten. Vi har flera sådana, där medborgarna får komma och säga vad de tycker. Det tycker vi verkligen är demokrati – raka rör till en rektor är inte demokrati, eller i alla fall inte den demokrati som vi vill ha.

Rolf Könberg (m): Ordförande, fullmäktige och Ann-Margarethe Livh! En av de stora poängen med våra poängsystem är att plånboken inte styr. På den punkten tror jag att vi skulle kunna vara överens Ann-Margarethe, plånboken ska inte styra när det gäller den typ av verksamhet som vi vill ska omfattas av pengsystem. Därför säger vi i den här salen hur mycket skattepengar som ska läggas i den verksamheten – den enskildes plånbok är inte inblandad och som tur är är inte stadsdelsnämndernas plånböcker heller inblandade; för vi vet vad som skulle hända i så fall – då skulle 20 procent av pengarna försvinna på vägen.

Anförande nr 39

Borgarrådet Nilsson (s): Rolf Könberg, ni vill att budgetbesluten ska respekteras. Om vi studerar den moderata politiken också på riksnivå så ser vi att ni

vill ha statliga, nationella, pengar på fler olika områden. Vi kan studera skolområdet som exempel.

Genomförande av en nationell skolpeng i dag skulle beröva skolväsendet i Stockholms stad ganska precis 1 miljard kronor eftersom kostnaderna för skolorna i Stockholm är 20 procent högre än genomsnittet i riket. En nationell skolpeng skulle ta 20 procent av resurserna från Stockholms stads skolor. Ni har inte så tydligt redogjort för detta, men det skulle vara spännande om ni kunde göra det vid något tillfälle. Så skulle det nämligen bli när budgetbesluten ska respekteras hela vägen från nationen ut till den enskilda skolan.

Det ni inte förstår är att man måste ta hänsyn till lokala förutsättningar. Vi har andra förutsättningar än vad man har i andra delar av riket, och vi ska också ha mer resurser till skolan. På samma sätt är det med stadsdelarna. Det finns olika förutsättningar, olika spelplaner och den som försöker styra det med en nationell peng utbetalad från Rosenbad kommer snart att krocka med en brutal verklighet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 40

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Erik Nilsson! Det kanske kommer som en fullständig överraskning, men vi bejaktar de lokala förutsättningarna i väldigt hög grad. När vi styrde hade vi ett resursfördelningssystem som omfördelade ansevärd resurser. Det var vi överens om. Sedan har ni bearbetat det, och ett antal stadsdelar, inte alls bara Bromma och Östermalm, utan ett antal andra stadsdelar får nu problem eftersom ni inte har varit nöjda med den här omfördelningen.

Vi står bakom idén med omfördelning, men ni har förändrat den så mycket att det skadar så många stadsdelar så mycket att det inte går längre. Den debatten har vi fört tidigare och behöver föra igen. Kom inte och säg att vi inte bejaktar lokala förutsättningar!

Anförande nr 41

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jag tycker att Rolf Könberg också tydliggör på ett bra sätt de ideologiska skillnaderna, och jag har stor respekt för dina åsikter. Däremot kan man säga att ni har ganska så många svarta hål i er egen budget eftersom en hel del är ofinansierat i er budget. De problemen återkommer där.

Jag hör till dem som inte tycker att det bara är pengar som ska styra; även livskvalitetsfrågor, som vi har drivit starkt i den här budgeten, är viktiga frågor. Sådant kan man inte plocka in i pengsystem bara. Ibland är det bra, men ibland är det faktiskt inte bra. Jag tror att man måste använda sig av olika styrmekanismer, inte bara en. Det är huvudlöst att bara använda sig av en enda linje. Man måste använda sig av de möjligheter man har för att styra.

Anförande nr 42

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Christer Öhgren! Jag uppskattar att du tycker att jag är tydlig för då har vi lyckats i den delen i alla fall.

Jag gjorde en viss poäng av att jag inte enbart talar om pengar, jag konstaterade att alla tre mål som angavs för stadsdelsnämndsreformen och som handlar om förbättrad service, ökad effektivitet och ökad demokrati de facto har misslyckats. Inget av dessa tre mål har nåtts. Det handlar alltså inte alls bara om pengar utan om att de på alla områden gör betydligt mer skada än nytta och det är av de tre skälen som vi vill att de ska avskaffas.

Anförande nr 43

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Herr ordförande, fullmäktige! Jag nämnde i inledningen att Socialdemokraterna urholkar stadsdelsnämndernas verksamheter. Jag vill återkomma till detta. På äldreomsorgens område innebär budgeten för nästa år att man får en ökning med mindre än 1 procent till en verksamhet där vi vet att människor inom stadsdelsnämndernas omsorg blir allt sjukare och har allt större omvårdnadsbehov.

Detta leder till kraftiga nedskärningar, Enskede-Årsta nämndes i det sammanhanget. Där ser vi redan vad besparingar i stadsdelsnämndernas äldreomsorg innebär och det ska kombineras med den oro och osäkerhet som många äldre känner till följd av nedläggningen av servicehus och att kraven för att få plats på servicehus skärps alltmer. Besparingarna och den nya linjen när det gäller servicehusboendet gör att vi snart får beteckna vården och omsorgen om våra äldre som ett krisområde.

Erik Nilsson karikerar, tycker jag, när han säger att medborgaren antingen är kund i förhållande till en leverantör eller en klient i ett anonymt offentligt system utsatt för politiskt godtycke, om jag karikerar åt andra hållet. Vi vet ju, på både höger- och vänsterkanten, att inget av detta egentligen stämmer.

Vi kristdemokrater vägrar acceptera tanken att avgörande för mängden resurser är vem som är huvudman för en verksamhet. Det är ju behoven hos de enskilda människorna som avgör hur stora resurser som ska fördelas.

När det gäller stadsdelsnämnderna hör det till saken att vi kristdemokrater gärna vill överföra till exempel parkskötseln till dem. Vi tycker att man lokalt borde få större möjligheter att ta ett helhetsansvar i lokala frågor; människor känner att de behöver gensvar från lokala tjänstemän och lokala politiker.

Avslutningsvis ställdes frågan: hur ska vi klara av att samregera med Moderaterna och Folkpartiet som vill lägga ned stadsdelsnämnderna? Det gick alldeles utmärkt förra mandatperioden. Då satsades 3 miljarder på verksamheter som i huvudsak sköttes av stadsdelsnämnderna. Det gick då, det kommer att gå igen.

Anförande nr 44

A n n M a r i E n g e l (v): Göran Holmström, ni har ju många bra satsningar i er budget, men varifrån tar ni pengarna? Ni ska sänka skatten med 10 öre och så ska

ni finansiera det genom att bland annat dra in kompetensfonden så att ni kan få högre ränteutdelning. Pengarna i kompetensfonden används ju i hög grad till det som ni vill lägga pengar på, nämligen kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Det är någonting i det där resonemanget som inte riktigt stämmer.

Ni har också ganska orealistiska idéer om hur ni omedelbart när året börjar ska sälja bolag och använda pengarna till räntor och ta högre utdelning ur koncernen. Jag tycker att många av de satsningar ni föreslår är lovvärda, men problemet är att ni inte har pengar till dem.

Det finns också olika åsikter om huruvida det gick alldeles utmärkt eller inte med stadsdelsnämndernas budget under förra majoriteten. Jag tror att många av oss som följde skeendet har en annan åsikt än vad du har.

Anförande nr 45

Göran Holmström (kd): Vi hade gärna sänkt skatten mer. Situationen nästa år är ju sådan att det finns tecken på att konjunkturen vänder, att människor kommer i arbete men det kommer inte att synas på skatteintäkterna. I finansieringen av stadens budget nästa år är skatteintäkterna lägre 2005 än vad de var 2004. I det läget har vi ansett det möjligt att finansiera en skattesänkning med 10 öre, för vi vill också visa att vi är överens med Moderaterna och Folkpartiet om att målet måste vara att sänka kommunalskatten.

Vi vill sälja tre bolag, och vi tycker att det är rimligt att försäljningen av tre bolag – varav ett är ett av landets största bostadsbolag – ger grund för ökad utdelning nästa år. Men i huvudsak är det så att när människor kommer i arbete och socialbidragen minskar så är det främst genom dessa förändringar som staden kommer att få bättre ekonomi framöver.

Anförande nr 46

Lars-Åke Henriksson (s): Göran, jag kan lova dig att vi kommer att lyckas med den politik som vi har att genomföra. När jag lyssnar på dig så får du det hela att låta som om detta bara handlar om kronor. För oss handlar det om människor.

Vi har en kontinuerlig dialog, framför allt med de fackliga representanterna och personalen i stadsdelsnämnden, allt i syfte att effektivisera och organisera om så att man använder resurserna på bästa möjliga sätt. Det är inte alltid bara pengar det handlar om, Göran. Det handlar också om att få människor delaktiga, att förbättra arbetsmiljön och att minska sjukskrivningarna. Vi är oerhört seriösa i de här frågorna.

Anförande nr 47

Göran Holmström (kd): Enskede-Årsta förtjänar nog en egen debatt, i den nämnden sitter både du och jag. Där görs stora omorganisationer inom hemtjänsten, inom förskolan, inom andra områden. Framför allt utsätts äldreomsorgen för ett besparingstryck; i den senaste rapporten visade äldreomsorgen ett underskott om

27 miljoner kronor som man avsåg att spara in på några månader. Vi vet alla att det är ogörligt.

Pengar för människor som anställdes så sent som förra året för att aktivera de äldre i de särskilda boendena skars bort vid ett beslut. Hemtjänsten minskas. Sjuksköterskorna ska få nya arbetsuppgifter som förutsätter ökade medicindelegeringar till undersköterskor, något som kommer att leda till fler medicinavvikelser. Om vi talar om Enskede-Årsta så finns det gott om besparingsexempel som slår väldigt fel.

Anförande nr 48

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): I mitt första inlägg utvecklade jag en hel del av de synpunkter och frågor som vi har drivit. Normalt sett brukar jag inte i så stor grad reflektera över oppositionen, men jag måste säga att årets budgetförslag skäms jag nästan över – för att använda Kristina Axén Olins ord – för ni är så okreativa.

En oppositions uppgift är ju att framhålla och driva frågor och vara lite nyskapande och kritiskt granska verksamheterna. Men jag tycker att ni på något sätt inte gör någonting utan bara är missnöjda. Det är väldigt få nya saker som presenteras. För all del kan man ju i opposition unna sig att ha lite välvillig finansiering av vissa saker, men jag tycker att ni tar i väldigt mycket i era förslag. Jag förstår ju att ni inte skulle kunna leda kommunen med den budget som ni föreslår, och det är ju inte er uppgift i det här läget, men jag tycker ändå att det inte känns bra när ni inte sätter tryck på oss. Det är bra att ha en opposition som är kritisk och som kritiskt granskar. Jag hade gärna sett att ni hade en mer realistisk oppositionell inställning än vad ni har, för vi skulle kunna bli ännu bättre – men det är möjlighet att ni kanske inte vill att vi ska bli det.

Oppositionens inställning präglas av att lappa och laga, och man visar väldigt tydligt att förebyggande arbete och arbete som leder till en långsiktig förändring och inte bara kortsiktiga ekonomiska vinster för kommunen är något som man inte intresserad av, man vill inte göra något nytt. Man vill bara lappa och laga och det tycker jag är tråkigt. Jag hoppas verkligen att ni återkommer med nya tag i valårsbudgeten så att det blir lite mer spännande saker att debattera. Så som det är nu är det inte så spännande.

Anförande nr 49

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Christer efterlyser lite mer kreativitet. Det är just det som bland annat är problemet med ert budgetförslag. Det är det som händer i stadsdelsnämndsreformen. Vi ser otroligt mycket av er önskan om kreativitet om kreativitet. Det är väl därför ni lägger pengar på konstutställning i tvättstugan i Hökarängen och projektledare för ökat samarbete mellan elevråd och politiker i Farsta till exempel, eller på studiecirkeln med America – en kommunist som hylla Kuba som demokrati. Ni läger pengar på sådana saker i stället för att lägga pengar på äldreomsorgen, på Mockasinen, på barnomsorgen, på att minska hemlösheten och inte skjutsa runt hemlösa mellan stadsdelarna, vilket sker nu. Det är det andra som vårt budgetförslag innebär.

Om stadsdelsnämnderna dessutom har en del administration som de själva säger kostar 750 miljoner kronor så ska det väl inte vara så svårt att spara 200–250 miljoner på stadsdelsnämnderna om man avvecklar dem och slutar med den typ av kreativitet som vi kan få utlopp för hemma eller på andra håll och i stället prioriterar skattepengarna på ett mer seriöst sätt.

Anförande nr 50

Christer Öhgren (mp): Det som du ger uttryck för nu är just tanken att det ska vara snabba ryck. Det ska vara en kortsiktig ekonomisk tillväxt.

Vi arbetar förebyggande. Det är inte negativt att ha konstutställning i en tvättstuga, om det nu är så, jag vet inte. Jag tror att det är ett bra förebyggande arbete, helt enkelt. Jag tror att sådana saker kan leda till att vi får en hållbar och långsiktigare ekonomisk utveckling i Stockholm än vad vi får med Moderaternas investeringspolitik som bara leder till att vi utarmar miljö och annat.

Anförande nr 51

Göran Holmström (kd): Christer Öhgren, vi satt i ganska långtgående samtal med er efter valet 2002, ett samtal om samarbete som kunde ha lett till att vi haft en annan majoritet i dag. Jag minns ingenting av det ni sade under de samtalen som pekade på att ni skulle vara missnöjda med de satsningar som vi gjort under den tidigare mandatperioden inom områdena vård, skola och omsorg.

Tvärtom tror jag att vi kände stor samhörighet med er när det gäller synen på ideellt arbete, på den enskilda människans behov och så vidare. Vi var inte förvånade när ni sedan valde att samarbeta åt vänster, för vi vet alla vilken stor fråga det berodde på.

Jag får intrycket att Christer Öhgren nu målar upp en bild och ikläder sig ett majoritetsansvar som infann sig första dagen efter det att er nya koalition hade bildats.

Anförande nr 52

Christer Öhgren (mp): När man läser de budgetar som framläggs, kanske inte i första hand av Kristdemokraterna, så blir jag faktiskt lite förvånad. Ni visar inte precis att ni skulle vara intresserade av diskutera med Miljöpartiet längre fram i alla fall, eftersom ni tar bort i princip alla miljöfrågor från de lokala verksamheterna på den borgerliga sidan, minus faktiskt Kristdemokraterna.

Ni tar bort allt arbete med den extrema konsumismen som breder ut sig i samhället. Det är också en sak som är fullkomligt oviktig för de borgerliga partierna. Det är inte vi som har distanserat oss utan den borgerliga oppositionen som väldigt tydligt distanserar sig från de värderingar som vi anser vara gröna.

Anförande nr 53

Borgarrådet Björklund (fp): Ordförande! Christer Öhgren hade en utläggning i sitt inledningsanförande där han sade att det var livskvalitetsfrågorna som var

kärnan i stadsdelsnämnderna. Den enskilt viktigaste frågan exemplifierade han som Agenda 21. Det är intressant att han anser att Agenda 21 skulle vara den viktigaste delen i lokal demokrati i Stockholm. Om det är så, så står är det skralt.

Eftersom Agenda 21 var en så viktig del så frågade jag, efter det att ert budgetförslag hade presenterats, en granne hemma som är rätt så insatt i samhällsfrågor om han visste vad Agenda 21 är. Han funderade en stund och sedan svarade han att han trodde att det var ett lotterispel som man köper i tobaksaffären.

Om det är detta som är kärnan i den lokala demokratin så är det nog rätt skralt, Christer Öhgren.

Agenda 21 är viktigt på det sättet att det är de enda pengar som ni vill öronmärka i stadsdelsnämndernas budget. Jag skulle vilja veta varför det är så. Varför vill ni öronmärka just dessa pengar? Hela idén med stadsdelsnämnderna är att en nämnd ska kunna flytta pengar mellan olika verksamheter, och då kan man använda öronmärkning när någonting är extra viktigt, det vill vi göra när det gäller barnomsorg och skola. Det vill inte ni – ni vill öronmärka pengar till Agenda 21. Varför vill ni öronmärka just dessa pengar?

Anförande nr 54

Christer Öhgren (mp): Öronmärkningen beror på att de största verksamheterna i stadsdelsnämnderna är verksamheter som är lagstadgade. Det finns en risk för att pengarna till Agenda 21-arbetet försvinner om de inte öronmärks. Det är en väldigt enkel förklaring: det är för att få genomslag för dessa frågor.

Att din granne inte har hört talas om Agenda 21-verksamheterna beror väl på att du i din majoritet lade ned nästan allt Agenda 21-arbete och att du försöker lägga ned det igen.

Det är en fullkomligt förödande demokratisyn som du står för och en ännu värre miljösyn. Tvi!

Anförande nr 55

Ann-Katrin Åslund (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag var så dum så jag trodde att Agenda 21 var något globalt, men det är tydligen något som hör till stadsdelsnämnderna.

I den här budgeten säger majoriteten att den vill prioritera barn och ungdomar, men det är inte sant. Det man prioriterar allra högst är socialbidrag. Det man har valt att inte prioritera är äldreomsorg.

Viktiga kärnverksamheter spelar majoriteten ut mot varandra, men det talar de tyst om på presskonferenserna.

Verkligheten ute i stadsdelsnämnderna är väldigt tuff. De beräknade underskotten för 2004 är i dag 345 miljoner kronor. Den största delen utgörs av socialbidrag, men underskotten i äldreomsorgen skäms inte för sig de heller.

I det läget väljer majoriteten att utfärda direktiv om byråkrattjänster. Varje stadsdelsnämnd är skyldig att ha en lokal kultursekreterare, en Agenda 21-samordnare och en konsumentvägledare. Prioriteringarna är tydliga. Varför är det viktigare att råda folk hur de ska köpa rätt tröja än hur de ska vårda sina äldre dementa släktingar? Varför är det viktigare att lära människor att sortera sopor än att hjälpa människor som nyligen blivit syn- eller hörselskadade att klara sig själva i samhället? Och varför är det viktigare att planera lokalt kulturutbud utan att särskoleelever får tillräckligt stöd?

På punkt efter punkt prioriterar majoriteten fler byråkrater. Samma slags byråkrater ska det vara i varje stadsdel, för det ska vara likställighet. Är det det ni kallar lokal demokrati?

När det handlar om socialbidrag och arbetsmarknadsåtgärder då är tonen en helt annan. Ändå har antalet hushåll som uppbär socialbidrag ökat med 12 procent på två år. 15 000 personer i Stockholms stad fick socialbidrag i september. Många av dem hade kunnat jobba om de bara fick möjlighet och träning. Det behövs, allra mest för deras egen skull, men också för hela stadens skull och för att de ska kunna utveckla staden och öka valfriheten för oss alla.

Skärholmsmodellen med jobb i stället för bidrag har visat sig oerhört effektiv och skulle kunna införas i hela Stockholm, men för majoriteten är det viktigt att varje stadsdel hittar sin egen modell oavsett om den är effekt eller ej. Varför tycker Margareta Olofsson att det är fel att kräva en motprestation av friska arbetsföra människor vars enda orsak till att de behöver socialbidrag är arbetslöshet? Snälla, Margareta Olofsson, dagens socialbidragstagare måste få en chans. Släpp in dem i samhällsgemenskapen och låt dem få bli skattebetalare! Med detta yrkar jag bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 56

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Snälla, Ann-Katrin Åslund, det är verkligen en skriande brist på kunskap att säga att man tror att Agenda 21-arbetet är något globalt. Agenda 21 är ju en världsrörelse som startade i Rio på 1990-talet och som sedan befästes i Johannesburg för bara några få år sedan. Den rymmer ett arbete över hela världen. Tanken är ju att vi ska komma till det hållbara samhället där många människor ska hjälpa till.

I Stockholms stad har vi arbetat många år med lokal demokrati. Man binder ihop de sociala, ekonomiska och ekologiska värdena i ett medborgararbete. Det är ett otroligt fint medborgarprojekt som ni raserade under er tid i majoritet förra mandatperioden genom att inte ge några pengar alls till detta arbete.

Miljöprogrammet vilar helt på de rundabordskonferenser som anordnades inom Agenda 21-arbetets ram och det finns många andra exempel, praktiska, som jag kan återkomma till.

Anförande nr 57

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det var precis det jag sade. Jag vet också att det startade i Rio. Är inte detta arbete globalt?

Du säger att arbetet handlar om alla människor, och det är precis så, men du menar väl ändå inte att alla Stockholms medborgare ska anställas och bli Agenda 21-samordnare?

Anförande nr 58

A n n M a r i E n g e l (v): Ann-Katrin Åslund, vi vet ju att antalet socialbidragstagare har ökat och att detta är ett problem. Just därför satsar vi mer pengar på detta arbete. Det är ju faktiskt en rättighet att få socialbidrag. Ni sticker huvudet i sanden och säger att ni ska minska anslagen till socialbidrag och så ska folk ha arbete i stället.

Jag vet inte om du känner till hur det går till när människor får socialbidrag. Du verkar tro att de får det kravlöst, men det görs ganska stränga bedömningar i dag, och det är väldigt stora krav på människor innan de får den hjälp som de har rätt till genom socialbidrag, men det hjälper inte att låtsas som om de människorna inte finns.

Så till frågan om de lokala kultursekreterarna. Inte annat än jag kan se har ni era konstiga områdesnämnder. En sak som de ska göra är att ha lokal kultur- och föreningsverksamhet. Ni har exakt lika mycket pengar till det som vi har på vår satsning. Om du tror att det är ett område som sköter sig självt utan några som helst handläggare så tror du fel. Du begår samma misstag som när ni talar om byråkrati och talar om vad det kostar; det är alla stadsdelsnämndernas socialsekreterare, biståndshandläggare och ekonomiassistenter som ni talar om. Det är inte någon byråkrati av egen kraft utan de utför ett arbete som måste göras.

Anförande nr 59

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag har ännu inte hört något svar från Vänsterpartiet på frågan om huruvida ni tycker att det är fel att ställa krav på motprestation för att få socialbidrag. Du talar om kultursekreterare, men jag tror inte att kulturen utövas av kultursekreterare. Det kan behövas pengar till kultur men de som utövar den är inte kultursekreterare.

O r d f ö r a n d e n : Nu har jag den smärtsamma plikten att meddela att det är 21 talare på talarlistan, men vi hinner med bara ytterligare 2 inlägg. Släpp inte hoppet – ni som har något vettigt att säga får gärna återkomma senare i kväll.

Även ni som känner att ni inte har något vettigt att säga är välkomna då.

Anförande nr 60

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Vi kan väl återkomma i natt, tycker jag. Skämt åsido är det tråkigt att Axén Olin har lämnat salen. Moderaterna vill att pengarna ska

gå direkt ut, så sade Kristina. Då ställer jag mig omedelbart frågan: vilka pengar? Ni har velat att sänka skatten med 715 miljoner kronor och då ställer jag genast frågan: vilka pengar är det då som ska gå ut?

De besparingar som Moderaterna gör på stadsdelsnämnderna genom att avskaffa dem skulle inte heller gå direkt till Mockasinen. De går faktiskt till höginkomsttagarnas skattesänkning i Stockholm. Det är så det är. Det är glasklart. Det moderata budgetförslaget innebär skattesänkningar för höginkomsttagarna – ni slaktar stadsdelsnämnderna och inför i stället sociala distriktsnämnder och bluffar er igenom budgeten genom att säga att administrationen på SDN-sektorn kostar 750 miljoner kronor. Vad kostar administrationen på era sociala distriktsnämnder?

Har inte ni moderater ännu tagit del av den revisionsrapport som gjordes under era sista år den senaste mandatperioden? Den handlade just om administrationen i stadsdelarna. Man sade entydigt att de är för hårt slimmade. Man måste ha klart för sig att man måste ge tjänstemännen rätt förutsättningar att serva medborgarna och rätt förutsättningar att serva de politiskt förtroendevalda. Om ni medvetet drar in 250 miljoner kronor från administrationen då handlar det om löneassistenttjänsterna, då handlar det om socialsekreterartjänsterna, och ni ska vara väldigt tydliga med detta.

När vi genomförde stadsdelsnämndsreformen så hade vi tre mål. Det ena målet var effektivisering. Vi sparade en miljard, 350 centrala tjänster drogs in och det är alldeles glasklart på det sättet att vi väljer politik och politiskt inflytande via våra förtroendevalda och medborgarna, inte gigantiska byråkratiska nämnder och centrala strukturer. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 61

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Problemet med er syn på detta är att ni tycker att ni ska fördela en summa pengar till stadsdelsnämnderna. Där kan politikerna själva avgöra huruvida pengarna ska gå till äldreomsorgen eller om pengarna ska gå till skolan eller om de ska läggas på en Agenda 21-samordnare.

Vi tycker att kommunfullmäktige här ska fatta beslut om storleken på pengarna och sedan fördela pengarna utan att de ska gå via denna onödiga organisationsform som stadsdelsnämnderna innebär.

Detta visar med all tydlighet att vi på sätt som vi föreslår får mer pengar och kommer att få mer pengar till det som vi vill satsa på, nämligen omsorgen om de äldre, förskolan, skolan och de handikappade. Det är det som är skillnaden.

Jag kan förstå att det är problematiskt för en socialdemokrat att vi vill ta bort makten från enskilda politiker och lägga den makten hos dem som faktiskt behöver den, hos dem som i dag bedriver vård, omsorg och utbildning – de som är experter på detta.

Anförande nr 62

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Kära fullmäktigeledamöter! Det kan bara konstateras ännu en gång att Moderaterna har en bluffbudget. Påståendet att man

sparar 250 miljoner kronor på administration visar med all önskvärd tydlighet att detta inte är sant. Det går inte, det fungerar inte, det är inte trovärdigt. Det innebär faktiskt att man sparar på verksamheterna. Ni väljer skattesänkningar för höginkomsttagarna före kvalitet i verksamheterna.

Det vi gör, utöver att under en treårsperiod lägga 2 miljarder kronor, är att också göra översyner för att effektivisera. De mest effektiva verksamheterna i Stockholms stad i dag, kan jag säga utan att blinka, är stadsdelsnämnderna. Det är inte de stora gigantiska nämnderna som är mest effektiva. Jag vill säga detta klart och tydligt.

Moderater väljer byråkrati och centralism före lokal demokrati!

Anförande nr 63

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! När den borgerliga majoriteten tillträdde 1998 inträffade en märklig straffsanktion från statens sida. Det var nämligen så att bara några månader efter valet stramades skatteutjämningsystemet åt rätt kraftigt för Stockholms del, både de mellankommunala och landstingssystemen.

Det är ingen här inne som ärligt tror att det var någon slump. Socialdemokraterna ville försvåra för de borgerliga majoriteterna i Stockholm, och detta bevisades särskilt med vad som hände när Socialdemokraterna kom tillbaka 2002 – då lättades nämligen skatteutjämningsystemet upp igen.

Nu råkar det vara så att vi även här i kommunen har ett omfördelningssystem. Även här fördelas resurser mellan olika stadsdelar och olika geografiska delar av staden. Fullmäktige har just förändrat detta resursfördelningssystem. Det är rätt märkligt, för hela fullmäktige var överens om det resursfördelningssystem som infördes 1996 på förslag av dåvarande finansborgarrådet Mats Hulth. Det är inte lika resurser överallt i det gamla systemet, det är en väldig omfördelning till förmån för stadsdelar med många invandrare och stora sociala problem. Lärartätheten i grundskolan i Rinkeby är dubbelt så hög som lärartätheten på Östermalm. Det är väldig omfördelning, och det var vi alla överens om.

Nu har majoriteten bestämt sig för att detta inte räcker, det duger inte. Så gör man ett nytt system med ännu större omfördelning, ett system som ska omfördela ännu mycket mer, inte till Rinkeby just – för den stadsdelen verkar vara förlorare i detta spel – men till en del andra stadsdelar. Det märkliga är att det inte finns någon vetenskaplig analys bakom de förändringar som sker. Det är något som majoritetspartierna har kokat ihop.

När man studerar den reform som nu genomförs så visar det sig att de stadsdelar som vinner mest vid den nya omfördelningen råkar vara de stadsdelar där den socialdemokratiska valmanskåren är starkast. De stadsdelar som är de stora förlorarna är de stadsdelar där det är borgerlig majoritet i valmanskåren. Det är alltså precis samma sak som Göran Persson gjorde med Stockholm 1998 – majoriteten ska straffa de delar av staden där människor röstar borgerligt och man ska belöna dem där människor röstar socialdemokratiskt.

Detta genomförs ”slumpmässigt” precis året före valet 2006. Det beror på att ni inte har tillräckligt med pengar till att genomföra alla de vallöften som ni har ställt ut, de 99 vallöfena. Därför ska ni åtminstone dela ut pengar så att de kan genomföras i de stadsdelar där ni har starkt väljarstöd, de andra struntar ni i! Det är att straffa de stadsdelar där människor röstar borgerligt och det är politisk omoral som ni ägnar er åt!

Anförande nr 64

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jan Björklund, det var inte bara så att beslutet om resursfördelningssystemet fattades 1996. Man glömde nämligen en väldigt viktig sak. Den statistik som vi hittills har använt som grund för att fördela pengarna är från 1996. Den grunden vill ni behålla. Ni vill att vi vid fördelningen ska utgå ifrån hur staden såg ut 1996. Tyvärr har Stockholms stad blivit en ännu mer segregerad stad sedan 1996. De största effekterna av omfördelningarna i resursfördelningssystemet bygger på att vi uppdaterar statistiken.

En annan felaktighet i det systemet var att man fick mer pengar om man bestämde en viss sak, till exempel modersmålsundervisning. Då fick man ut mer pengar. Om man hade Svenska 2 så fick man mer pengar. Det fördes inte någon diskussion om vad som behövdes utan systemet tillät att man genom lokala beslut kunde få ut mer pengar. Var och en som jobbar med resursfördelning vet att man inte kan ha den typen av system.

Vetenskaplig analys saknas, säger du. Det var ju intressant att höra det från dig. Om det är någonting som detta resursfördelningssystem baseras på så är det svensk och internationell forskning och vetenskaplig analys. Det gynnar de fattigaste stadsdelarna och det tenderar att vara så att fler röstar på Socialdemokraterna där. De vill nämligen ha ett mer jämlikt Stockholm.

Anförande nr 65

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Erik Nilsson valde nu att tala om fördelarna med de förändringar som vi är överens om. Jag tycker också att man ska ta bort de särskilda schablonerna för Svenska 2 och så vidare, de är ju väldigt kostnadsdrivande. Det finns några punkter i förändringarna som är okej, och dem väljer du att tala om. Men det var inte det som mitt inlägg handlade om. Mitt inlägg handlade om den väldigt stora godtyckliga omfördelning som sker därutöver.

Det var bra att Erik Nilsson gick upp i debatten, eftersom omfördelningen sker mest på skolans och barnomsorgens område.

Man kommer ju inte på något sätt att kunna leva upp till löfena om att minska barngruppernas storlek i de stadsdelar som nu får kraftiga neddragningar av resurserna. Det vet Erik Nilsson också. Det råkar vara de stadsdelar där människor inte röstade på Erik Nilsson som nu straffas.

Anförande nr 66

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Janne, det där är kanske inte lögn men åtminstone en halvsanning. Alla olika typer av resursfördelningssystem har förändrats. För vår del kan jag säga – om jag gör en snabbanalys av Miljöpartiets väljare och jämför med vilka som förlorar och vilka som vinner på det nya systemet – att vi inom Miljöpartiet i så fall måste vara väldigt asketiska. Det kanske vi är ibland.

Socialbidragen, till exempel måste man göra en förändring av, eftersom det inte fanns något resursfördelningssystem alls. Det är konstigt att ni inte gjorde någonting.

Slutligen om vetenskaplig analys. Jag är inte riktigt ense med Erik Nilsson på den punkten, faktiskt. Jag tycker att alla resursfördelningssystem bygger på värderingar. De kan inte bygga på en vetenskaplig analys. Det ingår ju en värdering i allting – må vara att den inte alltid är politisk – av vilka instrument man ska använda sig av. Det är riktigt att ge just de fattiga pengar.

Anförande nr 67

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Det är intressant att lyssna på Miljöpartiets företrädare i den här diskussionen. Nu säger ni att den här förändringen så otroligt bra, men ni stod inte bakom den före valet. Det var Erik Nilssons förslag som genomfördes fullt ut. Han lade fram en rapport om den här förändringen före valet, Miljöpartiet sade nej då, men nu stöder ni den här förändringen och älskar den uppenbarligen, liksom allting annat. Ni har fått era biltullar och därmed är allt annat som Socialdemokraterna gör okej.

När man lyssnar till miljöpartister i andra sammanhang så talar de för likvärdiga villkor, valfrihet, lika villkor mellan enskilda alternativ och kommunala och så vidare. Den typ av förändringar som görs i systemet brukar inte vara Miljöpartiets politik. Ni kanske ska byta partisymbol, byta maskrosen mot vattenmelon – grön utanpå men illröd inuti.

Anförande nr 68

I n g e r S t a r k (v): Jan Björklund, det här resursfördelningssystemet bygger faktiskt på forskning. Problemet handlar om att i en del stadsdelar går alla elever ut och har nått kunskapsmålen, i andra stadsdelar är det bara 40 procent som når målen. För att alla ska få samma chans måste man göra en omfördelning. Folkpartiet vill ta hela schablonen som peng och låta den gå direkt ut till förskolor och skolor. Då frågar jag mig hur det ska kunna bli en omfördelning av det.

Anförande nr 69

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande och Inger Stark! Schablonen är lika stor även i ert system. Det är inte den som varierar. Det är de extra pengarna som varierar. Dem vill vi också ska vara olika mellan olika stadsdelar. Under den tid då jag var skolborgarråd så var lärartätheten dubbelt så hög i Rinkeby som på Östermalm. Inger Stark säger att det inte räcker. Skillnaden måste vara ännu större, säger Inger Stark.

Jag tror att det är så här och jag kommer att göra Inger Stark besviken på den punkten: skolornas resultat handlar inte bara om hur mycket pengar man satsar. Om du tar in alla pengar från Östermalm och satsar i Rinkeby så kommer det ändå att vara så att de barn som talar svenska hemma med sina föräldrar och har det som modersmål kommer att lyckas bättre i svenska än de som har ett helt annat modersmål.

Det är inte bara pengar det handlar om. Det handlar även om andra insatser. Man måste våga ställa kunskapskrav, man måste våga utvärdera resultaten i skolan, vi måste våga uppvärdera läraryrkets status! Skolans problem handlar inte bara om brist på pengar, Inger Stark.

R VII SOCIALROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Omsorg om funktionshindrade, Individ- och familjeomsorg, Ekonomiskt bistånd, Socialtjänstnämnden, Överförmyndarnämnden, Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg, Förslag till ny nämnd: Äldreomsorgsnämnden
Punkt 9, 18, 23, 40)**

Stadsdelsnämnderna: Omsorg om funktionshindrade, Individ- och familjeomsorg, Ekonomiskt bistånd, Socialtjänstnämnden, Överförmyndarnämnden

Anförande nr 70

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Satsningar på de mest utsatta är en av de prioriterade inriktningarna. Bland annat avsätts 30 miljoner kronor till boenden och dagverksamheter för hemlösa. *Half way*-boendet i Råcksta, som öppnas om en månad, är ett steg i denna satsning. I samarbete med landstinget har vi startat en vårdplaneringsgrupp och i denna budget finns även resurser till gemensamt finansierade vårdplatser för sjuka hemlösa.

Samarbetet med landstinget ska fortsätta för att vi ska kunna hitta lösningar på fler områden där vi måste agera tillsammans.

Psykiatri är ett område där samarbetet måste öka. Att lösa de problem som psykiatri står inför är en av de viktigaste uppgifterna 2005. I den utsatta situation som psykiatri befinner sig i är det viktigare än någonsin att stå för psykiatireformens grundvalar: psykiskt funktionshindrade är fullvärdiga medborgare som alla andra. Vi måste hålla tankarna om tvång och hårdare tag stängna. Vi får inte låta de psykiskt funktionshindrade betala priset för politiska beslut om besparingar.

Så sent som valåret 2002 genomförde den dåvarande borgerliga majoriteten reella nedskärningar på socialpsykiatri. Sedan dess har vi ökat resurserna med 55 miljoner och vi ökar nu med ytterligare 17 miljoner. Just i dagarna sitter ledande tjänstemän från staden och landstinget och förhandlar om de sista delarna i en principöverenskommelse om psykiatri. Min beställning till stadens tjänstemän är helt klar: ordna en överenskommelse! Vi måste hitta en fungerande samverkan för psykiatri.

För att stärka det uppsökande arbetet har uppsökarenheten omstrukturerats. Uppsökarna arbetar aktivt tillsammans med frivilligorganisationerna för att fånga upp hemlösa och erbjuda vård och behandling. För att stärka och uppmuntra stadsdelsnämndernas uppsökande verksamhet tilldelas nämnderna 9 miljoner kronor.

Hemlösheten är ett av Stockholms stora sociala problem, men tecken tyder på att antalet hemlösa stockholmare minskar. Det faktum att vi kraftigt ökat och fortsätter att öka antalet försöks- och träningslägenheter är en viktig orsak till detta.

Det förebyggande arbetet för barn och unga är viktigt och bedrivs i huvudsak i stadsdelsnämnderna. Stockholms stads droganeundersökning visar en stor nedgång

i alkohol- och narkotikakonsumtionen hos ungdomar i årskurs 9 och årskurs 2 i gymnasiet. Mitt mål är att nedgången i ungdomars alkohol- och narkotikakonsumtion ytterligare ska minska. Det kommande programmet för stadens tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska arbete ska ligga till grund för de närmaste årens arbete. Stadsdelsnämnderna har en nyckelroll genom förebyggande arbete, tidiga insatser och vård och behandling.

Vi möjliggör denna satsning på ett brett missbruksarbete genom vår tydliga prioritering av stadsdelsnämnderna i budgeten. De borgerliga alternativen avlövar i stället makt från den lokala nivån och skapar ett centralt pampvälde.

Allt mer av stadsdelsnämndernas arbete med barn och unga utförs på hemmaplan. Vi tillför därför 17 miljoner kronor till individ- och familjeomsorgen samt gör en satsning på tryggheten genom att öka anslaget till Lugna gatan.

Jämställdhet och kvinnofrågor är viktiga frågor för mig. För att stärka detta arbete kommer handlingsprogrammet för Stockholms stads arbete inom Operation kvinnofrid att revideras. En hearing om hedersrelaterat våld kommer att hållas för att öka stadens kompetens inom området. Den nystartade prostitutionsenheten inom socialtjänstförvaltningen innebär ytterligare en förstärkning av arbetet med utsatta kvinnor.

Vi har lagt en realistisk budget för ekonomiskt bistånd. Med beräknat utfall för 2004 som grund har vi ökat anslaget för ekonomiskt bistånd; samtidigt räknar vi med att fler kommer att ha en egen försörjning år 2005. Oppositionen använder en budgetteknik som går ut på att tvinga stadsdelarna att strama åt det ekonomiska biståndet genom kraftigt sänkt budget. Det är inte realistiskt att tro att det går att minska kostnaderna med 120 miljoner kronor genom att satsa 15 miljoner på jobbgarantin. Om det var så enkelt att få människor i arbete borde det ha genomförts för länge sedan i hela landet. Det är ju en fantastisk ekonomisk idé, rentav värt ett nobelpris. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 71

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Den budget som vi i majoriteten presenterar innebär en mycket stark prioritering på barn och unga – självfallet också för barn och unga i ett socialpolitiskt perspektiv. För barns och ungas trygghet är flera områden i budgeten mycket betydelsefulla. Det handlar om det generella reformarbetet som nu bär frukt i minskade barngrupper, de nya resursfördelningsystemen som innehåller en starkare omfördelning, satsningarna på barns och ungas möjligheter till kultur och idrott och ett starkt fokus på barns och ungas hälsa. Det är generella socialpolitiska, betydelsefulla insatser för barn och unga.

Men också på det mer särskilda socialpolitiska området är fokus inställt på barn och unga. Särskilt kanske det drog- och brottspreventiva och det allmänt förebyggande arbetet.

Situationen är fortfarande allvarlig när barn och unga berusar sig och när unga vuxna utvecklar kroniska alkoholskador, den kriminella hanteringen av alkohol och andra droger ökar och inflödet av alkohol från Europa ökar.

Samtidigt kan vi notera att ungdomar för andra gången i drogvanundersökningarna faktiskt visar att de själva bryter trenden av ständig uppgång i alkoholkonsumtionen genom att i högre utsträckning än tidigare säga nej till droger. Det är ett reformtillfälle som vi tar till vara med kraftiga satsningar på barn och unga. Nu ökar anslagen till barn och ungdomar, vi satsar pengar på individ- och familjeomsorgen, gör kompetensfondsinsatser, ger stöd till Fryshuset och avsätter stadsdelsförnyelsemedel som till stor del rör barns och ungas livsmiljö och satsar på samarbetet med Mobilisering mot narkotika.

Att möta den här positiva trenden med ännu kraftigare satsningar kan vara precis det som befäster minskningen. Ungdomarna själva har visat att det går, och det ska vi stödja. Vi värnar den lokala nivån i det arbetet, och därför blir det så märkligt att läsa Moderaternas budgetförslag. Där är det bara retorik och ingen politik. Det är tomt prat, och vad värre är – det är inte betalt.

Reformarbete, mina moderata vänner, är ett mödosamt vardagsarbete, och en grundförutsättning för sociala reformer är att de kan betalas. Det gör inte Moderaterna. Det enda som finns är minuskvittot på 250 miljoner i stadsdelarna, och verksamheten förblir obetald. Det finns inga pengar till barn- och ungdomsverksamhet. Nej, retoriken måste landa och dessutom måste den betalas. Och det gör inte Moderaterna. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 72

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi ska nu behandla socialtjänstnämndens budget. Innan vi gör det vill jag citera ett stycke ur majoritetens budgetförslag, sidan 150. Där står det så här: En översyn av socialtjänstnämndens organisation och verksamhet pågår och ska slutföras under år 2004. Effekter av översynen påverkar nämndens organisation, verksamhet och budget för 2005.

Man kan därför fråga sig vilken budget vi egentligen ska diskutera nu. Är det den budget som ni har presenterat eller den som ni indikerar kommer att föreläggas kommunfullmäktige längre fram?

Är det nu framlagda budgetförslaget som vi hör Margareta Olofsson tala om inte den korrekta budgeten? Det skulle vara glädjande med ett förtydligande av finansborgarrådet i denna fråga.

Under de två år som har gått sedan Vänsterpartiet fick ta ansvaret för det sociala ansvaret har mycket av den positiva utveckling vi såg under förra mandatperioden gått fullständigt i stå. Man kan ju citera majoritetens budget, för den talar ett så tydligt språk. 14 220 vuxna socialbidragstagare har vi i Stockholm i dag, står det på sidan 108 i budgetförslaget. Det är 142 stycken Margareta Olofsson, eller 142 stycken Monika Lindh, eller 142 stycken Christer Öhgren, 142 stycken av mig, till och med 142 stycken Peter Lundén-Welden plus alla ni övriga 97 fullmäktige ledamöter gånger 142. Så många människor lever på socialbidrag. Därför är det naturligtvis nödvändigt för majoriteten att satsa 184 miljoner kronor ytterligare på socialbidrag till stadsdelsnämnderna i stället för att satsa på att få dessa 14 220 vuxna socialbidragstagare i arbete.

För några månader sedan var jag tvungen att omhänderta en 14-årig flicka som prostituerade sig därför att hon ville köpa sig en märkesjacka. Prostitutionen har till stor del via sexköpslagen försvunnit från gatan men i stället hamnat på Internet. Uppgiften om hur många kvinnor som erbjuder sex via nätet går isär, de varierar mellan 200 och 250 kvinnor i Stockholm. Det som däremot är helt okänt för politiker, för polis och det sociala är ungdomsprostitutionen. Det omhändertagande jag gjorde är inte unikt, problemet är att Polisen i dag helt har kapitulerat för Internetprostitutionen och den resurs som fanns för att spana via nätet är helt borta. För oss i Stockholm är detta ett tragiskt problem som vi inte pratar om. Moderaterna har därför föreslagit att 600 000 kronor ska anslås för att starta ett arbete att i samverkan med Polisen komma åt denna prostitution via Internet.

Det finns mycket annat att tala om men tiden medger inte det. Jag yrkar bifall till det moderata budgetalternativet!

Anförande nr 73

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Två år har gått sedan maktskiftet i Stockholm. För två år sedan uttryckte jag stora farhågor om att det skulle bli slut med förnyelse och utveckling inom socialtjänsten, att rätten att välja och kunna påverka sin vardag skulle tas ifrån stockholmarna. Och tänk, att jag skulle få så rätt!

I majoritetens Stockholm har antalet socialbidragstagare ökat med 12 procent. I majoritetens Stockholm ställs busstrafiken i hela stadsdelar in, säkerheten kan inte garanteras därför att barn och ungdomar kastar sten och skjuter. Så sent som i morse kunde vi läsa om nya beskjutningar i Rinkeby.

I majoritetens Stockholm har antalet hemlösa ökat, och psykiskt sjuka lämnas utan vård. Entreprenader och alternativ stoppas, stadsdelsarresten för äldre och handikappade är ett faktum. Socialtjänstens problem är i dag inte främst resursbrist utan idén om att lägga livet till rätta för hjälplösa klienter.

Förra mandatperioden minskade antalet socialbidragsberoende kraftigt. Mellan 1999 och 2002 gick fyra av tio Stockholmskushåll från socialbidragsberoende till egen försörjning. Halveringsmålet 2004 var helt klart inom räckhåll. Det målet har ni givit upp.

Socialbidragskostnaderna ökar lavinartat, för hela staden beräknas för år 2004 ett underskott på 210 miljoner kronor. Nu anställer stadsdelarna fler för att de ska kunna hålla takten och betala ut socialbidragen i tid. Varje människa och varje familj som klarar sig själv efter att tidigare har levt på bidrag berättar vilken ökad frihet och självkänsla de upplever. Mot den bakgrunden är det konstigt att majoriteten verkar vara kategoriska motståndare införandet av jobbgaranti i hela staden. Varför är ni så rädda för att ställa krav?

Alltför litet engagemang har lagts på att ta reda på om insatser för missbrukare, socialbidragsberoende och barn som far illa ger något resultat. Vi vill ha oberoende välfärdsinspektörer som utvärderar socialtjänsten. Varför vill inte ni ha det? Vad är ni rädda för?

Från att ha varit ett av huvudnumren på agendan talas det alltmer sällan om de psykiskt funktionshindrade. Men vi tänker inte tillåta att de glöms bort igen. Stockholms stad och Stockholms läns landsting måste snarast inleda samarbete för att få en gemensam nämnd till stånd. Margareta Olofsson säger att tjänstemän träffar varandra för att tala om att man ska samarbeta bättre. Jag tycker att det vore väldigt bra om du själv talade med din kompis i landstinget, Birgitta Sevefjord. Därför har jag med mig hennes telefonnummer, för du kanske inte har det – i så fall skulle du väl redan ha ringt.

Vi vill göra upp med den gamla modellen som passiviserar många och i stället sätta människors egna möjligheter i centrum, för vi i Folkpartiet tror på människan. Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 74

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Herr ordförande, fullmäktige och övriga åhörare! Socialtjänsten är en viktig och nödvändig verksamhet. Den har funnits i många år och som tur är har oppositionen inte samma inställning till socialtjänsten som till Agenda 21-verksamheten och vill avveckla den. Till skillnad från oppositionen skulle vi vilja göra något mer. Vi vill utveckla verksamheten. Vi tror att det finns nya sätt att arbeta, en ny metodik, ett nytt angreppssätt i de här frågorna.

Jag tänker huvudsakligen i detta inlägg uppehålla mig vid hemlösheten, som ju är en stor och besvärlig fråga och som dessutom är en av de viktigaste frågorna inom socialtjänsten.

Här finns två olika problem som staden måste arbeta med, dels är det människorna som lever i hemlöshet, som är hemlösa nu, dels de människor som behöver olika insatser och som börjat komma in i systemet. När det gäller de som är hemlösa i dag möts vi av artiklar, inte minst under de senaste dagarna, om att hemlösa tvingas flytta av olika skäl. Vi tror att det är väldigt viktigt att hitta en metodik som gör att de här människorna slipper flytta på sig i all evinnerlighet. Det måste finnas en plats där människor kan uppehålla sig.

I det andra steget har vi varit mer konkreta i det budgetförslag som föreligger. Vi har på ett tydligt sätt visat vilka steg in i verksamheterna som man bör ta. Det handlar inte bara om att få plats på ett härbärge. Man måste komma in i olika typer av verksamheter för att i långsam takt kunna ta steg in i verksamheten där vårdkedjan måste hålla ihop. Det är något som faktiskt inte har fungerat tillräckligt bra tidigare. Det här är ett viktigt arbete som vi i majoriteten driver på och utvecklar på ett positivt och viktigt sätt.

Kortfattat vill jag säga om just prostitutionen – eftersom Peter Lundén-Welden nämnde just frågan om nätprostitutionen – att vi tillsammans på ett förslag av Miljöpartiet har beslutat att arbeta med den frågan. Jag är inte alls oroad, jag tror inte att det behöver tillföras ytterligare medel till detta arbete. Med detta ber jag att få yrka bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 75

D é s i r é e P e t h r u s - E n g s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! Socialtjänstnämnden har, vilket många beskriver, en otroligt viktig funktion. Det gäller att både ha resurser och att arbeta med metodarbete. Vi kristdemokrater tycker att det förebyggande arbetet är viktigt, att stötta föräldrar och att stötta frivilligorganisationer som utför ett värdefullt arbete för utsatta grupper. Vänstern brukar utropa "Död åt familjen" samtidigt som socialtjänsten gör allt, dagligen, för att hitta familjer till utsatta barn. Man får vara glad att de inte säger "Död åt familjehemmen" också.

När det gäller frivilligorganisationerna har Vänstern en ständigt kluven tunga. De är bra att ha, men helst vill vi klara allt i egen regi. När det gäller drogpolitiken så är det en politik från vänstermajoriteten som handlar om att skjuta sig själv i foten ständigt – från regeringens politik att sänka alkoholskatten till den nuvarande majoritetens arbete med missbruksfrågor här i staden.

Jag hinner inte säga mycket på tre minuter, men en grupp skulle jag vilja hinna framhålla, och det är våldtagna kvinnor i staden. Det har under den här mandatperioden diskuterats mycket och tidningarna har skrivit många artiklar. I ett TV-program nyligen med Liza Marklund åskådliggjordes hur Polis, åklagare och socialtjänst inte tar dessa kvinnor på allvar och att man inte kommer till skott med åtal för våldtäkter. Jag har försökt i en motion som behandlats i socialtjänstnämnden att driva frågan om att vi ska starta ett samarbetsprojekt, eftersom professorn i processrätt, Christian Diesen, visat att av 100 anmälningar om brott läggs 95 ärenden ned. I Stockholm går bara 3 av 67 anmälningar till åtal. Teamet för våldtagna kvinnor möter dessa kvinnor. De säger att det nästan inte är någon idé att uppmana de här kvinnorna att anmäla våldtäkten. I Jämtland samarbetar man, och där går 80 procent av ärendena till åtal.

Jag baxnar över att borgarrådet har sagt nej till den här motionen som föreslår inrättandet av ett samarbetsprojekt. Det är ett feministiskt parti, Vänstern, som säger nej. Det känns som om ni bygger luftslott, det känns som en sufflé som ramlar ned när det gäller våldsutsatta kvinnor som du talade om tidigare, Margareta Olofsson. Teamet för våldtagna kvinnor har i ett remissvar sagt att de vill ha detta samarbetsprojekt till stånd. Varför säger du nej? I dag har du chansen att yrka bifall till vårt yrkande 10 i reservation 41. Gör det i dag, Margareta Olofsson och alla i majoritetspartierna! Moderaterna och Folkpartiet kommer yrka bifall till den reservationen.

Anförande nr 76

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag hade väntat mig lite större bombardemang, men det kommer väl under de återstående timmarna. Jag tänker först bemöta det som sades om psykiatrin. Jag tyckte att jag lade an vad jag tycker att man under år 2005 ska prioritera inom psykiatrin. Jag delar inte åsikten om mer tvång som Folkpartiet har. Det ni gör är att ni talar mycket om gemensam nämnd. Som jag sade förhandlar tjänstemän, men det är ju inte så att jag inte känner till landstingsrådet, vi träffades så sent som i fredags. Jag lovar att jag har ringt henne flera gånger.

Det finns många frågetecken om de gemensamma nämnderna. Man kan inte få någon speciellt stor vägledning av er. Egentligen är det som man kan göra att lägga in ytterligare en byråkratisk nivå, det vill säga kommunalförbund. Det skulle innebära att de mål som vi nu har förhandlat om och den diskussion som vi har haft skulle ha varit förgäves. Jag tycker att samverkan mellan staden och landstinget behöver ökas, och vi får inte tappa farten. Men de förslag som ni har om en gemensam nämnd innebär ytterligare en nivå. Det är klart att om man ska lägga ned landstinget kan man väl alltid bygga upp kommunalförbund, men just exemplet med äldreomsorgen visar att det faktiskt går att hitta bra samverkansformer mellan staden och landstinget. Den delen tror jag nog att vi klarar av ganska bra.

Jag vill ändå beröra frågan om försörjningsstödet något. Man kan säga att det innebär att man bryr sig om folk när man ställer krav. Vi tycker nog i många andra sammanhang att det innebär att man bryr sig om när man ställer krav, och det är ju inte speciellt kravlöst för någon att få försörjningsstöd. Det ställs faktiskt ganska stora krav på de människor som går dit, men jag skulle ändå vilja göra en jämförelse. Ni har ju den något förenklade lösningen att dra bort 20 miljoner kronor från försörjningsstödet, och 15 miljoner kronor ska fixa allt. Jag tyckte att ni kunde få nobelpriset för det.

Inte så långt härifrån är det på det sättet att posten för försörjningsstöd har ökat även i moderatstyrda kommuner som Täby och Solna. Det ekonomiska biståndet har ökat katastrofalt även där. Försörjningsstödet ökar i hela landet oavsett politisk färg på majoriteten. Ni vill här framställa saken som att det är en hemmagjord lågkonjunktur som vi har hamnat i. Så är det ju inte. Se er omkring! Tala med era kompisar, ge dem gärna budet så kanske de får nobelpris, men det är en sanning.

Det ni har är att man kan gå ut i parkskötseln om man inte hittar ett jobb, och jag tror att Folkpartiet dessutom tycker så. Var har ni pengar till att betala det arbetet? Är det socialbidrag eller är de parkavdelningen som ska betala?

Anförande nr 77

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Nu sades det många saker, så det blir svårt att hinna besvara allt. När det handlar om gemensamma nämnder är det de facto så att samarbetet med landstinget inte är tillräckligt bra, och människor faller mellan stolarna. Så vill vi inte ha det. Nu finns det en möjlighet att inrätta gemensamma nämnder och därför tycker vi att vi ska pröva det, det vi har provat hittills har ju inte varit tillräckligt bra.

När det gäller försörjning så ställs det naturligtvis krav på dem som är socialbidragstagare nu, att visa hur mycket de tjänar, hur mycket lägenheten kostar och så vidare. Men det är en helt annan form av krav än att man ska stå till arbetsmarknadens förfogande och att man erbjuds möjligheter att jobba, för det handlar om en motprestation. Det är viktigt för att man inte ska hamna i ett bidragsberoende utan känna att man gör nytta och kan komma vidare. Det är det absolut viktigaste. Det är så många som har passiviserats genom socialbidrag, det vittnar socialsekreterare och många andra om.

Anförande nr 78

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker att jag har varit väldigt tydlig med att det inte har fungerat tillräckligt bra mellan landstinget och staden såvitt gäller psykiatrin och att det kommer att ske en förändring. Att prata bara om en gemensam nämnd är som att säga tulipanmaros. Man vet detta av erfarenhet. Vi har hittat en bra form för samverkan inom äldreomsorgen och vi ska kunna hitta det inom psykiatrin också.

Beträffande försörjningsstödet ställs det krav på människor att de faktiskt ska stå till arbetsmarknadens förfogande. Men min fråga till dig är fortfarande denna: När ni inte får ut folk i jobb inom fem dagar, när de ska syssla med parkskötsel – det är ju det som står i ert förslag – vem betalar då? Får den personen försörjningsstöd eller vem ska betala?

Anförande nr 79

J o a k i m L a r s s o n (m): Margareta Olofsson, i Vänsterpartiets förslag till budget i olika kommuner och även på statlig nivå kan jag förstå att skattehöjningar är ett självändamål, även om ni inte lyckades få igenom det denna gång – det får ni väl igenom någon annan gång.

Ni kanske bör fundera över vad som kan vara orsaken till att en del borgerliga kommuner ändå har tvingats höja skatten. Det har knappast varit av de orsaker som du har presenterat, det har bland annat varit på grund av det statliga utjämnings-systemet som ni aldrig lär er att kritisera.

Gärna nobelpris, men först vill vi få folk i arbete. Jag tycker att det som är värt att notera och som jag vill beröra i den här repliken, inför Monika Lindhs anförande men framför allt till Margareta Olofsson, är den förmåga som Vänsterpartiet har att prioritera en mycket viktig punkt, nämligen psykiatrin, men det har Socialdemokraterna inte nämnt. De har en helt annan prioriteringsordning i den här budgeten. Det här ska bli väldigt intressant. Socialborgarrådet får nog redovisa vad prioriteringarna egentligen innebär.

Anförande nr 80

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag får väl tacka Joakim Larsson som faktiskt inte ger Stockholms stad skulden för att det har varit lågkonjunktur och att många kommuner har tvingats höja skatten för att få budgeten att gå ihop med satsningarna på viktiga ändamål. Han skickade skulden tvärs över vattnet till en annan adress. Tack ska du ha, Joakim! Det är det som det handlar om, nämligen att vi vill se till att människor får det stöd och den hjälp de behöver i utsatta situationer. Men ni har inte det förslaget i er budget. Det ska bli intressant att se hur ni ska tackla detta.

Vi lägger fram en gemensam budget. Självfallet står vi alla bakom en satsning på psykiatrin. Vi kommer att med alla krafter motarbeta att ytterligare tvång införs.

Anförande nr 81

D é s i r é e P e t h r u s - E n g s t r ö m (kd): Det är konstigt att borgarrådet är så negativ till förslaget om gemensamma nämnder när kompisarna i riksdag och regering tycker att det är ett bra förslag att jobba med gemensamma nämnder. Jag förstår inte riktigt varför du tycker att det är så dåligt.

Jag fick inget svar på min fråga varför våldtagna kvinnor och deras utsatta situation inte finns med i ert budgetförslag trots alla problem som har diskuterats under hela detta år – ända sedan det så kallade Tumbamålet har det förts en ganska så stor debatt. Stockholm som är den största kommunen i landet har inte ett rejält arbete på det här området. Det är skamligt!

Det vore väldigt bra om Margareta Olofsson besökte teamet för våldtagna kvinnor och lyssnar till vad de vill och sedan studerade exemplet från Jämtland där 80 procent av ärendena går till åtal – men här i Stockholm händer nästan ingenting. Någonting måste göras. Jag uppmanar dig att yrka bifall till yrkande 10 som vi har i reservation 41.

Anförande nr 82

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är alltid lätt för dem som sitter i riksdagen att fatta beslut som ska beröra kommuner och landsting utan att ta ställning till hur de ska verkställas i kommuner och landsting. Det tror jag att vi alla känner till.

Jag försöker betona de problem som finns med detta. Man måste inrätta kommunalförbund för att få en gemensam finansiering till stånd. Det är vad det handlar om enligt lagen, annars får man ändra lagen och det kan man ju också göra.

Beträffande våldsutsatta kvinnor har vi ett väldigt gott arbete i staden. Självfallet har jag besökt de verksamheter som vi har och även de frivilligorganisationer som sysslar med det arbetet. Det arbetet måste utvecklas och fortsättas. Vi ska också se över programmen, både Operation kvinnofrid och prostitutionsprogrammet där vi just kommer att ta in nätprostitutionen och det ökade arbetet med trafficking. Den här debatten har vi fört förr och vi vet hur du läste Jämtlands förslag.

Anförande nr 83

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår egentligen inte varför Désirée Pethrus-Engström är förvånad. Om man lyssnar på Christer Öhgren, Margareta Olofsson och Monika Lindh hör man ju att det rent allmänt är tyst om de här frågorna; de är ointresserade av prostitutionsproblemen.

De säger att det här med nätprostitution är ett problem, men vi behöver inte satsa några pengar för att komma åt det sociala problem som det innebär att en 11-åring för bara några veckor sedan omhändertogs på Söder för att hon hade prostituerat sig. Jag har väckt en motion i fullmäktige i den här frågan och det ska bli intressant att se hur ni gör.

I den här budgeten har majoriteten bestämt sig för att spara på socialtjänsten – man har lagt ett besparingsbeting på 10 miljoner kronor – och så ska man utreda.

Finansborgarrådet finns inte i salen för att svara på min fråga inte heller Margareta Olofsson har givit något svar: Vilken budget är det vi behandlar?

Är det besparingar genom minskat antal beslut enligt LVM eller LVU eller är det besparingar genom minskade bidrag till frivilligorganisationerna som det handlar om? Är det besparingar genom flyttningar, genom att flytta väsentlig verksamheter ni tänker er? Ni har i den här budgeten föreslagit att FoU-byrån ska flyttas bort från socialförvaltningen. Den spetskompetens som vi har i de här frågorna ska lyftas in i pampväldet i stadsledningskontoret.

Vad är det för andra verksamheter, Margareta Olofsson, som ska avlövas dig som socialborgarråd genom att lyftas in i stadsledningskontoret? Det står ju i den här meningen på sidan 150 att ni ska förändra organisationen för socialtjänstförvaltningen. Vi lever ju i en ovisshet. Jag har som vice ordförande i socialtjänstnämnden inte med ett ord – inte ett – blivit informerad om de förändringar som ni avser att göra nästa år. Men det kanske inte tillhör demokratis spelregler att oppositionen ska få höra något.

Det verkar som om den spetskompetens som finns inom socialtjänstförvaltningen ska läggas under finansborgarrådet på stadsledningskontoret.

Kvalitet för den här majoriteten handlar om att bedriva verksamheter i kommunal regi. Nu är i princip all verksamhet återkommunaliserad, åtminstone all som går att återkommunalisera. Därför är det ganska intressant att vi har den här affischen. Grattis, Erdhan, han är ansvarig för planeringshemmet Hammarbybacken.

Jag minns förra mandatperiod hur Vänsterpartiets företrädare stod i talarstolen och nästan tjöt för att försöka stoppa planeringshemmet Johanneshov. Nu har de vunnit kvalitetspris i omhändertagande av de hemlösa. Jag tycker att detta är ett fantastiskt bevis på det vi genomförde under förra mandatperioden och säger nu. Kvalitet är viktig och det är viktigt att använda sig av frivilligorganisationer och alternativ organisation. Kvalitet är inte detsamma som att verksamhet bedrivs i kommunal regi.

Margareta Olofsson, du har möjlighet att begära replik. Vad är det för förändringar som ni döljer för oppositionen, som ni avser att genomföra men som ni inte redovisar?

Anförande nr 84

M o n i k a L i n d h (s): Jag kan förstå att Peter Lundén-Welden har haft för lite tid för att läsa budgetförslaget. Om du läser på sidan 150 så ser du också våra ekonomiska beräkningar av översynen. Det är heller ingen nyhet för Peter Lundén-Welden att socialtjänstnämndens budget antas i november. Här är det fullmäktiges budget vi debatterar, nu avsnittet Sociala frågor.

Jag ska ändå säga något om varför Peter Lundén-Welden vägrar besvara våra frågor. Var ska de 250 miljonerna tas som ni inte har kvitto på i stadsdelarna? Ni har retorik om det förebyggande arbetet och behovet av samverkan på lokal nivå och allt möjligt, men det blir bara fjanterier eftersom ni inte har några pengar. Ni lägger inte

ut några pengar på lokal nivå till socialt arbete. Den lokala nivån ska bara få göra biståndsbedömningar i individärenden.

Anförande nr 85

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Monika Lindh, du har alldeles rätt. Vi menar att vi ska ha sociala distriktsnämnder eftersom vi menar att det är den korrekta nivån för att fatta beslut om enskilt bistånd. Därför menar vi att pengarna ska ligga på den nivån. Övrig verksamhet tycker vi att man kan lägga under socialtjänstnämnden.

Det var intressant att höra ditt svar. Vi får inte reda på i oppositionen förrän i december vilken förändring av socialtjänstnämndens organisation som kan bli verklighet, vilken verksamhet och vilken typ av budget vi ska ha för 2005. Den här debatten om ekonomin för socialtjänstnämnden är därmed ganska onödig. Majoriteten avser att förändra förutsättningarna under de veckor som nu återstår. Det skulle vara intressant att få höra vilka förändringar ni avser att genomföra, förutom att flytta FoU-byrån från socialtjänstförvaltningen, ta bort spetskompetensen för Stockholms stad.

Anförande nr 86

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jag blir lite förundrad över Peter. Det är väl alltid så att om man lägger ett förslag med besparingar så ska det utredas och då ska förvaltningen återkomma med ett förslag. Det är så det alltid brukar vara, även när Moderaterna har varit i majoritet har det hänt att man hanterat frågor på det viset.

Jag har inte för avsikt att hantera det på annat sätt, och du kommer naturligtvis att få lika del av det här som alla andra. Det finns väl inte några sådana frågetecken.

Jag instämmer i Monika Lindhs motfråga: Hur ska ni sköta det här med den ihåligt klingande debatten om förebyggande verksamheter? Hur ska det gå till när ni inte har pengar till det?

Anförande nr 87

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag skulle kunna använda ett konstigt ord när jag recenserar herr Öhgren, men jag kan bara konstatera att vad han säger är att han svävar som majoritetsföreträdare tydligen i samma okunnighet som vi i oppositionen om vad Socialdemokraterna och framför allt finansborgarrådet har för planer med socialtjänstförvaltningen. Det har ju framgått av förra årets budget att en översyn av tre stora centrala nämnder ska genomföras.

I det här budgetpapperet sparar ni 10 miljoner kronor. På vad ska ni spara, Christer Öhgren? Var finns de 10 miljoner kronor som ligger och skvalpar uppe i socialtjänstförvaltningen? Är det bidragen till frivilligorganisationerna som ni ska dra in, dem som ni hittills har försökt använda som en budgetregulator?

Anförande nr 88

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är alltid lustigt, det här, Peter. Varför lade ni inte tillbaka de 10 miljoner som det står besparing på? Det hade väl varit det enklaste, och då hade du kunnat vara lite styvare i korken.

Om man studerar er budget så ser man till exempel att ni har byråkrati-rationaliseringar på utbildningsnämnden, byråkrati-rationaliseringar på miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Du har inte lagt tillbaka några pengar.

Det är inte speciellt märkligt att vi fastställer en rambudget i fullmäktige, det har vi alltid gjort. Sedan lägger varje nämnd sin specificerade budget och verksamhetsplan. Det är inte märkligare än så, Peter Lundén-Welden.

Anförande nr 89

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag har förlagt papperet med svaret på den fråga som borgarrådet ställde. Jag ska svara på den frågan nästa gång, Margareta, det lovar jag, för då har jag säkert hittat papperet.

Jag kan då konstatera att det verkar som om inte heller borgarrådet är informerad om vilka organisationsförändringar som majoriteten planerar för socialtjänstförvaltningen. Detta börjar bli allvarligt. Jag ställde en rak fråga: Vilka förändringar är det ni har för avsikt att genomföra? Den konsult som har varit i farten, vilka förslag har han lagt fram? Han kanske inte ens är klar med arbetet – eller har börjat? I vilken fas ligger detta arbete? Det vore intressant att få höra det i den här debatten.

Jag konstaterar att ingen av dem som har begärt replik på mitt inlägg har svarat på frågorna om prostitution, jag förstår att Désirée inte är ett dugg förvånad över detta. Jag konstaterar att ni avstår från att svara på de frågor som vi ställer. Det är märkligt.

Anförande nr 90

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jämställdhet är viktigt för medborgarna. Så står det i senaste numret av Dagens samhälle, med anledning av en avhandling av Anette Gustafsson vid Göteborgs universitet. Jag rekommenderar alla att läsa den.

En av hennes slutsatser är att man är ganska överens över partigränserna om att samhället inte är jämställt, men när det kommer till frågan om att kvinnor är underordnade män som grupp hettar det till, när det handlar om att det faktiskt är en maktfråga och att makt och inflytande ska bli jämnt fördelat och då måste männen lämna ifrån sig makt, då är inte så många med längre.

Detta kan vi tydligt se i de olika förslagen till budget. Moderaterna nämner inte ens jämställdhetsarbetet, och Folkpartiet vill lägga ned hela jämställdhetsrådet. Kristdemokraterna har ett stycke i sitt budgetförslag, men inget av partierna i oppositionen andas ett ord om att det är en maktfråga. I vår budget står det däremot tydligt och klart att för att nå målet ett jämställt samhälle krävs en jämn maktfördelning och jämnt fördelat inflytande. Kommunstyrelsen ska under året synliggöra förhållanden mellan kvinnor och män på alla områden och förändra

metoder och arbetssätt. Det är första gången som detta uttrycks så tydligt i en budget för Stockholms stad. Det märks att Vänsterpartiet ansvarar för jämställdhetsfrågorna.

Folkpartiet upprepar sin favorit i repris: bort med jämställdhetsrådet, låt det gå upp i personalutskottet. Jämställdhetsarbetet skulle med denna åtgärd bli intensivare. Hur då? Personalutskottet har ju ansvar för de anställda, och då är det jämställdhetslagen som gäller. Men vad händer med det övriga arbetet, det som måste bedrivas i verksamheterna gentemot medborgarna? Det skulle sitta fint med ett svar på den frågan från Folkpartiets företrädare här i salen.

Varför Moderaterna inte med ett enda ord nämner jämställdhetsarbetet är en fråga som det också skulle vara bra att få svar på. Att resurserna till tjejdrotten måste öka är vi väl överens om, men det räcker inte.

Våldet mot kvinnor är det yttersta uttrycket för den manliga maktstrukturen. Det är ett stort samhällsligt problem att arbetet på detta område måste intensifieras. Även det hedersrelaterade våldet drabbar främst kvinnor. Vi måste framför allt stärka det förebyggande arbetet och anordna utbildningar för alla som kommer i kontakt med flickorna och deras familjer.

Vi kommer att följa upp det rådslag vi hade med en *hearing* under våren. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 91

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om det ändå vore så enkelt så att vårt samhälle blev helt jämställt bara för att vi inrättade fler jämställdhetsråd! Så är det inte alls. Det vi säger är att det arbetet måste utföras i all verksamhet. Det räcker ju inte med att ha rådet.

Du hänvisar till det hedersrelaterade våldet, och det är en oerhört viktig fråga. Men du tror väl ändå inte på allvar att det är jämställdhetsrådet i Stockholm som kan se till att vi kommer till rätta med det problemet. Det krävs helt andra insatser.

Ni kan inte ersätta många andra. Det är tråkigt att ni inte ser att detta är en så stor fråga som ska in i arbetet överallt – ni tror att ni kan skaffa sig ett alibi genom att ha ett råd.

Anförande nr 92

I n g e r S t a r k (v): Jämställdhetsfrågorna genomsyrar vår budget. De genomsyrar inte er budget. Jag har inte sagt att jämställdhetsrådet är det enda som behövs. Jag säger att det kan inte vara så att det blir intensivare och tydligare för att man lägger ner jämställdhetsrådet.

Personalutskottet har hand om efterlevnaden av jämställdhetslagen och om stadens anställda. Men det arbete som nödvändigtvis måste bedrivas i verksamheterna kan inte genomföras i personalutskottet.

Det hedersrelaterade våldet är oerhört allvarligt och vi måste arbeta intensivt med det problemet. Vi har haft ett rådslag, ett mycket lyckat sådant, och vi kommer att följa upp det med en hearing under våren.

Anförande nr 93

Désirée Petrus-Engström (kd): Inger Stark försöker slå sig för bröstet med att majoriteten bedriver ett fantastiskt jämställdhetsarbete. Jag vill faktiskt inte hålla med om det. Det saknas fortfarande väldigt mycket på jämställdhetsområdet i Stockholms stad – trots att Vänsterpartiet är med och styr framför allt de sociala frågorna.

När det gäller jämställdhet och analys av hur mycket pengar vi fördelar i staden till kvinnor och män vill jag påminna om att vi redan förra året väckte en motion om 3R-metoden som Kommunförbundet har utarbetat. Jag vill tro att det är detta som har gett effekten att ni lägger in i budgeten att den ska analyseras i ett *gender*-perspektiv. Jag vet inte om de här punkterna i er budget verkligen kommer att räcka till det. Det står att det ska tas fram statistik, men det står inte så mycket om analysarbetet. Ni i majoriteten kanske behöver göra med på det området.

Det är väldigt tråkigt att du inte har sagt någonting om våldtagna kvinnors situation och om varför ni säger nej till att arbeta för ökad anmälningsfrekvens.

Anförande nr 94

Inger Stark (v): Det arbete vi nu utför när det gäller jämställdhet är en början på detta arbete. Vi har dock inte nått målet. Till exempel är vi ännu inte klara med de viktiga maktfrågorna. Det vi gör nu när vi för in detta i budgeten på det här sättet är att vi ser till att vi får andra verktyg. Vi kan synliggöra förhållandena och vi kommer att hålla utbildningar för de högsta cheferna genom medel ur kompetensfonden.

Att kvinnor våldtas är självklart en oerhört viktig fråga. Margareta berörde redan i sitt inledningsanförande frågan om att vi ska revidera arbetat med Operation Kvinnofrid. Då återkommer vi.

Anförande nr 95

Joakim Larsson (m): Inger Stark är ordförande i jämställdhetsrådet. Jag råkade vara ordförande förra perioden. Jag konstaterade ganska snart att man inte löser de jämställdhetsproblem som de facto finns i Stockholm genom rådslag eller dylikt. Jag vet inte om Inger Stark någonsin kommer att förstå att rådslag om hedersrelaterade mord och annat aldrig kommer att lösa problemet i sig. Jag undrar om du någonsin kommer att begripa detta. Jag hoppas att du gör det.

Ni byråkatiserar problemen i stället för att faktiskt lösa dem. Era samtal med bolagschefer om jämställdhetsplaner och annat blir ju löjeväckande! Ni inkompetensförklarar ledningsgrupperna. Det är klart att man pratar om dessa saker också i bolagsledningarna.

Anförande nr 96

I n g e r S t a r k (v): Jag frågar mig om Joakim Larsson någonsin kommer att förstå vad den skeva maktfördelningen mellan kvinnor och män, mellan flickor och pojkar, egentligen handlar om och hur man ska komma till rätta med detta. Vi inför redovisning av könsuppdelad statistik, vi inför nya arbetsmetoder, vi utbildar höga chefer och jag kan lova dig, Joakim Larsson, att höga chefer totalt struntar i dessa frågor. Det är ett faktum.

Vi påbörjar nu ett arbete med jämställdhetsrådet – ett intensivt arbete – som syftar till att försöka föra ut genuspedagogik. Vi ska låta genuspedagoger arbeta i skolorna, hålla rådslag där man diskuterar problemen med hedersrelaterat våld och föra upp det till ytan och diskutera hur vi ska arbeta i staden. Vi ska ta ställning till frågan vilken utbildning som behövs, till frågan om vi behöver skyddade boenden och i så fall hur många och så vidare. Detta är en viktig del i arbetet. Vi måste gå vidare och vi måste göra mycket mer, men detta är en bra början.

Ni moderater har inte ett ord om detta i er budget. Hur ska ni arbeta? Berätta det!

Anförande nr 97

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Tänk, om det var så att en sak blev viktigare ju fler gånger man använde ordet i texten!

I Tensta stoppades busstrafiken på buss 179 och 540 på kvällstid under några veckor. Det skedde på grund av att barn och ungdomar kastade sten och sköt med luftgevär. De tog makten över en hel stadsdel. Nu är samma sak på väg att hända i Rinkeby. På flera håll i Stockholm genomförs ungdomsrån och annan allvarlig ungdomsbrottslighet.

Ungdomsbrottslighet är samhällets misslyckande, och det handlar om att vi i ett tidigt skede alla har svikit barn och ungdomar som behöver stöd och hjälp. Samhället får betala ett högt pris för rån, klotter, inbrott, missbruk och misshandel. Man kan tala mycket om orsak och verkan och förebyggande verksamhet, och naturligtvis är allt sådant mycket viktigt – det tror jag att vi är eniga om – men de flesta ungdomar som någon gång har snattat blir inte fullfjädrade brottslingar, men en del blir det.

I dagens läge satsar samhället stora resurser på ungdomar som redan hunnit riktigt långt i brottslighet och missbruk. Det krävs stora och dyrbara insatser, och prognosen för att lyckas är inte alls alltid den bästa. Det har helt enkelt gått alldeles för långt.

För den som begår sitt första eller andra brott är läget det direkt motsatta. Det händer i stort sett ingenting. Socialtjänsten lever efter devisen en gång är ingen gång. I bästa fall skickar stadsdelen ut ett brev till föräldrarna – ofta sker det två tre månader efter händelsen. Där står det att man kan komma på ett så kallat bekymringssamtal om man vill – om man vill, alltså.

För att få bukt med brottsligheten krävs att föräldrarna snabbt involveras så att samhället snabbt sätter ned foten. Därför vill vi införa en tidsgaranti. När något inträffar ska föräldrar och barn tillsammans kallas till socialtjänsten inom två dygn, helst inom 24 timmar, för att ta itu med problemet. För de flesta behövs det inga

andra åtgärder. Vi vill ändå att det ska genomföras ett uppföljningssamtal efter en månad, för att kolla att det inte har hänt något nytt brottsligt.

Jag vill nu fråga socialborgarrådet och övriga majoritetspartier: är ni beredda att införa en tidsgaranti eller håller ni med om det som man säger i dag, nämligen att en gång är ingen gång. Vi vill lägga kraft på att bryta ett dåligt mönster. Vi tycker inte att en gång är ingen gång. Vi tycker att en gång är en gång för mycket.

Anförande nr 98

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Man kan ju bemöta det där på hemskt många olika sätt. Just garantier är ju era förslag på vad vi här ska göra. Så fort det finns några bekymmer inför ni ett slags garanti.

Jag tror mer på att socialtjänsten, skolan och föräldrarna ska samverka i ökad utsträckning. Det fordras kanske en metodutveckling inom socialtjänsten för att bemöta den här problematiken som har förändrats lite under de senaste åren. Framför allt tror jag att det handlar om just att kunna hantera situationen både när man har ett tvångsverktyg i ena handen och ett stödverktyg i den andra inom socialtjänsten.

Jag kan tro att det är det som delvis är problemet och att man måste komma förbi det och utveckla samverkan. Några garantier som gör att föräldrarna kan tro att detta i alla fall leder till ett omhändertagande – för det är ju ofta den uppfattningen föräldrar har – tror inte jag på. Det är metodutveckling det handlar om, förstår du.

Anförande nr 99

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är ju väldigt viktigt att understryka, det trodde jag att du hade förstått, att det som vi föreslår i det här avseendet inte är något som ska vara i stället för ett utvecklat samarbete. Vi stöder ju, precis som ni, de projekt som finns när det gäller att förbättra samarbetet med föräldrar. Ibland räcker inte det. Ibland kommer man till en situation då man tydligt vill visa att detta inte är bra, att det är oacceptabelt, att det är brottsligt.

I det läget tycker vi att det är ärligare och sjuksstare att snabbt ta itu med problemet. Det innebär inte att någon ska straffas eller omhändertas, men det innebär att man visar att samhället tydligt reagerar på den här frågan, i stället för att vänta till dess att de unga har samlat på sig ett tiotal brott som blir allt grövre och passerar gränsen för straffmyndighet och åker dit så det bara stänker om det!

Anförande nr 100

M o n i k a L i n d h (s): Jag måste be om ursäkt men jag uppfattade inte vad den där garantin som du föreslog ska heta. Om du sade tidsgaranti så förstår jag.

Jag kan inte förstå dig när du berättar om en problematik som ni har i Spånga–Tensta och som säkert förekommer också i alla andra stadsdelar, för det är väl självklart att man agerar snabbt och koncist så fort det inträffar, helst samma dag eller timme, precis när bussen blir attackerad. Jag förstår inte vad en tidsgaranti betyder annat än

att man möjligtvis formaliserar ett förfaringssätt som måste vara oerhört snabbt och intensivt och flexibelt.

Anförande nr 101

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tror att Monika Lindh sov riktigt ordentligt. Jag talade inte om tidsgaranti för de fall att någon kastar sten. Jag talade om tidsgaranti vid mindre brottslighet. Det är inte så att stadsdelarna kallar föräldrar eller skriver till dem regelmässigt om det har hänt någonting. Nu talar jag inte om de grova förseelserna, jag talar om första gången ungdomarna gör sig skyldiga till detta. Det är precis det som det handlar om, nämligen att samhället ska reagera.

Man behöver inte reagera så hårt om man är tydlig första gången, men det är det som ofta saknas – och detta gäller inte bara en stadsdel. Det här är inte den prioriterade gruppen. Den är bortprioriterad för att man måste ta hand om dem som är värre.

Jag och vi i Folkpartiet tror att om man visar tydliga signaler första gången så behöver man aldrig träffas i det sammanhanget mer. Det gäller inte alla, men det gäller många.

Anförande nr 102

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag håller med Ann-Katrin Åslund om att en gång är en gång för mycket. Min erfarenhet från stadsdelarna och socialtjänstemännen är faktiskt inte att de struntar i ungdomarna, långt därifrån. I de flesta stadsdelar som jag har besökt kallas de första gången. Jag tror framför allt att det behövs en metodutveckling, och det satsar vi på.

Ni talar om kompetensutveckling och metodutveckling, men ni har inga pengar till det och det behövs faktiskt. Även den tidsgaranti som ni vill införa kostar pengar, och de pengarna har ni inte heller. Det är ändå väldigt viktigt att se att en gång är en gång för mycket. Och i de allra flesta fall kallas ungdomarna till ett första samtal. Det är viktigt att man fortsätter det arbetet och att man också utvecklar metoder för att arbeta med dessa ungdomar.

Anförande nr 103

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): De kallas ju till ett första samtal, men när man frågar så visar det sig att detta inte är någon prioriterad fråga, och det gäller inte bara en stadsdel. Det kan dröja två tre månader efter händelsen. Så blir det just därför att den inte är prioriterad.

Du säger att vi inte har pengar till detta, men om man tittar på det så ser man att det är långsiktigt. Om det är så att du kan hindra bara en enda av dessa ungdomar, för det kan vara både pojkar och flickor – vill jag säga till jämställdhetsrådet – så är det oerhört viktigt eftersom den allra värsta placeringen kostar över 3 000 kronor per dygn. Det handlar inte bara om medmänsklighet, om att vi vill rädda människor. Det handlar om en besparing i själva verket.

Anförande nr 104

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Jag ska kommentera de frågeställningar som har rests, bland annat av Peter Lundén-Welden som sade att vi faktiskt prioriterar att flytta över pengar till socialtjänstnämnden, att vi prioriterar den nivån.

Faktum är, Peter, att ni inte tillför några pengar. Ni lyfter över stadsdelarnas pengar och förstärker med handikappomsorgens pengar. Det är ju inte nya satsningar. Dessutom – i och med att ni tar in stadsdelarnas pengar – så finns ju ingenting kvar till de sociala distriktsnämnderna. Ni skriver väldigt mycket om det socialt förebyggande arbetet, om det trygghetsskapande arbetet, samarbetet med skola, socialtjänst och kopplingen på lokal nivå och så vidare.

Det enda ni gör är att radera den lokala nivån för det här arbetet. Ni slänger ut de nyss noterade positiva trenderna i till exempel drogvaneundersökningen i luften. Och sedan landar det ingenstans. Det enda ni gör är att inrätta en central nämnd som bara ska syssla med biståndsbedömning. De medel som ni flyttar in från stadsdelsnämnderna är barn- och ungdomspengarna. Det är medel som ofta återfinns i det förebyggande arbetet. Dem lägger ni på kultur- och idrottsnämnden.

Fritidsgårdar är något mer än idrottsverksamhet. Alla vi i stadsdelarna vet vilken stor social betydelse till exempel fritidsgårdarna har just som nav i det andra förebyggande arbetet som är mer socialt inriktat.

Ni står kvar vid er minuspost som ni inte vill tala om. Ibland kallar ni det för byråkratirationalisering, ibland talar ni om satsningar på central nivå, egentligen är det minusposterna.

När det gäller psykiskt funktionshindrade måste jag säga detta. För några månader sedan var Moderaterna mycket aktiva i debatten om psykiatrin. Jag trodde då att detta på något sätt skulle avspeglar sig i ett ansvarstagande i förslaget till budget. Men icke! Här finns ingenting! Det står mycket lite. Ni hänvisar till psykiatrireformen men skriver ingenting om stadens ansvar.

Vi ställer upp en budget som motsvarar högt ställda krav som vi själva ställer både på stadsdelarna, och på kommunstyrelsen i ett resursfördelningssystem, och vi är beredda att göra motprestationer för att möta upp statsbidraget i samarbete med landstinget.

Men ni skriver ingenting om till exempel hur man ska hantera läget efter det att det extra statsbidraget har utgått. Jag kan inte ens hitta det i budgeten, i era tabeller.

Anförande nr 105

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Det var ett något annorlunda anförande av Monika Lindh. Ni vill spara 10 miljoner kronor på socialtjänstnämnden, vi har ytterligare 5 miljoner kronor för att återinföra tak-överhuvudet-garantin. Vi har ytterligare 5 miljoner kronor för de ökade kostnaderna för att arbeta med jobbgarantin, vi har ytterligare 60 000 kronor för satsningar mot nätprostitution. Vi har inte er besparing på socialtjänstnämnden.

Vi har ytterligare 5 miljoner kronor, utöver de 10 miljoner kronor som ni faktiskt har satsat i central medelsreserv för hemlöshetsfrågor. Vi satsar alltså mer.

Vad det handlar om nu är att du inte heller i detta inlägg, Monika Lindh, har berört frågan att ni negligerar våldet mot kvinnorna, att ni negligerar problematiken att 100–250 kvinnor prostituerar sig via Internet. Ni negligerar Désirée Pethrus-Engströms fråga om huruvida ni vill satsa de resurser som behövs för att kvinnor ska känna att de vågar anmäla att de har blivit våldtagna. Ni negligerar frågan om de kvinnor som utsätts för våld i vår stad.

Anförande nr 106

M o n i k a L i n d h (s): Nej, det negligerar jag inte. Jag ansåg att borgarrådet svarade så väl på den frågan för majoritetens räkning, även Christer Öhgren, så att jag inte behövde tala om just den speciella frågan.

Jag förstår att du mest vill tala om nätprostitution trots att vi gemensamt, Peter Lundén-Welden, har fört en mycket bred och djup diskussion om översyner och rapporter och all möjligt i socialtjänstnämnden. Du vill ju bara nagla fast en fråga för att slippa tala om underskottet, den bristande finansieringen, det faktum att ni inte har pengar till den sociala verksamheten ute i stadsdelarna, för ni vill inte ha några stadsdelsnämnder, och de sociala distriktsnämnderna ska bara få hantera individärenden och myndighetsbeslut. Ni har ingen plats för en socialtjänst med stövlar på fötterna ute i verksamheten, som ägnar sig åt förebyggande socialt arbete och åt arbete för barn och ungdomar. Det har ni ingenting till – nada, nada, skulle man kunna säga. Det är därför som du inte vill prata om det.

Anförande nr 107

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Missbruk är ett av de största problemen i Stockholm, och åtgärderna har tyvärr mycket begränsade effekter. Tidiga insatser måste prioriteras, människor med problem måste få hjälp i god tid. Därför kommer vi i Folkpartiet att införa en vårdgaranti för missbrukare som innebär att missbrukare garanteras vård inom en viss tid.

Men staden kan aldrig ensam lösa problemen. Alla krafter behövs i kampen mot missbruk och utanförskap. Staden har alltid stött ideella organisationer genom bidrag. Ideella organisationer har stor betydelse för välfärden, både som komplement och som alternativa vårdproducenter.

Utifrån dogmatiska, tyvärr, ideologiska föreställningar har ibland den styrande vänstermajoriteten tagit ställning mot olika projekt. Huvudskälen till avslagen från den styrande vänstermajoriteten har varit politiska – de gillar inte andra aktörer inom området social välfärd.

De tar inte hänsyn till vad de ideella organisationerna betyder för den enskilda individen. Därför är min fråga denna: Varför ogillar ni de frivilliga krafterna inom det sociala arbetet?

Det är också oroande att majoriteten har stoppat all utveckling när det gäller mångfald inom socialtjänsten. Det är en socialliberal självklarhet att socialpolitiken ska finansieras av samhället, men det behövs en tydligare gränsdragning mellan myndighetsrollen å ena sidan och stöd och hjälp till den enskilda individen å den andra. I dag är välfärden inte bra på någonting, men ska ändå göra allt, och det är inte rimligt. Det är inte en självklarhet att hjälp och stöd alltid ska skötas av det offentliga. Det kan vara yrkesverksamma själva, fackföreningar eller frivilliga som kan hjälpa individer med olika problem. Detta kommer att leda till mångfald och tydlighet av välfärden. Med dessa ord yrkar jag bifall till Folkpartiets förslag!

Anförande nr 108

K a r i n R å g s j ö (v): Abit, det är dags att slå hål på en del myter, tycker jag. I både Moderaternas och Folkpartiets budgetar kan vi läsa hur vi håller på att desarmera frivilligorganisationerna, men så är det ju inte. Man måste titta på helheten. År 2000 fick utomstående organisationer – och då talar vi om allt – 67 255 000 kronor. Innan detta budgetår är slut, det vill säga 2004, har staden förmedlat 83 610 000 kronor till frivilligorganisationerna.

Frivilligorganisationerna i Stockholm är vår guldgruva, och vi har på olika sätt försökt att höja kvaliteten i organisations- och föreningsutskottet med olika typer av åtgärder. Exempelvis har vi försökt att starta en dialog med frivilligorganisationerna. Vi arbetar inte med välgörenhetsprincipen, vi vill höja den här frågan till ett helt annat plan och få i gång synergieffekter mellan frivilligorganisationerna och staden.

Anförande nr 109

A b i t D u n d a r (fp): Jag själv har själv också suttit, och sitter fortfarande, i förenings- och organisationsutskottet. Hittills har de signaler som den rödgröna majoriteten har skickat alltid inneburit en viss favorisering av vissa organisationer. Till exempel har ni avslagit olika projekt till S:t Lucasstiftelsen i Stockholm som har sökt hjälp för terapeutisk verksamhet för dem som inte hade möjlighet att få terapi på annat sätt, men ni avslog den begäran. Men ni beviljade PRO 100 000 kronor för bussresor till Skansen. Med detta förfarande menar jag att ni favoriserar vissa ideella organisationer.

Anförande nr 110

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Om man talar specifikt om de organisationer som jag tycker att vi samarbetar väldigt bra med så handlar det verkligen om hemlöshetsfrågor till exempel. Även i de fallen vill vi utveckla metoderna i kommunens arbete genom att ta lärdom av väldigt mycket av det som frivilligorganisationerna gör och de kunskaper som vi har.

Något som är väldigt roligt är att det har visat sig att det faktiskt finns ett stort intresse även från frivilligorganisationerna att få ta del av de kommunala kompetenserna. Det är ju det som jag tycker är skillnaden i förhållande till det arbete som ni bedrev när ni satt i majoritet. Det som ni gjorde var att ni lade över all verksamhet till frivilligorganisationernas ansvar. Vi vill i stället gemensamt verka för att få till stånd något som man skulle kunna kalla för en korsbefruktnings mellan

organisationerna och den kommunala verksamheten. Det tycker jag är ett väldigt bra sätt att arbeta på.

Anförande nr 111

A b i t D u n d a r (fp): Det är ändå så att er ideologi under de två år som jag har suttit i föreningsutskottet har präglats av att ni enbart gillar det som bedrivs i kommunal regi. Ni har avslagit mängder av förslag som bygger på bra idéer från de ideella organisationerna. Jag hävdar att detta bottnar i ideologin. Ni vill att välfärden enbart ska skötas av det kommunala, medan vi tycker att den kommunala och den ideella sektorn kompletterar varandra, det är själva ändamålet med ideella organisationer.

Det andra konkreta förhållandet är att den budget för år 2005 som vi antog i föreningsutskottet innebär att man kommer göra besparingar om 2 procent på anslagen till de organisationerna, och det kompenseras de inte för – till exempel Stadsmissionen och liknande organisationer som arbetar med de mest utslagna och svåraste grupperna av människor.

Hur kommer det sig att ni gjorde detta, kan ni förklara det för mig?

Anförande nr 112

M o n i k a L i n d h (s): Abit, jag vet inte om du missuppfattande de siffror som Karin Rågsjö precis redogjorde för, men du måste ju ändå förstå att 83 miljoner kronor är mer än 67 miljoner.

Vidare finns det riktlinjer. I den del som du beskriver med den särskilda stiftelsen så var riktlinjerna precis desamma på er tid, nämligen att det inte får utgå bidrag till stiftelser. Så är det. Däremot kan man säga att vi i staden använder oss av frivilligorganisationerna på ett helt annat och konstruktivt sätt än tidigare. Jag kan bara ge ett exempel.

Vi hade flera träffar med de frivilligorganisationer som jobbar på härbärgen. När de beskrev den situation som uppstod med tak-över-huvudet-garantin och när de också beskrev vad de skulle behöva för att samarbetet skulle fungera bra, så tog vi med i budgeten sådana så kallade ska-krav så att det verkligen skulle bli så som de önskar och vill ha det. Det är ett sätt att möta deras behov.

Anförande nr 113

A b i t D u n d a r (fp): Tyvärr, Monika, kan du inte komma ifrån att ni har sänt signaler till vissa organisationer att ni inte gillar deras verksamheter. Det var därför jag nämnde exemplet med PRO som inte alls uppfyller de kriterier som vi har för bidragsgivningen. PRO fick ändå pengar, medan Frälsningsarméns snickarverkstad, som saknar pengar, avslag på sin ansökan. Detta är konkreta exempel på hur ni favoriserar en viss typ av organisationer. Jag menar att detta är ytterligare en ideologisk markering mot vissa organisationer. Varför säger ni inte det rakt ut?

Anförande nr 114

J o a k i m L a r s s o n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att Inger Starks replik tidigare var en replik som heter duga till våra chefer – jag hoppas att Inger Stark går upp i talarstolen och tar tillbaka en del av det hon sade, för jag har nog aldrig hört motsvarande desavouering av chefer i den här staden! Jag hoppas att du tar tillbaka det, Inger Stark.

Nåväl, jag tänkte försöka koppla ihop det som handlar om individ- och familjeomsorgen med lite utav det som Christer Öhgren berörde tidigare, nämligen att han ansåg att man i första hand inte ska göra nånting åt symptomen, utan att man ska gå ut och titta efter vad som är orsaken. Det handlade om klotter. Jag återkommer till den saken.

Det är ju så att de som ägnar sig åt klotter och skadegörelse faktiskt har en förmåga att så småningom hamna i grövre brottslighet och också i missbruk. Christer Öhgren, jag skulle vilja rekommendera dig att ta del av en del av de rapporter som en person skrev i Maria–Gamla stans stadsdelsnämnd på detta område; där påvisar man just kopplingen mellan klotter, skadegörelse och missbruk. Det innebär att man måste försöka att på något sätt hjälpa de ungdomar som hamnar i detta att ta sig ur det. Då kan man inte göra som ni gör, nämligen gulla med klottrarna.

Det handlar om att få dem att sluta med dessa dumheter. Man måste se kopplingarna mellan olika delar i den här staden, kopplingar mellan skadegörelse och missbruk och det som leder till problem inom den sociala sektorn. Tänk dig den läkare som säger till patienten: Ja, vi struntar i symptomen, jag har slutat ägna mig åt det, jag är ute på fältet och letar efter orsakerna. Så tror jag ingen läkare kan agera gentemot sin patient.

När jag går ut på kvällarna möter jag ofta andra hundägare som är ute och rastar jockarna. Förr kunde man ställa sig och språka med dem och ha lite trevligt medan man gick omkring i Fatbursparken till exempel. Nu för tiden så är detta nästan en omöjlighet. Sedan ett år tillbaka stövlar jag omkring över människor som ligger i denna park. Jag har själv vid ett tillfälle fått delta i återupplivning.

Det är otrevligt det som händer, och jag skulle önska att majoriteten kunde prioritera verksamheter som gör att de mest utslagna i den här staden faktiskt får den hjälp de behöver.

Under förra mandatperioden satsade vi hårt på tak-över-huvudet-garantin, och ni kastade i praktiken denna garanti i sjön. Jag önskar att ni gör vad ni faktiskt lovar i era ord – men det räcker inte med ord utan vi måste se handling. Det är en stor skillnad i Stockholms stad i dag.

Anförande nr 115

I n g e r S t a r k (v): Ja, de högsta cheferna i staden har inte i någon större utsträckning arbetat för jämställdhet, Joakim Larsson, och jag överreagerade, det medger jag. Att de skiter i det, var överord, men det är väldigt lätt att ta till överord i debatten och jag blir ganska trött på att så lite händer.

Att de högsta cheferna behöver utbildning råder det faktiskt ingen tvekan om, för det behöver vi alla. Om man väl har satt på sig de feministiska glasögonen då kan man aldrig mer ta av sig dem, och jag tycker nog att våra högsta chefer behöver få ett par feministiska glasögon var.

Anförande nr 116

J o a k i m L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag ska naturligtvis inte upprepa detta återigen utan bara tacksamt konstatera att Inger Stark tog tillbaka uttrycket, och det är jag väldigt tacksam för. Man behövde ju inte återupprepa vad hon sa, men det gjorde hon själv.

Hur som helst, du talar om feministiska glasögon, Inger Stark, och det är ju intressant. Problemet är ju att du alltid har ett par glasögon som är väldigt, väldigt mörka så att du inte ser sambanden utanför dessa glasögon.

Anförande nr 117

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Ja, apropå glasögon och se, så vill jag säga så här. När du pratar om klotter så säger du att man först börjar klottra och sedan är man inne i missbruk och allting. Jag är inte riktigt säker på att du har rätt. Vi vet inte riktigt vad som är hönan och ägget. Det kanske är precis tvärtom, alltså att man först börjar dricka och sen börjar klottra. Jag menar att det där sambandet faktiskt inte är så tydligt. Det där var egentligen inte det viktigaste att kommentera.

Det som jag blev irriterad över är att höra det eviga talet om att tak-över-huvudet-garantin inte är som den var eller att den är på väg bort. Ett tag sades det att vi hade avvecklat den, och i de fallen tycker jag att presidiet skulle avbryta, för det är på gränsen till vad som är ett acceptabelt sätt att debattera på att påstå att man har tagit bort något som man inte har tagit bort. Jag tycker att ni får skärpa er lite när ni debatterar! Tak-över-huvudet-garantin är kvar, punkt slut!

Anförande nr 118

A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Det där är frågor som presidiet inte ha exakta kunskaper om. Det tror jag att du också förstår. Vi kan klara mycket, men inte sådana frågor.

Anförande nr 119

J o a k i m L a r s s o n (m): Jag förstår att Christer Öhgren inte tycker att den här klotterfrågan är viktig, eftersom han uppenbarligen inte har tagit åt sig någonting av den statistik som finns inom staden eller utav dom undersökningar som har gjorts, bland annat av folk som tillhör din egen majoritet. Det är faktiskt ganska intressant att läsa det som ändå finns skrivet inom det här området.

Jag kan bara konstatera att väldigt många ungdomar i dag hamnar i problem med missbruk och annat när de också når den subkultur som det innebär att ge sig in i klotterträsket. Det innebär också kostnader för staden. Det leder till kostnader,

Christer Öhgren, inom individ- och familjeomsorgen som du borde se. De pengarna kan vi använda på annat sätt, eller hur?

Anförande nr 120

K a r i n R å g s j ö (v): Det var väldigt mycket tal om klotter, Joakim, och väldigt lite om sprit. Det enda ni har skrivit om alkohol i er budget – för det anknyter ju er fråga till alkoholfrågan – det är att krögarna själva ska bestämma sina öppettider. Snacka om att ha noll koll på både statistik och allt annat! Detta är ju en helt underbar idé!

Varför skulle tjänstemän få lägga fram förslag till öppettider? Varför skulle politiker få fatta beslut, varför skulle man ta hänsyn till boende i området? Det kan man verkligen fråga. Släpp spriten fri, det är undermeningen i det här budskapet, tycker jag.

Jag skulle vilja ha ett svar från dig som har skrivit fram det här budgetförslaget: Hur ska man kontrollera detta? Har ni funderat på det? Vad skulle kontrollinstansen kosta, den kontrollverksamhet som skulle kontrollera alla dessa krogar som har bestämt att de ska hålla öppet till klockan tre eller till klockan fem? Det kan man verkligen fråga sig.

Har Moderaterna missat uppgiften att alkoholkonsumtionen hos unga vuxna har ökat i oroande omfattning och att väldigt många står och knackar på dörren till olika typer av mottagningar. Eftersom ni ska skrota stadsdelsnämnderna och i vanlig ordning sänka skatten och också spara på välfärden så förstår vi vilken väg ni är på väg att gå.

Anförande nr 121

J o a k i m L a r s s o n (m): Det väl lite onödigt, Karin Rågsjö, att ta upp frågor i en replik som jag kräver att få svara på i ett större sammanhang.

Vår alkoholpolitik är ganska tydlig. Vi har i alla år sagt, även när jag var ordförande för tillståndsutskottet, att lagar och förordningar ska gälla. Det som vi har motsatt oss är det faktum att alkohollagen innehåller en rad olika regelverk som de facto styrs av annan lagstiftning.

Ni vill lägga allt i en form av slasklagstiftning, vilket alkohollagstiftningen har blivit. Det där förtjänar mer än en replik. Min taletid just nu räcker inte till för att utveckla detta på ett sådant sätt att du förstår det.

Anförande nr 122

M o n i k a L i n d h (s): Jag förstår att Joakim Larsson inte är till fullo informerad om tak-över-huvudet-garantin och den fäلتförlagda biståndsbedömningen. I ert eget budgetförslag beskriver ni vår fäلتförlagda biståndsbedömning på ett fantastiskt fint sätt. Jag ska citera er.

Det är viktigt att staden kommande år ser över arbetstider och satsar på uppsökande verksamhet inom dessa verksamhetsområden för att nå dem som är i störst behov av hjälp.

Vi skriver på nästan samma sätt, men med en viktig skillnad. Skillnaden är att vi säger att det fältförlagda arbetet också ska ge möjlighet till biståndsbedömning. Varför? Jo, därför att hemlösa och andra som man söker upp självfallet också ska ha rätt att få ett behov bedömt och kunna överklaga ett avslag. Men det förvägrar ni dem genom er skrivning.

Anförande nr 123

J o a k i m L a r s s o n (m): Det fanns, Monika Lindh, något mycket pedagogiskt med tak-över-huvudet-garantin: alla visste vad den innebar. De visste att de alltid hade möjlighet att få tak över huvudet och inte var tvungna att sova ute under bar himmel. Det var väldigt pedagogiskt, och det avvecklade ni med ett pennstreck.

Det ni införde är en biståndsbedömning som i praktiken ställer ett antal människor utanför. Du vet lika väl som jag att ett antal av de hemlösa inte vill vara föremål för någon större bedömning i den situation som de befinner sig i. Staden måste möta dem på ett annat sätt när de står utanför dörren och vill ha tak över huvudet. Tak-över-huvudet-garantin behövs, och den ska vi återinrätta den dag vi kommer tillbaka i majoritet.

Anförande nr 124

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det blev ju intressant med tak-över-huvudet-garantin. Det står ju i er att-sats att den ska återinföras. Eftersom vi inte har tagit bort den är det intressant att veta vad det är ni ska återinföra. Jag tog fram det beslut som fattades då den infördes en gång i tiden. Jag förmodar att det är detta som man vill återinföra. Jag ska läsa högt.

Socialtjänstnämnden föreslår att staden fastställer att de hemlösa som inte själva kan ordna nattlogi har möjlighet att före klockan 24.00 kontakta socialjouren och därigenom erhålla nattlogi, det vill säga stadens tak-över-huvudet-garanti. Personer som genom hotfullt beteende temporärt är spärrade omfattas inte av garantin. Det beslutet fattade ni. Det fanns reservationer, men det är det beslut som ni fattade. Så är det inte i dag, och så vill vi inte ha det. Det är därför vi föreslår en fältförlagd biståndsbedömning.

Här har det förts omfattande diskussioner i frågan om varför vi är så rädda för att ställa krav. Jag kan ställa en motfråga. Varför är ni så rädda för att ställa krav? Att ställa krav är att visa att man bryr sig om. Min tolkning är att ni faktiskt inte bryr er om de hemlösa. Ni vågar faktiskt inte ställa de kraven.

Det finns ytterligare en annan intressant aspekt. Ni ska ha fältförlagt socialarbete med flexibla arbetstider. Ni förordar ett tre-tre-system, som det heter, både moderater och folkpartister. Jag hoppas ni är medvetna om att det är ett arbetstidsförkortningssystem som ni åtminstone i går var upprörda över att vi vill

införa. Det vill ni införa – men ni har inga pengar till, det så det blir ju ingenting av det i alla fall. Dem har ni glömt ta med i budgeten.

Jag skulle ändå vilja ge Désirée Pethrus-Engström en eloge för hennes engagemang. Jag tycker att det vore tråkigt om hon skulle känna att vi negligerar hennes viktiga synpunkter. Operation Kvinnofrid är emellertid det program som vi ska skriva om. Samarbete finns med länsstyrelsen, med Polisen, med landstinget och de olika kommunerna i länet. Det programmet måste skrivas om, det ska revideras för vi måste ta till krafttag för att nå bättre resultat. Den åsikten delar jag.

Jag vill också berätta att det pågår ett utvecklingsarbete inom skolorna för att förebygga diskriminering och prata om jämställdhetsarbete. Syftet är att stärka tjejerna och få killarna att ha en annan syn på tjejerna. De måste förstå att det är en mänsklig rättighet både att vara man och att vara kvinna. Det är ett förebyggande arbete som kanske är oändligt mycket viktigare på sikt än vad Operation Kvinnofrid är som har fokus på nutiden. Det måste vi ta på största allvar. Det har du helt rätt i.

Anförande nr 125

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Margareta Olofsson gav mig en present för nästan ett år sedan som jag tänkte ge tillbaka i dag, men den ligger tyvärr kvar på mitt skrivbord hemma.

Ni har avskaffat tak-över-huvudet-garantin. Ni är stolta över att den hemlöse ska behöva söka upp en socialsekreterare för att få en biståndsbedömning innan han får en härbärgesplats för natten. Detta är ni stolta över, men ni skäms över att ni har tagit bort möjligheten för de svagaste i samhället att få hjälp genom att gå till en härbärge.

Jag förstår att ni på samma sätt som i George Orwells 1984 försöker skriva om språket och kallar detta för tak-över-huvudet-garanti à la Margareta Olofsson, men den sufflén är inte särskilt god.

Vi ser kritiken från Rolf Nilsson och Bengt Hurtig och de andra hemlösa. Sedan ni tog över majoriteten har de demonstrerat på Medborgarplatsen. Senast gällde det Flaten. Jag stöder i och för sig åsikten att man inte ska tillåta dessa kåkstäder, men de är ju ett utslag av att ni har tagit bort tak-över-huvudet-garantin. Stå för det, Margareta Olofsson, Monika Lindh och Christer Öhgren!

Anförande nr 126

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Eftersom man i talarstolen inte får säga att någon ljuger, så säger jag att du skojar med sanningen – det är faktiskt det du gör. Tak-över-huvudet-garantin är inte borttagen, det pågår försöksverksamhet med fältförlagd biståndsbedömning.

Du svarade inte på frågan om vad ni egentligen vill. Vad är det ni vill? Ni ska återinföra något, det som jag läste upp. Vi vill inte ha det.

Snälla Peter, att ställa krav är att visa att man bryr sig om. Är det inte det ni brukar säga, nämligen att vi struntar i att ställa krav, att vi permanentar. Ni vill permanenta de hemlösa i härbärgena.

Anförande nr 127

A b i t D u n d a r (fp): Vad det handlar om är att hitta ett nytt system som, hokus pokus, i praktiken ändå innebär att man egentligen tar bort tak-över-huvudet-garantin – direkt eller indirekt – genom att man byråkratiserar utifrån de hemlösas perspektiv. Det känner vi till. De orkar inte ansöka om en säng.

Vad det handlar om är att ett humanistiskt samhälle ska erbjuda den mest utslagne en säng över natten. Punkt slut! Det handlar inte om att ställa krav, det handlar om att ta del av den välfärd som vi har i samhället. Det handlar inte om att permanenta deras situation – tvärtom. Detta ska leda till andra insatser. De blir garanterade en säng över natten.

Anförande nr 128

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Snälla Abit Dundar, det är inte lätt att slå knut på sig själv. De är garanterade en säng för natten. Det finns inget annat. Ni står faktiskt här och skojar med sanningen. Tak-över-huvudet-garantin är inte borttagen, det vet du också, för du sitter också i socialtjänstnämnden.

Jag ställde en fråga till er, eftersom ni säger återinföra, men tak-över-huvudet-garantin är inte borttagen. Är det det systemet som ni vill återgå till, alltså att de ska stå vid socialjouren före klockan 24 för att få en säng och tak över huvudet? Är det det ni vill? Vilka krav ställer Folkpartiet på de hemlösa?

Jag tror att man måst ställa krav även på en hemlös. Det är faktiskt medmänskligt att ställa krav på människor, det är att bry sig om. Men det vill inte ni, det struntar ni i.

Anförande nr 129

D é s i r é e P e t h r u s - E n g s t r ö m (kd): Borgarrådet Olofsson nämner våldtagna kvinnor, och säger att jag ska känna mig lugn. Jag gör tyvärr inte det. Jag har kvar tjänsteutlåtandet till socialtjänstnämndens sammanträde i augusti. Ni skrev att förvaltningen känner sig tveksam till att starta ett nytt samverkansprojekt.

Därför känner jag mig inte särskilt trygg i tron att detta ska bli av. Samtidigt har teamet för våldtagna kvinnor sagt att om många kvinnor känner att det inte spelar någon roll om de anmäler en våldtäkt så är det en demokratifråga. Därför är vi mycket positiva till en samverkan mellan Polis, åklagare och teamet för våldtagna kvinnor.

När du säger att allt är bra och att det går att fortsätta Operation Kvinnofrid så känner jag tyvärr att de ledningar som finns inom Polis och åklagarväsende i dag inte har den här frågan på agendan. Det är nu du som måste få upp den här frågan på agendan, Margareta Olofsson. Så se nu till att stödja vårt yrkande nr 10!

Anförande nr 130

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Désirée Pethrus-Engström, jag sade inte att allt är bra. Ibland är det bra att lyssna. Jag sade att jag uppskattade ditt engagemang, men jag sade också att vi måste fortsätta inom ramarna för det samarbetsprojekt som finns, för det finns ett sådant. Vi behöver inte starta ett nytt, det man måste göra är att utveckla arbetet. Det tror jag är mycket viktigare.

Där finns företrädare för Polisen, landstinget, kommunerna i länet och länsstyrelsen. Inget hindrar att vi tar in ytterligare en instans. Jag håller med om att vi måste fortsätta arbetet och kanske arbeta på ett annat sätt men också trycka på på ett bättre sätt än hittills.

Det finns däremot ingen anledning att starta ett nytt samarbetsprojekt, det är inom det samarbete vi har som vi ska fortsätta. Att starta ett nytt med samma personer känns ganska löjligt.

Anförande nr 131

M a l i n S t r i d (fp): Ordförande, ledamöter! Den här debatten börjar bli riktigt rolig och mer klagande än vad jag någonsin hade vågat hoppas på. Jag tänkte återgå till att tala om socialbidrag, alltså försörjningsstöd.

Socialbidragen ska vara det yttersta skyddsnätet för den som inte klarar sin egen försörjning. Tanken är egentligen att det ska vara det yttersta skyddsnätet, något tillfälligt i en extraordinär kris. Men så är det tyvärr inte längre i praktiken. Stora grupper, och i den här staden allt större grupper, har socialbidrag som långvarig försörjning. I praktiken har vi fått ett slags medborgarlön; skyddsnätet har blivit alldeles klistrigt.

Jag läste en intressant artikel i Stockholm City i somras. Den handlade om studenten Ola som för att få socialbidrag över sommaren tvingas städa lekparken iklädd en färgglad väst, som det står, och det är han inte särskilt glad över. Det var precis det Margareta Olofsson talade om när hon i början av den här debatten undrade vad Folkpartiet menar med att den som söker socialbidrag ska få något att göra inom fem dagar. Det är precis det som de gör vid jobbcentrum i Skärholmen i dag. Jag tror att Margareta Olofsson har bekräftat det som jag länge har misstänkt men som ingen har sagt i klartext. Vi tycker att ingen som är frisk ska gå sysslolös. Du tycker att det är fel att kräva motprestation för socialbidrag. Reportern i tidningen tycker uppenbarligen synd om Ola. Gör du det?

Tidigare i debatten sade Margareta om jobbgarantin, alltså det som de gör vid jobbcentrum i Skärholmen: Om det var så fantastiskt borde det ha genomförts i hela landet för länge sedan. Ja, det är precis det som vi i Folkpartiet tycker, men det är ju dina kompisar som har styrt det här landet det senaste decenniet, inte mina. Ni tycker på ideologiska grunder att detta är något dåligt. Vi tycker att det är bra, för vi vet att det får människor på fötter igen.

Vi kan säkert gräla ihjäl oss om vilka siffror som är realistiska och inte, jag tolkar majoritetens påslag i årets budget på socialbidragen som att ni har gett upp. Vi tror

att det går att bryta bidragsberoende, att få människor på fötter igen. Vi vet att vi var på rätt väg när vi styrde senast.

Anförande nr 132

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det var ett intressant besked om Malin Strid gav. Det är ett besked till alla arbetslösa i Stockholm stad att det är det ni tänker erbjuda arbetslösa i Stockholms stad. Det är det besked som du ger. Du pratar bara om Skärholmen, vi har inte tänkt lägga ned arbetssättet i Skärholmen, tvärtom tänker vi utveckla det. Men det är det som du talar om när du talar om jobbgarantin. Det är ett bra besked till alla arbetslösa.

Den fråga jag tidigare har ställt till er, eftersom ni skriver det i ert budgetförslag, är vem som ska betala den som går ut i parken och jobbar. Ni skär ner 120 miljoner och lägger till 15. Vem ska betala parkarbetaren? Är det parkförvaltningen eller någon annan? Är det detta som ni vill erbjuda alla arbetslösa, alla ungdomar som aldrig har kommit in på arbetsmarknaden, långtidsarbetslösa. Är det det ni vill med er jobbgaranti?

Anförande nr 133

M a l i n S t r i d (fp): Det vi vill med jobbgarantin är att folk ska få riktiga jobb. Det som sådana här försök visar är att de allra flesta får riktiga jobb och en riktig lön av en riktig arbetsgivare.

Det är klart att det ibland finns människor som har lite svårare att få ett riktigt jobb omgående. Då får man ta till sådana här ”extrajobb”. Vi tror att det går. Jag tycker faktiskt, om jag ska försöka vara lite nyanserad i den här frågan för en gångs skull – det är inte ofta man är nyanserad i en budgetdebatt i fullmäktige, men jag ska försöka vara det – att det här inte är alldeles enkelt. Det är många principer som krockar. Vi tycker att det är så viktigt att ingen ska gå sysslös, så vi är beredda att försöka lösa de frågor som också är lite besvärliga. Ibland kan det krocka med riktiga jobb.

Ingen ska gå sysslös om man är frisk. Man ska ha jobb i stället för bidrag.

Anförande nr 134

M o n i k a L i n d h (s): Malin, om du läser budgetförslaget på sidan 109, så ser du att det är väldigt tydligt att vi i stället för att skriva ned målsättningar skruvar upp målsättningen. Vi säger att staden under perioden 1999–2000 har arbetat med ett halveringsmål. Vi säger att det ska fortsätta och att vi ska genomföra det före 2006 års utgång. Det är ett stort uppdrag som vi tar på oss i majoriteten. Dessutom säger vi att alla ansträngningar måste göras för att öka sysselsättningsgraden, och det är mycket angeläget. Detta ska göras i kombination med en minskning av socialbidragen.

När ni hade majoriteten litade ni på konjunkturen för att sänka socialbidragskostnaderna och hade ingen som helst planering för arbetsmarknadsinsatser eller sysselsättning förutom jobbcentrum i Skärholmen som vi nu initierar på bred front över hela staden.

Anförande nr 135

M a l i n S t r i d (fp): Nu var väl det där inte riktigt sant, men man får ju inte kalla folk för lögnare i den här debatten.

Det är väl inte helt med sanningen överensstämmande att vi inte gjorde någonting under förra mandatperioden. Tvärtom var det väldigt många som fick arbete, inte bara för att vi hade högkonjunktur utan också för att vi gjorde bra saker. Människor som stod mycket långt från arbetsmarknaden fick riktiga, bra jobb.

Anförande nr 136

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Herr ordförande! Med risk för att bli åthutad tänker jag säga att det är lögn att påstå tak-över-huvudet-garantin är borttagen. Det är en lögn! Den har inte tagits bort.

Det som har hänt är att vi vill utveckla tak-över-huvudet-garantin på olika sätt. Att då ha en biståndsbedömning, vilket lagen ställer krav på att vi har, tycker inte jag är fel under förutsättning att alla får det som de faktiskt efterfrågar. Därmed har vi uppnått det mål som ni hade med tak-över-huvudet-garantin. Det kan väl inte vara så att målet i sig är att vi inte ska ha biståndsbedömning över huvud taget, för jag har inte någon gång uppfattat av debatten att ni anser det. I så fall har ni en helt ny inställning.

Det kanske finns väldigt många andra områden som ni inte tycker att staden ska bygga på biståndsbedömning, men det framgår inte heller i budgetförslaget. I så fall får ni väl införa en sådan formulering. Den enda skillnaden är nämligen att vi försöker åstadkomma en biståndsbedömning, försöker få till stånd kontakt med socialtjänsten, och det tycker jag är bra. Det är väl bra att man får en möjlighet till ett steg in i de kommunala verksamheterna där staden faktiskt kan hjälpa till. Det är ju det som frivilligorganisationerna har efterlyst, att socialtjänsten ska ha bättre kontakt ute på härbärgena.

Tak-över-huvudet-garantin finns alltså kvar, och det har jag dessutom varit med om att ordna, så jag blir lite irriterad när det sägs att en stor del av det arbete som jag lägger ned inte finns.

En annan sak är det som jag vill kalla för pekfingerspedagogik och som jag tycker att ni ägnar er åt. Det innebär att ni vill säga till folk att de gör fel, "Sköt dig, hör du du". Det är riktigt att det på kort sikt kan ge resultat att man säger ifrån ordentligt och skarpt, att man säger ifrån, visst är det så. Det råder ingen tvekan om det, men hur är det på lång sikt? Vad händer med människor som inte riktigt vågar för att de är rädda för att bli tillsagda och så vidare? Jo, de blir ögontjänare. Det ger inget bra resultat.

Om man jobbar på lång sikt så skapar man ett samhälle där man har förtroende, man skapar inflytande. Då är det är fullkomligt självklart för medborgare varför man inte gör si eller så. Det handlar inte om att man inte får göra utan att man tar sitt ansvar. Först när man skapar den typen av pedagogik får man ett samhälle där alla är delaktiga, först när man inte har pekfingerpedagogik utan alla vet sina rättigheter och skyldigheter.

Anförande nr 137

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): De som har det sämst ställt, missbrukare med psykisk sjukdom, fick under förra mandatperioden möjlighet att gå direkt till ett härbärge och få en säng. Det var det som populärt kallades för tak-över-huvudet-garantin. I dag måste denne psykiskt sjuke missbrukare hitta en socialsekreterare som ska göra en biståndsbedömning, det som vi avvecklade. Det kallas för fältförlagd biståndsbedömning. Då försvann syftet med de tak-över-huvudet-garantin.

Klarar man sedan av ett lågröskelboende så är tak-över-huvudet-garantin egentligen inte det som är det primära. Då har man kommit en bit i utveckling ur missbruket, ur den psykiska sjukdomen så att man faktiskt kanske klarar av en kontakt med det sociala, ett lågröskelboende.

Det är det vi menar när vi säger att ni har avskaffat det vi införde, nämligen rätten att få en säng för natten. Det var det vi menade, och det står vi för och det kommer vi fortsätta att stå för. Ni avskaffade syftet med tak-över-huvudet-garantin.

Anförande nr 138

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jag fattar inte hur du kan få saker och ting om bakfoten. Jag upplever dig som väldigt intelligent och skärpt. Men faktum är att den fältförlagda biståndsbedömningen inte ens går ut på att missbrukaren eller den som är bostadslös ska ta sig någonstans. Den går ut på att det faktiskt är socialtjänsten som ska ta sig till denna person. Det är det som det går ut på.

Det här drivs för närvarande i projektform för att man ska kunna utvärdera hur det fungerar. Jag förstår inte, jag kommer snart att ställa någon form av ordningsfråga för vad man får säga i en debatt och inte. Tak-över-huvudet-garantin finns kvar. Punkt slut!

Anförande nr 139

A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Man får säga det mesta, och du har också möjlighet att bemöta det, om du vill.

Anförande nr 140

A b i t D u n d a r (fp): Christer, tyvärr tycker jag att du resonerar blåögt. Du känner inte till de människornas verklighet.

I praktiken innebär det att ni avvecklar tak-över-huvudet-garantin. Ni frågar: vad ska man biståndsbedöma? Ska man biståndsbedöma att jag behöver en säng eller inte?

Det handlar om att det är olika orsaker till att man har kontakt med de människorna. 20 procent av de mest utslagna i Stockholm hade inte hade kontakt med samhället, det vill säga socialtjänsten eller något annat, just på grund av den här byråkratiseringen och de villkor ni har infört som inte passar deras verklighet.

Vi menar att det basala, en säng, är en rättighet och utifrån detta kan man erbjuda dem fortsatt kontakt och annan hjälp och insatser.

Det ni gör är att byråkratisera och sortera bort de människorna. Frågan är vad man ska biståndsbedöma?

Anförande nr 141

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Du har faktiskt missuppfattat precis allting. Man går till ett härbärge, förklarar att man är bostadslös och behöver en plats. Då får man det därför att tak-över-huvudet-garantin gäller med säkerhet före klockan 24.

Samtidigt kommer det en människa från socialtjänsten som kan skapa kontakt med den här människan på olika sätt. Är det fel att det dyker upp en människa från socialtjänsten för att skapa kontakt? Om det är det som är felet, så kan vi diskutera det, men om du inte tycker att det är fel då finns fortfarande tak-över-huvudet-garantin kvar. Punkt, slut!

Anförande nr 142

D é s i r é e P e t h r u s - E n g s t r ö m (kd): Det är ju en ganska stor skillnad på biståndsbedömning för hemlösa. Du säger att det inte är något problem, men det tycker jag faktiskt att det är jämfört med min pappa som är 80 och som vill få hemtjänst. Det går ju att utreda på lite annorlunda sätt än för en hemlös som lever på ett helt annat sätt.

När det gäller budgeten är det väldigt märkligt att du har ställt dig bakom åsikten att ni först ska satsa på dagliga verksamheter inom socialpsykiatri samtidigt som ni lägger ned sådana verksamheter för psykiskt funktionshindrade. I Bromma har ni lagt ned Handkraft. Ni har också sagt till personer med psykiska funktionshinder i Hässelby att de får sluta gå på aktivitetscentret i Västerort, de ska hålla sig till det som erbjuds i Hässelby i stället. Ni har alltså infört mer eller mindre en stadsdelsarrest för människor som är oerhört sköra.

Jag undrar bara vad du har att säga till ditt försvar i dag, Christer Öhgren, för att ni inte gör något åt stadsdelsarresten för psykiskt funktionshindrade.

Anförande nr 143

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Det var ju intressant att du tog upp en ny fråga, och den kan jag svara på. Vi har i vårt förslag till budget ett förslag att utreda möjligheten till en alternativ arbetsförmedling för psykiskt funktionshindrade. Det står i texten. Det skulle kunna drivas i form av ett socialt kooperativ. Man kan mycket väl tänka sig någon form av frivilligorganisation som driver den verksamheten. Jag tror att ni är mycket intresserade av den typen av verksamhet, så ni kan ju instämma i det förslaget, tycker jag.

Anförande nr 144

S e r g i o F l o r e s (fp): Herr ordförande, ledamöter! Med risk för att upprepa ett ämne som våldtäkt för mycket ska jag försöka göra mitt inlägg. Jag tror inte att man kan prata för mycket om våldtäkter.

Var tredje vecka misshandlas en kvinna till döds, väldigt ofta av en närstående. Mörkertalet är större än jag vågar ana. Tyvärr sker detta i hemmet, ofta är det mannen som slår. Inte nog med detta, ett ännu större antal kvinnor våldtas mitt på ljusa dagen. Det sker varje dag. Ännu värre är att detta sker i Stockholm flera gånger om dygnet.

Situationen har aldrig varit sämre än vad den blivit på sistone för våldtagna kvinnor, och i Stockholm är det ännu värre än i genomsnittet. Det är inte jag som hävdar detta, det är professorn i processrätt, Christian Diesen, som skrev detta i ett debattinlägg i DN. I hans undersökning visade det sig att 95 av 100 kvinnor som har gjort anmälan om våldtäkt får beskedet att deras ärende har lagts ned. I Stockholm visar det sig att av 67 anmälda våldtäkter i Stockholms city endast 3 går till åtal.

Min kollega från Kristdemokraterna, Désirée Pethrus-Engström, och jag skrev ett debattinlägg för ett tag sedan. Det jag är mest förvånad över är att ingen reagerade på det. Det kom en torsdag och fyra dagar senare hade tio nya våldtäkter rapporterats i massmedierna, och det är dem som vi känner till. Det vi inte vet är det som sker bakom lyckta dörrar, och det är skrämmande. Ingen reagerade någonstans.

Våld och våldtäkter ger skador för livet, och de kvinnor som våldtas lider livet ut i tystnad.

Visst har kvinnor makt och förmåga att göra motstånd, men de känner sig maktlösa på grund av byråkratin och dålig politik. Jag yrkar bifall till Folkpartiets förslag och bifall till Kristdemokraternas reservation 41 yrkande 10!

Anförande nr 145

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Bara för att Sergio Flores ska känna att ingen bryr sig om det han säger eller skriver så vill jag säga återigen att vi är mycket intresserade och engagerade. Jag tycker att det är bra om vi kan arbeta över partigränserna för att förstärka det arbetet. Det är förfärligt med kvinnor som misshandlas, det är förfärligt med kvinnor som våldtas. Jag tror att vi måste arbeta på bred front både mot männen och se det dagliga våld som sker och även det som sker på längre sikt.

Anförande nr 146

S e r g i o F l o r e s (fp): Tack, Margareta för de orden! Jag var väldigt upprörd när artikeln publicerades i tidningen och inte någon reagerade, varken officiellt eller inofficiellt. Läste någon texten?

Jag skulle vilja se att något görs tillräckligt öppet på dagen så att människor blir medvetna om detta varje dag. Man kan inte upprepa detta tillräckligt många gånger.

Anförande nr 147

Didar Samaladdin (fp): Ordförande, fullmäktige och socialborgarrådet Margareta Olofsson! Jag vill tala om tre saker, det ena är det som kallas för hedersrelaterat våld, ni kallar det för något annat. För mig handlar detta om etniskt olikförförande. Våld och heder går inte ihop för mig. Ni har skrivit att detta är ett växande problem, det är fel. Det här problemet har funnits i decennier – men säg gärna att vi har vaknat till liv och förstår vilken problematik det här kan handla om.

När jag läser ert budgetförslag blir jag ännu mer besviken. När Fadime och Pela mördades blev det en väldig uppståndelse i det här landet – med all rätt. Ministrar var med på begravningen, och det var stor uppslutning kring uttalandet att detta inte får förekomma. Vad hände sedan?

Det finns ett subventionerat boende för flickor, men det här är en väg ut ur en akut hotsituation – och sedan, då?

Jag kan en del om de här frågorna, jag har själv en bakgrund som ger mig erfarenhet och jag har sett mycket som socialarbetare; just tack vare min erfarenhet har jag jobbat med just de här frågorna. Och om man nu vet något om det här så ser man att detta är så typiskt för det som Fadime och Pela stod för. De ville inte lämna sina familjer, de ville inte bli separerade från familjen, de ville ha hjälp att komma tillbaka. Var finns den hjälpen?

Jag avskyr att kritisera saker och ting som människor gör och lägger ned ett stort arbete på, men jag måste säga att jag blev besviken på rådsrådet. Jag hoppas att uppföljningen blir mycket bättre och mer djupgående.

Så till frågan om prostitution, trafficking. När vi för sex år sedan fick en lag som förbjöd prostitution så sade jag att prostitutionen kommer att ske inomhus i stället. Och det gjorde den. Var finns det förebyggande arbetet bland dessa väldigt unga flickor som viker ut sig på Internet och som tyvärr hamnar i prostitution? Var finns det arbetet?

Hemlösheten. Jag hoppas att dessa 30 miljoner kronor leder till insatser. De kvinnor som nu föstes bort kanske hade fått något av Anna Wisborgs stiftelse, de var behövande.

Anförande nr 148

Borgarrådet Olofsson (v): Didar, jag ska börja med det som du sade om prostitution. Det som forskarna säger om Internetprostitutionen är att den hade blivit verklighet oavsett lagstiftningen. Det är en ny teknik, det är ett nytt sätt. Vissa företeelser hittar alltid nya sätt att utövas. Internetprostitutionen hade kommit oavsett vad vi gjort. Däremot har vi sagt att vi ska ta med detta i vårt nya sociala program.

Det är synd är du är besviken på rådsrådet, och vi kan alla hoppas att det blir bättre framöver, för detta är ett stort problem. Du väckte en fråga som jag tycker är väldigt bekymmersam. Problemen med en ung flicka som är utsatt och som själv tar steget att flytta till skyddat boende och behöver det för att hon är hotad till livet, är det inte så väldigt lätt att få en bra lösning på. Man kan bli helt ensam i världen. Det är detta

som vi måste fortsätta att arbeta med, att man inte kan ha kontakt med sin familj eftersom man är rädd för sitt liv. Vi måste på något sätt hitta lösningar på detta.

Anförande nr 149

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Nej, Margareta, jag vet att det inte är lätt. Jag hoppas att jag inte försöker få det att låta som ett problem som är lätt att lösa. Det finns absolut säkert bra metoder att utveckla i den här frågan, men då måste vi också hämta kunskap hos de människor som kan något om det här, som har funnits i den här tillvaron och som tagit sig ur det. Hur har de kunnat komma ur sin svåra situation? Som jag sade inledningsvis är detta något som vi uppmärksammade för ett par år sedan. Jag vet jag när jag jobbade i Tensta–Rinkeby på 1970-talet som socialarbetare att detta var ett väl utbredd problem redan då, men vi löste många av problemen, och det finns anledning att ta vara på de kunskaper som finns. Man ska nog inte uppfinna hjulet om igen.

Anförande nr 150

G o d f r e y E t y a n g (s): Jag är glad över att du berör en väldigt viktig fråga. Jag vill hänvisa till att det finns skrivningar om detta i vår till budgetförslag på sidan 150. Där påpekar vi det stöd- och rådgivningscenter som finns för flickor och kvinnor med utländsk bakgrund. Därutöver har vi gett stöd till många föreningar som jobbar med detta, bland annat Fryshuset, Terra Fem och många fler.

Jag vill också invända mot den vinkling du gör och får det att framstå som om detta bara är ett etniskt problem; för mig är det ett könsproblem. Även bland etniska svenskar har hedersmord alltid förekommit. Eller så läser vi inte samma tidningar. Så fort vi börjar begränsa detta till ett problem som enbart berör invandrare så är det väldigt svårt att komma till rätta med problemet.

Anförande nr 151

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Jo då, Godfrey, jag har bott 60 år i det här landet så jag vet hurdan den svenska kulturen är. Jag har trots alla år i socialtjänsten, 27 år, inte hört att man talar om hedersmord bland svenskar. Det ordet innebär att man relaterar problemet till den del av befolkningen som har annan etnisk bakgrund.

Visst finns det många i den här salen som har växt upp i en liten by, och gruppkontrollen och sladdret gör det omöjligt för många att bo kvar redan från unga år. Jag är helt medveten om detta, och att det finns någon som har slagit ihjäl en annan.

Jag talar inte om det problemet utan om det som vi kan mindre om, nämligen en rad olika kulturer. Vad är kultur? Vad är det som är gruppkontroll? Vad är det som är skvaller? Vad är det som gör att människor betar sig så här?

Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg, Förslag till ny nämnd: Äldreomsorgsnämnden

Anförande nr 152

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Antalet äldre i Stockholm kommer att minska de närmaste två åren. Det ställer stora krav på omställningar och lyhördhet i vår äldreomsorg. Det innebär också att stadsdelsnämnderna får en sänkning av anslaget till äldreomsorgen utifrån fördelningsnycklarna. Men det förhåller sig inte så att antalet äldre minskar från dag ett, och även omställning kostar. Därför lägger vi till ytterligare resurser till äldreomsorgen som kompensation.

Äldreomsorg är inte bara pengar. Även om vi i dag har en budgetdebatt innebär det inte att vi bara ska diskutera siffror, vi ska också diskutera mjuka värden, hur vi på bästa sätt kan förvalta skattebetalarnas pengar och nu i äldreomsorgsdebatten hur vi vill att Stockholms äldreomsorg ska vara.

Hur vill jag ha det när jag blir gammal, hur vill jag leva då? Vem kommer att hjälpa mig om jag inte klarar mig själv? Detta är frågor som vi alla bör ställa oss. Med åldern följer ett stigande behov av hjälp och stöd för att klara vardagen. De flesta klarar sig själva långt upp i åldrarna. Våra behov som pensionärer skiljer sig inte så mycket från de aktiva åren. En tryggad ekonomi, ett bra boende, möjlighet att resa och ta oss dit vi vill, ett nätverk av vänner och anhöriga.

Alla har dock inte lika goda förutsättningar. Det är när krämporna kommer som vårt beroende av omgivningen ökar. Då behöver vi hjälp av närstående, av sjukvården och av hemtjänsten.

Precis som jag vill bestämma om hur min ålderdom ska te sig så vill dagens och morgondagens äldre självfallet bestämma. I Stockholm tar vi vara på äldres synpunkter och erfarenheter. Anhörigråd och brukarråd är ett sätt att påverka, lyhörd personal är ett annat.

För att minska sjukskrivningarna och för att öka kontinuiteten bland personalen och för att locka unga människor att söka sig ett arbete inom äldreomsorgen har vi avsatt 200 miljoner kronor i kompetensfonden för att sänka arbetstiden. Det är den mest offensiva satsningen i hela Sverige på förkortad arbetstid.

Vi gör mycket kraftiga satsningar på utbildning. 550 personer av 1 600 anställda som vid mandatperiodens början saknade adekvat utbildning har hitintills fått vårdbiträdes- eller undersköterskeutbildning, och satsningen fortskrider. Vi utbildar för närvarande hundra vårdbiträden till anhörigombud. Det pågår utbildning i demensvård, i ledarskap, i samtalsmetodik med mera. Under 2005 kommer en kraftig satsning att göras på att öka medarbetarnas kompetens i hygien och i geriatrisk psykiatri.

För Folkpartiet och Moderaterna däremot tycks fortbildning inom äldreomsorgen inte vara en prioriterad uppgift. De har nämligen inte avsatt några pengar i sin budget för fortbildning. Folkpartiet vill dessutom genomföra tre-tre-systemet, som också innebär en sänkning av arbetstiden, men utan att tillföra några som helst extraresurser.

Anhöriga ska under 2005 få förbättrat stöd i Stockholm. Redan i dag har vi ett välutvecklat stöd för anhöriga, men vi satsar nu ytterligare resurser på att utveckla en dagverksamhet för personer med demens så att anhöriga som vårdar sin make/maka i hemmet ska få avlastning.

I en ny uppmärksamman rapport från Stiftelsen Äldrecentrum har man visat att många äldre har otillräcklig kosthållning. Andra studier har visat att man med relativt små medel, till exempel extra smör eller grädde, kan göra mycket för att förbättra kostsituationen. Stockholms stad kommer att anställa en eller flera dietister för att utbilda personal och höja kvaliteten på äldres mat.

En annan viktig fråga för hälsan är möjligheten till utevistelse och fritidsaktiviteter. Vi satsar 18 miljoner kronor speciellt riktat till stadsdelsnämnderna för att äldre ska komma ut.

Standarden på våra äldreboenden ökar ständigt. Hittills under den här mandatperioden har fem nya äldreboenden med cirka 200 platser invigts. Den allmänna bostadsstandard har ökat och fler personer vill bo kvar hemma.

Den skuggregering som de borgerliga partierna har bildat på riksplanet märks det inget av här i Stockholm – här spretar budgetarna åt olika håll. Inom äldreomsorgen skiljer det mer än 120 miljoner kronor mellan högsta och lägsta budet. Allt från Moderaternas minskning till Kristdemokraternas höjning med 120 miljoner. Det de är helt samstämmiga om är att lägga ned kompetensfonden, den historiskt största satsning på kompetensutveckling och sänkning av arbetstiden på kommunal nivå som genomförts! Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 153

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Äldrefrågorna i vår stad är i ständig utveckling och måste göra det eftersom befolkningsstrukturen förändras mycket snabbt. Antalet äldre minskar generellt, tvärt emot utvecklingen i övriga landet, men inte så länge till. Vi lever friskare och längre och när vi senare i livet behöver hjälp så behöver vi mycket mer kvalificerad omsorg. Detta ställer stora krav på förändring och anpassning av stadens äldreomsorg till nya och mer komplicerade förutsättningar.

Några år framåt har vi möjlighet att reformera äldreomsorgen inom bland annat tre områden – det gäller kompetensutveckling, arbetsorganisation och vård och omsorg. Vi socialdemokrater tar det uppdraget på stort allvar. Stadens kompetensfond är ett strategiskt redskap inom äldreomsorgen. Det är ett redskap när hemtjänsten ska klara av att ge insatser i hemmet till äldre med allt större vårdtyngd.

Vi måste ha en hemtjänst som har välutbildad personal, som är specialiserad och vi måste ha en hemtjänst som innebär att yrket är mycket kvalificerat. Nu klarar vi av att grundutbilda 550 vårdbiträden, de hundra anhörigombuden, dietisterna, skaffar den nya tekniken och tar itu med arbetsorganisationsfrågorna och hälsoarbetet inom hemtjänsten och det innebär att allt detta leder till att vi skapar en hemtjänst med mycket hög kvalitet.

Vi jobbar också aktivt i frågor som handlar om vård och omsorg och i de frågorna är samarbetet med landstinget av avgörande betydelse. Det är mycket glädjande att den arbetsgrupp som nu studerar samarbetsprojekt och de stadsdelar som tillsammans med de geografiska beredningarna har identifierat huvudområden att arbeta med uppfattar att äldrepolitiken är en av de viktigaste frågorna tillsammans med frågor som berör psykiskt funktionshindrade och barn och unga. Teknikutvecklingen handlar också om kompetensutveckling, och det handlar om arbetsorganisation, men det handlar också om den enskildes möjlighet och förbättrad teknik. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 154

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Fru ordförande och ledamöter! "Äldreomsorgen är något de gamla måste vänja sig vid vare sig de vill eller inte", så säger Aina, åtta år, i boken Gamla tanter lägger inte ägg. Så kanske man kan tycka när man är åtta år, men så tycker inte vi moderater, utan vi menar att medborgaren ska vara i centrum även om man är äldre. En av stadens viktigaste uppgifter är att erbjuda våra äldre stockholmare service, vård och omsorg av god kvalitet. Inflytande, individualisering, trygghet och valfrihet ska präglade det vi erbjuder. Den enskilda människan ska alltid vara i centrum. Staden ska underlätta för medborgaren, inte styra den.

Organisatoriskt vill vi flytta äldreomsorgen från stadsdelsnämnderna till en äldreomsorgsnämnd för att säkerställa lika behandling över staden, och all biståndsbedömning ska därför organiseras på centralt plan. Ett pengsystem, som vi har pratat om, ska införas och ersättningen ska gå direkt till utföraren.

Vi anser att äldreomsorgen står inför tre stora utmaningar. Vi behöver till att börja med öka valfriheten för äldre. För oss moderater är det en självklarhet att valfriheten även ska gälla frågan om var man vill bo, och därför vill vi införa en äldreomsorgspeng även inom boendet. Och var är logiken i dag? Man får välja hemtjänst, men inte sitt boende.

Den andra viktiga frågan är kvalitetsuppföljning, upphandling och konkurrens. Oavsett var i staden man bor måste samma kvalitet inom äldreomsorgen erbjudas. Ett kvalitetsuppföljningsprogram för all verksamhet måste införas, oavsett huvudman. Dagens klagomålshantering, kvalitetsgarantier och inspektörsrapporter räcker inte. Upphandling och konkurrens måste fortsätta till dess att äldreomsorgspengen har införts för särskilda boendeformer.

Den tredje viktiga frågan är rekrytering och ledarutveckling. Vi måste när det gäller rekryteringen bland annat införa nya karriärstegar, vi måste vidareutveckla hemtjänsten och vi måste också studera vad som händer i andra länder. Vi måste också titta på chefsutvecklingen som är oerhört viktig.

Anhörigas insatser kan inte nog värderas och vi måste stötta dem på ett sätt som passar dem och inte den kommunala organisationen, och vi måste också stötta frivilligorganisationerna.

Något som jag tror att vi alla är överens om är samarbetet med landstinget som aldrig verkar bli till fullo för oss, tycker vi. Och därför vill vi ha en gemensam nämnd med

gemensamma resurser som kan bli till gagn för dem som vi är till för, nämligen våra medborgare. Jag yrkar bifall till vårt förslag!

Anförande nr 155

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Det är glädjande att många av oss har möjlighet att få bli äldre och förhoppningsvis också med god livskvalitet. Men vi vet att vi under de sista åren av våra liv ofta blir väldigt sjuka om vi kommer upp i en hög ålder, och därför är det oerhört viktigt att samhället kan erbjuda trygg äldreomsorg som också är anpassad till den enskilda människans behov och önskemål.

Jag vill verkligen betona att vi, för att kunna ha bra äldreomsorg, hela tiden måste arbeta utifrån varje individ och människa och se den människa som man har varit hela sitt liv. Bara för att en människa blir äldre så går det inte att stämpla henne i pannan. Ibland kan jag känna att det blir så, men vi är samma människor hela livet oavsett ålder, och det är oerhört viktigt att ha med sig i de här frågorna.

Folkpartiet prioriterar äldreomsorgen såväl i fråga om resurser som i arbetet med att öka valfriheten och förbättra kvaliteten. Förra mandatperioden ansvarade Folkpartiet för äldreomsorgen här i staden. Vi tillförde ordentligt med resurser. Äldreomsorgen har aldrig fått så mycket resurser tidigare. Vi utvecklade valfriheten, vi införde valfrihet inom hemtjänsten, och det har visat sig att de äldre och stockholmarna verkligen har uppskattat det och vi är glada att Socialdemokraterna och Miljöpartiet också har tagit till sig det här pengssystemet som är så uppskattat.

Nu vill vi gå vidare och också erbjuda valfrihet inom äldreboendena. Självklart ska man när man blir äldre kunna välja sitt boende. Vi vill också utveckla kvalitetsgarantier utifrån varje människa, så att man verkligen kan få kompensation om äldreomsorgen inte lever upp till det den har lovat.

Jag vill också beröra frågan om hurdan äldreomsorgen är i dag. Jag är orolig. Det genomförs stora besparingar ute i stadsdelarna. Det handlar om mer restriktiv biståndsbedömning, vilket öppet redovisas i förvaltningens förslag. Det handlar om en stor omvandling av servicehus av besparingsskäl. Jag kan ta Hässelby–Vällingby som exempel; där omvandlar man nu ungefär 170 servicehusboenden – och det ska gå väldigt snabbt. Beslutet fattades den 21 september och de första ska vara klara den 1 december. Då förstår ni hur snabbt det ska gå.

De äldre vet inte vad som gäller, förvirringen är total och det finns inte ens någon stadsgemensam definition. Vi vill stoppa den här omvandlingen tills dess att man vet vad man egentligen gör ute i stadsdelarna. Man måste verkligen se över de äldres behov. Staden får inte lägga ner servicehus av besparingsskäl, men det är det som nu sker ute i stadsdelarna. Förutom det satsar vi stort på anhörigstöd, demensvård och så vidare. Jag återkommer till det. Jag yrkar bifall till Folkpartiets budgetreservation!

Anförande nr 156

Christer Öhgren (mp): Fru ordförande, fullmäktige och övriga åhörare! Jag har i tidigare debatter i dag talat om livskvalitetsfrågor och jag tror att detta är

signifikativt för äldreomsorgen. Det är så tydligt inom äldreomsorgen att det är just på det området som vi behöver ha ett starkt fokus på livskvalitetsfrågor.

Detta kan ta sig olika typer av uttryck och jag tycker att det har varit roligt att höra oppositionens företrädare, för jag delar många av de uppfattningar om de kvalitetsbegrepp som ni har beskrivit. Jag tror att det finns stor enighet i de frågorna. Det bådär kanske gott att det faktiskt också finns möjlighet att i just de här frågorna hitta möjlighet till samarbete. Jag tror att kvalitetsfrågorna inom äldreomsorgen sällan handlar om den där direkta servicen som man ofta talar om, hjälp med städning och hjälp att laga mat och så vidare. Många av dem som är äldre säger i kvalitetsundersökningar att det som de faktiskt uppskattar mest är att en människa tar sig tid att sätta sig ned och prata lite. Man får tid att prata om hur livet är och sådana frågor. Det är en del av den kvaliteten som ger äldreomsorgen en guldkant, och den måste finnas med när vi nu talar om kompetensutveckling. Den sociala kompetensen är väldigt viktig för människor som jobbar i omvårdnadssektorn.

Vad jag möjligen har en del synpunkter på är att Helen Jäderlund Eckardt slog sig för bröstet och sa att Folkpartiet satsade väldigt mycket pengar under förra mandatperioden, och jag konstaterar att de stora satsningarna ibland inte är bra.

Faktum var att man inte riktigt kunde fylla det där med innehåll, utan det blev i stället något slags inflation av kostnaderna som vi i dag har problem med. Det var faktiskt inte helt och hållet av godo. Jag tycker inte alltid att det är ett gott ledarskap att slänga in mer pengar i vissa verksamheter. Man måste också fundera hur pengarna ska fördelas och kostnaderna planeras och användas på ett effektivt sätt, och på den punkten tror jag att Folkpartiet har en del övrigt att lära sig.

Jag tycker att utvecklingen, som den nu ser ut inom äldreomsorgen, med den vidareutveckling och de nya steg som vi tar i verksamheterna, är bra och jag hoppas att vi kan fortsätta att utveckla på det sätt som majoriteten har lagt färdlinjen. Med detta, fru ordförande, ber jag att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 157

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är riktigt att de flesta äldre lever friska, friska längre och kan bo hemma, och den framtiden ska vi planera för. Jag vill stanna upp ett litet tag vid de som nu har hunnit nå en hög ålder. I dag är det tveksamt om en halvdöd nittiofemåring skulle kunna få plats på ett servicehusboende, och det är en kränkning mot de äldre. Med darrig handstil skriver de till mig om ensamheten på dagarna, ångesten på nätterna och att de har fått nej på ansökan till servicehusboende. De som har en plats idag de tvingas flytta därifrån, för nu ska servicehuset där de bor bli seniorboende.

Den 29 oktober var 25 kristdemokrater ute och studerade äldreomsorgen i våra stadsdelar. Det vi såg var att det fanns mycket engagerad personal som gjorde ett alldeles fantastiskt jobb, men de hade alldeles för lite pengar.

För att klara underskotten säger man att de äldre inte längre ska få gå med och handla sina egna varor. Det tar för lång tid och det blir för dyrt. Maten i matlådorna ska värmas och ätas i ensamhet, och utöver att det nu är stadsdelsarrest när det gäller

boendet så inför majoriteten nu också lägenhetsarrest. Det är ovärdigt och kränkande mot de äldre.

I djurskyddsförordningen står det skrivet om nötkreaturen att de har rätt att hållas ute under sommartid. Och det står om avelssvinen att de om det finns möjlighet ska de också ges tillfälle att vistas ute. De häktade har rätt till minst en timme om dagen utomhus, men våra äldre ska inte ens kunna få gå med och handla med hemtjänstpersonalen. Det är kränkande.

Majoriteten har visat att de kan ge direktiv när det gäller Agenda 21-samordnare. Kan ni inte också ge direktiv om att de äldre faktiskt har rätt att vistas ute? Äldreomsorgen är inte prioriterad i majoritetens budget. En tjänsteman sade att det känns lite grand som att man ska gå till affären och handla, men tvingas välja en storlek mindre och hoppas att kunna gå ned i vikt. Det är så det känns med den budget som är lagd för äldreomsorgen.

Kristdemokraterna har, som ni tidigare hört, satsat 120 miljoner mer än majoriteten eftersom vi ser att det behövs ute i äldreomsorgen för att möta just de äldre som är i hög ålder redan i dag. Vi vill se en tydlig trygghetsgaranti för de äldre, så att de faktiskt kan komma tillbaka till oss politiker och visa om vi inte följer det som vi har lovat att vi ska ge dem. Bifall till Kristdemokraternas förslag!

Anförande nr 158

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tror faktiskt att det är väldigt viktigt att i den här debatten komma ihåg att samtliga partier har stött idén med omvandlingar av servicehus till seniorboenden – om ni inte tror mig så har jag faktiskt med mig det beslut som samtliga partier fattade. Vi bestämde också att seniorboende med hyresrätt ska vara ett alternativ som ger äldre över 65 års ålder möjlighet att få en anpassad bostad utan biståndsbeslut. Det har förts många diskussioner om detta och vid senaste mötet i äldreberedningen beslutade vi i majoriteten att vi skulle lugna ned oss, avvakta ett tag för att se hur det går.

Vi har också tagit del av vad som sagts vid en lång rad informationsmöten där det blivit mycken diskussion och framförts mycket oro bland äldre, men nu börjar det fungera bättre.

Intresset för seniorlägenheterna är stort. 400 personer anmälde intresse för de tio första lägenheterna, och lägenheterna har börjat förmedlas till mycket nöjda pensionärer. Gemensamhetslokaler ska finnas i varje seniorboende, har vi sagt. Utöver detta kan boendena utformas lite olika, precis som beträffande servicehusen tidigare och lite beroende på de lokala förutsättningarna. På Skinnarvikens och Mälteriets servicehus har en värdinna anställts som ska finnas för att serva de boende. På Akalla servicehus har ett våningsplan behållits som servicehus, tre som heldygnssorg för personer med stort behov av omsorg och övriga ska göras om till seniorboende. Samtliga pensionärer bor kvar. Landstinget betalar kommunens personal på sjukvårdssidan.

Gemensamhetslokaler med gymnastik finns på bottenvåningen och hemtjänstpersonalen ska få en ny personallokal. Det här är ett sätt som man kan jobba på och

det finns många olika. Jag tänkte bara att det kunde vara trevligt för fullmäktige att få veta att det faktiskt finns en god planering i de allra flesta stadsdelarna.

Jag ska avslutningsvis nämna hur Moderaterna tänker finansiera den äldreomsorgen som de föreslår, för det har de nämligen inga pengar till. Ni spar pengar på att lägga ned och dra in och lägga ihop olika förvaltningar och så vidare, men när ni sedan inrättar en ny nämnd, äldreomsorgen, då har ni faktiskt inga pengar till förvaltning, för den politiska strukturen – såvitt jag förstår tar ni dem från verksamheterna. Moderaterna är alltså det parti i den här salen som sämst sörjer för de äldre i staden.

Anförande nr 159

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Margareta, jag vill säga att vi förutsåg alla de problem som ni börjar uppdaga nu. Vi begärde återremiss på det här ärendet och vi skrev väldigt tydligt att vi ville ha en kartläggning av de verkliga behoven bland de äldre. Vi ville också ha en definition av det här. Alla de här problemen som nu uppdagas, också den mer restriktiva biståndsbedömningen, har vi förutsett och tyvärr har vi fått rätt.

När det gäller bostadsförmedlingens kö så är läget det att 80–85-åringar som nekats boende på servicehus nu vänder sig till bostadsförmedlingen för att få en seniorbostad – och detta kan man ju också ifrågasätta.

Anförande nr 160

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag kan läsa högt ur ärendet som behandlades i kommunstyrelsen. Ni krävde ingen återremiss. Såvitt jag ser står Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Jan Björklund bakom detta beslut, och där står att man i huvudsak godkänner stadsledningskontorets förslag till beslut ”och därutöver anför följande”, som det heter.

För övrigt kan jag också säga att alla över 85 års ålder per automatik får förtur hos bostadsförmedlingen.

Anförande nr 161

Ewa Samuelsson (kd): Det som vi hade synpunkter på var just det förhållandet att vi ville se en genomförandeplan, och det vi säger ja till är seniorboenden i en planering för framtiden.

Jag pratar om dem som här och nu redan har uppnått hög ålder. Och därför har jag en fråga till Margareta. Du säger att ni i majoriteten bestämde er i äldreberedningen för att lugna ned er. Är det det du ska säga till de äldre, att ni nu lugnar ned er och ser hurdan utvecklingen blir? Är det det som 85-åringen ska få höra?

Anförande nr 162

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Nej. Jag ska kopiera beslutet åt er alla. Det är uppenbart att ni inte har det, inte det första, det ursprungliga, och det är väl ändå det vi måste utgå från?

Vi har sagt att vi nu ska undersöka hur det fungerar, hur stadsdelarna arbetar, och det tycker jag är ganska bra. Det är väl också vad ni har krävt och det behöver man väl inte bli så upprörd över, Ewa? Det borde du väl tacka för och vara glad för?

Anförande nr 163

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Men du måste väl ändå erkänna, Margareta Olofsson, att vi har haft många synpunkter på hur det här ärendet har skötts? Detta har skapat en oerhört stor oro bland våra äldre. Vi ville till exempel ha både en tids- och en kommunikationsplan innan man sjösatte det hela, och det fanns ju inte. Därför anser vi att ni på något sätt bet er själva i rumpan, så att säga.

Du pratar vitt och brett om att de här äldre personerna ska få lägenheterna, men något som vi också fick information om i fredags var det faktum att 37,5 procent av de lägenheter som nu är förmedlade har gått till personer som har stått i den ordinarie kön mellan åren 1990 och 2002. Det innebär att det finns ett antal äldre personer som har stått i kön mycket längre som inte har fått tillgång till de lägenheter som har förmedlats. Det har ju inte de här äldre haft chans att göra.

Du glömde också bort att berätta om att Svenska Bostäder inte visade lägenheter som var särskilt rena eller renoverade. Jag återkommer till din fråga om hur vi ska betala äldrenämnden.

Anförande nr 164

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag förstår att du inte vill svara på den, för det är pinsamt för er att ni inte har pengar till ert eget förslag. Jag förstår att du behöver återkomma till den saken. Faktum är att ni har ställt många frågor, det har vi också. Vi har fört gemensamma diskussioner, och det var först i det senaste ärendet som ni krävde en återremiss. Så jag tycker kanske inte att man ska se det så. Ibland har jag känt att det är ni som gör oron mycket större än vad den faktiskt är. I stället kan ni hjälpa till.

Många äldre människor är naturligtvis oroade och jag tycker att det är naturligt, men ni har faktiskt själva varit med om att driva på den här utvecklingen. Och det är en positiv utveckling att se till att gamla servicehus, som faktiskt inte längre är värdiga boenden, försvinner. Och ändå har ni mage att i er reservation skriva att det var ni som satte i gång det! Så stå för det då!

Anförande nr 165

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Först ska jag svara på Margareta Olofssons fråga om hur vi ska betala äldrenämnden. Jag vill bara inledningsvis citera er egen skrivning på sidan 1, där det står att ”därtill kommer att det som kan förbättras inte nödvändigtvis kräver nya ekonomiska insatser. Kvalitetsarbetet är också en viktig del för att åstadkomma bättre resultat”. Jag tror också att man kan spara pengar om man kan effektivisera och framför allt ha ett bättre kvalitetsarbete. Jag kommer lite senare att beröra skillnaderna i dygnspriserna i olika delar av staden och vad valfrihetsmodellen kan ge i termer av pengar, för Nacka har gjort en sådan utvärdering.

Vårt hem är vår borg, alla vill vi själva välja var vi ska bo. Varför får inte våra äldre göra det? Varför finns det ingen valfrihet när det gäller att välja äldreboende? I majoritetens budgetförslag kan man läsa vad man menar med valfrihet inom äldreboendet. Där står det så här: De särskilda boendeformerna är en gemensam resurs för hela staden. En förutsättning för valfrihet när det gäller äldreboende är att det finns tillräckligt antal platser på ålderdomshem, i gruppboende, på sjukhem och i servicehus. Detta är alltså en tolkning av valfrihet.

Vi tolkar det som står – valfriheten när det gäller äldreboende är att det finns tillräckligt antal platser i staden. Men vad hjälper det om man i alla fall inte får komma till det ställe som man önskar? Som gammal i länet går det bra att få bo i någon annan kommun, men det går inte att få komma till ett äldreboende som ligger i någon annan stadsdel eller ens den egna stadsdelen – nej, det är budgeten som styr och först ska alla platser i kommunens egna boenden fyllas.

Varför kan man inte till exempel få äldreomsorg utomlands? Varför kan man inte få växelvård? I dag åker tio pensionärer iväg, som ett ytterligare alternativ just när det gäller växelvård. I Nacka införde man valfrihet inom boendet år 2001 och det finns ytterligare nio kommuner i Sverige som går den vägen. Man har nyligen låtit en fristående konsult göra en utvärdering, och jag rekommenderar majoriteten att läsa den.

Det finns också ett ärende i den här frågan som är klart och som ni kanske också har tagit del av, så det finns underlag för er, om ni vill, att utarbeta ett sådant ärende. Det argument som vi har hört tidigare i den här debatten om valfrihet inom äldreboende från s-sidan är att vi värnar om de privata bolagen.

Vi hörde att Miljöpartiet inte har haft tid att prioritera den här frågan, och vi vet att Vänsterpartiet är motståndare till allt som inte är offentligt. Men för oss Moderater finns det ingen logik i att man har valfrihet för våra äldre när det gäller hemtjänst, ledsagning och avlösning, men inte för boende. Var är logiken, kan ni förklara det för oss, ni som sitter i majoritet? Jag yrkar bifall till vårt förslag!

Anförande nr 166

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ska fatta mig kort. I Nacka är det köer till äldreboendena. Jag hoppas att det inte är det du vill att vi ska införa här, eftersom du använder Nacka som jämförelseobjekt.

Margareta, ni konstaterar att ni sparar pengar på att lägga ned nämnder och förvaltningar och lägga ned stadsdelsnämnderna och slå ihop andra. Ni flyttar faktiskt driftpengar från stadsdelsnämnderna och vill starta en ny äldrenämnd. Det innebär att man måste ha en liten förvaltning och man måste faktiskt ha en politisk nämnd också. Ni har inte pengar till det. Det innebär med andra ord att ni tar pengarna från verksamheten, ni tar dem från driften. Sedan kan ni stå här och prata om en mängd andra saker som ni tror att ni kan spara pengar på, men ni tar dem faktiskt från driften.

Anförande nr 167

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Borgarrådet Olofsson, i Nacka har man på ett år sparat mellan åtta och nio helårsplatser, 3,6 miljoner, och där finns det valfrihet inom äldreboendet. Man kan också effektivisera, sett på de kostnader som finns inom våra egna äldreboenden. Hur kan det komma sig att det skiljer så mycket i genomsnitt? Jag har några nyckeltal från 2003 års bokslut. Det skiljer 638 kronor per dygn inom ålderdomshemmen mellan Spånga och Rinkeby. Hur kan det skilja 549 kronor inom sjukhemmen mellan Farsta och Kista? Och hur kan det skilja 590 kronor per dygn mellan Rinkeby och Skärholmen?

När det gäller servicehus skiljer det 137 870 kronor per person och år. Hur kan det komma sig att Rinkeby har högst kostnader? Kanske beror det på att kostnaderna för administrationen är väldigt stora. Om vi studerar kostnaderna procentuellt per invånare så ser vi att Rinkeby har mycket, mycket högre kostnader än andra stadsdelar, och där finns det pengar att spara.

Anförande nr 168

M o n i k a L i n d h (s): Oavsett vad du nu står här och säger och vilka saker du hittar på som man skulle kunna göra för att effektivisera verksamheten och för att få mer pengar till den centrala äldrenämnden, så är det ju så att ni inte har några pengar att sätta in. Ni flyttar driftspengar till att betala administrationen, och ni har inte skrivit någonting i budgeten om en översyn av kostnadsläget på de särskilda boendena. Ni har inte lagt något sådant uppdrag. Och ni har inte heller sagt någonting om att titta på kostnadsutvecklingen.

Det ni säger i budgeten är att ni vill att utprövandet av de särskilda boendena ska ske inom privata företag. Det är det enda ni säger som på något sätt visar hur ni vill finansiera det hela, och ni ska också centralisera biståndsbedömningen och dessutom försämra biståndsbedömningen i den centrala hanteringen.

Anförande nr 169

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Nu kan du tydligen tolka texter på samma sätt som en viss annan potentat tolkar bibeln, men vi skriver ingenstans att vi ska försämra biståndsbedömningen, för det finns riktlinjer som gäller i hela staden. Vi vill centralisera biståndsbedömningen eftersom vi tror att vi därigenom kan få en mycket mer likvärdig biståndsbedömning i staden, för det har inte staden nu, Monika Lind. Man följer inte heller upp besluten på det sätt som borde ske, utan olikheten mellan olika delar av staden är väldigt tydlig.

Jag vet att ni inte alls är intresserade av sådana saker som ekonomistyrning eller *benchmarking* för att nyttja resurserna och skattepengarna på bästa möjliga sätt, men det är väl det som vi tycker att även kommunen borde göra. Tony Blair och hans kommuner har lärt sig väldigt mycket av det *best value*-system de införde, och det kanske är något som ni borde studera.

Anförande nr 170

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Då skulle jag kanske gå och kamma mig. Nej, jag skämtar bara.

Ewa Samuelsson talade om djurskyddslagen och Agenda 21 tidigare. Jag måste säga att jag tycker att det hon sade var ett lågvattenmärke i den här debatten. Att ställa äldre emot djur, det tycker jag är väldigt konstigt. Jag tror inte att Eva Samuelsson egentligen tycker att det är så att vi ska ändra djurskyddslagen, jag hoppas verkligen att det inte är så.

Hon ställde dessutom frågan vad vi gör för att äldre ska få komma ut – hon tog det som exempel – och undrade varför vi inte öronmärker resurser till det. Men det är ju faktiskt just precis den frågan som vi Miljöpartiet har drivit. Det har ju lagts till 18 miljoner för att äldre ska få ytterligare möjligheter att komma ut och få en mer värdefull fritid än vad de har. Vi har särskilt uppmärksammat just den frågan i budgeten, och det är väldigt konstigt att du inte läser budgeten. Dessutom satsar vi en stor summa pengar på det, så jag blir väldigt förvånad. Jag föreslår att du läser budgeten noggrannare nästa år, så kan vi undvika en del misstag.

När det gäller omvandlingen av servicehusen så får jag väl säga att jag tycker att det faktiskt har varit en väldigt svår debatt. Jag står helt och fullt bakom den idé som vi har om att omvandla servicehus till seniorboenden, men precis som Margareta Olofsson sade så känner jag att det här vankelmodet gör att vi nu ska fundera lite grann och ta det lite lugnare. Jag tycker att vi har en god enighet i majoriteten när det gäller de här frågorna.

Jag tror också att vi känner precis lagom, därför att det faktiskt är så att alla förändringar naturligtvis skapar situationer där människor blir oroliga. Och nu när vi känner att människor är oroliga så bromsar vi in, vi tar oss den tid som behövs och sedan kan vi kanske gå vidare och vidareutveckla verksamheten på olika sätt. Det tror jag är ett väldigt bra sätt att använda sitt ledarskap på. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 171

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! man säger ju oftast att politiker ska sätta ramarna och sedan ska tjänstemännen i verksamheterna se till att fylla dem med innehåll, Christer! Men tydligen räcker det inte när det gäller djuren. I de fallen måste man gå in med en djurskyddsförordning för att tala om att de har rätt att vistas ute. Likadant är det när det gäller dem som sitter i häkte. Det står att de ska ha rätt att vara ute minst en timme om dagen.

Då börjar jag fundera när jag ser de äldre som inte får komma ut på dagarna. Ska de inte ens få gå med och handla sin egen mat bara för att kommunen ska spara pengar? i så fall måste vi kanske gå ett steg längre och verkligen peka ut detta som ett viktigt område. Vi måste vara tydliga, vi kräver att de äldre faktiskt ska få komma ut!

Anförande nr 172

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Även om jag fortfarande tycker att det är en väldigt konstig jämförelse du gör, så får jag ändå säga att det är det vi gör, Ewa. Det var ju inte så med Agenda 21 att det första vi har gjort under den här mandatperioden är att öronmärka anslagen. Det var först när vi såg att det inte fungerade som vi gjorde det.

I den här budgeten har vi anslagit 18 miljoner för att äldre ska få möjlighet att komma ut. Vi måste väl åtminstone låta stadsdelarna få chansen att arbeta med den här frågan och se till att genomföra uppdraget innan vi inför något slags öronmärkning. Vi får väl ta olika steg, vi kan väl inte göra allting på en gång. Vi måste väl ha en viss tilltro till det fina ledarskap som vi har ute i våra stadsdelsnämnder?

Anförande nr 173

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Kära Christer, det är ju så att de äldre inte kommer ut i dag, och det kan ju hänga ihop med att ni inte prioriterar äldreomsorgen. Det genomförs ju stora besparingar inom äldreomsorgen och ni kommer fortsätta de här besparingarna nästa år. Hur ska du kunna se till att de äldre kommer ut när de inte får större resurser? Hemtjänsten får ju inte tillräcklig ersättning, det genomförs direkta nedskärningar inom hemtjänsten. Det här går ju inte ihop!

När det gäller omvandlingen görs det också stora besparingar och de görs just i de stadsdelar där andelen riktigt gamla ökar mest. Du säger att ni bromsar in. Ni bromsar inte alls in! I Hässelby-Vällingby går det här med ilfart på de äldres bekostnad. Och jag vill också be dig att verkligen se över det återremitterade ärendet om Nälstas servicehus. Det är en pärla i Hässelby-Vällingby, det bästa äldreboende vi har. Omvandla inte Nälstas servicehus!

Anförande nr 174

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jag tycker att ditt tonläge är väldigt högt. Jag tror inte alls att det är så som du säger. Jag tror till och med att Stockholms stads äldreomsorg är en av Sveriges bästa, och det vågar jag tro på. Och jag tror att ni likaväl som vi faktiskt är en del av det. Detta var faktiskt ett visst erkännande av er även om jag snabbt kan ta tillbaka det om ni blir otrevliga igen.

Jag skulle ändå vilja säga att det faktiskt är så att vi just har satsat 18 miljoner för att på just det sättet framhålla att det här är en viktig verksamhet som vi nu särskilt vill betona. Det är klart att vi har farhågor om att man inte får tillräckligt, annars skulle vi inte poängtera det. Det är ju detta som är ledarskap, att göra det. Jag kan inte minnas att ni har pekat ut det tidigare.

Anförande nr 175

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Christer Ögren, det där med högt tonläge är kanske något som vi har ärvt av den förra oppositionen. Jag har för mig att ni hade väldigt höga röster då och jag tror att vi håller oss lite mera på jorden.

Jag tänkte bara i förbifarten påminna dig om Magdalenagården och vad som har hänt där. Det finns också en del annat som jag skulle kunna påminna om.

I er budgettext står följande: Äldrepolitik handlar inte enbart om behov av vård och omsorg utan i lika stor utsträckning om boendefrågor. Du har också nämnt frågan om livskvalitetsfrågor, och därför måste jag fråga Miljöpartiet om det inte är ganska självklart att det i begreppet livskvalitet även ligger rätten för äldre att själva få välja äldreboende när man blir lite äldre? Är inte det livskvalitet för Miljöpartiet?

Anförande nr 176

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jo.

Anförande nr 177

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! När jag läser Folkpartiets reservation om äldrefrågor och hör retoriken från Folkpartiets företrädare så tycker jag att en ganska isblå dubbelmoral lyser igenom. Äldrefrågan var den absolut mest diskuterade frågan i Norrmalms stadsdelsnämnd mellan åren 1998 och 2002. Vi hade ständiga krismöten. Det kom flera larmrapporter från den medicinskt ansvariga sjuksköterskan, MAS:en, och det talades om stora medicinska brister i vården.

Länsstyrelsen hade flera gånger kritiska synpunkter på verksamheten. Äldreombudsmannen och Socialstyrelsen ifrågasatte flera delar av verksamheten, och den genomgående kritiken var att resurserna var för små. Då ansvarade Folkpartiet för den hårt kritiserade verksamheten. Sedan valet har Norrmalm, tack vare skattehöjningen, fått cirka 33 miljoner kronor mer per år jämfört med Folkpartiets budget – och det resurstillskottet var nödvändigt. Tack vare det kunde vi rätta till många av de brister som påvisats och förbättra omvårdnaden av de äldre på Norrmalm.

I detta perspektiv blir Folkpartiets kritik mot äldreomsorgen inte särskilt trovärdig.

Nu säger Folkpartiets representanter att man vill höja anslagen till ”generösare biståndsbedömning” utan att tala om hur. Folkpartiet vill med andra ord att de vill bibehålla de gällande riktlinjerna för biståndsbedömningen men säger att de ska tolkas generösare. Så kan vi faktiskt inte styra vår stad. Menar Folkpartiet allvar med påståendet att även äldre med lägre omvårdnadsbehov skall in på servicehusen så får man faktiskt föreslå nya riktlinjer för biståndsbedömningen – men det gör ni inte och det tycker jag är dubbelmoral. Det är också dubbelmoral att i praktiken föreslå minskade anslag till stadsdelsnämnderna, men samtidigt ge sken av att äldreomsorgen kommer få mer pengar. Det är inte trovärdigt.

I det här sammanhanget vill jag faktiskt ge Moderaterna lite beröm. Varken på Norrmalm eller i budgettexten är ni lika populistiska som Folkpartiet i fråga om just biståndsbedömningen. Moderaternas politik kommer dock att drabba de äldre i stadsdelarna lika hårt om ni håller fast vid era omfattande skattesänkningar.

Jag hoppas slutligen att pensionärsorganisationerna och andra som arbetar för äldres intressen nu och framöver verkligen analyserar vad partierna säger i ord och vad de

föreslår i praktiken. Tillräckliga resurser och ett effektivt utnyttjande av anslagen är grundläggande för en bra äldreomsorg åren framöver. I båda dessa avseenden finns det skäl att sätta stora frågetecken när det gäller oppositionens trovärdighet inom äldrepolitiken – det gäller både här i Stadshuset och ute i verkligheten i stadsdelarna.

Anförande nr 178

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jan Valeskog, jag är glad att det var just du som stod där uppe. Du säger att pengarna inte räckte till i Norrmalm under förra perioden. Vi satsade 300 miljoner per år mer än vad ni har satsat under hela den här perioden och ändå räckte inte pengarna. Nu satsar ni mindre och jag kan lova att pengarna inte kommer att räcka till på Norrmalm nu heller.

Du vet mycket, mycket väl att ni har stora kontroverser. I er sociala delegation är det till och med så att dina egna ledamöter inte finner sig i den restriktiva biståndsbedömning som ni har och som därför kommer att avgå. Och du tror att staden behöver ändra riktlinjerna!

Det första ni ska göra är att följa de riktlinjer som gäller. För det gör ni inte, och jag har nära släktingar som har personliga erfarenheter av att det inte är så. Ni är faktiskt beredda att lämna gravt dementa 85-åringar hemma, för de kan få någon som kommer och hälsar på en enda gång till. Ni motarbetar aktivt att människor ska flytta till ett äldreboende – det vet jag, för den upplevelsen har jag haft in på huden. Det är väldigt intressant att det är just precis du som tror att mindre pengar ska ge bättre vård på Norrmalm för det har det inte gjort. Vad får dig att tro detta?

Anförande nr 179

J a n V a l e s k o g (s): Det här visar ju tydligt varifrån förtalet kommer, nämligen från Folkpartiet på Norrmalm. Beviset för att det inte är på det vis som du säger är helt enkelt att man inte har vunnit de överklagade ärendena. Självfallet kan det finnas enstaka fall som inte har skötts ordentligt, det gäller alla stadsdelar, men poängen är att just beträffande resurserna har vi hört tidigare att ni inte klarar av att finansiera er budget. Era anslag till stadsdelsnämnderna kommer att minskas med 30–40 miljoner per stadsdelsnämnd. Det är klart att det är något som kommer påverka kvaliteten på äldreomsorgen.

Anförande nr 180

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Norrmalms bokslut för 2003 är väl inte så väldigt lysande, det kan jag läsa själv och det är också vad revisionskontoret sade i sin granskning av äldreomsorgen på Norrmalm. Det fanns också en del brukarundersökningar som kanske talade sitt tydliga språk.

Du säger att de äldre inte kommer att få någonting ur den moderata budgeten. Vi har inte skrivit någonstans att vi ska ha en lägre nivå på biståndsbedömningen, för vi följer de riktlinjer som finns och de som nu håller på att utarbetas. De ska följas över hela staden.

Det jag kan lova dig är att den skattesänkning som vi föreslår kommer att komma alla medborgare till del, även våra pensionärer, om man inte höjer avgiftssystemet igen förstås. Man vet aldrig vad Riksdagen beslutar. Det skulle kunna slå tillbaka av den anledningen. Jag lovar dig att vi ska följa riktlinjerna för biståndsbesluten.

Anförande nr 181

J a n V a l e s k o g (s): Först har jag faktiskt några vänliga ord om just Moderaterna. På Norrmalm har de ungefär samma syn på de här frågorna som vi har. När det gäller underskotten är det bland annat de tomma lägenheterna som kommer öka i omfattning om vi inte agerar. Vi har till exempel på Norrmalm också ett kraftigt ökat antal tomma servicehuslägenheter. Det här är alltså en problematik som vi måste ta på stort allvar, men grundproblemet finns kvar även när det gäller Moderaterna. Minskade anslag i och med er skattesänkning ger inte större resurser till äldreomsorgen.

Anförande nr 182

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ja, Jan, jag håller fast vid att tala om dem som redan har nått hög ålder, och därför har jag väckt en motion där jag framför åsikten att jag tycker att man ska se mer generöst på biståndsbedömningen för dem som är över 85 år, och den motionen bifaller också Folkpartiet och Moderaterna. Den tillstyrks inte av majoriteten, för man tycker att det är bra som det är i dag. som jag sade tidigare ska man vara näst intill halvdöd för att kunna få ett servicehusboende, vilket jag beklagar. Dessa människor har en gång varit med, kanske röstat på partier som har lovat dem den här tryggheten när de behöver den.

Vi är överens om att vi också ska planera för ett annat sätt att bo i framtiden. Och jag kan också tala om för dig att vi har pensionärsorganisationernas stöd. Läs protokollen från kommunstyrelsens pensionärsråd! Pensionärsrådets ledamöter är mycket oroliga över att det inte finns en tydlig genomförandeplan. Senast för en vecka sedan behandlade äldreberedningen frågan om nya omvandlingar av servicehus, och det tyckte inte pensionärsrådet var bra och de ville inte tillstyrka det.

Anförande nr 183

J a n V a l e s k o g (s): När det gäller de nya riktlinjerna har jag ännu inte sett någon text med förslag om att införa sådana i budgetsammanhang i alla fall, men ni får rätta mig om jag har fel. Det borde vara grundläggande att den som verkligen anser att de här riktlinjerna ska ändras ska också föreslå det i budgeten, och det har ni inte gjort – det är mest prat.

Anförande nr 184

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Under inledningen av gårdagens budgetdebatt talade majoritetens representanter mycket om sina prioriterade områden, men om ett område var det väldigt tyst och det var just äldreomsorgen. Man talar inte så gärna om sina bortprioriterade områden, men det är just vad som har skett. Äldreomsorgen är bortprioriterad.

Majoritetens budget för 2005 är en veritabel slakt av äldreomsorgen. Stadsdelarna kommer även nästa år tvingas till besparingar på äldre människor som har behov av vård och trygghet. Maktskiftet 2002 innebar, vad ni än säger, att stadens äldre hamnade på undantag. Ni har satsat 300 miljoner för åren 2003–2005, och det är mindre än vad vi satsade varje år när vi hade ansvar för äldreomsorgen.

I år kostar äldreomsorgen i Stockholm drygt 6 miljarder, och med den bakgrunden är det lite konstigt att man bara ägnar en timme av budgetdebatten åt en stor budgetpost. För år 2005 ökar majoriteten budgeten med 2,5 miljoner. Det är knappt en halv promille! Ingen personal kommer att nöja sig med en sådan löneökning. Därför betyder detta förslag stora besparingar i stadsdelarna. Ni märker ju redan i dag hur allt färre får den vård som de har rätt till, och i flera tertiärrapporter står det rent ut att mer restriktiv biståndsbedömning ska ske.

Inom hemtjänsten väntar stora besparingar. På tre år har ersättningen ökat med 2 procent. I år blir det ingen ökning alls, och det är ju ett jättesmart trick från den rödgröna majoriteten att systematiskt svälta ut de privata hemtjänstföretagen. De kommunala kan alltid få pengar från någon del av stadsdelens budget, för den är ju inte öronmärkt. Glädjekalkylerna om minskad äldre befolkning nästa år leder till fortsatta nedskärningar och i Stockholm bor fortfarande över 600 personer i dubbelrum tillsammans med personer som de inte själva har valt i de särskilda boendena. 75 av dem bor i rum med tre eller fler personer.

I det läget väljer majoriteten att i flera stadsdelar införa hemtjänst utan biståndsbedömning för dem som är över 80 år, samtidigt som det finns ensamma personer över 90 år som nekas särskilt boende. Stadsdelar som redan i dag går med stora underskott i äldreomsorgen får inte en krona extra för den här verksamheten. Det betyder att de måste ta pengarna från dem som allra, allra bäst behöver dem.

Folkpartiets budgetalternativ innebär en ny offensiv satsning på äldreomsorgen – vi satsar 70 miljoner. Där har du pengarna, Jan Valeskog. Det är mer än i majoritetens budget. Vi höjer också hemtjänstpengen med 2 procent. Vi kräver också en översyn av den hårdnande biståndsbedömningen, för den följer faktiskt inte riktlinjerna, och vi säger nej till förslaget att omvandla servicehus till seniorboenden av besparingsskäl. Nu måste det bli slut på nedrustningen av äldreomsorgen. Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation!

Christer Öhgren som inte är närvarande just nu, tyckte att vi hade en otrevlig ton i debatten. Bara för att man talar om äldreomsorg behöver man väl inte tala som om man vände sig till några mindre vetande.

Anförande nr 185

M a r g a r e t a O l o f s s o n (v): Ann-Katrin Åslund var mycket vältalig och det är ju alltid vällovligt, men jag måste ändå konstatera att det ni lägger till i budgeten som är på 6 miljarder är 70 miljoner kronor. Sedan skriver ni en sida om kompetensutveckling för personalen, och det ni skriver är mycket intressant och innehåller många goda idéer – men ni har inte ett korvöre till kompetensutveckling. Ni vill faktiskt dessutom lägga ned kompetensfonden.

Det är egentligen lite svårt att få allt ni vill att gå ihop med endast 70 miljoner kronor. Betänk att hela budgeten är på 6 miljarder. Var och en som kan räkna, kan räkna ut hur många procent och promille de 70 miljonerna är.

Anförande nr 186

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): 70 miljoner är ändå ganska mycket pengar och det är faktiskt 70 miljoner mer än vad ni har anslagit. Det måste man komma ihåg.

När det gäller kompetensutveckling så tycker vi att man inte kan använda sig av kompetensfonden, i så fall skulle vi använda pengar som är avsedda för investeringar till driften. Det är det det handlar om. Det finns upparbetade metoder och man kan ha fortbildning på arbetsplatser och så, det vet du mycket väl. Och det var inte så att det inte förekom någon utbildning under förra mandatperioden. Det skedde väldigt mycket och väldigt bra sådan.

Anförande nr 187

M o n i k a L i n d (s): Jag måste ändå fråga två saker. Om det var så att ni hade en så fantastiskt fin kompetensutveckling under er mandatperiod, hur kommer det sig då att vi har så mycket utbildade vårdbiträden inom äldreomsorgen, som måste få grundutbildning nu?

Den andra frågan är denna. Om det var så att ni hade en så fantastisk utveckling när det gällde de särskilda boendeformerna under förra mandatperioden, hur kommer det sig då att Servicehus AB nu står inför omfattande renoveringsbehov på de servicehus som man går ut med? Och hur kommer det sig att det var så många tomma lägenheter? 300 tomma bostäder i servicehus när ni lämnade över makten gick det inte att bo i. Hur kommer det sig Ann-Katrin Åslund?

Anförande nr 188

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): För det första undrar du varför det behövdes utbildning av personal. Du vet ju mycket väl att det var högkonjunktur och att det här inte är ett eftertraktat arbete. När det råder högkonjunktur är det svårt att få personal till både äldreomsorg och förskola. Det är ju det som är ett av problemen med den kommunala verksamheten, och det har vi ju olika lösningar och syn på inom de olika partierna och det resulterar i avknoppningar och annat. Det är ju där problemet ligger.

Vidare undrade du hur det kommer sig att vi inte hann bygga klart. Du kanske kommer ihåg att vi lovade att bygga 500 platser i särskilt boende förra mandatperioden, och det överträffade vi med råge. Vi gick också till val på att vi skulle fortsätta förbättra de särskilda boendena, men vi har tyvärr inte kommit till makten. Jag kan lova dig att den gång vi kommer till makten kommer det en mycket viktig del av vår politik vara att se till att de allra äldsta får bo i ett eget rum och att kvaliteten på de här boendena förbättras. Det skulle vi ha fortsatt med. Vi höll vårt löfte där, men ni håller definitivt inte era.

R VI ARBETSMARKNADS- OCH INTEGRATIONSROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Arbetsmarknadsåtgärder, Flyktingmottagande, Stockholms Stads Bostadsförmedling AB
Punkt 9, 31)**

Anförande nr 189

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Integration berör alla medborgare i vår stad. Min vision om Stockholm är att alla ska kunna leva sida vid sida, att inga barn eller ungdomar har sämre villkor eller förutsättningar beroende på i vilken stadsdel de växer upp, vilken hudfärg de har eller vilka som är deras föräldrar.

Majoriteten har bedrivit och kommer också fortsätta att bedriva en heltäckande politik på detta område. Vi har flyttat integrationsfrågorna till kommunstyrelsen eftersom de berör alla nämnder och styrelser. Vi har också infört tre övergripande mål för integrationspolitiken för att understryka vikten av integrationsfrågorna som en fråga om mänskliga rättigheter som berör alla politiska områden. Dessa mål kommer att kompletteras ganska snart efter årsskiftet för fullmäktige med en policy.

Målen handlar för det första om att det behövs tillväxt och ekonomisk utveckling över hela staden. Det handlar om bostäder och bostadsförsörjning, det kan handla om tillgång på arbetsplatser och goda förutsättningar för det lokala näringslivet och en bra utbyggnad av den elektroniska infrastrukturen.

För det andra måste också skillnaderna mellan olika delar av staden minskas när det gäller sysselsättning och utbildningsnivåer, hälsa, trygghet och trivsel och tillgång på service, kultur och fritidsaktiviteter.

För det tredje måste vi på allvar se till att bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer. Gårdagens debatt om bostäder och näringsliv handlade i allra högsta grad om integrationsfrågor. En politik för alla förutsätter att det skapas nya arbetstillfällen, inte minst i de stadsdelar där de i dag lyser med sin frånvaro.

Den borgerliga politiken visade på ett mycket tydligt sätt, genom utförsäljningen av allmännyttan i innerstaden, att innerstaden ska vara ett reservat för de rika. Varje stadsdel måste vara värd att leva i. Det är också därför som stadsdelsförnyelsen utgår från de boendes visioner och drömmar om den egna stadsdelen. Och de övergripande målsättningarna för stadsdelsförnyelsen är också likalydande med de övergripande målen för integrationspolitiken.

För individen är det kanske ett eget arbete som är den allra viktigaste förutsättningen förslag integration. Genom ett eget arbete skapar man den plattform man behöver för att bli delaktig i samhället. Genom ett eget arbete blir också medborgaren trygg och vågar ta för sig och ställa krav i samhället. Kompetensfonden är därför en mycket viktig resurs när det gäller att utveckla nya metoder och utrusta individer för ett inträde på arbetsmarknaden, inte minst med tanke på det omfattande rekryteringsbehov som såväl privat som offentlig sektor står inför.

Från och med årsskiftet kommer också stadsdelarna ha ansvaret för flyktingmottagandet. Det vi vill åstadkomma med den här decentraliseringen är glasklar, ju tidigare inträde på arbetsmarknaden sker desto bättre förutsättningar har individen att lyckas i det svenska samhället. Genom ett eget arbete orkar man också överföra den framtidstro som alla barn och unga behöver. Jag träffar ofta barn och ungdomar som rycker på axlarna och säger "Vad ska jag plugga för? Min pappa har pluggat i hela sitt liv och ändå så kör han taxi eller har inget arbete."

Vår budget visar att prioriteringen på barn och ungdomar ligger fast, precis som satsningen på sommarjobb. Genom den ger vi unga stockholmare en möjlighet att pröva på arbetslivet, få erfarenheter inför framtida jobbsökande och inte minst chansen att marknadsföra staden som arbetsgivare. År efter år visar Integrationsverkets rapporter att ju mörkare hudfärg man har desto svårare har man att få arbete. Ju mer onordiskt ursprung du har desto sämre är dina möjligheter att skapa dig en trygg tillvaro i vårt land och i vår stad. Det är ett faktum att det finns en utbredd diskriminering som oftast är omedveten och inbyggd i samhällsstrukturen.

Vi tar nu steget, och från och med årsskiftet inför vi en antidiskrimineringsklausul som på ett mycket tydligt sätt markerar vår självklara inställning att diskriminering är oacceptabel. Klausulen är en garant för att inga skattemedel ska kunna användas till företag och organisationer som diskriminerar. Vår integrationspolitik är en politik som innefattar tillväxt i kombination med rättvisa över hela staden. Det är endast så som segregationen kan brytas. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 190

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, ledamöter, åhörare och press! Efter två år med vänsterstyre i Stockholm har segregationen ökat, och integrationen har misslyckats – en situation som bekräftas av de ledande företrädarna för Socialdemokraterna. Enligt finansborgarrådet Annika Billström håller det till och med på att bildas getton. Polis och andra myndigheter har inte längre riktig kontroll, exempelvis i Tensta kvällar och nätter. Busslinjer ställs in eftersom säkerheten inte kan garanteras. Människor kan inte få valuta för höjningen av avgiften på SL-korten. Vi kunde under gårdagen läsa att det nu börjar igen med dessa förhatliga övergrepp.

Majoriteten använder sig själv som något slags opposition och säger att "vi ska" och "vi ska". Det är inte bra. Men det är ändå ni som styr i denna stad, och ni har totalt misslyckats.

Socialbidragskostnaderna har sedan valet 2002 ökat med 14 procent, och arbetslösheten har ökat med 26 procent. Värst är läget i de mest utsatta områdena, som Rinkeby, Tensta och Skärholmen.

I tidningen Stockholm City fick borgarrådet Lindberg häromveckan frågan vad staden gör för att motverka detta. Hon svarade: Vänstermajoriteten just nu satsar på en stadsdelsförnyelse där man utgår från medborgarnas perspektiv, så att de får möjlighet att påverka i stället för politiker och forskare. Följdfrågan blev: Räcker det? Hon svarade då: Nej, men det är en process att förändra. Vi har velat jättemycket, men det blev ingenting för vi hanterade frågorna fel.

Jo jo jo – visst har ni hanterat frågorna fel. Jag instämmer till fullo i Teres' beskrivning. Det blev ingenting, för Socialdemokraterna har ju hanterat frågorna helt fel. Det är en politisk flopp. Ni har inte precis gjort livet lättare för människorna i Stockholm.

Under de senaste tio åren har Socialdemokraterna kommit dragande med olika storstads- och ytterstadssatsningar för att bryta segregationen. Flera utvärderingar visar entydigt att regeringens och Stockholms stads storstadssatsning är en total flopp och meningslös. Vad människor behöver är en egenmakt och inte politiska pamfletter.

Den senaste djupgående undersökningen av vilka effekter storstadssatsningen har haft är gjord av bostadsforskare. Under 90-talet har de följt drygt 270 000 personer som bott i de utsatta områdena. Det är ett totalt haveri i det hela. Det är flyttkaruseller som skapar instabilitet i områden med dålig social kontroll och ökad brottslighet och vandalisering.

Miljöpartiet tycker att det finns förortsmässiga bostäder i förorten och att man i innerstaden ska ha kvalitet på bostäderna. Det fick vi höra i går. Det är alltså skillnad på människor och människor.

I dagens Stockholm City kan vi läsa att invandrare stängs ute ur facket och föreningar. Det är svårt, säger man, att ha invandrare på förtroendeuppdrag för de pratar för mycket om fel saker.

Tacka sjuttsingen för att vi har ett förakt i den här staden när ni från majoriteten bara sitter och funderar och snackar och snackar och inte gör någonting! Lyft på era rumpor och leverera!

Bifall till det moderata förslaget!

Anförande nr 191

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Jag har en nära vän som kommer från östra Turkiet. När hennes mamma ska ringa hem till Turkiet i dag köper hon ett kort i tobaksaffären och slår in en kod. Hon betalar ungefär 60 öre i minuten för det. För tio år sedan hade motsvarande samtal till Turkiet kostat 8 kronor i minuten, därför att då var man tvungen att ringa med Telia.

Vad är det som har hänt? Jo, tidigare bedrev man en socialistisk politik, och då tillämpade man principen om monopol. Då kostade det 8 kronor i minuten att ringa till Turkiet. Det som sedan har hänt är att man börjat tillämpa principen om fri konkurrens och liberalism. Därför kostar det 60 öre i dag.

Politiken kan spela roll. Den kan ge människor frihet, om den används på rätt sätt. Men politiken kan också begränsa människors frihet, om den används på fel sätt.

Jag skulle vilja, som liberal, se en politik i Sverige som innebär fler reformer som ger människor frihet. Det som har gjort att man nu kan ringa så pass billigt till Mellan-

östern och överallt i världen har inneburit en revolution för alla invandrare i Sverige, och en helt annan revolution än vad en del i vänstermajoriteten vill se.

Det är ofta så i Sverige att man beklagar sig över utsatta områden och säger att det är så många som flyttar därifrån. Vad beror det på? Jag är övertygad om att många av dem som flyttar från socialt utsatta förorter i Stockholm inte flyttar därifrån för att de tycker genuint illa om de bostadsområden som de har växt upp i. De trivs där, och de har sina vänner där. De känner inte alls någon otrygghet där. Men när man höjer sin inkomst, förbättrar sin levnadsstandard och kanske vill köpa en bostadsrätt saknas ofta alternativen. Man vill inte bli låst. I stället måste man söka sig därifrån, till de etablerade områdena där alternativen finns.

Det här är också en följd av den politik som vänstermajoriteten för som syftar till att man bara ska ha hyresrätter i vissa områden; det där med att människor får omvandla sina bostäder är någonting som är fel. I stället måste man söka sig därifrån.

Vi behöver en frihetspolitik på det här området också. Vi behöver mer konkurrens. Vi behöver lite lägre skatter. Vi behöver färre regleringar. Det skulle kunna bryta den här segregationen.

Det viktigaste av allt är att människor får jobb. Vi kan pumpa in hur mycket pengar som helst till olika projekt och stadsdelsförnyelser och ha hur mycket nämnder som helst och hur många tjänstemän som helst, men om människor saknar ett arbete har de inte vägen in i samhället.

Då måste man också se till de strukturella problem som finns. I dag är ungdomsarbetslösheten i riket 13 procent därutöver. Socialbidragskostnaderna, hörde vi nyss, har ökat med 14 procent i Stockholm. Företagen skräms bort. Hur klarar vi att lösa problemen med segregation då? Vi kan ha hur många projekt som helst, och man kan satsa hur mycket pengar som helst för att låta kommunister tala om demokrati – de här stadsförnyelsepengarna ut till Bagarmossen – men det kommer inte att ge några fler jobb, och det kommer inte att öka integrationen i Stockholm.

Därför ska vi rösta för bifall till Folkpartiets budgetförslag.

Anförande nr 192

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige! Ett mångkulturellt samhälle för mig är inte bara att människor från olika kulturer lever i samma stad och tolererar varandra, utan också att dessa kulturer befruktar varandra så att de utvecklas. Först då uppstår dynamik, och då kan man tala om ett mångkulturellt samhälle. Integration av en kulturell minoritet i en kulturell majoritet är nödvändig. Men integration förutsätter att även majoritetskulturen förändras, för annars blir det assimilering. Om ingen av kulturerna utvecklas blir det segregation. Vägen till ett mångkulturellt samhälle i Stockholm är ganska lång.

Det borde vara självklart att alla människor i Stockholm ska ha samma möjlighet till ett arbete och på arbetsmarknaden, men det är inte så i dag. Det förekommer etnisk diskriminering på arbetsmarknaden. Ett samhälle där människor ställs utanför är inte bra för någon. Det är slöseri med mänskliga resurser.

Stockholms stad ska vara ett föredöme som arbetsgivare. Sammansättningen av människor som jobbar i staden borde på alla nivåer präglas av samma mångfald i samhället. Vid nyrekrytering av personal ska eftersträvas att andelen anställda med annan etnisk bakgrund ska öka. Tvåspråkighet borde vara en merit vid anställning. Stockholms stad måste aktivt medverka till att människor med utländsk utbildning bereds praktikplatser, till exempel i förskolor och skolor, i syfte att uppnå en svensk behörighet för anställning inom dessa områden.

Integration börjar då en flykting eller invandrare anländer till Sverige. Därför är det viktigt att vi redan då har väl fungerande och individuella introduktionsprogram för dessa nyanlända människor. En bra och välanpassad introduktion har stor betydelse för om en flykting kommer in på arbetsmarknaden eller hamnar i ett bidragssystem.

En viktig del av integrationsarbetet för flyktingarna är flyktingars inträde på arbetsmarknaden. Att ha ett arbete är kanske den viktigaste förutsättningen för att bli delaktig och integrerad i samhället. Integration är ett livstidsprojekt för en individ, och naturligtvis kan Stockholms stad inte ensam åstadkomma detta. Men Stockholms stad liksom alla andra aktörer kan underlätta eller försvåra integrationen.

Bifall till majoritetens budgetförslag!

Anförande nr 193

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): En vän till mig dog för några dagar sedan, Stieg Larsson. Han ledde Expo. Han arbetade väldigt mycket med motverkan av högerextrema krafter, nazister, fascister med mera. Samtidigt var han en av de svenskar som jag har träffat som förstod tyngden av svensk historia, tungt förtryck av minoriteter.

Det är därför jag ska nämna en bok som har kommit ut nyligen som heter *Det ohyggliga arvet – Sverige och främlingen genom tiderna* av Christian Catomeris. Han tar upp samnen, finnen, tattaren, zigenaren, romen och juden. Jag har haft en ohygglig känsla av att människor egentligen inte känner till den här delen av sin historia. Jag läste en intressant recension av den här boken. Recensenten skrev: Det var väldigt intressant att se fakta och sådant, men vad vill han säga? Recensenten drar slutsatsen att det här visar att vi är ungefär som alla andra. Det kanske är det som är det viktiga, som man måste lära sig i integrationsfrågan: Vi är som alla andra. Vi kanske kan lära av andra i så fall.

Därför är det väldigt trevligt med idén att alla ska ha ett arbete. Det kan man höra från både vänster och höger – sysselsättningstänkandet. På 80-talet hade de flesta invandrare sysselsättning. Många slogs ut. Det intressanta med den tanken är: Gärna jobb, och gärna jobb efter kompetens. Det är därför det är viktigt att man verkligen satsar på motverkan av diskriminering. Det är det som vi håller på att utveckla.

Efter åtta år kommer den här salen att anta en meningsfull klausul mot diskriminering. Det är inget verk av en kommunistisk idé. Det är en simpel idé som har använts i Kanada och USA och som verkligen har lett till att minoriteter och kvinnor har börjat arbeta efter kompetens i den privata sektorn och verkligen påverkat samhället. Det är det som har saknats här, en verklig vilja att påverka. Det

har varit alltför mycket tänkande kring projekt, kring hur vi ser på dem. Det är inte de som är problemet, utan det är vi.

Anförande nr 194

H a r d y H e d m a n (kd): Jag tror att det var integrationsborgarrådet som sade att integrationen i Stockholm bygger väldigt mycket på MR, mänskliga rättigheter. Man kan också tolka MR på ett annat sätt: mänskliga relationer.

Jag växte upp i Stadshagen en gång i tiden. Det var den tidens lilla miljonprogramsområde, med barnrikehus uppe i Stadshagen. Jag minns inte om föräldrar var rikare eller fattigare, hur de såg ut eller vad de hade för bakgrund. Jag minns bara att i porten bredvid bodde vackra Annika, som jag tyckte var så oerhört söt och som jag nog gärna hade velat träffa. Sonny i porten bredvid samlade apelsinpapper, sådana där som låg runt apelsinerna, från hela världen. Det var Bernt som gick i källargången och övade virveltrumma. Där fanns Tage, som fantiserade och önskade sig lejon i skogen vid Stadshagens idrottsplats. Jag minns den relationen fortfarande. Men när man går och tittar på husen i dag är det tråkiga hus utan balkonger, och det är oerhört trist runtomkring. Nu har man försökt rusta upp lite grann.

Med det vill jag bara säga att det är lite farligt när vi talar om utsatta områden. Det blir lätt så att det fläckar människorna. De har byggt upp fantastiska relationer. Men när vi nu talar om utsatta områden, vem är det som har satt ut områdena? Ja, det är svenska arkitekter, stadsplanerare och kommunpolitiker som har gjort det. Det är de som har byggt de här områdena, planerat dem och sett till att de är väl isolerade, med grönområden eller att arbetsområdena är avskilda med en järnväg eller något annat. Då blir det oerhört isolerat.

Det är väldigt mycket bra som står i majoritetens budget. Det är väldigt många saker som vi är överens om. Men det som är otillräckligt är detta att gå till botten med dem som har satt ut områdena.

Det som krävs i många av dessa områden är fler arbetsplatser, småföretag, i bostadsområdena. Nu är det så olyckligt att vi har ett centrumbolag som ska syssla med centrum och bostadsbolag som ska syssla med bostäder. Detta är också ett sätt att inte få en blandning.

Det behövs etablering av statusprojekt i alla miljonprogramsområdena. Det finns idéer om det i alla stadsdelar. Tensta vill ha ett *science center*. Det går att upprepa detta för alla områden. Man vill locka ut innerstadsbor till områdena, och de ska vara mitt i bostadsområdet.

Det gäller att förena områden i stället för att isolera dem genom grönområden, spårtrafik eller motorvägar. Det måste satsas på en inre förnyelse av områdena. Det är en sak som jag får återkomma till senare, liksom flyktingmottagningen, som riskerar att bli inlåsandet.

Anförande nr 195

A b i t D u n d a r (fp). Jag har en kompis – nu börjar jag låta som Sven Melander – och han arbetar som tolk. Häromdagen berättade han en historia för mig, och den var ganska sorglig. Han tolkade åt en ung kvinna i en förort. Hon hade sitt barn i den skola som hon själv gått i, och hon var också uppvuxen i den förorten. Vad som var sorgligt var att hon behövde tolken för att kommunicera med den lärare hon själv haft. Den läraren undervisar i dag hennes dotter, men hon kan inte kommunicera med henne.

Detta illustrerar tyvärr verkligheten i en av våra förorter, och det belyser situationen för människor som lever i utanförskap, arbetslöshet, bidragsberoende, kriminalitet etc.

Segregationen bygger murar och skapar skilda världar inom Stockholm, vilket leder till intolerans, fördomar, fientliga attityder och diskriminering. Trots alla miljardsatsningar med gamla recept ger det inte någon effekt. Då frågar man sig: Varför? Är invandrare i segregerade bostadsområden hopplösa och omöjliga att integrera, eller är det fel på politiken?

Den politik som Socialdemokraterna så länge har bedrivit bygger på en kollektiv syn på flyktingar och invandrare som offer, i behov av omhändertagande – ett perspektiv som marginaliserar invandrare och skapar en bild av individer förknippade med problem.

Min slutsats är att man inte är intresserad av att lösa problem om det innebär impopulära beslut. I stället för att åstadkomma en bred politisk lösning satsar man gång på gång på nya projekt som ska rädda förorten. Men oavsett om miljard-rullningen heter storstadssatsning, stadsförnyelse eller något annat ger den ingen effekt. Det behövs en radikal förändring som bryter utvecklingen, eftersom det handlar om morgondagens Stockholm.

Bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 196

B o r g a r r å d e t L i n d b e r g (s): Ordförande! Du försöker säga, Abit, att socialdemokratin för en politik som gör flyktingar till offer och föremål för omhändertagande. Det är inte alls sant. Det är snarare tvärtom. Vi ser de människor som kommer till vårt land som en resurs som vi måste ta till vara. Det är ett jättestor problem att människor hamnar utanför. Det är det vi måste fokusera på, alltså den resurs som finns i våra stadsdelar och i vår stad.

Anförande nr 197

A b i t D u n d a r (fp): Hur kommer det sig att ni, som har haft makten hur länge som helst och som har ansvaret, ändå inte har löst de problemen? Är det inte en felbedömning av politiken? Ni måste vara lite självkritiska. Jag undrar: Går ni inte och tänker på vad ni gör för fel? Jag blev jätteglad när du kom till makten, för jag trodde att du som ung och fräsch för en gångs skull kanske skulle bryta de gamla banorna och komma med nya helhetsgrepp. Men tyvärr har du, Teres, hamnat på de

tidigare recept som man har haft som lösning på dessa frågor, som inte alls gett effekt.

Håller du inte med mig om att det är bidragsberoende, utanförskap och social oro som dominerar i de stadsdelarna i förorterna? Är det inte verklighet? Tycker ni inte att det är problem?

Anförande nr 198

L a m i a E l a m r i (s): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Stockholms framtid bestäms av hur väl vi tar vara på den utvecklingspotential som finns i staden. Rättvisa uppväxtvillkor i alla delar av Stockholm är en förutsättning. Alla är vi naturligtvis för mångfald och mångkultur, men när det mångkulturella integrerade samhället speglar sig i Moderaternas integrationspolitik blir det en massa av invandrare, en blandning av flyktingar, arbetslösa och bidragsberoende, som måste integreras. Men hur?

Jo, det moderata receptet är enkelt: De måste bli självförsörjande. Det ska de bli genom en magisk lösning, som Moderaterna har hittat på och som de kallar jobbgaranti. Den moderata jobbgarantin innebär att man garanteras arbete inom fem dagar. Jag förstår inte riktigt hur det här ska fungera. Moderaterna vill använda 15 miljoner kronor för att ordna jobb åt flera hundra arbetslösa. På det sättet vill de dessutom spara 100 miljoner kronor.

För mig är det här bara ännu ett exempel på Moderaternas bluffsiffror. Genom detta förslag är vi tillbaka till den gamla invandrapolitiken, när invandrare utpekades som en grupp med särskilda behov, en administrativt skapad grupp av människor. Invandrare är ingen etnisk grupp, utan en statistisk kategori.

Integrationspolitik handlar om att skapa ett mångkulturellt samhälle som bygger på ömsesidig tolerans och förståelse. Det handlar också om rätten för en individ att identifiera sig själv och bemötas med respekt för sina val. Integration förutsätter respekt och fungerande kommunikation mellan alla människor, oavsett erfarenhet och bakgrund.

Därför håller vi i vår budget fast vid satsningen på stadsdelsförnyelse, för ökad delaktighet och en långsiktigt positiv utveckling i ytterstaden. Vi fortsätter också vårt mångfalds- och jämställdhetsarbete.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 199

B i r g i t t a H o l m (m): Respekt, säger du. Är det någon som visar respekt är det vi på den här sidan. Var och en är en egen individ, och det kan inte ni från majoriteten se. Ni kallar människor alla möjliga saker i budgettexten. Man kan läsa om minoriteter på sidan 60, och jag tycker att det är förskräckligt att ha en sådan skrivning om minoriteter som ni har där, på det sätt som människor utmålas. Vi är egna, fria individer, och vi måste få förutsättningar och möjligheter och ha rättigheter och skyldigheter i det här samhället.

Det är inte sant det du säger. Vi har bevis på att vi har lyckats. Vi har Livstycket, och vi har Skärholmen. Man kan fundera vad som är viktigast. Vad tycker ni? Är det viktigast att uppbära socialbidrag, eller är det viktigast att integreras i samhället och får ett arbete? Dessutom är det viktigt att ha en bostad. Ni är helt emot att man ska kunna stanna kvar i sitt område, vilket är en förskräckelse. Ni föraktar människor som kommer från andra länder. Det är bara att se sanningen i vitögat.

Anförande nr 200

F r e d r i k M a l m (fp): Vad gäller jobbgarantin, som talaren var kritisk till, var jag också kritisk till den tidigare. Det bör ju vara utgångspunkten i en marknads-ekonomi att jobb skapas på en marknad där utbud och efterfrågan möts. Men i dag har vi så pass stora problem på en del håll, med långtidsarbetslöshet och socialbidragsberoende, att vi måste inse att marknaden inte klarar av att i alla sammanhang skapa de jobben. Vi måste i vissa sammanhang vara beredda att inse att politiken har misslyckats här.

Här måste politiker ta sitt ansvar och ge människor en sysselsättning för att de ska kunna bryta sysslolösheten, för att fler människor ska kunna gå upp på morgonen och gå någonstans, ska kunna sköta ett jobb, ska kunna jobba ihop till de pengar man får, för att detta ska kunna fungera som en brygga in på arbetsmarknaden.

Jobbgarantin är viktig för att bryta segregationen. Det tycker både vi och Moderaterna i den borgerliga oppositionen.

Anförande nr 201

G o d f r e y E t y a n g (s): Herr ordförande! Sverige har aldrig varit så rikt som i dag. Vi har fler bilar, bra bostäder och alltihop. När man skapar de här sakerna uppstår ett system som gör att vissa kan få tillgång till vissa saker och vissa kan det inte. Det är helt enkelt en fråga om omfördelning.

I dag sitter vi här och diskuterar budgeten. Vi i majoriteten försöker ge vår syn på hur vi vill omfördela och skapa ett rättvisare samhälle – med andra ord en integrationsbudget.

Vi i Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet tycker att vi har en helhetssyn, där vi skapar ett nytt, rättvisare fördelningssystem, där vi lyfter upp alla stockholmare och ger dem en plattform att stå på. Det är jätteviktigt.

I vår budget prioriterar vi ungdomar. Vi lyfter upp ungdomar, därför att en satsning på ungdomar är en satsning på framtiden.

Jag hörde en företrädare för oppositionen säga att de skäms. Men nu ska jag ställa en enkel fråga: Hur känner ni er när ni tar bort 10 miljoner till ungdomsarbete, tar bort 2,6 miljoner på avgiftsfri månad, tar bort 13,9 miljoner på SL-kort för unga, tar bort 10 miljoner på Agenda 21, tar bort 5 miljoner till Lava och 6 miljoner till fritidsskolan? Är ordet ”skäms” tillräckligt för att beskriva vad ni gör med vår framtid?

Herr ordförande! Den budget som vi lägger fram tillser också att basen ungdomar, arbete och bostäder är nyckelord i den integration vi eftersträvar. Vi socialdemokrater gick till val med att sätta stopp för den bostadsförsäljning som skedde i den här staden. Vi gick till val med att lova att bygga bostäder. Och det gör vi. Nu pratar man om byggboom i Stockholm, och det är bra, därför att vi stockholmare behöver det för att uppnå en bättre integration. Vi har därutöver infört stadsdelsförnyelse.

I den här talarstolen pratade man om Farsta, där de hade byggt en konsthall. Det är ett jättebra exempel på hur integration kan gå till. Jag kan berätta om den konsthallen. Den är ett samarbetsprojekt, ett grannskapsarbete, med syftet integration och närdemokrati, där en kulturförening och ett lokalt föreningsråd jobbar tillsammans med bostadsbolagen, plus lite mer pengar från stadsdelsförnyelsen, för att skapa en mötespunkt och en pedagogisk punkt i en stor, central tvättstuga. Jag tycker att det är fantastiskt. Det är det integration handlar om.

Slutligen vill jag göra några reflexioner. Även om vår ambitionsnivå är hög finns det strukturer som förhindrar oss. Därför jobbar vi mot diskriminering. Jag återkommer.

Anförande nr 202

A b i t D u n d a r (fp): Jag blir verkligen bekymrad när jag till och med hör socialdemokrater med invandrarbakgrund. Jag trodde att ni skulle se verkligheten och sätta press på ert parti att inte acceptera den situation som förorterna lever i. Det är en retorik som saknar verklighet. I förorterna växer barn och ungdomar upp och känner sig redan förlorade. De har inte ens ett arbete att gå till – de vet inte vad arbete är. När man intervjuar dem och frågar hur de ska försörja sig blir svaret: Jag vet inte. Nästa svar blir: Jo, det blir socialtjänsten.

Detta bekymrar inte er. Det är dags att ni inser verkligheten. Sätt press på ert parti! Ni har misslyckats med den politik ni hittills har fört. Det hjälper inte med retorik och vackra ord. Jag skriver under på allt det du sade, men det är tyvärr inte lösningen på verklighetens problem. Det måste komma nya ändringar.

Anförande nr 203

G o d f r e y E t y a n g (s): Jag bor i en förort, nämligen i Farsta, och jag kan berätta lite grann om hur ungdomarna i Farsta mår. Farsta är enligt *Unga Stockholm*, som är en rapportbok, den stadsdel som satsar mest pengar på ungdomar. Vi satsar 3 500 kronor på ungdomar mellan 13 och 19 år. Jag kan med stolthet tala om för dig några väldigt bra exempel för ungdomar i Farsta. Det fanns två ungdomsgång i Farsta som hatade varandra, ett invandrargång och ett svenskt, som möttes. Jag kan också berätta att fyra ungdomar i Farsta gjorde en stor sak när de lyckades ta en man som försökte begå våldtäkt.

Jag tycker att det är ett bra tecken att det händer någonting i Farsta. Det är ett exempel på lyckad integration.

Anförande nr 204

Borgarráðet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Farsta stadsdelsnämnd beslutade också vid ett sammanträde att lägga ned en öppen förskola därför att man inte har råd. Men man anställer en projektledare för att öka kontakten mellan elevrådet och nämnden.

Herr ordförande! Godfrey anklagar mig för att jag i min inledning i dag sade att jag skäms över vad som sker i vår stad. Jag står för det. Jag skäms över att man lägger pengar på sådana verksamheter som vi har pratat om, alltifrån konstutställningar och tvättstugor till demokratikurser med America, kommunister och andra saker. Jag skäms över det, när ni samtidigt genomför olika former av besparingar, så att gamla tvingas flytta från servicehus. Förmodligen kommer Mockasinen, en träningsskola för de mest handikappade barnen, att läggas ned.

Ni genomför på område efter område ”kreativa”, som Christer Öhgren uttryckte det, förslag för att hitta på nya saker i den här staden, samtidigt som ni skär ned på det mest behjärtansvärda och det vi anser att skattepengarna ska användas till.

Jag förstår att detta är känsligt. När vi ledde den här staden halverade vi socialbidragsberoendet. Jag förstår att det skär i din själ, Godfrey. Nu har socialbidragsberoendet, sedan ni tog över staden för två år sedan, ökat med 17 procent.

Anförande nr 205

G o d f r e y E t y a n g (s): Axén Olin! Jag vill med bestämdhet säga att vi inte har gjort alla de saker du anklagar oss för i Farsta. Jag sitter här med protokollet från mötet. Det var ett tjänstemannaförslag, och vi återremitterade det. Det är inte samma sak som att vi har stängt en deltidsförskola. Det var det första.

För det andra är det bekymmersamt att antalet socialbidragstagare har ökat. Det är också ett resultat av den lågkonjunktur som har varit. När IT-bubblan sprack, vad gjorde ni själva när det gällde att skapa arbetsplatser? Det är de siffrorna som vi nu ser. Ni tyckte att arbetsmarknaden var någonting för staten, att det skulle inte kommunen syssla med. Och nu anklagar ni oss när vi gör någonting för att vi inte gör tillräckligt. Snälla du!

Anförande nr 206

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag skäms också, men det jag skäms för är det som Abit tog upp. Han pratade om utanförskap och om diskriminering. Han pratade om det tudelade samhälle som finns. Problemet med detta är att vi berövar människor deras hopp som individer genom att vi har gjort så lite för att motverka diskriminering. Vi har inte använt de verktyg vi har.

Det är väldigt trevligt att till exempel Folkpartiet tar upp diskriminering, men när jag tittar på partierna på den sidan är de enda som tar upp någonting konkret, som till och med vill förbättra antidiskrimineringsklausulen, Kristdemokraterna. Angående diskriminering hör man aldrig någonting från Moderaterna och Folkpartiet om vad de ska göra. Det är det intressanta. Man kan inte bara säga att ”vi är emot” – alla är emot allt.

Det som behövs är ett samlat grepp på diskriminering. Vi är på väg dit i Sverige. Vi är på väg dit i Europa. Det behövs ett samlat politiskt ansvar för detta, som Miljöpartiet ser det och förhoppningsvis flera andra partier.

Det är viktigt att vi tar vårt ansvar som arbetsgivare, att vi inför meningsfulla jämställdhets- och mångfaldsplaner. Jag vill helst kalla dem jämlikhetsplaner. Vi ska verkligen se till att vi breddar vår kompetens i förhållande till vårt samhälle, i förhållande till Stockholm. Vi ska som tjänsteproducenter se till att inte bidra till diskriminering, inte föra in idén att det är bättre att vi tvingar dem någon annanstans för att vi har för många invandrare här. Det är diskriminering.

Det finns annat man kan göra som man har suttit på alltför länge. Krogdiskriminering är ett allvarligt problem. Jag har för länge sedan föreslagit att krogar i sina alkohol-tillstånd ska få ett villkor att de åtar sig att inte diskriminera därför att de vet att de kommer att förlora sitt tillstånd om de gör det. Det är en ganska enkel grej. Det är samma sak med alla föreningar som får bidrag från Stockholm, att de borde ha ett antidiskrimineringsvillkor. Jag återkommer.

Anförande nr 207

B i r g i t t a H o l m (m): Ja men, Paul, du som ändå är en vettig människa! Vi känner varandra eftersom vi sitter i samma nämnd. Du borde kunna föra den här politiken med dina kompisar från Socialdemokraterna och Vänstern. Jag vet att du inte får gehör för dina förslag. Du har många bra saker att komma med, men det är ju ingen av de andra som lyssnar. Jag förstår din frustration. Du har skrivit artiklar och insändare, men du får inget stöd någonstans.

Dessutom har jag fått veta att det i borgarrådsberedningen finns ett antidiskrimineringsförslag där innebörden är att staden ska bli någon form av domstol. Detta strider mot lagen. Så kan man väl inte ha det. Stockholms stad kan väl inte sätta sig emot de lagar som riksdagen har beslutat om. Vi kan inte ta lagen i våra egna händer. Det är omöjligt.

Anförande nr 208

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det finns inget förslag angående att Stockholms stad ska bli en domstol. Jag vet inte hur mycket man förstår i fråga om juridik här i Sverige eller i Stockholms stad, men det här är en fråga angående vad en avtalspart får skriva in i sina avtal, om man har rätt att skriva in en sådan klausul.

Det är ett motstånd som har funnits på högersidan ganska länge, i minst åtta år. Först var det en kommunistisk komplott, och sedan var det någonting annat – det var EU som var emot. Nu är det uppenbart att ingen är emot. Det finns i alla fall en majoritet. Det är lagligt. Det går att köra exakt så som det står där. Det omvandlar inte Stockholms stad till en domstol. Däremot använder man Stockholms stads makt som offentlig upphandlare för att uppnå någonting.

Anförande nr 209

A b i t D u n d a r (fp): Jag har respekt för ditt engagemang när det gäller diskrimineringsfrågor, Paul. Jag vill gå ännu längre. Om man misslyckas med det sociala utanförskapet eller segregationen kommer man inte heller att lyckas med diskrimineringen, det viktiga arbetet. Det är inte det jag säger. Vad jag menar är att det är väldigt viktigt att individen får en plattform i samhället för att kunna leva sitt liv. Den kommunala apparaten eller staten ska inte bestämma den enskildes liv.

Min poäng är att vi måste bryta även de sociala strukturer som växer i förorterna i vår stad. Detta är oerhört viktigt. Enbart diskrimineringslagstiftningen, att kämpa utifrån den, kommer inte att lösa problemet.

Anförande nr 210

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det som jag inledde min förra kommentar med hängde ihop med idén om hoppet. Det som brister är hoppet, när vi inte gör det som vi kan inom vår makt för att motverka diskriminering. Vilka projekttyper ska vi ha, vänsterprojekt eller högerprojekt? Högerprojekt har misslyckats, åtminstone i lika hög grad som vänsterprojekt, när det gäller integration.

Det som inte vare sig vänstern eller högern har drivit med tillräcklig kraft är frågan om diskriminering. Det är med detta som man tydliggör för människor att de har rätt att tro på sin framtid i Sverige, att lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter betyder någonting. Då frigör man individens kraft. Det är det som jag gärna vill att alla skulle nå. Men varje gång det kommer någonting konkret är det Vänstern och Socialdemokraterna som är intresserade av att stödja det.

Anförande nr 211

H a r d y H e d m a n (kd): Det är bra med en skärpt lagstiftning, som flera arbetar för. Men det måste kombineras med mänskliga kontakter och attityder, som vi kan hjälpa till att skapa.

Det var en journalist som påpekade att om någon blir mördad i Rinkeby går man ut och intervjuar människor där och frågar: Hur vågar du bo i Rinkeby? Men om en person blir mördad på Östermalm går man inte ut och frågar östermalmsborna: Hur vågar du bo på Östermalm? Det finns en skillnad i attityder. När det gäller inbrott är Rinkeby och Hässelby ungefär jämställda, men folk som har en affär i Rinkeby får betala högre premier därför att försäkringsbolagen tror att det är värre i Rinkeby än det är i Hässelby.

De mänskliga kontakterna är oerhört viktiga. Risken finns när vi delar in områden att vi också klassificerar människorna där. Det första vi borde tala om för föräldrarna i alla områden är: Du duger, du är en oerhörd resurs för dina barn, oavsett din utbildning och din bakgrund. Det är många barn som växer upp och börjar skämmas för sina föräldrar när vi delar in dem i olika grupper.

När vi ska fortsätta förnyelsen av bostadsområdena är det intressant att majoriteten anslår 150 miljoner kronor per år, om man lägger ihop det som står i budgeten. Det

kan jämföras med vad man satsar på innerstaden. Studenterna som studerar i Frescati och i Kista ska bo på Söder för ett ganska högt belopp om man gör om det. Det finns en oerhörd innerstadsfixering, som vi måste bryta.

En annan risk, när nu flyktingmottagningen läggs ut i stadsdelarna, är att varje stadsdel vill att en person ska genomföra hela sin integration inom den stadsdelen. Det gäller nu att vi ger en möjlighet för människor som kommer till Sverige att uppleva samma sak som alla som bor i ett storstadsområde, det vill säga att man kan bo i en kommun, arbeta i en annan kommun och ha barnen på skola i en tredje kommun.

Vi kan alla medverka till att hjälpa till med detta, men det fordrar att vi får en radikal omändring av förorterna. Jag hoppas att alla kan bli överens om det. Det behövs betydligt större satsningar, och det behövs en oerhört bra samverkan med näringslivet för att vi ska lyckas med det. Det finns alldeles för få företag i Rågsved, Rinkeby och alla möjliga andra områden. Det finns människor som vill starta företag. Nu får vi se till att de kommer i gång och att vi får en blandning i hela staden.

Förut har arkitekter och andra delat in områden enligt industrisamhällets idéer: ett industriområde, ett bostadsområde, ett område där man roar sig eller där man handlar. Blanda så mycket som möjligt! Det är en av möjligheterna att förbättra integrationen i Stockholm.

Anförande nr 212

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag blev lite fundersam, Hardy. Jag förstod inte: Lyfte du fram att vi skulle sluta satsa på innerstaden och bara satsa på ytterstaden? Hela staden måste ju leva, även innerstaden. Innerstaden är också en mycket viktig inkomstkälla för hela Stockholm, inte minst med den besöks- och turistnäring som varje år kommer hit och tillför vår stad och våra medborgare resurser, och som ger oss möjlighet att satsa just i ytterstaden.

När det gäller flyktingmottagandet ser jag ingen som helst anledning att vara orolig. Anledningen till att vi lägger ut flyktingmottagandet ute i stadsdelarna är inte att det ska bli mer segregat, utan snarare det faktum att nio av tio lämnade flyktingintroduktionen utan koppling till arbete. Det är det problemet som vi vill komma åt med den här satsningen. Vi säger inte att man inte får ha sin introduktion över hela staden.

Anförande nr 213

H a r d y H e d m a n (kd): Det är självklart att man ska satsa på innerstaden, men när staden ska lägga ut statusprojekt lägger man dem i innerstaden. När man ska lägga en ny stor fotbollsarena lägger man den så nära innerstaden som möjligt, i Globen, och alla möjliga andra projekt. Lägg ut sakerna i stadsdelarna i stället så att vi får turisterna att åka någon annanstans än på en rundtur mellan Stadshuset och slottet! Det vore ganska trevligt. Det vore bra för dem att få höra näktergalen i Fagersjö också, för att ta ett exempel.

Anförande nr 214

M a r t i n a L i n d (fp): Majoriteten har de senaste två dagarna pratat en del om sina satsningar på unga. Teres gjorde det nu. Ungdomar ska känna sig demokratiskt delaktiga. Ungdomar behöver graffitiväggar. De behöver fritidsgårdar. Ni pratar mycket om det här.

Sanningen är att den enskilt största satsning som ni gör på ungdomar är att betala ut mer socialbidrag. Den kanske viktigaste ungdomsrörelsen i Stockholm i dag är att gå ut gymnasiet och göra ingenting; inte arbeta, inte plugga, inte resa, inte gå på komvux, kanske så småningom söka socialbidrag. Att människor som är lika gamla som min 20-åriga lillasyster sitter fast i bidragsberoende är något så underligt, något så obegripligt, något så otroligt allvarligt. Det är nästan 2 000 människor i Stockholm i dag under 25 år.

Ändå står du här och säger att när ni styr är det de unga som är vinnarna i Stockholm. Jag undrar om det är ett skämt. Förstår ni över huvud taget hur allvarligt det här är?

Delaktighet är också ett ord som ni återvänder till. Det är tydligen relaterat till att besöka öppna nämndmöten. Men de som känner sig minst delaktiga i Stockholm i dag är knappast de som knackar på dörren till nämndmötena, utan det är de som inte släpps in på arbetsmarknaden. Det är i väldigt stor utsträckning unga människor, både efter gymnasiet och efter högskolestudier.

Att lösa problemen med ungas utanförskap kräver en helt ny skol- och arbetsmarknadspolitik, en skola som är anpassad efter individen med tydliga och höga krav, särskilda yrkesinriktade program för dem som vill jobba direkt efter gymnasiet, riktiga lärlingsprogram, som leder till riktiga jobb. Den som söker stöd i Stockholm ska komma ut i arbete inom fem dagar. Jobb är alltid bättre än bidrag.

Det gör mig ledsen när jag ser att ni har gett upp inför de här problemen. Ni skriver att ni ska halvera bidragsberoendet. Sedan ökar ni anslagen för att betala ut samma bidrag. Det gör mig förbannad när jag förstår att de här problemen bara kommer att öka de närmaste åren.

Er enskilt största satsning på ungdomar är ökade socialbidrag. Ert enskilt största bidrag för att minska bostadsbristen bland unga är att få unga människor att flytta någon annanstans. Era åtgärder för att öka ungdomars delaktighet handlar om precis allting annat än just utbildning och arbete. Jag tycker att det är pinsamt och allvarligt.

Därför tänker jag rösta på Folkpartiets reservation.

Anförande nr 215

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ibland undrar jag vad du syftar på, Martina. När man gör en budget måste man utgå från de prognoser som finns, och vi följer Konjunkturinstitutet. I era luftbudgetar har jag ingen aning om vad det är för institut som ni följer och vilka prognoser som ni följer, för ni verkar ha hittat på dem alldeles själva.

När det handlar om ungas utanförskap vill jag bara fråga: Hur kommer det sig att Folkpartiet röstar emot den satsning vi gör på unga utanför för att skapa

uppföljningssystem, för att kunna ta reda på var dessa människor finns? De finns inte i hela landet. Regeringen har en hel utredning som handlar just om den här problematiken, där Stockholm är precis lika dålig som alla andra kommuner. Vi vill faktiskt lösa problemen. Men det är Folkpartiet emot.

Anförande nr 216

M a r t i n a L i n d (fp): Vi vill lösa problemen, Teres, men det har ni misslyckats kapitalt med. Det grundläggande i den här debatten är inte vem som hittar på flest häftiga projekt med balla namn – det är ni väldigt bra på. Det grundläggande är de underliggande problemen. Vi har ett taskigt näringslivsklimat i den här staden. Vi har en skola i hela landet som fungerar som en utslagsmaskin. Vi har en socialtjänst som inte gör tillräckligt för att få människor i arbete. Ni står helt handfallna.

Sedan vill jag säga någonting om lågkonjunkturer. Ni behandlar lågkonjunkturer ungefär som dåligt väder; det är någonting som kommer och går, och ni kan inte göra någonting åt det. Jag pluggar nationalekonomi, men jag tror inte att man behöver göra det för att fatta att om man chockhöjer alla skatter och alla avgifter när en konjunktursvacka är på gång kan man göra sin egen lågkonjunktur. Det är det era budgetar har handlat om de senaste åren: Gör din egen lågkonjunktur. Nu ser vi konsekvenserna på arbetsmarknaden. Jag tycker att det är dags att ni tar lite ansvar för det.

Anförande nr 217

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag skulle vilja fråga dig, Martina, när du säger att ett jobb alltid är bättre än bidrag: Tycker du då att det är bättre att en högutbildad, till exempel en arkitekt, som har kommit från något annat land står och delar ut tidningen Stockholm City på morgnarna i stället för att få bidrag för att studera vidare inom sitt yrke?

Anförande nr 218

M a r t i n a L i n d (fp): Att få bidrag för att studera är någonting annat än att få bidrag för att sitta hemma och inte göra någonting. Jag tycker absolut att det är bättre att arbeta än att sitta hemma och uppbära bidrag, ja.

Anförande nr 219

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! I gårdagens Svenska Dagbladet stod det att läsa att Kristina Axén Olin anser att integrationspolitiken i Stockholm skulle vara en flopp. Tillåt mig skratta. När man tittar i er budgetreservation ser man att ni inte har förstått någonting om vad integration egentligen handlar om. Det är klart, med en syn som säger att integration enkom handlar om att de nya svenskarna och invandrarna ska integreras, och när man inte har förstått att integration är en process som förutsätter att alla deltar.

Under den föregående mandatperioden satsade regeringen genom storstadssatsningen närmare 500 miljoner i fem av våra stadsdelar. Samtidigt sänkte den politiska majoriteten skatten, vilket skapade stora svarta hål i stadsdelarnas budget, som sedan

fylldes med regeringens pengar, som var avsedda att bryta segregationen och utveckla integrationsarbetet.

Ni slår er för bröstet och säger att er jobbgaranti över hela staden skulle vara lösningen. Jag tycker verkligen att Jobbcentrum i Skärholmen är en mycket bra verksamhet. Jag är också mycket stolt över att den möjliggjordes just genom regeringens storstadssatsning, som ni för övrigt var emot.

Men ni glömmer också alla andra otroliga verksamheter som betyder att fler har fått arbete och lämnat ett långvarigt bidragsberoende. Vi har Lunda Nova i Spånga-Tensta. Vi har Kista och Stockholm Matchning. Vi har Rinkeby Arbetscentrum, som för övrigt var föregångaren just till Jobbcentrum. Vi har Kompetensen–Mobiliseringen i Vantör. Gemensamt för dessa är att man i samverkan med andra aktörer mycket systematiskt arbetar med att se till att fler kommer ut i arbete. Receptet är stor personaltäthet.

Det är en sak att ni tror att likriktning är lösningen och inte ser till de olika förutsättningar som finns i vår stad och i dess verksamheter. Men tror ni på fullaste allvar att ett tillskott på 15 miljoner kommer att spara 100 miljoner på ekonomiskt bistånd? Bara verksamheten i Skärholmen 2003 kostade 7 miljoner. 15 miljoner gör i runda slängar 30–40 anställda över staden som ska ta tag i de 15 000 som uppbär försörjningsstöd. Det kan jämföras med att Jobbcentrum i Skärholmen tack vare kompetensfonden i år har kunnat öka personalstyrkan med elva personer.

Hittills har vi investerat 110 miljoner i verksamheter just för detta ändamål. Vi har också lyckats vända det sjunkande skepp som ni lämnade efter er. 15 miljoner är *peanuts* i sammanhanget och visar bara på oppositionens oseriösa budgetförslag.

Ja, du, Kristina Axén Olin, fortsatt att skämmas! Det skulle jag också göra med en sådan luftbudget.

Anförande nr 220

B i r g i t t a H o l m (m): Vi har velat jättemycket, men det blev ingenting för vi hanterade frågorna på fel sätt. Detta sade Teres Lindberg i Stockholm City häromdagen när man tog upp frågan om stadsdelsförnyelsen och integrationen. Det här är en total flopp.

Jag tycker faktiskt, med reservation för att mitt huvud kommer att åka av, att du är en katastrof som arbetsmarknads- och integrationsborgarråd. Det är en katastrof att ha det så här.

Hur kan borgarrådet säga att innerstaden är en inkomstkälla för ytterstaden? Vi som bor i ytterstaden är alltså sämre, tredje klassens medborgare, som ska stå med mössan i hand. Detta tycker Miljöpartiet också, eftersom man i går sade att vi inte kan ha förortsmässiga bostäder i innerstaden. Det är så att man skäms. Skam åt er!

Ordförande, ledamöter! Jag förstår att jag har gjort många i den här salen upprörda, men de här frågorna brinner jag så fruktansvärt för. Jag blir så upprörd. Jag är ledsen

att behöva säga det. Jag menar naturligtvis att jag tycker att det är en upprörande politik som ni på vänsterkanten bedriver, och det är en katastrofpolitik ni bedriver.

Jag är ledsen om jag har gjort någon i den här salen ledsen. Men jag pratar mycket med Teres, och det var inte min mening att gå till personangrepp. Jag är ledsen att jag har gjort folk här inne ledsna. Det var inte min mening. Jag ber så mycket om ursäkt för detta, Teres. Det ska inte upprepas. Men mitt hjärta klappar, och jag är arg.

Anförande nr 221

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ja, du, Birgitta, det var din replik jag skulle svara på. Jag antar att du syftade på den artikel som handlade om Roger Andersson på Institutet för bostads- och urbanforskning, som visade just att storstadssatsningen hade varit ett misslyckande.

Men vem var det som hanterade frågan fel? Storstadspengarna som kom till Stockholm – den halva miljarden, som jag också nämnde i mitt anförande – gick ju åt under er tid. Det var inte under vår tid som borgarråd i Stockholm och ansvariga för storstadsfrågorna. Under den här mandatperioden får jag tyvärr också svara för det misslyckande som skedde under den föregående. Om det är någon som ska skämmas är det du och din politik.

Anförande nr 222

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Borgarrådet Teres Lindberg talar om att sänkt skatt skapar stora svarta hål i budgeten i stadsdelarna. Har ni på er sida funderat på vilka svarta hål i medborgarnas plånböcker som höjd skatt skapar?

Det finns ett annat perspektiv. Man kan välja lite hur man ser på det här. Om vi då gör en liten jämförelse av vilka som har störst möjligheter att göra sunda prioriteringar: Är det Stockholms stad, som kan prioritera bort och ge 200 000 för att låta kommunister tala demokrati i Bagarmossen? Eller är det en låginkomsttagare, som måste vända och vrida på varje krona för att få sin hushållsekonomi att gå ihop?

Det viktiga i frågan om integration är ju att människor är starka. Det handlar inte om att vi här inne ska vara starka. Det handlar inte heller om att den som satsar mest kronor alltid vinner. Det handlar om hur vi prioriterar och hur vi bemöter de strukturella problem som vi står inför. De problemen gör ni inte särskilt mycket åt. Det kan vara hur mycket projekt som helst, men om det fortfarande är så att människor i Stockholms stad har så pass små möjligheter att få ett arbete kommer vi aldrig att lösa de här problemen.

Anförande nr 223

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ja, du, Fredrik, vi har helt klart olika syn på skattefrågorna rent ideologiskt. Den höjda skatten har inneburit att vi har kunnat satsa mer pengar på skolan, kunnat satsa mer pengar på barnen och på ungdomarna. Vi har kunnat få en högre personaltäthet i förskolan. Jag tycker att det är viktigt. Som småbarnsförälder skulle jag också prioritera detta. Jag tror att alla vårdbiträden hellre ser fler vuxna i skolan än en skattesänkning och 76 kronor mer i månaden.

Anförande nr 224

H a r d y H e d m a n (kd): Jag skulle då vara en av dem som var ansvariga för att storstadssatsningen misslyckades den förra perioden. Nu var det bara så att storstadssatsningen genomfördes så att stadsdelarnas egna människor fick föreslå projekt, och de projekten gällde ofta sådant som Restate med mera, som har visat sig inte ge något resultat. I den sista rapporten påpekade man att trots att Tensta utsatts för massor av försök är Tensta fattigare i dag än när man byggde Tensta. Det är något annat som behövs. När vi har budgetdebatt tittar vi i varandras budgetar. Det är synsättet som måste förändras.

Vi begärde hos regeringen att få ta 2 miljarder av bostadsbolagens pengar, eftersom det är trevligt att det man ser genom fönstret också kan förändras. Det fick vi inte för regeringen. Det hade gett 2 miljarder till Stockholm för att förnya förorterna.

Anförande nr 225

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag kan inte annat än instämma, Hardy. Jag tycker, vilket också nämdes i den där artikeln, att man ska vara ödmjuk. Det är klart att man måste se det. Politiken har misslyckats, såväl i Stockholm som annars. Det är det som är problemet. Det är när vi inte klarar av att vara ödmjuka inför faktum som diskussionen tenderar att flippa ut.

Anförande nr 226

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Teres Lindberg sade att jag borde skämmas över min skuggbudget, luftbudget eller vad hon menade. Nej, jag gör inte det. Jag är jättestolt och glad över den. Ju fler gånger ni ber mig komma upp och berätta det, ju gladare blir jag. Jag är stolt över att vi visar att vi kan prioritera och ge mer pengar till kärnverksamheter och avveckla administration, byråkrati och politiska uppdrag.

Jag vill också säga att jobbgaranti är en ren *win-win*-situation för alla. Det är en investering. Om människor kommer ur ett bidragsberoende och i stället börjar jobba, som vi möjliggjorde under förra perioden, minskar stadens socialbidragskostnader. Vi nästan halverade socialbidragsberoendet under den period jag var socialborgarråd, Teres Lindberg.

Men det är också så – även om det är hemskt för en moderat att vara glad över det – att stadens skatteintäkter ökade något otroligt när människor kom ifrån ett bidragsberoende, då man inte betalar skatt, till att i stället bli lönearbetare och betala skatt. Alla vinner på en väldigt liten investering. Det är därför vi vill ha det i hela staden.

Jag förstår att det är känsligt. Till och med Erik Nilsson sade nämligen tidigare i dag att segregationen i vår stad ökar. Det var bra att han erkände det. Socialbidragsberoendet har, som sagt var, ökat med 17 procent och arbetslösheten med 25 procent. Jag förstår att det svider.

Anförande nr 227

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Kristina! Det är inte så att vi är emot en jobbgaranti. Problemet är att ni far med floskler. Det finns ingen garanti för arbete. Det är ju inte arbete som skapas, utan det är åtgärder. Ni förkastar det hela tiden, för att vi tror på en aktiv arbetsmarknadspolitik och vill inte att människor ska hamna i utanförskap och vi tror att åtgärder är något som kan bidra till en levande arbetsmarknad.

Jag tycker att du ska fortsätta att skämmas. På punkt efter punkt efter punkt visar ni att er budget inte håller. Att ni tror att 15 miljoner skulle spara 100 visar bara än en gång att er budget inte är seriös.

Anförande nr 228

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Först till Teres: Våra förslag innebär inte fler åtgärder utan fler riktiga jobb. Det är en stor skillnad.

Majoritetens stadsdelsförnyelse har en mycket intressant finansiering, som jag tänkte prata och fråga lite om. Det är nämligen reavinster från fastighetsförsäljningar. Men hallå! Var det inte just det här som vänstermajoriteten var emot hela förra mandatperioden, när vi lät de boende köpa sina lägenheter och använde pengarna i bostadsbolagen, 600 miljoner, till att utveckla och förnya ytterstaden?

Nu framgår det i och för sig av tertialrapport 2 att det inte har skett försäljningar som det ska, så förnyelsen är för närvarande helt ofinansierad. Men det är väl ännu ett exempel på er administrativa ineffektivitet. Jag förutsätter alltså att ni kommer att sälja fastigheter så att ni får reavinster om 300 miljoner kronor, som ni har sagt.

Jag vill därför fråga er i de partier som alltid, i maximalt högt tonläge, motsatt sig just sådana försäljningar, Teres Lindberg och Mujde Rashid: Vad är det för stor principiell skillnad mellan att vi sålde fastigheter och använde reavinsterna i ytterstaden och att ni nu bygger er stadsdelsförnyelse på precis samma typ av reavinster?

Sedan har vi integrationspolitiken. På sidan 59 framgår det att ni utöver budgeten vill ha inte mindre än fyra ytterligare styrdokument. Det är riktlinjer, policyer och till och med riktlinjer för planer.

När ni tidigare i år avskaffade vårt integrationsprogram berodde det på att det var för långt, för omfattande och innehöll för många mål. Detta program – på hela åtta sidor – skulle ersättas av ett kort och kärnfullt dokument, närmast att likna vid tio Guds bud i sin språkliga kondensering, om jag minns den debatten rätt.

När, Teres Lindberg och Mujde Rashid, kommer det korta, kärnfulla dokumentet? När kan era nuvarande fyra styrdokument skrotas, till exempel ”riktlinjer för planer”? Det kan väl inte vara så att ni ska ersätta ett styrdokument på åtta sidor med fyra nya styrdokument och hävda att det gör integrationsarbetet enklare?

Jag yrkar bifall till det moderata förslaget.

Anförande nr 229

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ja, du, Rolf, jag blir lite full i skratt. När det gäller reavinsterna har vi startat upp stadsdelsförnyelsen med att de som bor i stadsdelarna ska utforma sina visioner. Det är klart att det blir en lång process. Därför säljer vi inte heller mer än vad vi har prognostiserat att vi kommer att göra av med i år, för att vi är seriösa när det gäller stadens budget.

När det gäller integrationsprogrammet blir jag nästan lite full i skratt. Åtta sidor, säger du. Ja, det var sammanfattningen som var på åtta sidor. Själva integrationsprogrammet var på runt 60 sidor, om jag minns rätt – bara så att du vet. Det tycker jag är för mycket. Samtidigt tycker jag att integrationsfrågorna också ska åligga varje nämnds och varje förvaltnings uppdrag, och bolagsstyrelses för den delen. De ska själva fundera på vad de kan göra för att på bästa sätt få en bättre integrerad stad.

Anförande nr 230

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag blir för min del nästan full i skratt när Teres Lindberg säger att skälet till att ni arbetar med reavinster från fastighetsförsäljningar är att ni ska få del av medborgarnas visioner. Har ni varit i Akalla, Husby och Östberga och frågat om deras visioner? Är det i så fall så att ni förbereder reavinster från fastighetsförsäljningar till de boende? Om det är sådana försäljningar väntar vi med spänning.

Sanningen är ju den att det här är ofinansierat och hycklande, och det gör att hela er tidigare retorik om att vara emot fastighetsförsäljningar och använda de pengarna för ytterstadens förnyelse, som jag och många andra fick klä skott för hela förra mandatperioden, är borta. Det är precis det ni gör nu. Det vore klädsamt om ni medgav det. Era försäljningar är bra, men det var våra också.

Anförande nr 231

M u j d e R a s h i d (v): Har ni frågat medborgarna vad de vill göra och vill ha, Rolf Könberg? Vi har öppna möten både i Kista och i Rinkeby och Tensta och frågar medborgarna vad de vill göra av storstadssatsningen. Vi i Vänsterpartiet prioriterar naturligtvis demokratiarbetet i denna satsning.

Anförande nr 232

R o l f K ö n b e r g (m): Jag var själv på två av mötena i Kista, Mujde Rashid, och ett av de mötena ägnades i väldigt hög grad åt att förklara för de arga lokala socialdemokraterna hur ni centralt hade kunnat fatta ett beslut som byggde på att man skulle sälja fastigheter. Merparten av det mötet fick ägnas åt att förklara, bland annat för folk som satt i den lokala stadsdelsnämnden, hur man kan bygga den här satsningen på fastighetsförsäljningar. Det var den stora frågan på det mötet.

Anförande nr 233

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det finns ett annat alternativ, Rolf. Kanhända era försäljningar var dåliga och att våra kommer att vara dåliga. Det vet man aldrig. Samtidigt kommer de här olika riktlinjerna att bli mycket mer fokuserade. De

kommer att bli kortare. Som det påpekades var det ett väldigt stort dokument. Förhoppningsvis kommer det att bli mer koncentrerat på lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter, och inte ett miniprogram, såsom partierna har en stark tendens att införa, och säga att allting blir bra när det gäller integration bara ni gör som vi vill. Det finns misslyckanden på båda sidor.

Anförande nr 234

R o l f K ö n b e r g (fp): Äntligen en ödmjuk majoritetsföreträdare! Det kan vara dåligt att sälja fastigheter, säger Paul Lappalainen. Du var i alla fall den förste som påminde om den ideologi som ni står upp för under hela förra perioden.

Då har jag egentligen bara en fråga, och den kan ni ta med er för den fortsatta hanteringen: Varför klarade ni inte ut det från början? Om det nu var så att det här skulle kunna vara så dåligt som ni tyckte förra gången, varför införde ni det fullständigt ogenerat? Det är ju det som är hyckleriet. Det är det som är dubbelheten. Det är det som gör att varje ytterligare angrepp från er sida när vi vill sälja fastigheter kommer att falla platt till marken. Kunde ni inte ha tänkt på det innan?

Anförande nr 235

H å k a n W a h l é n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har lyssnat med intresse på den här debatten, och jag vill återknyta till det Teres Lindberg sade i sin allra första mening, att integrationsfrågan berör alla. Ändå har debatten till största delen handlat om några stadsdelsnämnder i ett fåtal av våra förorter. Bland annat Farsta har varit på tapeten. Jag känner till Farsta ganska bra då två av mina barnbarn, som nu är tonåringar, har bott till och med i Fagersjö i hela sitt liv, precis som sin pappa. De stortrivs i Fagersjö. De blir förnärmade när de hör politiker som pratar illa om dessa förorter. Det är deras hembygd, och de är stolta över den. Låt dem vara det!

Själv bor jag i en starkt segregerad stadsdel, den stadsdel vi just nu befinner oss i. Segregationen har ökat under de 22 år jag har bott här. En anledning är att det i dag knappast finns en hyresrätt att få tag på i den stadsdelen. De har minskat dramatiskt de senaste fem åren. Det finns nästan bara bostadsrätter. Det är inte bara den ombildade allmännyttan, utan de privata fastighetsägarna har ombildat i ännu större omfattning.

I och för sig är den här gamla fina kooperativa boendeformen, som numera också gillas av den politiska högern, fin för dem som har råd att bo där. Men att komma hit som flykting eller invandrare, gå in på banken och låna 3 miljoner för att köpa en trerummare på Kungsholmen, är det realistiskt?

Jag menar att vi alla har vårt ansvar, även jag som bor på Kungsholmen, för integrationen. Det handlar väldigt mycket om våra egna attityder. Min egen attityd har jag makt över själv, och det har ni alla här. Vi måste ta den här frågan på allvar och se alla dessa människor som människor med lika värde. Jag, som är ursvensk, har inte mera värde än min vän från Uganda. Vi är precis lika mycket människor. Den attityden kan vi ta till oss. Vi kan själva ändra inställning och försöka påverka andra människor i alla sammanhang vi möter dem, för att på lång sikt och på djupet låta alla människor vara välkomna i Sverige.

Anförande nr 236

Birgitta Holm (m): Jag skulle först vilja fråga dig vad du menar med att vara ursvensk. Jag tror inte att det är någon av oss i den här salen som verkligen kan säga att man är ursvensk. Det uppfattar jag fortfarande som att man inte riktigt förstår det här med integrationen.

Strax över 50 procent i Stockholms stad är hyresrätter, så det är väl inget att vara orolig för.

I Fagersjö, som är ett område som jag också tillhör i Farsta stadsdelsnämnd, finns det en stor majoritet som vill vara med och påverka sitt boende. Men det har era kompisar majoriteten sagt nej till. Där har man enbart inbjudit hyresgästföreningen, PRO och andra likasinnade, och de får aldrig vara med och diskutera sina boenden. Vi kan ju diskutera om man då tar till vara medborgarnas inflytande. Det skulle jag vilja ha svar på från dig.

Anförande nr 237

Håkan Wahlén (s): Enligt de ganska täta rapporter jag får från Fagersjö har alla varit inbjudna att delta, och det har varit olika grupperingar och företagsgrupperingar. Alla har varit inbjudna. Jag skulle bara vilja fråga Birgitta Holm: Ni vill lägga ned stadsdelsnämnderna, och vart ska de då vända sig?

Anförande nr 238

Fredrik Malm (fp): Ordförande! Jag tycker också att det är tråkigt att Håkans barn har svårt att hitta en hyresrätt inne i staden. Det gjorde inte jag heller, och jag fick köpa en bostadsrätt i stället. Men nu läste jag i tidningen att just i mitt kvarter delar LO ut lägenheter till folk. Det gäller uppenbarligen inte mig.

Om vi däremot vänder på resonemanget en gång till och frågar oss hur lätt det är att hitta en bostadsrätt ute i Östberga: Kan det inte vara så att i de socialt utsatta och ganska segregerade förorterna i Stockholm är det svårt att göra en bostadskarriär. Det är svårt att bo kvar i det område där man trivs, där man är uppvuxen, där man har sina vänner, när man får lite mer inkomster och det kanske går att gå från hyresrätt till bostadsrätt. Det är svårt att göra det, och många söker sig i stället därifrån.

Då måste vi ställa oss en fråga till: Vad är det viktigaste för integrationen? Jo, det är att människor är starka. För att människor ska vara starka måste de ha en ekonomisk trygghet. Man måste tillåta människor att äga sina bostäder även ute i de här områdena. Om vi vill se fler företag startas måste människor ha startkapital. Då måste man också se till att människor kan bygga upp det, genom lägre skatter så att det lönar sig mer att arbeta.

Anförande nr 239

Håkan Wahlén (s): Jag kanske bör göra ett förtydligande för Fredrik. Att min äldsta dotter bor i Fagersjö beror på att hon vill bo där. Hon har inget intresse av att bo i innerstaden. Hon har valt det. Hon sålde ett radhus och flyttade tillbaka dit. Hon hade försökt bygga upp ett annat boende, men hon trivdes så bra där. Just den

dottern är uppvuxen i Östberga, där jag bodde på 1970-talet. Det finns drygt 800 bostadsrätter i Östberga på Stamgatan, så det är helt okej att köpa en bostadsrätt i Östberga.

Anförande nr 240

H a r d y H e d m a n (kd): Jag försökte i mitt första anförande, Håkan, just skilja mellan hur man ser på människorna och hur man ser på områdena. Det är en viss skillnad på service på Kungsholmen och i Fagersjö. Om man tittar på Tensta och flera andra områden ser man att massor av människor trivs bra där. Där finns en fin mänsklig gemenskap. Men väldigt många har flyttat.

När man tittar statistiskt på områdena säger man att Tensta har blivit fattigare och Östermalm har blivit rikare. En anledning till att Östermalm har blivit rikare är att det är människor som har bott i Tensta och lyckats och som har köpt sig en lägenhet på Östermalm. Då har inkomsterna ökat på Östermalm.

Vi måste se till att förutsättningarna för att fler människor ska få höra näktergalen sjunga i Fagersjö är att bostadsbolag och andra gör någonting. Där fick man inte bygga lägenheter så att balkongerna låg mot det håll där näktergalen sjöng, utan de fanns på andra sidan.

Anförande nr 241

H å k a n W a h l é n (s): Jag har väl ingenting emot att man satsar på Fagersjö och andra förorter. Det ska man självfallet göra. Hela Stockholm ska vara bra att bo i. Sedan måste jag inse att alla inte vill bo på Kungsholmen, även om jag trivs där. Det kanske är tur det. Men att satsa på hela Stockholm är oerhört viktigt.

Om det nu fanns en bostadsmarknad med valfrihet som inte bara heter pengar, alltså att det fanns tillräckligt många bostäder till alla som efterfrågar och behöver bostäder, skulle vi få en helt annan rörlighet. Då skulle man också kunna prata om att välja att bo i en viss del av staden. I dag får man i regel vara tacksam om man får en bostad inom stadens gränser. Det är väldigt få som inte har ett stabilt jobb och en hyfsad inkomst som kan sitta och välja var man vill bo och vilken boendeform man vill ha.

R V PERSONAL- OCH DEMOKRATIROTEN

Övergripande personal- och demokratifrågor

Anförande nr 242

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Herr ordförande, fullmäktige! Staden står inför ett antal stora utmaningar, precis som andra kommuner. Det handlar om demografiska förändringar, fler barn och fler äldre, förändringar i befolkningsunderlaget som kommer att ställa helt nya krav på servicen, på medarbetarna och cheferna, men också på politiken och prioriteringarna. Det handlar om kompetensförsörjning och kommunalekonomiska förutsättningar, frågor om finansiering av de offentligt finansierade verksamheterna.

I olika långtidsutredningar som offentliggjorts är ekvationen svår att få ihop när det gäller verksamheten, behoven och ekonomin. Det väcks många principiella frågeställningar i samband med detta.

Hur mycket ska skattefinansieras? Hur stor andel ska finansieras via avgifter? Kan resurser i samhället frigöras och omfördelas mellan staten, kommunerna och landstinget, eller mellan privat och offentlig konsumtion? Kan vi effektivisera oss i de kommunala verksamheterna och öka produktiviteten?

Bryter man ned de här frågeställningarna handlar det ytterst om vilket samhälle som vi vill se framöver: ett solidariskt samhälle, byggt på generella välfärdslösningar, med välfärdskontrakt som håller över generationsgränser och -växlingar, eller ett samhälle som är mer individorienterat, byggt på individuella lösningar med privata försäkringar som grund.

Vår personalpolitik inom majoriteten och Socialdemokraterna handlar därför om att möta utmaningarna med målet att garantera en generell välfärd finansierad med skatteuttag. Då är personalen, medarbetarna och medskaparna, vår viktigaste tillgång och resurs. Det är skälet till vår omfattande miljardinvestering och satsning i stadens kompetensfond.

Det handlar om att effektivisera, om att ge medarbetarna större handlingsutrymme och frihet att lösa sitt uppdrag, och att trots ett sämre ekonomiskt utgångsläge inför framtiden kunna leverera mer service, vård och omsorg med hög kvalitet.

För att ytterligare förstärka personalpolitiken under kommande år kommer ett antal nya grepp att tas.

Samtliga medarbetare ska ha individuella kompetensutvecklingsplaner. Vi ska ha tidsbegränsade chefsförordnanden. Vi ska fördjupa lönekartläggningarna. Ofrivilliga deltidar ska bekämpas – heltid är en rättighet. Den lönepolitiska policyn ska revideras. Utvecklingsavtalet ska genomföras och implementeras. Det ska vara fortsatt mycket kraftfulla insatser för att minska sjukfrånvaron.

När det gäller demokratifrågorna skulle jag faktiskt vilja börja med att tacka för det fina samarbete som vi har haft under året i Demokratiberedningen. Nu läggs den ned, men inte demokratiarbetet. Tvärtom kommer vi att intensifiera det arbetet.

Under året kommer vi att besluta om ett antal konkreta åtgärder. Förutom självklarheten att våra handlingar ska finnas på nätet, även kommunfullmäktiges, ska stadsdelsnämnderna få ett utvidgat ansvar för utveckling av området, ett demokrati- och ett befolkningsansvar.

Vi ska förhoppningsvis ha ett ungdomsråd i framtiden, kopplat direkt till fullmäktige. Förtroendevalda ska få både stöd och utbildning. Stadens bolag ska minst en gång under mandatperioden bjuda in allmänhet för att ha dialog och samtal om prioriteringen av verksamhetens innehåll. Självklart har alla samma och lika uppdrag att fördjupa demokratin som vi har haft under tidigare år.

Det är inte fina ord som leder till fördjupad demokrati, utan det är just långsiktiga insatser och en förtroendeskapande dialog mellan politiker, tjänstemän och medborgare. Det finns inga genvägar. Utan öppenhet, förtroende och tillit finns det inte förutsättningar för verklig demokrati. Om vi inte har samtal och dialog finns det inga förutsättningar. Det krävs också att det finns utrymme att mötas för att samtala.

Ordförande! Genom de här demokratiinsatserna och de personalpolitiska åtaganden som jag har redovisat ligger ytterligare ett par byggstenar på plats i bygget av ett Stockholm som vi vill ska vara till för alla. Jag är också stolt att säga att det bakom de här orden – det kan ni läsa innantill – förutom stark handlingskraft från politiken finns en stark ekonomi för att förverkliga målen.

Avslutningsvis vill jag säga att jag verkligen ser fram emot den här debatten. Jag har läst oppositionens budgetförslag, och efter intensiva studier finner jag att vi i sakfrågorna egentligen är överens, förutom på två viktiga områden, stadsdelsnämndernas vara eller icke vara och kompetensfonden. Min fråga är: Vad är egentligen ert alternativ? Ni vill lika mycket, och ni har goda intentioner, men ni vill sänka skatten och lägga ned kompetensfonden. Er skattesänkning och era privatiseringar är ett sätt att möta medborgarnas behov, krav på service och den generella välfärdens utmaningar. Hur fördjupas demokratin bara för att man sänker skatten?

Ordförande! Jag vill härmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 243

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Inom loppet av två år kommer nu Demokratiberedningen att ha både införts och avskaffats. Vilket avtryck har då Demokratiberedningen gjort för att öka demokratin? Jag skulle vilja säga att det är som att sticka ned fingret i ett vattenglas och ta upp det. Lika stort som hålet i vattnet blir har Demokratiberedningen gjort intryck. Det är ännu en pinsam flopp, ännu ett kulissbygge, ännu ett område där form har varit viktigare än sak.

Jag måste fråga dig, Leif Rönngren – jag antar att du sitter kvar som borgarråd även om du inte är demokratiborgarråd, eller också är du det fast utan beredning och bara

med demokrati – om du anser att du har gjort rätt för din lön som demokratiborgarråd under de gångna två åren.

Eftersom vi i ett antal enskilda sakfrågor, precis som du säger, har varit överens om hur arbetet skulle bedrivas när det väl kom i gång efter det första året utan tjänstemän och utan ärenden, är det dock ett ödets ironi att när vi väl har kommit i gång med ett meningsfullt arbete att se över den här församlingens arbetsformer ska vi läggas ned.

De riktiga och viktiga demokratifrågorna lever vidare. Till exempel är det moderata kravet på valobservatörer – som ni skrattade åt för två år sedan när vi lade det – nu en kommunal realitet. Jag vill i det sammanhanget uttrycka förhoppningen att de kommunala valobservatörerna vid biltullsomröstningen också kommer att ges möjlighet – i varje fall inte aktivt hindras från – att övervaka de kommunala valen och de andra val som kan komma att behöva övervakas i Stockholms stad på 2000-talet.

Jag vill återkomma till något som vi är överens om, tror jag, och det är vikten av en fortsatt satsning på e-demokrati i stället för odemokrati. En hel del måste där göras. Jag kan då symtomatiskt notera att när väl någon som Demokratiberedningen har stått upp som en man, eller en kvinna, Leif och jag skuldra vid skuldra, när arbetet äntligen är genomfört och handlingarna ligger ute på nätet så att folk kan ta del av det skickar stadsledningskontoret pressmeddelanden som låter påskina att det skulle vara en idé som har vuxit fram helt utan politisk påverkan. Det är också en form av demokrati och en form av tydlighet i hur den politiska styrningen utövas. Jag tycker att det är tråkigt, men jag tycker att många av de sakfrågor vi har hanterat och i andra former får hantera är oerhört viktiga.

Demokratin i vår värld handlar väldigt mycket om vem det är som ska bestämma: Är det enskilda människor, eller är det politiker? Vårt svar är: Det är alltid, alltid i första hand den enskilda människan. Det är det som skiljer oss, Leif Rönngren.

Jag yrkar bifall till det moderata förslaget.

Anförande nr 244

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Valfärden är helt beroende av sin personal. I andra verksamheter kan man rationalisera och byta ut personal mot maskiner, men det går inte inom välfärdssektorn. Vi är helt beroende av att det finns personal inom förskola, äldreomsorg, skola och andra viktiga verksamheter. Om personalen försvinner så försvinner också själva verksamheten.

De kommande åren står vi inför gigantiska utmaningar. När 40-talistgenerationen börjar gå i pension försvinner under väldigt kort tid en stor del av den här stadens samlade kompetens. Om vi inte lyckas lösa den kommande personalbristen kommer samma 40-talistgeneration dessutom så småningom att stå utan äldreomsorg.

Stockholms stad måste alltså även fortsättningsvis vara attraktiv både som stad och som arbetsgivare. Genom att man låter personal bestämma mer över sitt arbete och över sin arbetstid, låter personal som så vill knoppa av och ser till att det finns verkligt brukarinflytande, och genom pengsystem ökar Stockholms attraktivitet både

som stad och som arbetsgivare. Konkurrensen ger inte bara bättre verksamhet för brukarna utan också personalen bättre arbetsvillkor och högre lön.

Men majoriteten vill gå en helt annan väg. Ni tror att det är genom arbetsdelning som underverken ska åstadkommas. Genom att vi jobbar mindre ska Sverige bli ett bättre land att leva i. Man undrar verkligen vilken värld ni lever i. Sveriges sannolikt största problem just nu är att allt färre fullt friska människor arbetar. Arbetslinjen har övergetts av socialdemokratin.

Idén om arbetsdelning andas också ett djupt förakt för yrkeskunskaper. Kompetent, välutbildad personal ska ersättas med vem som helst. En lärare som har arbetat i 20 år ska ersättas av en 19-åring som knappt har gått ut gymnasiet. Utbildning och erfarenhet blir med ert system helt ointressant.

Jag såg ett inslag på TV häromdagen om friår. Det var i ABC, och inslaget handlade om hur många det var i Stockholms län som hade ansökt om friår. Inslaget illustrerades med en bild av en människa som låg på en strand under en palm. Jag tror inte att ABC lade några större politiska värderingar i det här, utan att det snarare speglar många människors syn på friåret som idé.

Låt mig göra det helt tydligt: Jag missunnar ingen att åka till en söderhavsö, lägga sig på stranden och titta upp i palmkronorna. Men det som retar mig är att ni anser att vanliga, hederliga skattebetalare som stiger upp varje morgon, går till jobbet och gör ett hederligt dagsverke ska betala för det. Detta är absurt.

Jag ska också säga några ord om Demokratiberedningen. Knappast någon har märkt att Demokratiberedningen finns, så det är väl bara bra att den läggs ned. Man kan dock fråga sig varför ni över huvud taget skapade den. Min teori är att sossarna insåg att de måste göra någonting åt det här, efter det uppdagade valfusket, och få det att verka som att man tog demokrati på allvar. När alla nu har glömt valfusket kan man lägga ned beredningen. Det är väl också logiskt.

Anförande nr 245

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige, alla åhörare! Det går inte att korta arbetstiden – det vill Lotta Edholm och de borgerliga få oss att tro. Men de har fel. Vi menar att det inte bara är möjligt utan också är nödvändigt. Att korta arbetstiden är en jämställdhetsfråga, en maktfråga och en välfärdsfråga. Därför tycker vi i Vänsterpartiet att det är en av de allra viktigaste personalpolitiska frågorna i den här staden.

Kortare arbetstid bidrar till att få slut på den orättvisa fördelningen av betalt och obetalt arbete mellan kvinnor och män. Kvinnor arbetar i dag 40 procent betalt och 60 procent obetalt. För män gäller den omvända siffran. Konsekvenserna för kvinnor är sämre karriärmöjligheter och sämre pensioner. Det är en ekonomisk ojämlikhet som är pinsam för ett samhälle som säger sig vara ett av världens mest jämställda. Det är pinsamt för en stad som vill ha en modern och jämställd personalpolitik.

Alla tidigare försök med arbetstidsförkortning har visat sig vara mycket framgångsrika. I Kiruna, där man för 15 år sedan sänkte arbetstiden inom hemtjänsten till sex

timmar per dag, minskade sjukfrånvaron drastiskt. Liknande effekter fick arbetstidsförkortningen vid företaget Toyota i Göteborg som inleddes för två år sedan. Liknande positiva effekter såg vi här i Stockholm under vår förra mandatperiod.

Men visst kostar det en del att korta arbetstiden. Där hade Jan Björklund en poäng när vi diskuterade det här tidigare. Det är därför som vi avsätter 200 miljoner kronor till det ur kompetensfonden. Satsningen går till de anställda inom stadens tunga vård- och omsorgsjobb. Där arbetar i dag närmare 12 000 personer, och sjukskrivningarna är så höga som 10–17 procent.

Att förkorta arbetstiden är ett sätt att just lösa problemet med sjukfrånvaron. Effekten blir att trivseln ökar och sjukfrånvaron minskar. Samhället sparar mycket pengar på det, och staden får in mer pengar när fler betalar skatt på sin lön. Denna välfärds-satsning är oppositionen motståndare till.

Ordförande, fullmäktige! År 1920 sänktes arbetstiden till åtta timmar om dagen. År 1971 lagstiftade riksdagen om 40 timmars arbetsvecka. Såvitt jag vet var Folkpartiet för de här reformerna. Men det var då. I dag motsätter man sig alla progressiva reformer på arbetsmarknaden. Folkpartiets arbetsextrema resonemang skulle ha lett till att man hade varit motståndare till både åttatimmarsdagen och 40-timmarsveckan.

Sedan 1971 har det gått drygt 30 år. Tillväxten har ökat, och produktiviteten har ökat. Men ingen ytterligare förkortning av arbetstiden har gjorts. Det är klart att det går att korta arbetstiden.

Genom den här satsningen och andra personalpolitiska satsningar främst inom de kvinnodominerade låglöneyrkena kommer vi att göra staden mer attraktiv som arbetsgivare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 246

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Nu är det dags att diskutera stadens viktigaste resurs, personalen. Det är både intressant och tillfredsställande, tycker vi, att få vara med och delta i det viktiga förändringsarbete som för närvarande pågår för att få en bättre personalpolitik för kommunen, att förbättra arbetsmiljöer, att ge möjlighet att bestämma mer över sitt arbete, att utveckla sitt arbete och förbättra personalpolitiken på många olika sätt.

Arbetet med att öka attraktiviteten att arbeta i stadens verksamheter är också en väldigt viktig del, tycker vi, som ska fortsätta. Ska Stockholms kommun bli en modern organisation krävs det att personalen sätts i centrum. De som arbetar i stadens verksamheter ska känna att vi som politiker satsar på dem, med arbetstidsförkortning, med friår, med kompetensutveckling, med vettiga lönenivåer med mera.

Ett för oss mycket viktigt genombrott är förslaget om arbetstidsförkortning i stadens verksamheter. Vi kommer nu att införa kortare arbetstid i verksamheterna med början inom äldreomsorgen och sedan fortsätta med bland annat förskolan.

Förutom effekter som högre kvalitet i verksamheterna, minskad sjukfrånvaro och höjd livskvalitet för personalen kan denna arbetstidsförkortning också ha betydelse för intresset att söka arbete inom de kommunala verksamheterna, tror vi.

Övergången till förkortad arbetstid kräver också att staden investerar i nyanställningar av personal för att täcka upp arbetstidsbortfallet. Det betyder att många människor som i dag står helt utanför arbetsmarknaden kan få ett permanent arbete och på så sätt bidra med sina erfarenheter och sitt kunnande för stadens bästa. Förslaget leder på så sätt även till minskade kostnader för socialbidrag för kommunen samt ökade skatteintäkter.

Det är viktigt att Stockholm som Sveriges huvudstad visar vägen på det här området. Jag tror att många kommer att se arbetstidsförkortningen som en självklarhet om några år. Många kommer säkert att tycka att man borde ha gjort det tidigare.

Kompetensfonden är ett viktigt redskap för att åstadkomma en bättre personalpolitik på olika områden. Satsningen på sommarjobb ser vi också som en viktig del för att marknadsföra staden och stadens personalpolitik.

Det jag också undrar över är: Vad är alternativet? Vad vill egentligen de borgerliga göra när det gäller personalpolitiken? Vilka ambitioner har ni? Jag tycker att det saknas när man läser era budgetförslag.

Det har varit en diskussion om beredningar. Jag tycker att det är bra att beredningar kommer och beredningar går. Det är lite märkligt att man inför nya organisatoriska demokratiska organ och sedan aldrig tar bort dem, eller att man bara tar bort dem – då blir det inte mycket kvar. Beredningar ska komma, och de ska gå.

Anförande nr 247

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är stort, och för stockholmarna är demokratifrågorna antagligen viktigare än de är för invånarna i någon annan kommun i Sverige, i alla fall betydligt krångligare att ta sig an. För en vanlig medborgare är Stockholms organisation antagligen i det närmaste totalt obegriplig.

I en stad som Stockholm är stadsdelsnämnderna en nyckel i att vara en länk mellan medborgare och brukare och de beslut som drabbar eller tjänar dem. Varje stadsdelsnämnd i Stockholm är lika stor som en medelstor svensk kommun, vilket ibland borde upprepas av oss som styr över staden för att ge lite perspektiv på tillvaron.

Då blir det ett demokratiskt skämt så som stadsdelsnämnderna hittills i stora delar har fungerat. Medborgare som tar kontakt med stadsdelsnämndspolitiker eller tjänstemän blir i alltför stor utsträckning hänvisade till centrala förvaltningar eller centrala politiker, eller de får teknokratiska svar om att saker och ting inte passar in i stadsdelsnämndens planering eller ruttmönster till organisation och därför kräver en stadsövergripande policydiskussion. Det kanske tar tio år innan medborgaren kan få svar på frågan huruvida han kan ha sin hundrastgård eller inte på den plats där den redan finns om kommunen vill riva den. Det är ett konkret exempel på hur det går till. I stället borde stadsdelsnämndsledamöterna bli ambassadörer och aktörer.

Då kan man undra vad majoriteten gör för att stärka lokalpolitikernas roll. I dag tycker jag att majoriteten i alltför många fall lämnar *walkover* i stadsdelsnämnderna när medborgarna önskar stöd och lösningar. Ett minimikrav man kan ställa är att medborgarförslag införs i varje stadsdelsnämnd i Stockholm.

Jag hoppas att majoriteten kommer att vara tydlig när den återkommer till fullmäktige med anledning av SPO-utredningen, är beredd att ge kraft åt stadsdelsnämndsledamöterna och framför allt, som en central politisk lösning, intresserar sig lite mer för vad som händer på den lokala politiska nivån. Det är synd att majoriteten i dag inte orkar vara mer konkret i budgeten, men vi hoppas att ni orkar det lite senare.

Kristdemokraterna välkomnar att Demokratiberedningen läggs ned. Den har, som flera talare tidigare här har sagt, inte kunnat åstadkomma särskilt mycket. Det är uppenbart helt fel sätt att arbeta på.

Jag vill också rikta ett varningens finger när det gäller arbetet med ungdomsråd. Jag skulle vilja vädja till er i majoriteten – vi får väl anledning att återkomma och granska hur majoriteten arbetar med de här frågorna – att ni tar till er och lär av alla de misstag som görs landet över med inrättande av ungdomsråd, där de har blivit stora gäspningar och totala katastrofer för de ungdomar som man har försökt engagera i det demokratiska arbetet.

Anförande nr 248

Borgarrådet Rönngren (s): Jag ska först instämma i det Henrik säger. Jag tycker att det är glädjande att se att Kristdemokraterna orkar hålla i när det gäller att värna stadsdelsnämnderna. Jag möter gärna upp i diskussionen om detta med ungdomsråd senare, då vi ska utreda förutsättningarna.

Jag vill återkomma till personalpolitiken. Den satsning som vi under mandatperioden nu gör på att rekrytera och behålla personal handlar också om att göra stadens arbetsplatser till attraktiva, hälsosamma arbetsplatser, med möjlighet till utveckling för den enskilde och karriärvägar för den som vill.

Det handlar också om flera andra frågor, som att förlänga yrkeslivet, få personal att orka jobba hela vägen fram till pension och helst ännu längre, flexiblare lösningar när det gäller både arbetsorganisation och arbetstidsfrågorna, ökat ansvar och ökade befogenheter ut till personalgrupper, till hela medarbetargrupper, men också möjlighet för den enskilde medarbetaren att på arbetsplatsen påverka, inte bara sin egen arbetssituation utan också helheten på arbetsplatsen.

I dagsläget är det 180 projekt på gång inom ramen för kompetensfondssatsningen. Det är en jättesatsning, och den blir vad man gör den till ute i verksamheterna. Det kommer inte att lösa alla problem och bekymmer, men däremot ställs ett väldigt kraftfullt verktyg till förfogande för verksamheterna. Goda idéer premieras.

Bara under innevarande år har 17 000 utbildningstillfällen genomförts eller kommer att genomföras. Det är den största och kraftfullaste satsningen någonsin. Man kan ha synpunkter på finansieringen, men man kan inte bortse från det faktum att detta leder

till utveckling av den kommunala verksamheten, att det kommer att ge helt andra förutsättningar för personalen att göra ett jobb, att ge chefer och ledare helt andra förutsättningar att klara sitt uppdrag. Sedan kan man vara oense om finansieringen och ha åsikter om den. Det är första gången som grupper får utbildning som kanske har funnits i staden på tio år. Biståndsbedömarna är en sådan grupp.

Jag är oerhört stolt över att kunna säga att vi har tagit det här ansvaret. Och vi gör det utifrån det som jag nämnde i mitt första inlägg, de utmaningar vi står inför. Vad är ert alternativ? Det finns inget.

När det gäller Demokratiberedningen kan man raljera och ha kul åt den och så vidare. Jag ska ändå säga att jag är glad över att vi nådde så pass långt som vi gjorde. Det var väldigt turbulent när vi inrättade den. Först var alla emot, och sedan var alla för, och det skulle gå fortare än vad jag tyckte. Nu är vi ense om att vi ska lägga ned den. Jag tycker att det är ett steg i rätt riktning att vi kan bli överens om någonting i den här salen.

Vi ska hitta nya former för hur vi ska diskutera demokratifrågorna på central nivå. Men vi har gjort en hel del också, saker som aldrig har gjorts i den här staden tidigare. Det är exempelvis inventering av pågående demokratiutvecklingsarbete. Det är jätteviktigt att vi vet vad vi pratar om, så att vi när vi debatterar här inne inte utgår från vad var och en av oss tycker utan utgår från hur det ser ut i verkligheten. Vi är inte speciellt bra på det, någon av oss egentligen. Sedan finns det en mängd andra saker vi har gjort också. Jag tänker återkomma till det i ett senare inlägg.

Anförande nr 249

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag känner djup sympati för mycket av det som Leif Rönngren säger om synen på personalen och vad man bör göra. Jag tror att ett skäl till att det sällan har varit så mycket debatt om personalpolitiken är att vi har varit väldigt överens om vad som ska göras. Det är nu som det sker ett slags skifte, när ni vill se till att färre människor jobbar och att fler går hemma och gör ingenting i stället för att arbeta.

Jag skulle vilja ställa en konkret fråga till Leif Rönngren. I dag har vi en enorm brist på förskollärare. Ni tycker nu att förskollärare till exempel ska kunna få ett friår och då ersättas av någon annan. Eftersom det är en enorm brist på just förskollärare innebär detta att denna någon annan sannolikt är någon utan utbildning. Jag skulle vilja veta på vilket sätt det förbättrar själva verksamheten för barnen i förskolan.

Anförande nr 250

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Om man bedriver en aktiv personalpolitik finns det många verktyg, och ett är lönepolitiken. Vi måste koppla briststyrkesanalysen mycket tydligare till hur vi gör lönesatsningar och annat. Det tror jag är en väg.

Du har helt fel och är ute och cyklar när det gäller friåret. Det är viktigt att säga det, så att det inte sprids rykten. Detta är ingen rättighet, utan det är en möjlighet för stadens medarbetare. Vi står upp för att det kan bli en riktigt bra satsning och leda till

kompetensutveckling även inom ramen för de organisationer och verksamheter som vi har i dag.

Det är inte så att vem som helst kliver in som ersättare. Det finns ett regelverk omkring detta. Om du är allvarligt intresserad tycker jag att du ska ta del av personalpolitiska avdelningens riktlinjer för hur man kommer att hantera detta. De verksamheter som har gjort det ser inget bekymmer, vad jag har hört. Jag har träffat personalchefer i bolagssektorn och hört mig för när det gäller verksamheten också. Det är samma krav på kompetens som vi har på stadens egen personal om man ska ge någon en möjlighet till friår. Det är inte så att man tar in vem som helst.

Anförande nr 251

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Personalborgarrådet! Vi har inte någon större skillnad i syn på personal, och det är svårt att ha någon tyngre debatt när åsikterna inte går isär. Personalen är en viktig resurs.

Jag blir ändå fascinerad av en socialdemokrat som försöker försvara ett kommunistiskt initiativ, med friåret. Det är det här om vi nu ska låta en förskollärare ha ett friår, vilket kostar ca 20 000 kronor i lönekostnad per månad. De betalar 30 procent i skatt, det vill säga 6 000 kronor mindre. Nettokostnaden för att ersätta den som har friår blir ungefär 14 000 kronor. Jag talar inte om arbetsgivaravgifter.

Majoriteten hävdar då att det är en vinst, en besparing – visserligen behöver ni ha 200 miljoner kronor i central medelsreserv. Men, käre Leif: Hur är det? Är det inte så att vi har brist på förskollärare? Är det inte viktigt att vi har personal inom förskolan, om vi till exempel ska uppnå ett av era 99 vallöften och minska barngrupperna?

Anförande nr 252

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det här visar att vi inte är särskilt överens, och det kan vara nyttigt med en debatt. Även om man är överens om grundfundament och sakförslag tror jag att det är oerhört viktigt att man fortsätter att diskutera.

Det jag tog upp i mitt första inlägg visar med all tydlighet när det gäller kommunal-ekonomiska förutsättningar att vi inte kommer att klara detta. Det finns en gräns för hur man kan höja skatter. Det finns en gräns för hur man kan sätta avgifter. Det är oerhört viktigt att vi hittar andra vägar för att effektivisera de kommunala verksamheterna, till exempel att ge mer inflytande till personalen. Det är frågor som vi kan diskutera utan att vara oense.

Jag vet inte vem som har hittat på friåret, men jag tror att det var Miljöpartiet, som har drivit det oerhört länge. Det är en möjlighet. Man måste se det som en möjlighet och inte som en belastning. Det finns många som skulle behöva ha ett friår. Det finns grupper som jag tycker borde premieras. Men utgångspunkten måste vara verksamhetens krav och behov. Det är inte vem som helst som kliver in och hur som helst. Det finns ett regelverk. Jag tycker allvarligt talat att ni borde ha tagit reda på det innan ni kritiserar hur det kommer att bli och skrämmer upp medborgare, personalgrupper och dem som använder våra verksamheter. Ni har fel.

Anförande nr 253

E w a S a m u e l s s o n (kd): Den svenska välfärden är uppbyggd genom människors arbetsinsatser. Arbete är en väg in i samhället. Det är deviser som har upprepats år efter år, och vi har fått lyssna till det som mantra. I dag är problemet inte att vi i vårt land arbetar för mycket utan för lite. Jag läste i en tidning häromdagen att 8 procent av vår livstid lägger vi på vårt arbete. Antalet arbetade timmar behöver ökas och inte minskas. Att då säga att man ska plocka in arbetslösa i stället när man förkortar arbetstiden innebär väl inte att man får fler som arbetar. Det är i så fall bara att byta ut timmar mot dem som redan finns i arbete.

Friår – vem ska betala? Det är det som det handlar om. Ni säger att ni nu har kommit till insikt om att ni inte kan höja skatten, men friår ska ni ha råd att betala. Friår kan människor själva bestämma över och spara till i så fall.

Anförande nr 254

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det är riktigt att det är en satsning från riksdagen, och det är beslutat där. Det kan man tycka vad man vill om. Det finns olika åsikter, och det tycker jag är bra så att det blir en bra debatt, att inte alla tycker samma sak. Det är inte speciellt konstigt.

När det gäller arbetstidsfrågan finns det en poäng i det du säger. Det finns inte en begränsad mängd arbete som man kan dela på. Det vi gör i arbetstidsförkortningen handlar mycket mer om flexibla arbetstider och ett förnyat sätt att se på arbetsorganisationsfrågorna. Det vi gör i Toyotamodellen, och nu möjliggör för hela äldreomsorgsverksamheterna, är att ställa en timme reflexionstid för samtliga personalgrupper ute i verksamheterna, att schemalägga en timme friskvård och att ge möjlighet till arbetstidsförkortning med en timme.

Det är inte bara en arbetstidsförkortning. Det är ett helt nytt förhållningssätt att se på organisation. Förväntningarna är att det ska minska sjukfrånvaron, möjliggöra delaktighet och inflytande och få fler deltagare på arbetsplatserna, fler medarbetare, aktiv utformning av arbetsplatserna men också att man ska kunna påverka sin egen vardag på ett helt annat sätt. Jag tror att det gynnar staden.

Anförande nr 255

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Fullmäktige, ordförande! Vi är rörande överens om att staden måste vara en attraktiv arbetsgivare. Ett problem som vi har är att det finns en ganska låg medvetenhet bland våra förtroendevalda om att man som politiker också är arbetsgivare. Vi hade en väldigt infekterad debatt i samband med skolstrejken när den var i full gång, när mina majoritetspolitiker med bestämdhet hävdade att de absolut inte på något sätt var arbetsgivare. Det är naturligtvis ingen bra grundinställning när man ska försöka styra verksamheten och försöka vara en bra arbetsgivare.

Vi vill ge varje medarbetare mer inflytande över sin arbetsmiljö, över sin egen utveckling och över sin arbetstid. Det är vårt alternativ till det som nu kritiseras från majoritetens sida.

När det gäller kortare arbetstid tycker jag att det vore klädsamt om samma glöd kunde läggas från majoriteten för att få folk i arbete i stället för att få folk ur arbete. Jag tycker att det är rätt verklighetsfrämmande att bedriva en sådan här diskussion när exempelvis en utredning nyss talade om att hälften av befolkningen behöver arbeta tills de är 79 år. Att då ge sig in i arbetstidsförkortning generellt verkar helt verklighetsfrämmande.

När det gäller kompetensfonden är problemet med den att den verkar kunna användas till precis vad som helst. Det är numera ett standardsvar från majoriteten så fort man upptäcker luckor i sin egen budget och sin egen politik, att vi har ju kompetensfonden. Hur tycker ni i majoriteten att det vore om utveckling för till exempel biståndsbedömarna inte sågs som ett projekt utan sågs som en ordinarie verksamhet som man har rätt till som anställd i Stockholms stad?

Anförande nr 256

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Först vill jag säga att det inte behöver vara fel bara för att det är projekt. Jag vet att ni har flera projekt i era budgetförslag när det gäller utbildningar som ni vill göra, så det är väl ingen skillnad. Jag förstår inte den retoriken.

Det finns ett tydligt regelverk. Det är inte hur som helst och hipp som happ. Det finns väldigt tydligt i det som fullmäktige har beslutat om, hur man ska använda pengar och hur man ska bete sig för att få pengar från verksamheterna. Det är oerhört viktigt, därför att det handlar om lagreglerad styrning, balanskrav och annat. Det ska man inte glida i.

Det görs en mängd insatser för att locka personal till Stockholms stad som arbetsgivare. Det är ett mycket bra arbete, som har pågått under många år. Det har inte heller varit någon oenighet om de insatserna under årens lopp. Det vi gör bland annat genom kompetensfonden, som ni är emot, är att öka insatserna, att finna fler vägar för att höja statusen på yrket, ge medarbetarna fler möjligheter att växa i sitt arbete. Det ger ringar på vattnet och kommer att locka mer personal hit.

Vi är knappast handlingsförlamade. Jag hoppas att vi blir mer överens om hur vi ska bete oss i framtiden.

Anförande nr 257

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Jag tycker faktiskt att det är ett problem när majoriteten ger intryck av att man sticker till medarbetarna lite utveckling. Jag tycker inte att man är en attraktiv arbetsgivare om den anställda är beroende av att han eventuellt kan få lite utveckling i sitt arbete, om politikerna eventuellt kan hitta lite projektpengar vart tionde år. Det verkar inte särskilt attraktivt.

Anförande nr 258

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Men problemet är ju att folk inte arbetar nu. Du kan titta på sjukskrivningarna. Det är inte alls speciellt kul att sjukskrivningarna i de lågavlönade och tunga vårdjobben ligger så högt, att folk som jobbar inom vården

pensionerar sig när de är 58 år. Det är jätteallvarligt. Ett sätt att underlätta för de här människorna är ju att minska arbetstiden. Om ni studerar utvärderingarna från Kiruna, om ni läser utvärderingarna från den arbetstidsförkortning vi hade under den förra majoriteten, ser ni att man får de positiva effekterna.

Anförande nr 259

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Ja, men samtidigt kan man se i de projekten att sjukfrånvaron gick ned i början, men sedan planade detta ut. Det är i alla fall den bestämda uppfattning jag har efter att ha sett de utvärderingar som har kommit lite efter de första.

Anförande nr 260

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Vore det så att vi inte hade någon arbetslöshet kunde jag förstå din argumentation. Men det är en stor mängd människor som står utan arbete och som vi tror inte bara består av 19-åringar, utbildade och, som ni har sagt, helt utan livserfarenhet. Vi tror att väldigt många människor har både erfarenheter och kunskap, och vi vill att de ska komma till Stockholms stad och arbeta i våra viktiga verksamheter. Dessutom pågår det arbetstidsförkortning i små steg på annat håll i samhället. Varför ska kommunens anställda vara undantagna från arbetstidsförkortning?

Anförande nr 261

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Frågan är vad majoriteten har för helhetsvision av hur arbetsmarknaden ska se ut. Ert budskap verkar vara att eftersom det finns människor som inte arbetar måste de som arbetar arbeta mindre. Det är inte särskilt syftande på framtiden, eftersom de som i dag inte arbetar också behövs för att producera omsorg exempelvis inom äldreomsorgen och jobba på förskolor för att minska förskolegrupperna. Men det gör man ju inte effektivt och bra på det här sättet. Det gäller att öka tillväxten och få fler människor i arbete som betalar skatt, så att vi kan utveckla våra verksamheter. Det här är ett dåligt sätt att få fler människor i arbete.

Anförande nr 262

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att det i botten finns en stor skillnad i synen på vad arbete är och huruvida arbete är någonting bra eller dåligt mellan å ena sidan de borgerliga partierna och Socialdemokraterna i viss mån och å andra sidan Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Framför allt vill väl ni i Miljöpartiet snarare ha bort lönearbetet. Ni vill väl att folk ska odla sina morötter själva i stället för att köpa dem i affären. Har man den synen på arbete, att arbete är någonting i grunden ont, att det är jobbigt att gå upp på morgonen, att arbete inte skapar välstånd och rikedom i ett samhälle, är det klart att man kommer till ståndpunkten att folk ska jobba så lite som möjligt. Men nu är det inte så. Arbete skapar välstånd. När vi arbetar är vi dessutom friskare. Människor som arbetar är friskare än människor som inte arbetar.

Det största problemet vi har i samhället i dag är att vi jobbar för lite, att färre och färre människor ska försörja fler och fler människor. Detta problem löser vi inte genom att byta timmar med varandra, utan det problemet löser vi genom att försöka få kakan att växa, se till att fler människor kommer ut på arbetsmarknaden.

Ann-Margarethe Livh ställde frågan till mig: Hur kommer det sig att ni var för åtta timmars arbetsdag och så vidare? Ja, min enkla åsikt nu för tiden är att arbetstiden spelar allt mindre roll. Jag skulle vilja se ett samhälle där man bestämmer själv hur mycket man vill jobba.

I dag skulle jag vilja hävda att ett större problem är, som Leif var inne på och snuddade vid, att massor med människor i Stockholms stad som vill jobba åtta timmar inte får jobba åtta timmar. Vill man jobba sex timmar ska man väl få göra det. Vill man jobba åtta timmar ska man väl få göra det. Men självklart ska man också få betalt utifrån hur många timmar man arbetar. Det kan inte vara så att vi säger till en mycket liten grupp bland dem som är anställda att de ska jobba mindre till samma lön.

Detta kommer inte att öka välfärden, och det kommer inte att göra att det blir bättre verksamhet, utan vi får bara helt enkelt färre händer i vården. Det var väl ändå inte meningen.

Anförande nr 263

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Nu är det 2004 – jag har tittat i alla almanackor så jag vet det – och en hög grad av rationaliseringar och nya lösningar som har skett de senaste 100 åren för att underlätta arbete på väldigt många sätt. I varje lågkonjunktur inträffar det att man funderar på hur man kan spara på bästa möjliga sätt, och ut kommer man ännu mer rationaliserad på alla håll och kanter i samhället. Det är självklart att det blir ett visst överskott på tid till slut.

Frågan är bara hur vissa människor – i dag är det nästan 1 miljon människor som inte får vara med alls – ska kunna vara med på något sätt. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi tittar på vilket sätt som vi kan få in de människorna i arbete. Vi föreslår att fler ska komma in i arbete, men ni säger nej till det. Ni vill tydligen inte att det ska finnas arbetslösa. Men om det nu gör det, vad är då ert förslag för att lösa detta?

Anförande nr 264

L o t t a E d h o l m (fp): Ni har en helt statisk syn på arbete, att man kan ersätta en persons timmar som han arbetar med en helt annan persons timmar, en person som kanske helt saknar utbildning för den arbetsuppgiften. Till exempel inom förskolan råder det bevisligen i dag en enorm brist på förskollärare. Skulle förskollärarna packa ihop i dag och gå hem har vi inga att ersätta dem med, annat än utbildad arbetskraft. Det kommer inte att förbättra verksamheterna det minsta.

Anförande nr 265

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Lotta Edholm! Kommunals strejk förra året visade att tålamodet håller på att ta slut för kvinnor i de lågavlönade jobben. Tror du

att en kvinna som jobbar inom äldreomsorgen har råd att välja hur många timmar hon kan jobba? Tror du att en ensamstående förälder har råd att välja mellan att jobba sex och åtta timmar? Det tror inte jag.

Om ni inte tror att kortare arbetstid är ett medel, tala då om för mig hur ni ska minska sjukskrivningssiffrorna på 17 procent! Hur ska ni få folk inom de tunga vårdjobben att jobba längre än till 58 år?

Anförande nr 266

L o t t a E d h o l m (fp): Kommunalarbetareförbundet lyckades ju lura sina medlemmar att tro att de fick jättemycket högre lön efter den där strejken. Så var naturligtvis inte fallet. Det handlade om några kronor.

Använd pengarna till att höja lönerna för folk i stället för att minska arbetstiden! Höj lönerna för dem! Använd pengarna till det! Det går ju inte att välja. De måste gå ned i arbetstid i stället för att få högre lön.

Det är klart att det bästa receptet för att förbättra arbetsvillkoren inom den offentliga sektorn är att knoppa av. Jag vet att det är ett fult ord för er. Alla undersökningar visar att de människor som jobbar i privata verksamheter trivs bättre och har högre lön, och dessutom är brukarna mer nöjda. Se till att knoppa av verksamheterna då!

Anförande nr 267

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Socialismen har tidigare vägletts av idén om att arbetarklassen ska bestämma över alla andra. Då har vi liberaler kontrat och sagt att människor ska få bestämma lite mer själva. Nu verkar det som att er politik vägleds av principen att Miljöpartiet ska bestämma så mycket som möjligt över alla andra. Man ska ha friår och rekrytera nya bidragstagare, och sedan ska man ha sex timmars arbetsdag.

Vi kan göra det här väldigt grundläggande och ställa oss frågan om det är ekonomiskt rimligt med sex timmars arbetsdag, och vi kan ta ett företagarperspektiv från början. Vi säger att jag har tre anställda som jobbar åtta plus åtta plus åtta timmar på en dag. Det blir 24 timmar. Sedan ska de gå ned till sex timmar med bibehållen lön, och det innebär att jag måste anställa en till. Sex plus sex plus sex plus sex blir lika mycket. Jag behöver alltså anställa ytterligare en person för att få lika mycket gjort. Samma sak gäller givetvis kommunen som arbetsgivare. Det blir alltså en ökad kostnad för löner på 33 procent.

Det är klart att en arbetstagare som i stället för att jobba åtta timmar ska jobba sex timmar men få lika mycket lön får en löneökning på 33 procent. Då undrar jag: Om man låter en grupp i kommunens regi få en löneökning på 33 procent, vad säger man då till lärarna? Vill inte de ha en 33-procentig löneökning? Vi i Folkpartiet har slagits jättehårt för att de ska få en löneökning på några procent mer än vad de har haft tidigare. Är det inte så att personalen i barnomsorgen gärna skulle vilja se en löneökning på 33 procent?

Nu har ni anslagit 200 miljoner för att utvidga det här projektet, och det är klart att det kommer att bli oerhört dyrt. Frågan är om vi får ut lika mycket välfärd för pengarna. Rimligen borde en sådan här ökning innebära att produktiviteten höjs i motsvarande grad.

Då undrar jag hur lätt det är att höja produktiviteten inom sektorer som exempelvis äldreomsorgen. Hur mycket ska vi pressa folk? Hur mycket ska folk slita för att få ut lika mycket? Det är inte så enkelt.

Jag har en annan fråga till borgarrådet Leif Rönngren, eftersom det här handlar ganska mycket om demokratifrågor. Jag är ute mycket på skolor och talar, och det är ganska ofta som ungdomar i skolklasser och i korridorer säger till mig att de på fullaste allvar är rätt övertygade om att kommunismen är en bra väg för framtiden. Om det är så att Stockholms stad skulle ha en speciell utbildningssatsning för att öka kunskaperna om kommunismens brott på samma sätt som vi har gjort kring nationalsocialism och andra totalitära ideologier, skulle du kunna tänka dig att ställa upp på ett sådant projekt?

Anförande nr 268

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): För det första verkar det som om du tror att arbetslösheten är gratis. Skulle den vara gratis tycker jag att ditt resonemang har befogenhet. Men den är inte det, utan du betalar på din skatt för de människor – vilka är väldigt många – som i dag över huvud taget inte fått in sin fot på arbetsmarknaden.

För det andra har det visat sig att med kortare arbetstid tar människor ett ökat ansvar på arbetet, gör saker som de inte orkade göra förut, tar egna initiativ som de inte gjorde tidigare. Det är delar i den utvärdering som gjordes när det gäller sextimmarsprojektet, som man menar leder till ökad kvalitet, det vill säga ökad produktivitet. Något annat sätt att öka produktiviteten inom äldreomsorgen har man hittills inte lyckats med, men när det gäller arbetstidsförkortning har man faktiskt lyckats med detta också.

Anförande nr 269

F r e d r i k M a l m (fp): Det var ju så, när den här frågan kom upp på agendan för ett antal år sedan, att Miljöpartiet lanserade idén om sex timmars arbetsdag men att det inte skulle vara bibehållen lön. Det var det som var skillnaden mellan Miljöpartiet och Vänsterpartiet, att Vänsterpartiet ville ha bibehållen lön. Men nu har ni retirerat och driver frenetiskt att man ska ha lika mycket betalt för att jobba mindre.

Tror ni att det är gratis? Ni säger till mig att arbetslösheten inte är gratis. Nej, det är klart som sjutton att den inte är det! Det är ju därför som vi som liberaler i Folkpartiet och de andra oppositionspartierna kämpar för ett bättre företagarklimat, som kan skapa nya jobb. Men ni tycks tro att det här projektet är gratis. Det kommer ju att kosta ofantligt mycket att få lika mycket gjort men betala 33 procent mer i kostnad för att få ut samma sak.

Den fråga vi ska ställa oss här är: Hur får vi så mycket välfärd som möjligt för pengarna? Vi ska inte ställa oss frågan: Hur får vi så lite välfärd som möjligt för pengarna? Det är den frågan ni ställer.

Anförande nr 270

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag tror att Fredrik har missförstått hela upplägget med kompetensfonden och vår personalpolitik. Han använder uttryck som att det handlar om att pressa och slita och sätta ytterligare tryck. Är det möjligtvis ett folkpartistiskt förhållningssätt?

Det vi vill göra är att utbilda personalen. Det kommer att öka produktiviteten. Vi vill ge personalen möjlighet att själv bestämma över sitt eget arbete och utformningen av det, att få vara med i processen, inte stå utanför. Det kommer att öka produktiviteten. Vi ska inte jaga folk, som kanske ni höll på med när ni privatiserade, avknoppade och allt vad ni gjorde, med alla följderna av det.

Vi har haft diskussioner om skolans ansvar och informationskampanjer om kommunismen. Är det någonting skolan är bra på så är det att informera om värdegrund. Skolorna gör ett ypperligt jobb. Det framkommer också i de rapporter som skolinspektörerna gör. Det finns ingen anledning att ha en särskild kampanj. Alla ismer ska det informeras om. Sedan tror jag att hur mycket vi än informerar så kommer det att finnas folk som väljer fascismen eller kommunismen som ideologi och går ut och slåss för den. Men det är upp till oss alla andra demokratiska krafter att motarbeta det, att ta fajten och den öppna dialogen.

Anförande nr 271

F r e d r i k M a l m (fp): Det var en debatt i måndags också, då jag inte var här, om att man har delat ut 200 000 kronor för att ha någon typ av studiecirkel med America Vera-Zavala. Hon uttalade som sommarpratare för några år sedan att den borgerliga majoriteten i Stockholms stadshus betedde sig som talibanmilisen i Afghanistan. Då undrar man lite vilka typer av perspektiv som finns hos dem som ska hålla i de här studiecirkelarna.

Det är klart att vi är överens om att bekämpa kommunism, i alla fall du och jag, Leif. Men det finns andra partier i din koalition som är lite mer ambivalenta på just den punkten. Det är därför som jag ändå frågar dig. Vi hade en extra satsning för att upplysa specifikt om den ideologiska och industriellt utförda utrotningen av 6 miljoner judar under andra världskriget och de andra brott som nazismen begick. Skulle vi inte behöva en liknande, extra satsning? Problemen bland ungdomar i dag är ganska stora. Det är en hel generation ungdomar som i dag går ut ur den svenska skolan och inte har fått tillräckliga kunskaper på det här området. För oss som är övertygade demokrater borde det här vara en väldigt angelägen uppgift.

Ordningsfråga

Anförande nr 272

Ordföranden: Jag ska bara be er att hålla America Vera-Zavala utanför debatten. Tydligen känner alla utom jag till henne, och hon finns inte här i salen. Man har vädjat till mig att slippa debattera henne.

Anförande nr 273

Berthold Gustafsson (m): Ordförande! Det är inte mycket att göra åt just nu, att ordföranden inte känner till denna person, vilket tydligen alla andra 100 ledamöter gör. Problemet är inte huruvida vi ska debattera eller nämna hennes namn eller inte. Det som det handlar om ideligen i den här debatten är vilka personer Socialdemokraterna eller majoriteten använder i sina studiecirklar, som betalas av Stockholms skattepengar. Det är Stockholms skattepengar som vi diskuterar i den här debatten.

Anförande nr 274

An - Margarethe Livh (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är en skam att vi sitter här och diskuterar en ung kvinna med invandrarbakgrund som inte har en chans att vara här i salen och försvara sig. Jag tycker att ni ska stoppa det. Ni vet ingenting om den här unga kvinnan och hennes demokratisyn. Ni känner inte henne. Jag tycker att det är skamligt att ni gör så här. Det är en grundläggande demokratisk rättighet att inte behöva bli uthängd i en demokratisk församling utan att man är närvarande och kan försvara sig.

Anförande nr 275

Christopher Ödmann (mp): När det gäller replikskiftet reagerade jag på att det i kontrarepliken blev en helt annan frågeställning. Det var inte svar på repliken. Det är lättare om man klarar av en fråga åt gången, och sedan kan man lyfta upp en ny fråga i sitt eget anförande. Repliker och kontrarepliker ska ha med varandra att göra, och jag tror att det underlättar om man pratar med varandra.

Anförande nr 276

Berthold Gustafsson (m): Ordförande, fullmäktige! Det är många andra namn som nämns här på personer som inte heller är närvarande. Jag har ett flertal gånger hört Castro, Bush, Göran Persson med flera nämnas, som inte är här. Det kan inte vara förbjudet att hänvisa till personer. Det är inte det som det handlar om, utan det är vilka personer som majoriteten anlitar för att uttrycka demokratin i staden. Till det använder man stadens skattepengar. Vi måste kunna ifrågasätta hur man använder stadens skattepengar. Det är det det handlar om.

Anförande nr 277

Fredrik Malm (fp): Dessutom är det så att George Bush, Göran Persson, Fidel Castro och America Vera-Zavala har en sak gemensamt: De är offentliga personer. Den här tjejen, som nu porträtteras som en ung invandrartjej som uppenbarligen inte kan försvara sig själv, tala för sig själv och så vidare, stod på tredje plats på er lista i valet till Europaparlamentet. Hon har varit taleskvinna för

Attacrörelsen. Hon har varit sommarpratare i P 1 för flera år sedan. Och så vidare. Det är inte alls en person som är helt anonym eller som hängs ut på detta sätt. Det är en person som är högst framträdande i den svenska samhällsdebatten och därmed också får stå för sina åsikter.

När det dessutom går skattepengar till att sanktionera den här typen av verksamhet, och denna person som har uttalat att majoriteten här inne tidigare betedde sig som talibanmilisen ska företräda demokrati ute i Stockholm, är det klart att det kan finnas människor som är upprörda här inne.

Anförande nr 278

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag gör likadant som ni andra, tyvärr. Det är en ordningsfråga, och jag tycker att man ska hålla sig till formen för debatten. Det är jätteviktigt. Tonen håller på att balla ur totalt i denna sal. Man visar ingen respekt för varandra, och det är höga tonarter. Jag tycker att vi borde kunna stå över sådana diskussioner. Vi har olika uppfattningar och olika ideologiska utgångspunkter, men använd inte ordningsfrågan till att ta sakdebatten!

Jag har begärt företräde för att diskutera sakfrågan. När ni har bestämt er för att avsluta denna ordningsfråga ser jag fram mot debatten.

Anförande nr 279

O r d f ö r a n d e n : Anledningen till att jag anmälde det här var att man före debatten kom till mig och ville att jag skulle göra så här. Jag framförde det här önskemålet för Rolf Könberg. Är det så att man inte tycker att det är värt någonting är det ert ansvar. Då får ni fortsätta att debattera precis hur som helst. Jag har ställt den här ordningsfrågan därför att jag fick en vädjan från olika ledamöter i partiet. Därför tog jag upp det. Men det står er fritt att debattera hur ni vill.

Anförande nr 280

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det här börjar bli löjligt. Det är korrekt att jag fick frågan om jag avsåg att nämna America i mitt anförande, och då sade jag ärligt nej. Det gjorde jag heller inte. Det som nu har uppstått är att någon annan, oklart vem – det kanske presidiet kan klara ut – har bett att hennes namn inte ska få nämnas.

Jag delar helt Berthold Gustafssons och Fredrik Malms åsikt att det är klart att man måste kunna nämna namnet på en offentlig person när man diskuterar demokratifrågor. Ska vi diskutera demokratifrågor utan att nämna namn måste vi ha helt andra spelregler för umgänget i den här salen. Jag vill veta vem det är som har sagt att hennes namn inte får nämnas i den här salen. Det är ju trams.

Anförande nr 281

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Tidigare har moderata ledamöter bett majoriteten om ursäkt för att de har gått till personangrepp. Jag blir väldigt upprörd om jag får höra att ett borgarråd i majoriteten säger att oppositionen har ”ballat ur” från den här

talargestolen, ordförande. Då tycker jag också att han är skyldig att be oppositionen om ursäkt.

Anförande nr 282

Borgarrådet Rönngren (s): Jag sade inte riktigt så, Kristina Axén Olin. Jag sade att diskussionen har ballat ur. Det drabbar alla lika mycket. Det var inte oppositionen. Jag ber om ursäkt om jag sade det och om ni har uppfattat det. Det är diskussionen som sådan som jag tycker har ballat ur.

Offentliga personer måste kunna diskuteras. Det är en princip, om det är en ledamot här inne som angrips som inte är närvarande, ja. Men om det är personer som är offentliga, som Fredrik är inne på, måste vi kunna diskutera det. Jag ser fram mot sakdebatten alldeles strax.

*

Anförande nr 283

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Äntligen sakdebatten! Här har jag den förhatliga boken. Det är den skrift som den kvinna ni alla diskuterar har skrivit. Det är en bok om deltagardemokrati. Jag kommer att lägga den där nere på bordet. Den som inte vågar läsa den kan låta bli.

Den är skriven som en C-uppsats, en högskoleuppsats. Kommunförbundet ville använda den som utbildningsinsats. Man ville köpa in den och ge ut den, men man ansåg att den var för akademisk. Alltså gav man ut den på ett fristående bolag för att gynna en debatt, en offentlig, fri debatt, som jag tycker att det är oerhört viktigt att vi värnar om.

Det finns många tendenser i den här salen; att man ska förbjuda, att man ska ta till krafttag och repressalier mot olika former av uttryck som egentligen är grundlags-skyddade. Yttrandefriheten är en sådan oerhört viktig sak. Vi har föreningsfrihet, och vi har mötesfrihet i det här landet.

Ni har flera gånger tagit upp den här satsningen. Ja, det ska anordnas en studiecirkel. Det kommer nog inte att störta detta lands institutioner, tror jag, utan det kommer snarare att bidra till utvecklingen av dem.

Min fråga till er är: Hade ni suttit vid makten nu och genomfört det här – ponera att ni var för stadsdelsförnyelse och att människor skulle komma samman, diskutera och så vidare – hade ni då förbjudit denna sammankomst? Hade ni förbjudit cirkelledaren? Hade ni tagit tillbaka den här boken och sagt att man inte får läsa den för att den är farlig? Hur hade ni agerat? Det är ju nästa diskussion som kommer upp efter det ni håller på och driver i denna sal. Då är vi farligt inne på yttrandefrihetsfrågor bland annat.

Stadsdelsförnyelsen kommer att ha ett projekt som handlar om kultur. Man ska ha en vårsalong i Bagarmossens Folkets Hus. Parallellt med det ska Marika Lagercrantz hålla ett föredrag. Den kvinna som har skrivit den här boken ska också hålla ett

föredrag, tillsammans med församlingsprästen i området och tillsammans med föreningsaktiva. Är det ett hot mot demokratin? Vi behöver inte hålla med om hennes åsikter, inte ens de citat som Kristina Axén Olin har i sitt veckobrev, med uppmaning att skriva till demokratiborgarrådet – jag kommer att svara på vartenda brev. Vi behöver inte hålla med om det.

Däremot finns det en princip som är sammanfattad i några meningar som jag avslutningsvis skulle vilja läsa upp. Jag delar inte din åsikt, men jag är beredd att med mitt liv försvara din rätt att uttrycka den.

Anförande nr 284

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Jag kan upplysa borgarrådet Rönngren om att det finns någonting som heter negativ frihet och någonting som heter positiv frihet. Negativ frihet innebär att man har yttrandefrihet och rätt till sin åsikt. Men att man har yttrandefrihet innebär inte automatiskt att det är en mänsklig rättighet att få 200 000 kronor av Stockholms stad för att gå ut och ha en studiecirkel.

På samma sätt innebär yttrandefriheten att man har rätt till sin åsikt, men det innebär inte att det är en mänsklig rättighet att bli publicerad på DN:s debattsida. Och så vidare. Den bedömningen gör redaktören i det fallet.

Jag ska helhjärtat säga att jag tackade djupt Alf T Samuelsson förra mandatperioden för att han som kristdemokrat tog en rejäl strid för att staden inte skulle hyra ut kommunala lokaler till Sverigedemokraterna. Jag förmodar att Leif Rönngren, efter hans resonemang, tycker att det är alldeles riktigt att hyra ut lokaler till antidemokratiska organisationer. Det borde följa den argumentationslinje som han tidigare hade.

Jag noterar att du på frågan om en upplysningskampanj om kommunismens brott säger till mig att det ska vi inte anslå extra pengar till. Men man ska tydligen anslå extra pengar för att kommunister ska vara ute och tala om demokrati i ett upplysningsprojekt.

Anförande nr 285

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Då vill jag ställa en fråga till liberalerna. Jag vet vad liberalerna stod för förr i tiden när man kämpade för yttrandefrihet, rösträtt och andra saker. Skulle ni förbjuda det här? Skulle ni förbjuda henne att komma till denna cirkel och yttra sin åsikt? Det är precis det som det handlar om. Det är inte 200 000 till en studiecirkel. Det är till konstprojektet och demokratiprojektet ute i detta område. Cirkelledarna har bett henne komma och berätta om sin bok.

Läs denna bok! Ta lite intryck! Jag läste Fria moderata studentförbundets tidningar, med allt vad det innebär att sitta och skratta en stund. Ja visst, jag kan ju häpna och tycka att deras åsikter och det som de står för är anmärkningsvärt, men det är deras rätt att uttrycka det. Sedan kan vi ta avstånd från det.

Man ska inte döma folk utifrån deras åsikter, tycker jag, inte ge dem chansen eller begränsa demokratin. Då är vi inne på ett oerhört farligt område. Ni har tidigare stängt utställningar för att ni inte tyckte om graffiti. Det är också ett ingrepp i det

som jag kallar yttrandefrihet. Någon har gett en färgburk till gatuborgarrådet med uppmaningen att ”gå ut och måla gatorna”. Vad är det för någonting?

Anförande nr 286

E w a S a m u e l s s o n (kd): Demokratin måste alltid försvaras, och varje ny generation måste se till att den får fortsätta. Det vi diskuterar här i dag är inte någons rätt att yttra sig, utan det handlar om kommunens pengar.

När hon får uppdraget att leda den här studiecirkeln vet vi att hon är en Kubakramare. Hon säger att i Kuba utvecklar man spännande former för folklig deltagardemokrati. Jag vet inte om det är den deltagardemokratin som du, Leif Rönngren, tycker att vi ska betala med stadens pengar.

Det fanns andra som sökte pengar i Skarpnäcks stadsdelsnämnd, till exempel Håll Skarpnäcks stadsdelsnämnd ren. Men det tyckte inte majoriteten var värt att satsa på, för det var ingenting som hade med stadsdelsförnyelse att göra. Men ni kan ge pengar till den här studiecirkeln. Ett annat föredrag ska handla om ockupationen av kvarteret Mullvaden, för det ingår tydligen också i demokratiarbetet för majoriteten.

Anförande nr 287

Borgarrådet R ö n n g r e n : Ordförande! Jag måste få fråga – det handlar ändå om yttrandefrihet och en verklig demokratisyn.

Det förs många samtal runt om i staden. Studieförbunden arrangerar. Många av de träffarna är provocerande. Man tar in provocerande personer, folk med en annan uppfattning, för att bryta åsikter mot varandra. Om man inte vågar göra det, om man börjar förbjuda, begränsa och inskränka, tror jag att det fria demokratiska samhället är väldigt illa ute!

Sedan behöver man inte tycka om allt som sägs.

Den kvinna som har skrivit boken är själv boende i detta område. Man har följt den ordning som finns för stadsdelsförnyelsen, med ansökan, behandling i nämnd och slutligen har man bestämt sig för att det är ett bra projekt. Det kommer att fullföljas, det är jag övertygad om.

Jag tycker att det är bra att det blir en sådan här debatt, för det visar att det under ytan även i de demokratiska partierna finns de som vill förbjuda åsikter. Jo, det är precis vad det handlar om!

Jag tycker att ni har gett uttryck för det. Det finns flera andra exempel. Ni kan ropa hur mycket ni vill, men det finns en talarordning.

Anförande nr 288

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag undrar om inte ett av de största övertrampen hittills var när du, Leif, sade att allt det här handlar om yttrandefrihet. Det handlar absolut inte om yttrandefrihet till någon del, utan det

handlar om vad vi ska använda de kommunala pengarna till och vilka krav vi ställer på dem som vill leda studiecirkel för kommunala pengar.

Det är riktigt att vi vill förbjuda en del saker. Vi vill förbjuda brottslighet. Vi vill förbjuda sådant som är olagligt, och det bör bestraffas. Skadegörelse är ett sådant exempel, och en del annat som Attac och en del andra krafter har ägnat sig åt. Det vill vi förbjuda, därför att det är brottsligt.

Jag hade tänkt göra ett inlägg lite senare i själva sakfrågan, om ni ursäktar: om demokratisyn. Nu känns det lite överspelat, eftersom den debatt som vi nu för på ett närmast övertydligt sätt klarar ut skillnaderna.

Anförande nr 289

Borgarrådet Rönngren (s): Ja, vi kan ha olika uppfattningar om det. Jag tycker att det någonstans handlar om åsiktsfrihet.

Vad landar det i då? Ni säger ju att det handlar om kommunala medel. Det finns en ordning för det här, och den har följts till punkt och pricka. Det finns ett gäng medborgare som vill diskutera lokal demokrati och hur man ska utveckla den, de vill bryta nya idéer och har bjudit in en person. Jag tycker att det är helt okej.

Men vad leder det till om man inte tycker det? Jag har ställt en fråga, som inte någon av er har svarat på. Hade ni förbjudit detta? Hade borgarrådet gått ut och beslagtagit böckerna? Eller hade ni förbjudit satsningen att fullfölja det uppdrag som stadsdelsnämnderna har enligt givna riktlinjer? Vad hade ni vidtagit för åtgärder?

Det är det som i förlängningen leder till en debatt om inskränkningar i yttrandefrihet, mötesfrihet och annat.

Sedan kan man diskutera kommunala medel och i vilken mån de ska användas. Jag vill hävda att det pågår en mängd verksamheter i staden där vi inte var och en kan ta ansvar för allt som sägs men det är viktigt att värna mötesfriheten – bland annat med våra samlingslokaler.

Anförande nr 290

Ann-Katrin Åslund (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag undrar om det där var ett svar på Fredrik Malms fråga – jag kunde inte riktigt tolka det så.

Tydligt är i alla fall att det här är en av de saker som ni ska använda era löspengar till. Det finns också andra.

Vid maktskiftet var ett av de stora pådragen, förutom skattehöjningen, att anslå 2 miljarder av investeringsmedel till en kompetensfond, den som Leif Rönngren och andra har talat sig så varma för. De pengarna skulle användas till kompetensutveckling, men de skulle också användas till vissa arbetsmarknadsåtgärder, och sedan till lite annat kul också. I rask takt inrättades ett nytt kansli med nya lokaler, där det i dag jobbar 29 personer. Man ger ut ett nyhetsbrev, som ser ut så här. Hittills i år har

det utkommit med fem nummer, och där kan man läsa allt möjligt spännande, till exempel: "Lego ska lösa stora problem".

Visst behövs det kompetensutveckling, men det som sker i dag är att nämnderna till mycket stor del har slutat att bedriva den kompetensutveckling som de hade tidigare. De har flyttat över den utbildning som redan fanns. Lys-kompa-funka på socialförvaltningen är ett tydligt exempel på det.

Ni som här talar er så varma för stadsdelsnämnderna och närdemokrati, varför tar ni då ifrån dem beslutanderätten? Det är ju personal i kvalitetsutskottet som kommer att bestämma om de här projekten.

Kompetensfonden tjänar som en räddningsplanka när de vanliga pengarna inte räcker eller när ni har klanat er. När ni misskötte upphandlingen och Livstycket i Tensta höll på att tvingas lägga ned, då inträdde Kompetensfonden som den räddande ängeln. Men i stället för att fortsätta som en utmärkt sfi-utbildning måste man starta ett nytt projekt.

Kompetensfonden och ytterstadssatsningen, det är era löspengar, pengar för oförutsedda utgifter!

Ett lustigt sätt att använda fonden är när ni har beslutat att använda den till att för 200 miljoner förkorta arbetstiden. Det är lite grann som att vinna på lotteri, ni vet de där Trisslotterna där man kan vinna 10 000 eller 25 000 i månaden i tio år. I stadens lotteri kan man vinna kortare arbetstid, två timmar kortare tid med full lön – om man jobbar på rätt ställe, vill säga. Förklara för mig vad det är för långsiktig investering, när personalen ska jobba mindre med full lön!

Slutligen skulle jag vilja fråga Ann-Margarethe Livh: Du säger att det är en maktfråga, kvinnor jobbar 40 procent betald och 60 procent obetald tid och för män är det precis tvärtom, och därför ska vi i kommunen sänka deras arbetstid så att de ska kunna jobba längre hemma. Men tycker du verkligen att det är rätt väg för staden att gå, att subventionera mansgrisar i stället för att ändra på maktförhållandena i hemmet?

Anförande nr 291

Borgarrådet Rönngren (s): Herr ordförande! Det är så att det finns en ordning för hur man söker pengar ur Kompetensfonden, som fullmäktige har fastställt, och det är inom de ramarna som verksamheterna där ute har möjlighet att göra ansökningar, som behandlas av det kansli som finns, för att sedan underställas personalutskottet för beslut. Det är helt riktigt. Vi står för den satsningen.

Folkpartiet däremot tar inte ställning i sak. Man tar inte ställning till om det finns något behov. Man tar inte ställning till om det är en riktig eller viktig satsning. Man passar helt.

Då frågar jag mig: Varför är man politiker, om man inte över huvud taget vill gå in i debatten och ta ställning? Det här är en mycket avgörande satsning inför framtiden,

för omställningen, för att växla ut mer av personalen och få effekt på lång sikt när dessa projekt implementeras. Det är utgångspunkten i vart och ett av projekten.

Ni passar, ni är emot, ni vill avskaffa. Ändå säger ni att ni vill göra allt det vi gör. Hur ska ni finansiera det?

Anförande nr 292

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du talar som om hela fonden handlade om kompetensutveckling. Så är det inte alls. Det handlar faktiskt om massvis med andra saker.

Att vi inte tar ställning är för att de viktiga frågor som vi kanske skulle kunna tänka oss att stödja hör till verksamheten. Kompetensutveckling är väl ingen tillfällig åtgärd, utan den ska väl pågå ständigt, och då kan man väl inte slita loss 2 miljarder som ska räcka i två år? Eller ska ni ta 2 miljarder till av investeringspengar när de tar slut?

Och så undrar jag: Vilka stora framtidsproblem är det som Lego ska lösa?

Anförande nr 293

K a r i n R å g s j ö (v): Ja, Ann-Katrin Åslund, vad kan Kompetensfonden betyda? Jag kan berätta vad den kan betyda exempelvis för utsatta barn i Stockholm.

Det är så att vi kommer att dra i gång en stor utbildningsinsats, som kommer att nå in i förskolan, skolan och socialtjänsten, för att lyfta de grupperna och lära dem att se just utsatta barn – barn till missbrukare, barn till psykiskt sjuka, barn till människor som sitter i fängelse, etcetera.

Det här gör vi tillsammans med frivilligorganisationerna, med Ersta Vändpunkten, med Bryggan och med andra organisationer. Det är en gigantisk, fantastisk möjlighet för att vi i den här staden ska kunna se utsatta barn och göra någonting för dem.

De här pengarna kommer verkligen att arbeta för stadens invånare!

Anförande nr 294

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag har inte på något sätt ifrågasatt att det är oerhört viktigt för människor som jobbar med utsatta barn. Det jag ifrågasätter är om du tycker att det ska vara en engångsföreteelse, som ska ta slut om två år.

Jag noterar att jag inte har fått något svar på om det nu är så att ni ska subventionera mansgrisar i stället för att ändra på de verkliga maktförhållandena.

Anförande nr 295

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Vi tycker att det är resursslöseri att så många människor står utanför arbete. Vi tycker att det är en förlust för staden att människor inte orkar arbeta mer än till 58 års ålder. Vi vill minska sjukskrivningarna.

Det är därför som vi vill införa arbetstidsförkortning, för vi vet att det är en viktig framtidsinvestering.

Anförande nr 296

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om du tycker att du har så himla mycket extra pengar att du vill att människor ska jobba kortare tid, kan jag tala om för dig att min dotter har jobbat ganska mycket extra inom äldreomsorgen, och hon säger att hon hellre skulle vilja att det var fler som jobbade, att det fanns fler händer, än att alla jobbar kortare tid. Det handlar om antalet personer som jobbar, och har du de pengarna så tycker jag att det är bättre att anställa en person till samtidigt. Inte löser man väl några problem genom att det är fler som jobbar kortare tid?

Anförande nr 297

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Det var ju en ganska animerad diskussion här. Jag hade tänkt att prata med personalborgarrådet om hans syn på regeringens senaste pålaga, att 15 procent av sjukskrivningskostnaderna för staden ska belasta oss, det vill säga den extra utgiften om 50 miljoner. Nu gör jag inte det.

Jag hade också tänkt att tala om Kompetensfonden. Automatisering av in- och utlåning på bibliotek: 25 miljoner kronor. Tillfälligt anställningsstöd: 12,5 miljoner kronor. Utveckling av delar av paraplysystemet: 9 miljoner kronor. Inriktningsärendet med automatik: 25 plus 5 miljoner kronor. Barn med behov av särskilt stöd: 35 miljoner kronor. Det handlar faktiskt väldigt mycket om driftsverksamhet, inte om kompetensutveckling.

Men sedan började Vänsterpartiet diskutera om America Vera-Zavala, och då måste jag ju komma tillbaka till detta, för det känns inte avslutat.

Borgarrådet, man kan i och för sig diskutera vem som står för citatet: ”Jag hatar dig för dina åsikter, men jag är beredd att gå i döden för din rätt att ha dem.” Några säger att det var Voltaire, vissa tror att det var Churchill. Det återfinns hos Voltaire, men vi tror inte riktigt att det var Voltaire som kom fram med det.

Jag är villig att gå i döden för America Vera-Zavalas rätt att uttrycka sina åsikter och att publicera sin bok. Jag är – även om det känns svårt – villig att gå i döden för att ge Sverigedemokraterna rätten att agera som ett politiskt parti. Men jag accepterar inte deras åsikter. Det är därför som alla i den gamla majoriteten stod bakom Alf T Samuelssons vägran att hyra ut kommunala lokaler till Sverigedemokraterna. Det handlade inte om att vi inte respekterar de människorna trots att vi tycker att de har en felaktig uppfattning.

Vi accepterar America Vera-Zavalas uppfattningar, även om vi inte delar dem; hon har rätt att ha dem, som en offentlig person. Däremot kommer vi så länge detta finns kvar på dagordningen att diskutera huruvida Skarpnäcks stadsdelsnämnd ska kasta ut 200 000 kronor på att låta henne uttala dessa åsikter för kommunala pengar. Det är det som skiljer oss åt, att använda de kommunala pengarna till att låta en odemokratisk åsiktsmaskin komma in i en studiecirkel är upprörande. Det må så vara

att vänsterpartisterna blir upprörda över detta, men vi kommer alltså icke att acceptera sådana odemokratiska svängningar.

Frågan till Leif Rönngren blir nu lätt, med det uttalande till stöd för America Vera-Zavala som du har gjort här: Om Sverigedemokraterna eller Nationaldemokraterna kommer och knackar på och vill låna Årsta Folkets hus, kommer du att stå upp för deras rätt att för våra kommunala skattepengar få den rätten, vilket de inte hade förra majoritetsperioden?

Anförande nr 298

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag noterar att ingen av er än så länge har svarat på frågan vad ni skulle ha gjort i detta läge, om ni skulle ha förbjudit boken, dragit in pengarna, åkt ut och konfiskerat, stängt lokalen eller vad ni skulle ha gjort.

Det handlar i detta fall inte om hennes åsikter, det handlar om en ordning som finns ute i ett projekt som vi bedriver.

Vi har olika uppfattningar om det, och man kan diskutera hur de kommunala medlen används – absolut! Det som hände under den förra mandatperioden var att man tänkte ägna sig åt brottslig verksamhet i kommunens lokaler. Självklart ska sådant stoppas, med kraft!

Jag vill ändå väldigt kort svara på frågorna om sjukkostnaderna. 29 miljoner i fördyring är inget bra, och vi agerar fortfarande kraftfullt. 8 december tas beslutet, och vi kommer att fortsätta uppvakta om effekterna av förslaget.

Jag återkommer i ett andra inlägg.

Anförande nr 299

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Låt mig vara väldigt tydlig. Nej, en borgerlig majoritet hade inte använt kommunala pengar för att subventionera hennes deltagande i en studiecirkel. Jag hoppas att jag var tillräckligt tydlig nu. Vi skulle inte ha använt kommunala skattemedel för att anlita henne som studiecirkelledare.

Här kommer vi lite grann in på den linje som ni har börjat på, om andra brottsliga organisationer som *Planka.nu* och andra, som ni faktiskt stödjer. Det är faktiskt lite allvarligt hur ni agerar i dessa demokratifrågor. Jag skulle faktiskt inte bli förvånad om Nationaldemokraterna eller Sverigedemokraterna fick hyra Årsta Folkets hus, för det är lite grann på den linjen som ni går i dag.

Anförande nr 300

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata om personalpolitik, men jag vill först bara kolla en sak. Menar Peter Lundén-Welden att America Vera-Zavala är brottslig? I så fall skulle jag vilja säga att det är en ganska olaglig sak att framföra i den här salen!

Med det, ordförande, övergår jag till att prata om personalfrågor.

Inom tio år måste staden rekrytera ungefär 20 000 nya medarbetare. Vi måste anställa många, många inom vården och omsorgen, i de tunga, kvinnodominerade och lågavlönade jobben. Jag sade tidigare att det här med Kommunals strejk var en viktig signal för oss, att kvinnorna har fått nog. Därför skulle jag vilja nämna någonting om majoritetens satsning på de lågavlönade kvinnorna.

Vi avsätter 20 miljoner i den centrala medelsreserven för att förbättra lönerna i de kvinnodominerade låglöneyrkena, och genom Kompetensfonden kommer drygt 17 000 medarbetare i staden att ha fått vidareutbildning eller kompetensutveckling när det här är slut. Av dessa 17 000 arbetar cirka 1 800 inom handikappomsorgen och drygt 5 300 inom äldreomsorgen. Huvuddelen av dessa är kvinnor. Genom att höja utbildningsnivån höjer vi också lönerna för de lågavlönade kvinnodominerade jobben. Och genom att vi höjer statusen på de här jobben genom att vi höjer lönerna, kommer vi också att bli mer attraktiva som arbetsgivare.

Anförande nr 301

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Jag tror det var Leif Rönngren som pratade om brottslig verksamhet. Om han gjorde det i samband med America Vera-Zavala vet jag inte, men jag tror inte att jag nämnde något sådant för jag vet inte om hon har ägnat sig åt någon brottslig verksamhet.

Däremot är en del av hennes uttalanden om Avenyn och sådant kanske lite konstiga.

Vi moderater hade lagt de kanske 200 000 kronorna på de hemlösa som precis kastades ut från Flaten i stället för att ge dem i arvode till America Vera-Zavala för att leda en studiecirkel.

Anförande nr 302

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag blir väldigt upprörd över att man fortfarande, trots den diskussion vi har haft, kan stå här och fälla antydningar om America Vera-Zavala ”och andra brottsliga organisationer”. Det var faktiskt vad du sade – absolut!

Vilka ”andra brottsliga organisationer” du syftar på är lite oklart, men jag kan tänka vilka du menar.

Vi ser väldigt allvarligt på det här, herr ordförande!

Anförande nr 303

K a r i n G u s t a v s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det har gått åt väldigt mycket tid till att diskutera en person som över huvud taget inte är här.

Däremot är jag övertygad om att vi alla här i fullmäktigesalen är överens om en sak – kanske fler – nämligen att vi vill erbjuda en kvalitativ verksamhet till Stockholms invånare. Jag är övertygad om att vi förtroendevalda här är rörande överens om att vi vill erbjuda Stockholms barn och ungdomar en god skola, förskola och gymnasie-

skola och att vi vill ge stadens äldre en kvalitativ äldreomsorg då tiden är inne för det.

Förundrad blir jag ändå, när jag läser borgerlighetens texter och budgetförslag. Alla tre partierna talar sig varma för att göra staden till en attraktiv arbetsgivare. Folkpartiet skriver till och med att de vill att personalen ska ges ökat inflytande.

Det man frågar sig är: Var fanns initiativen under förra mandatperioden? Vilka satsningar gjordes på personalen under den borgerliga regimen?

I majoriteten delar vi Kristdemokraternas analys om att vi behöver göra rejäla satsningar för att kunna rekrytera personal till äldreomsorg och skola. Alla prognoser visar att stora delar av stadens medarbetare kommer att gå i pension, vilket ställer krav på att vi lyckas med en offensiv rekrytering av personal.

Som sagt, i många delar är vi överens. I mångt och mycket har vi samma problemanalys, och det tycker jag är positivt. Men där slutar faktiskt likheterna.

Inom majoriteten gör vi under den här mandatperioden stora satsningar på personalen. Kompetensfonden är kanske den allra största: 2 miljarder satsas på vår personal, på kompetensutveckling som ger vår personal redskap för ett allt mer komplext arbetsliv. Särskilt positivt ser jag på den satsning som vi gör på vård- och omsorgspersonal, vårdbiträden och personliga assistenter – en arbetsgrupp som faktiskt är oundgänglig för den välfärd som vi vill leverera.

Vad säger borgerligheten, kan man fråga sig. Föga förvånande kan vi konstatera att man vill skrota hela Kompetensfondsprojektet. Arbetstidsförkortning och flexibla arbetslösningar är ytterligare exempel på åtgärder som majoriteten vill göra – och vad säger borgerligheten? Föga förvånande är man negativ, om det över huvud taget nämns i budgettexterna från borgerligheten.

Med tanke på den problemanalys som görs i oppositionens text och med tanke på att även borgerligheten oroar sig för framtiden, lyser initiativen och de trovärdiga lösningarna med sin frånvaro – föga förvånande, får jag konstatera, herr ordförande.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 304

L o t t a E d h o l m (fp): Karin Gustavsson borde väl veta vid det här laget att en del av de projekt som i dag är överlyfta till Kompetensfonden redan pågick under den borgerliga mandatperioden. Det är till och med så att det finns projekt i Kompetensfonden som startades under den period när ni förra gången var ansvariga för makten och sedan fortsatte under den borgerliga mandatperioden för att nu ha lyfts in i Kompetensfonden. De projekten fanns redan.

Men en stor, viktig och principiell skillnad i detta är att ni gör engångssatsningar. När de här 2 miljarder kronorna är slut så är de slut, och då har ni lyckats åstadkomma att göra korta insatser och dessutom lyfta av i stort sett all kompetensutveckling från de ansvariga nämnderna. Kompetensutvecklingen i

Stockholm har nämligen avstannat ute i nämnder och styrelser, den pågår inte. Det är en liten central nämnd, personalutskottet, som bestämmer allt i den här staden när det gäller detta.

Anförande nr 305

K a r i n G u s t a v s s o n (s): Vad det handlar om, Lotta, är komplement till ordinarie satsningar. Vi har ju ett regelverk som vi i staden ska leva efter.

Jag håller inte riktigt med dig när du säger att det är tillfälliga insatser som sedan kommer att försvinna när pengarna tar slut. De 1 600 vårdbiträden och personliga assistenter som kommer att få en grundutbildning då – kan inte vi utnyttja dem i stadens verksamhet? Kan inte de höja den välfärd och den kvalitet som vi vill erbjuda våra invånare? Jo. Därför är det en bra satsning.

Det är trist att ni inte vill göra den här satsningen på personalen, tycker jag. Jag undrar: Med den skattesänkning som ni föreslår, vad skulle bli över till personal-satsningar?

Vad jag efterlyser är de borgerliga initiativen. Var är era förslag? Ni säger att Kompetensfonden inte är någon bra satsning – men var finns lösningarna då?

Anförande nr 306

E w a S a m u e l s s o n (kd): Man brukar säga att närminnet försvinner när man blir äldre, men jag tycker det verkar som om du inte ens kommer ihåg vad som hände under förra mandatperioden. Det är precis som Lotta säger, mycket av de satsningar som dels hade börjat under er förra mandatperiod, dels under vår, har rullat på: vårdbiträdesutbildning, barnskötare till förskollärare, förskollärare till lärare, karriärutveckling för socialsekreterare och ett stort projekt för handikappomsorgen, som tidigare låg inom socialtjänstnämnden men nu är överflyttat till Kompetensfonden.

Poängen är just att ni plockar in det vid sidan om. Jag var tjänsteman under den första delen av stadsdelsnämndsreformen, och då gjorde ni också en satsning fast inte lika stor. När verksamheterna då kom in och ansökte om mer pengar till något som de redan höll på med sade ni nej: ”Ni måste komma med *nya* förslag!” –”Jamen vi tycker det här är ett jättebra sätt som vi jobbar med, verksamheterna vill ha den här kompetensutvecklingen.” –”Nej, ni måste börja om igen om ni ska kunna få del av de pengar som vi nu har avsatt.”

Anförande nr 307

K a r i n G u s t a v s s o n (s): Det är inget fel på mitt närminne, Ewa. Däremot satt jag inte i den här salen under förra mandatperioden.

Det var bra om ni gjorde rejäla satsningar – men de lyser faktiskt med sin frånvaro i de här budgettexterna.

I Moderaternas text pratas det om avknoppning och om att låta personalen få ett större ansvar för verksamheten – jättepositivt! Men därutöver ger man bara en dänga

åt den socialdemokratiska regeringen, och så säger man att Kompetensfonden är ett dåligt projekt. Var är förslagen? Var finns initiativen? Det är ju dem jag efterlyser!

Jag tycker att den satsning som vi i majoriteten nu gör med 2 miljarder på den personal vi har kommer att vara oerhört positiv för att kunna rekrytera fler till Stockholms stad, för att faktiskt kunna behålla den personal vi behöver, men framför allt för att ge vår personal som inte har grundutbildning – personliga assistenter och vårdbiträden – den kompetens som krävs för att kunna erbjuda en god välfärd.

Anförande nr 308

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att – på förekommen anledning, får man väl säga – ge en upplysning om vad yttrandefrihet är och vad det inte är.

Yttrandefrihet är att få säga vad man vill utan att riskera att bli kastad i fängelse. Yttrandefrihet är *inte* en rätt till tillträde till kommunala lokaler eller en dragningsrätt på kommunens pengar.

Om Leif Rönngren inte förstår skillnaden mellan att förbjuda någon att uttrycka sin åsikt och att vägra använda skattemedel och kommunala lokaler till att bereda personen en arena för att uttrycka sin åsikt, då tycker jag att Leif Rönngren ska gå hem och läsa på.

Personalpolitik ter sig i det sammanhanget som en något mindre högljudd fråga, kan man väl säga. Men som det har sagts i debatten föranleder det också några frågor. En av dem skulle jag vilja rikta till Christopher Ödmann: Vad ska ni göra när Kompetensfonden är tom? Och när kommer den att vara tom – i augusti 2006? Vad gör ni då?

Om det nu är så att det här med arbetstidsförkortning innebär en så stor besparing, varför lägger ni då så mycket pengar i budgeten för att finansiera den?

Christopher Ödmann har faktiskt rätt när han säger att vi moderater inte vill ha arbetslöshet. Nej, det vill vi inte. Det inbillade jag mig i min enfald att ni inte heller ville – men det var möjligen en felaktig föreställning. Vad vi vill göra är att föra en politik som ger möjlighet för företagen att skapa nya jobb och anställa folk. Vi vill inte föra en sådan politik som ni för, som innebär att man flyttar över de arbetslösa från ett offentligt utgiftskonto till ett annat.

Anförande nr 309

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jo, Cecilia Brinck, jag förstår mycket väl skillnaden mellan de här två sakerna. Vad jag försöker påvisa är vad det leder till i förlängningen, om man inte vågar ta den här debatten och kanske inte ens vågar upplåta lokaler för att ha öppna samtal – lokaler som vi faktiskt gemensamt finansierar, samlingslokaler, träffpunkter och annat, där det pågår studieverksamhet. Om man begränsar det utrymmet så tar det vägen någonstans.

Jag måste säga att jag faktiskt är allvarligt oroad över de grupper som finns i samhället i dag som inte har några arenor att samtala med de demokratiska krafterna. Om de isoleras ytterligare, kommer vi att få se ännu mer motsättningar, kanske kravaller på gatorna, *Reclaim the City* eller vad det nu är för någonting. Det finns massor av autonoma grupper.

Jag tycker att vi har ett ansvar, vi som är demokrater i demokratiska partier, att se till att det finns en offentlig debatt där vi möter de här åsikterna. Om vi inte gör det, lämnar vi utrymmet fritt för fler att hänga på de antidemokratiska krafterna. Det är min poäng.

Därför undrar jag fortfarande: Vad tänkte ni göra, om ni hade varit i motsvarande situation?

Anförande nr 310

C e c i l i a B r i n c k (m): Den frågan har du väl fått svar på rätt många gånger i den här debatten: Vi hade *inte* gett dem 200 000 av skattebetalarnas pengar!

Det är en väsentlig skillnad mellan att tillhandahålla lokaler och pengar å ena sidan och att förbjuda någon att uttrycka sin åsikt å den andra sidan.

Självklart har i ett demokratiskt samhälle alla rätt att uttrycka sin åsikt, det är en grundlagsfäst rättighet. Men det innebär inte att de har någon som helst rätt att disponera lokaler som ägs av andra. Det innebär att de har rätt att säga vad de vill utan att riskera att kastas i fängelse.

Anförande nr 311

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Vad gör vi när Kompetensfonden är tom på de pengar som vi har till arbetstidsförkortning? löd frågan. Om vi minskar arbetstiden och anställer fler personer inom omsorgsverksamheterna, så minskar socialbidragen och skatteinkomsterna ökar. Då har vi en starkare ekonomi 2006, och då har vi möjlighet att fortsätta med arbetstidsförkortning här i Stockholms stad. Så kan man också skapa jobb.

Anförande nr 312

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag avundas Christopher Ödmann hans enastående förmåga att skåda in i framtiden. Om det är så som du säger, besitter du en kristallkulemagi som vi inte kan annat än buga och bocka oss inför!

Men detta vet du i själva verket ingenting om. Det enda du vet i dag är att det här experimentet med arbetstidsförkortning kommer att kosta skattebetalarna i Stockholm 200 miljoner kronor – punkt.

Anförande nr 313

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter! Införandet av stadsdelsnämnder var en av de största demokratireformer som har genomförts i

Stockholms kommun under 1900-talet. Därför finns det all anledning att behålla dem.

Vi är inte fullt nöjda utan måste gå vidare och utveckla reformen. Nu tar vi ytterligare steg i arbetet med att fördjupa demokratin, och många förslag finns att utveckla i stadens politiska organisation. De går ut på att vi måste öka medborgarnas möjligheter att påverka den lokala demokratin och få ökad delaktighet och ökat inflytande.

Våra förslag inom demokratiområdet bygger på en uppfattning om att demokrati inte bara handlar om vilka beslut som fattas utan lika mycket om vägen fram till beslut. Det handlar om tillgången till information och om olika mötesarenor där människor kan träffas och föra diskussioner. När vi pratar om mötesarenor ingår också tvättstugor och hyresgästernas föreningslokaler.

En medborgare eller en medarbetare ska kunna påverka kommunens eller stadsdelens verksamhet genom att påverka utformningen av den verksamhet man nyttjar. Det kan vara inom skolan, äldreomsorgen eller fritidsgården.

I Rinkeby, där jag bor och verkar, finns diskussioner mellan vårdpersonal, skolpersonal, föräldrar, rektorer och förtroendevalda innan stadsdelsnämnden kommer med sitt budgetförslag.

Det är synd att Folkpartiet, som har varit med om att införa stadsdelsnämndsreformen, hoppar av reformtåget. Reformen är fortfarande ung, den är inte felfri. Reformtåget går fortfarande på halvfart. Det finns fortfarande chans för Folkpartiet att medverka.

Vi i majoriteten föreslår i budgeten för 2005 att stadsdelsnämnderna får ett demokratiansvar och utvecklingsansvar. På detta sätt säkras grandidén med stadsdelsnämndsreformen och vi skapar goda förutsättningar för utveckling av den lokala demokratin.

Ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2005.

Anförande nr 314

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag ska villigt erkänna att folkpartiet verkligen trodde på stadsdelsnämndsreformen, men vi är djupt besvikna. Vi tycker inte att den skapade den demokrati som vi trodde att den skulle åstadkomma. Det visar också den forskning som har skett efter stadsdelsnämndsreformen, att den inte har gett några nämnvärda demokratiska effekter.

I stället är det ju så att stadsdelsnämnderna i dag fungerar som en våt filt mellan det som fullmäktige fattar beslut om och det som sedan sker ute i verksamheterna. Pengar som ska gå till skola, förskola eller äldreomsorg försvinner i svarta hål och i mystiska demokratiprojekt, som vi har hört om så mycket här i kväll.

Stadsdelsnämndsreformen är i huvudsak misslyckad, och det finns ytterst få medborgare, skulle jag vilja säga, som efterfrågar mer av den varan i den här staden.

Anförande nr 315

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Jag håller med dig, Lotta Edholm, om du skulle granska och kritisera reformen. Men den är fortfarande ung, och två mandatperioder räcker inte för en så gigantisk reform. Man behöver minst tre fyra mandatperioder, om inte mer. Ni har för bråttom i Folkpartiet, tycker jag.

Jag undrar om det är en ideologisk omsvängning eller om det är individen som styr.

Anförande nr 316

D a n i e l S u h o n e n (s): Herr ordförande, fullmäktige! Jag tar till orda därför att jag i denna talarstol har blivit angripen för min Kubasyn. Dock vill jag inte göra detta till en Kubadebatt, som inte hör hemma i denna sal, utan till ett samtal om demokratisyn.

Angreppet på mig grundade sig i en reseberättelse utifrån en resa jag gjorde för fem år sedan. Det jag vill förtydliga är att jag alltid har sett Kuba som en diktatur, en kommunistisk enpartistat som förtrycker sina medborgare och framför allt de oppositionella. Det beskrev jag också ingående i min artikel. Innan, under och efter min resa har jag också klargjort min ställning och kritiserat diktaturen, framför allt för de politiska fångarna, de så kallade fria valen och den tillåtna prostitutionen, som inte jag tycker ryms i ett värdigt samhälle.

Att man klipper loss lösryckta delar av en reseskildring och frammanar en bild som är falsk tycker jag är ohederligt.

Samtidigt reser angreppen mot mig ett antal frågor av demokratisk karaktär. Vi socialdemokrater har sedan vår framväxt slagits för demokratin och dess genomförande. I detta arbete har vi ständigt varit bekämpade från högern, eller Moderaterna som ni nu kallar er. Ni motsatte er rösträtten för låginkomsttagare och kvinnor, ni invände mot sociala skyddsnät och mot en demokratisering av arbetslivet. På något sätt märks detta också i debatten om stadsdelsnämnderna och den lokala demokratin. Vid varje givet tillfälle väljer ni marknadslösningar framför en utvidgning av folkstyret.

Tittar man i pressläggen, visar sig också hur moderater ständigt och med frenesi angripit vänsterns diktaturer. Det har ni all ära av, det har ni gjort bra. Men mot de högerregimer som med USA:s stöd verkat och mördat i kapitalismens namn – var fanns då Moderaternas kritik? Var var ni då?

Eller är det så att diktaturer kan fördras om de stöds av USA och bygger på marknadsekonomi? Som socialdemokrat tar jag avstånd från alla typer av diktaturer, som förtrycker sina medborgare och förvägrar dem mänskliga rättigheter. Det står jag för. Men var står ni?

Anförande nr 317

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är nästan för bra för att vara sant – en offentlig person som är närvarande i salen, som man kan debattera med!

Jo, vi står där vi alltid har stått, på demokratins sida.

Men när jag nu får träffa en offentlig person här i lokalen som man får debattera med – och du är ändå ledamot i kommunstyrelsen och blivande ordförande i kulturnämnden – kan jag inte låta bli att fråga: Hur ser du på *planka.nu*? Hur ser du på legala klotterväggar? Jag vill bryta ned frågan i två delar, dels utifrån ett allmänt yttrandefrihets- och konstnärsfrihetsperspektiv, dels som nyttjare av kommunala lokaler och potentiella bidragstagare. Hur ser du på de här företeelserna?

Anförande nr 318

D a n i e l S u h o n e n (s): Jag tycker det är oförskämt att blanda in organisationer som utnyttjar de offentliga färdmedlen på ett otillbörligt sätt och förstör den kollektiva trafik som jag tror på och vill bygga ut och på sikt göra gratis för alla. Den kampen för vi parlamentariskt. Vi kämpar för detta, och det ska vi genomföra på sikt.

Vad gäller möteslokaler tycker jag att man ska ha väldigt klara indikationer på att kriminell verksamhet är planerad eller att verkliga hot mot demokratin är på väg att genomföras i dessa lokaler innan man förbjuder en organisation att använda en lokal – även en kommunal lokal. Där finns tydliga exempel bland rasistiska organisationer, men det finns även andra exempel.

Den rågången är svår att dra, men utgångspunkten måste vara mötesfrihet, och när vi slår till ska det vara mot organisationer som faktiskt hotar det demokratiska systemet.

Anförande nr 319

H e n r i k G e h r e n b e r g (kd): Ordförande! Jag tycker att det är välkommet att vi nu klart och tydligt får veta vilken din bild av Kuba och den kubanska diktaturen är. Vi kan ju fortfarande oroa oss för att det faktiskt går att klippa ut bitar av din reserapport så att det låter som någonting helt annat, men jag är nöjd med det svar du har gett.

Däremot det där både–och-resonemanget, att angripa Moderaterna för att inte ha varit tillräckligt tydliga mot Pinochet, gör inte den rågång som du själv efterlyser särskilt tydlig. Jag tycker att den har varit ganska flytande i dagens debatt; som du i och för sig inte har deltagit i.

Anförande nr 320

D a n i e l S u h o n e n (s): En demokrati är ett samhällssystem som medger sina medborgare inflytande och bestämmanderätt över de processer och de beslut som ligger i deras intresse. Det handlar om fria val, det handlar om organisations- och mötesfrihet, det handlar om rätt att bilda fackföreningar, partier och andra föreningar man vill bilda lika väl som att gå ur föreningar om man vill. Där brister Kuba på väldigt många punkter.

Det jag tycker man också måste se är rågången mot de främlingsfientliga partierna. Där måste vi ta ett stort ansvar. Vi måste förbjuda icke-demokratiska organisationer att ha möten – men då måste man också vara väldigt tydlig och inte stämpla personer

som på alla sätt delar det demokratiska samhällets värderingar men har för Moderata samlingspartiet icke acceptabla åsikter i ekonomiska frågor. Där måste man dra en rågång. Där har vi socialdemokrater alltid fört det dubbla kriget, mot höger och vänster, och det är jag stolt över.

Anförande nr 321

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Först till Henrik Ehrenberg: Vi moderater förvånas inte över de där både-och-angreppen – det är den socialistiska kålsuparteorin som har odlats från 50-talet och framåt, och den odlas fortfarande.

Själv skulle jag vilja gå igenom majoritetens budgetförslag på demokratiområdet. Det behövs mer än någonsin. Den finns på sidorna 56–59. Min vana trogen tänkte jag börja med det som är bra.

Förslagen om bolagssektorn är bra. De innebär i praktiken ett förtida bifall till vår motion för ett år sedan om ökad öppenhet i bolagssektorn.

Det är också bra att Socialdemokraterna nu uppenbarligen har utbildat sig själva i vallagen och valdemokrati, eftersom man bockade av det vallöftet i sin egen 99-punktsgenomgång tidigare i höstas. Skulle man vara grinig och gnällig, kunde man förstås fråga om den här utbildningen kommer att vända sig till andra partier också. Men om vi ska undvika att vara griniga och gnälliga så bör vi inse att det är behoven som måste styra, och då blir det självklart att just den utbildningen skulle rikta sig just till Socialdemokraterna, eftersom det var deras valarbetare som inte kunde – eller ville kunna – vallagen i valet 2002. Jag tycker rent av det är skönt att tidigare försök till utsmetning av skuldbördan har upphört – för det har de väl, Leif Rönngren?

Grundproblemet med varje demokratidebatt är att ni hela tiden vill förvägra stockholmarna att få bestämma själva. Graden av demokrati kan enligt er rakt av mätas i antalet politiker, antalet tjänstemän på SLK och hur mycket skatten har höjts. Ni förvägrar den enskilde rätten att göra sina egna satsningar, därför att ni vill kunna göra era skattefinansierade satsningar.

Som Fredrik Malm sade tidigare, finns i dag de absolut allra svartaste hålen i stockholmarnas egna plånböcker. Över tusen kronor i månaden för en vanlig Stockholmsfamilj har ryckts undan i skattehöjningar sedan valet, och det är många människors egna satsningar som därför inte blivit av, Leif Rönngren.

Det bästa demokratiarbetet är det som ökar stockholmarnas självbestämmande och valfrihet och som låter dem göra fler egna satsningar och oss politiker färre.

Jag yrkar bifall till det moderata förslaget.

Anförande nr 322

D a n i e l S u h o n e n (s): Läser man det moderata budgetförslaget så inser alla att demokrati stavas ”sänkt skatt”.

Jag tycker att man ska ha en väldig respekt för de val som medborgare har gjort. Under vissa perioder har den här staden styrts av en borgerlig majoritet. Nu styrs den av en rödgrön. Det innebär att medborgarna faktiskt aktivt har valt en politik för jämlikhet och sysselsättning, före privatiseringar, utförsäljningar och konkurrensutsättning. Det kanske till och med är så att vårdbiträderna föredrar fast anställning framför möjligheten att avknoppa.

När man diskuterar vart pengarna går tycker jag ändå det är intressant att 90 procent, kanske 95 procent, av vår budget går till absolut nödvändiga saker: äldreomsorg, skola och barnomsorg. Det är ju de viktiga kostnaderna, och där är vi överens. Ändå låter det på Moderaterna som om vi socialiserar allting. Vi håller uppe välfärden, och det är vi stolta över!

Anförande nr 323

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Det där lät inte som en replik till någonting jag sade, i alla fall inte i mitt senaste inlägg.

Vi har respekt för valresultatet, räknat i mandat, även om vi noterar att det var borgerlig majoritet i valmanskåren.

Det jag tycker vore spännande, om du får fler inlägg framöver, är om du berättar om de 5–10 procenten ”onödig” verksamhet. Du säger att kommunen gör nödvändiga saker till 90–95 procent – kan du inte berätta mer om de där sista procenten?

Anförande nr 324

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Rolf tog upp ett antal frågeställningar som finns i budgetförslaget från Moderaterna. Jag vill bara göra er uppmärksamma, om ni inte redan har sett det, att det är ett hopklipp av samtliga motioner och förslag som Moderaterna har lagt tidigare i fullmäktige. Man har inte ens bekymrat sig om att ändra årtal och hänvisningar till när saker och ting har skett. Nå, det kanske är så enkelt som att man har mindre resurser i opposition, och då är det svårare att göra en budget.

Vi är ganska överens om vad vi behöver göra och vad vi ska göra. Det tycker jag bådar gott! Trots denna debatt vill jag ändå säga att demokratiarbetet kommer att fortsätta framöver. Vi har till och med diskuterat det i beredningen, där vi har konsensus. Vi har faktiskt, med två undantag, haft konsensus under hela perioden. Det bådar gott, för vi behöver hitta former för att diskutera demokrati där vi inte alltid skiljer oss utan där vi pratar om vad som enar oss, för att skapa bättre förutsättningar för medborgarnas engagemang vilket vi allihopa vill. Sedan har vi olika utgångspunkter i vissa delar, men det finns saker som enar oss. Det hoppas jag att vi kan ta tillsammans, som vi har sagt.

Anförande nr 325

R o l f K ö n b e r g (m): Nu tror jag minsann att det är något annat borgarråds ät- och-sov-klocka som har gått i gång för tidigt! Jag refererade inte på något sätt till vår text. Det kan finnas redaktionella fel, som jag ändå tror att en person av Leif

Rönngrens resning och höga moral skulle ha kunnat sätta sig över. Men vad jag relaterade till var faktiskt *majoritetens* förslag, som du nogsamt undvek att besvara mina frågor kring.

När det gäller konsensus i demokratiberedningen är det ganska enkelt: vi har haft så otroligt få ärenden. De fem skrivelser vi har lagt, och vi har två till beredda, har fortfarande över huvud taget inte kommit upp. Man kan undra var de ska behandlas, när beredningen nu läggs ned!

Anförande nr 326

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare och press! Har ni alla sett den här lilla saken, som ligger på bordet där borta? Om ni inte har gjort det tycker jag att ni ska hämta en och vika ihop till en liten fin krona.

Det är tydligen det här som vi i Stockholms stad lägger våra skattepengar på. Så här står det: ”Tryck ut S:t Erikskronan längs perforeringen och fäst ett gummiband mellan de två hålen i nedre kanten. Sätt kronan på huvudet och känn dig som en kung!” Det tycker jag är fint ur jämlikhetssynpunkt! Jag vill inte vara kung, jag vill vara drottning!

Men det var ju inte det jag skulle säga, jag tycker bara att det är lite kul att se att Stockholms stad ändå tycker att vi ska vara kungar.

Jag hade några frågor i spridda skurar, som kanske inte känns riktigt relevanta efter den senaste debatten, om ungdomsparlamentet.

Jag hade förmånen att få vara med integrationsnämnden i England i början av året. Där hade man ett ungdomsparlament. Det var unga människor som satt och tryckte på knappar och rösta om många olika viktiga frågor som kom till dem. En av frågorna gällde vilken mat man skulle servera i skolan. Så fick man svara på frågor om övervikt, om man åt McDonald's-mat. Från vår delegation fick borgarrådet Teres Lindberg ställa en fråga, och hon frågade om eleverna tyckte det var bra eller inte att bära skoluniform.

Det skulle vara spännande att höra om demokratiborgarrådet har tänkt sig att ungdomsparlament ska användas till sådana frågor med skattepengar.

Sedan har jag några frågor om valfusket. Hur har man tänkt sig där? Vem ska få vara valobservatör?

I början av den här debatten, innan vi började prata om andra saker, kom det en fråga från majoriteten om välfärd och sex timmars arbetsdag. Man jobbade 40 procent och hade betalt och 60 procent obetalt – det var vi kvinnor, vi som inte fick bli kungar. Då började jag fundera. Var och en måste väl få bestämma över sitt liv? Det kan väl inte vara så att vi politiker ska bestämma vem i min familj som ska städa eller så? Det kan inte vara anledningen till att ha sex timmars arbetsdag, för att orka. Ska man älska varandra i nöd och lust ska man väl kunna ställa upp på varandra?

Ja, det är klart att det går att förkorta arbetstiden. Frågan är bara vad det kostar för Stockholms skattebetalare. Jag som ser hur hemtjänsten jobbar och sliter och springer som skållade troll, som jag berättade om i förmiddags, undrar, med tanke på att nu alla människor över 80 år ska få hemtjänst även om man är frisk, hur det då ska gå för dem som inte är friska och krya.

Det var några spridda frågor som jag skulle vilja ha svar på, med min kungakrona.

Anförande nr 327

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! För fullmäktiges kännedom ska jag säga att jag bara tar en minuts replik. Jag avstod medvetet från att utnyttja min företrädesrätt, annars hade det blivit ett antal socialdemokrater tidigare och då hade ni inte fått möjlighet att yttra er innan vi avbryter för middagspaus.

Jag vill svara på frågan om ungdomsparlament. Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi diskuterar formerna för ungdomsråd och ungdomsparlament, för att inte hamna i fällan att vi har en låtsas- och skendemokrati där ungdomarna inte verkligen kan påverka. Den diskussionen har vi delvis haft i demokratiberedningen, och det har varit spännande. Vi har varit ute och tittat en del och hört oss för, och i någon del ska vi återföra detta i särskild ärenden. Det är självklart viktigt att vi gemensamt får diskutera formerna för ungdomsparlament och ungdomsråd.

Men det är viktigt att se att vi behöver hitta nya former för att fördjupa demokratin och öppna upp för delaktighet och inflytande.

Även om det är hög retorik i den här salen – det har det alltid varit – så är jag trygg i att vi ändå kommer att hitta lösningar som vi är överens om. Inte minst IT kan bli ett verktyg för att fördjupa demokratin framöver.

När det gäller valobservatörerna kommer det självklart ett särskilt ärende i den delen också.

Anförande nr 328

B i r g i t t a H o l m (m): Jag är medveten om att det var många frågor som jag ställde till dig och att du inte här och nu kan svara på dem, men vi får väl återkomma.

Om ungdomar ska ha en rejäl chans att påverka sin situation, tolkar jag ditt svar som att du menar att det bästa är att ha ett ungdomsparlament, inte att ge ungdomarna förutsättningar att välja skola eller andra saker.

Anförande nr 329

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): När det gäller ungdomsrådet tycker jag att vi ska ha en öppen diskussion om hur vi ska få det att fungera på bästa sätt. Jag hoppas att alla partier kan ta sig en funderare på vilket sätt vi kan öka inflytandet för ungdomar och se till att det inte bara blir en skendemokrati eller ett misslyckande. Det är bara bra om människor tänker efter vad vi kan göra för att det ska bli på bästa sätt.

Med många av de farhågor som du lyfter upp när det gäller arbetstidsförkortning, till exempel om att hinna med på olika sätt, är det ändå så att en tanke är att skapa ett lägre tempo totalt sett i sitt liv så att man just har möjlighet att planera på ett bättre sätt vad man ska göra av sin dag. Det finns många positiva sidor med arbetstidsförkortningen. Många av de saker som du lyfter är just sådant som den är tänkt att råda bot på.

Anförande nr 330

B i r g i t t a H o l m (m): Men är det inte så att tiden snart är ute för er? Ni har ju suttit vid makten ett tag nu, och det börjar bli dags att leverera och inte bara sitta på kammaren och fundera. Om ni nu anser att man ska ha ungdomsråd eller ungdomsparlament så borde ni redan ha gjort någonting, men ni sitter bara där och funderar och funderar. Det blir väl ingenting!

Anförande nr 331

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Snälla Birgitta, jag tror vi har sagt det tio gånger under debatten i dag, att det är just de kvinnor du talar om som vi satsar på när det gäller både arbetstidsförkortning och låglönesatsning. Jag tycker du skulle vara glad över det!

Anförande nr 332

B i r g i t t a H o l m (m): Ann-Margarethe, jag vore glad om de här personerna – som är fria individer – slapp er skattechock, så att man kunde klara sig på sin lön utan att vara beroende av någonting annat, av politikens välvilliga eller ovilliga inställning så att förutsättningarna förändras. Det kommer de naturligtvis att göra med arbetstidsförkortningen och Kompetensfonden.

Det blir som grisen Särimner till slut!

R IV SKOL- OCH KULTURROTELN

Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn och ungdom, Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet, Pedagogisk verksamhet: Skolbarnsomsorg, Pedagogisk verksamhet: Skola, Utbildningsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stadsdelsnämnderna: Kultur- och föreningsverksamhet, Kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsarkivet, Stadsmuseinämnden, Stockholms Stadsteater AB, Förslag till nya nämnder: Idrotts- och kultur-nämnden, Kultur- och stadsmuseinämnden
Punkt 9, 22, 27, 14, 20, 36, 38-39)

Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn och ungdom, Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet, Pedagogisk verksamhet: Skolbarnsomsorg, Pedagogisk verksamhet: Skola

Anförande nr 333

Borgarrådet **N i l s s o n (s)**: Ordförande, fullmäktige! Jag ser tre stora utmaningar för förskolan och grundskolan under den här mandatperioden, som är vägledande för mitt arbete som borgarråd.

Den första utmaningen är att möta de jättestora skillnader i kulturellt kapital och i förutsättningar som finns mellan barn och ungdomar i vår stad. Fortfarande är den viktigaste förutsättningen för barnen i vilket hem, i vilken stadsdel och med vilka föräldrar man föds. Det viktigaste valet i livet tycks fortfarande vara valet av föräldrar.

Jag är en stark anhängare av valfrihet. Jag vill att människor ska kunna göra sina egna val. Jag vill att det ska vara de egna förmågorna och kvaliteterna som ska vara avgörande, inte om man är född i ett hem med mycket pengar, i ett hem med hög utbildningsnivå, i ett hem där föräldrarna är födda i Sverige.

Det är inte så konstigt att vi har så stora skillnader. En rektor som jag mötte under året hade räknat ut att den tid som vi möter barnen i skolan är två timmar per dag, om man slår ut det över hela kalenderåret. Det är klart att vad barnet får de andra 14 vakna timmarna per dag, i form av samtal med sina föräldrar, språk, tillgång till tidningar, litteratur, pengar så att man kan åka på semesterresor, gå på teater och så vidare, i oerhört hög utsträckning styr förutsättningarna för barnen.

Det innebär att de två timmar per dag då vi i skolans värld möter eleverna oerhört hårt måste fokusera på att ge mest stöd, uppmuntran och utmaningar till de barn som har minst från hemmet.

Vi har åtminstone tre viktiga strategier för att möta detta och utjämna skillnaderna i kulturellt kapital.

Den första är resursfördelningen. Pengar måste fördelas efter behov över staden. Olika resurser krävs för att eleverna ska ha lika chans när de lämnar skolan, när de gör sina val senare i livet.

Den andra är metoderna i skolans värld. Vi måste arbeta med till exempel modersmålet på ett helt annat sätt än i dag. Tusentals elever misslyckas i våra skolor därför att deras svenska ännu inte har hunnit bli tillräckligt stark för att de ska kunna följa med i undervisningen i till exempel matematik. Vi vet att modellerna fungerar, men vi tillämpar dem inte i tillräckligt hög utsträckning.

Matematiken är ett område som vi särskilt lyfter upp. Våldigt många elever misslyckas i skolan därför att de inte lyckas med matematiken. Vi vet också där vad man kan göra. Skolorna i Kista stadsdelsnämnd är ett bra exempel på hur man med en mer konkret matematikundervisning kan få elever som hittills inte har ”knäckt koden” att göra det.

Den andra utmaningen som vi står inför är att genomföra de nationella styrdokumenten för skolan, att genomföra den målstyrda skolan där det är elevernas förmågor som står i fokus, inte en detaljerad reglering av vilket stoff som ska gås igenom eller vilka metoder som ska användas. Lärarna måste, gemensamt och tillsammans med eleverna, verkligen förstå vilka förmågor som krävs och vad det är för mål som finns för skolan.

Genom ett bättre ledarskap i våra skolor ska vi genomföra den moderna, målstyrda skolan. Vi ska absolut inte gå tillbaka till en gammal skola, en skola som inte mötte kraven ens för 30 år sedan och som definitivt inte möter kraven på framtidens skola.

Då krävs det en utveckling av ledarskapet, det krävs en utveckling av målstyrningen, av bedömaröverensstämmelse, och det krävs en utveckling av elevinflytandet, därför att eleverna är centrum i lärandet och eleverna måste själva förstå och vara delaktiga i genomförandet av undervisningen. Man måste förstå målen, och man måste vara med och utforma undervisningen.

Vi ska genomföra en modern skola i enlighet med den nationella läroplan som finns. Den skolplan vi har antagit i Stockholm är ägnad att stödja det genomförandet, inte att försöka föra någon annan skolpolitik i Stockholm än den vi har i riket.

Den tredje stora utmaningen som jag ser är att genomföra en kraftfull satsning på förskolan, både att öka personaltätheten och minska barngruppernas storlek, alltså den kvantitativa satsningen.

Vi har hittills under våra tre första budgetar tillfört 950 miljoner kronor till förskolan, varav 300 miljoner hänger ihop med att vi har fått fler barn men 650 miljoner är kvalitetsförstärkningar. Det är 18 procent som vi har lagt på förskolan under tre år.

Vi byggde under föregående år 100 nya förskoleavdelningar. Innevarande år har vi hittills fått fram 83 nya förskoleavdelningar. Barngruppsstorlekarna har också börjat

minska. I en mätning som gjordes vid årsskiftet 2003-2004 i jämförelse med 2002-2003. I jämförelse mellan tertialrapporterna är grupperna nu 0,7 barn mindre.

Men vi gör inte detta för statistikens skull, det är inte därför vi minskar barngruppernas storlek, utan därför att vi vet att förskolan intar en central plats i lärandet och att det därför är så oerhört viktigt med en högre kvalitet och mindre barngrupper i förskolan.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 334

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande, fullmäktige! I en tid när skoldebatten präglas av slagord som hälsostrategier, gruppsamverkan och resultatutjämning, är det viktigt att slå fast skolans syfte, mål och mening.

Skolan är den kanske enda sant fungerande välfärdspolitik. Kunskaper och färdigheter är avgörande verktyg för att ge individen möjligheter att förverkliga sitt livsprojekt.

Men där den socialdemokratiska flumskolan är kravlös, innebär kunskapsskolan en frihet under ansvar. Det är en skola som sätter tydliga mål och vågar utvärdera resultaten. Eleverna måste få veta vad de lär sig i skolan, och de elever som har svårast att klara målen vinner mest på en tidig och tydlig utvärdering genom Stockholmsprov, betyg och skriftliga omdömen.

Fru ordförande! Att ställa krav är att bry sig. Och det är för att vi bryr oss om skolan som vi också ställer krav på Socialdemokraterna. Inför valet 2002 öste ni löften över Stockholms barnfamiljer, det fanns ingen ände.

Före valet lovade ni att barngrupperna skulle minskas med två barn per grupp. Nu vet vi att löftet om minskade barngrupper är långt ifrån infriat. I flera stadsdelar är det ju tvärtom så att barngrupperna har ökat under det senaste året.

Före valet lovade ni särskilda satsningar till stadsdelarna. Nu vet vi vad det blev av de särskilda satsningarna: det blev inget alls! I stället planerar ni att faktiskt lägga ned fyra omtyckta grundskolor i Bromma, i den stadsdel som förlorade mest på resursfördelningssystemet.

På samma sätt skapar ni enorma problem för särskolan när ni nu för över den till stadsdelarna. Vi ska senare i kväll debattera utbildningsnämndens verksamhet, men fundera redan nu, Erik Nilsson: Varför vill du skära ned för de utvecklingsstörda barnen på Mockasinen?

Före valet lovade Socialdemokraterna likvärdiga och rättvisa villkor mellan fristående och kommunala skolor och förskolor. Men i verkligheten har Erik Nilsson och Socialdemokraterna inte försuttit någon chans att ständigt försämma villkor för fristående skolor och förskolor.

Många är förtvivlade, Erik Nilsson. I ett mejl jag fick häromdagen skrev man: "Vi försöker överleva till valet 2006, och då hoppas vi att förutsättningarna förändras, det vill säga att det blir en ny regim i Stadshuset." Det är sanningen. Och det är förståeligt.

Vi moderater skulle erbjuda en annan politik, bättre för både kommunala och fristående förskolor och skolor. Vi vill avskaffa stadsdelsnämnderna och låta de pengar som fullmäktige anslår till förskola och skola helt följa föräldrarnas och elevernas val. Vi minskar byråkratin och därmed ökar vi resurserna till undervisningen, men vi skapar också större frihet för skolledare och lärare att själva utforma sin verksamhet efter eget huvud.

Fru ordförande! Där Socialdemokraterna sparar på verksamheten och satsar på administrationen, där vill vi spara på byråkratin för att satsa på verksamheten. Där Socialdemokraterna omfördelar godtyckligt, där erbjuder vi goda villkor för *alla* skolor och förskolor, kommunala som fristående. Där Socialdemokraterna erbjuder valsvek, där erbjuder vi valfrihet.

Fru ordförande! Jag vill yrka bifall till den moderata reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 335

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Fru ordförande! Peter är nio år. Hans intelligens är på en nivå motsvarande en sexmånaders bebis. Hans motorik är som en ettåring. Han är blind och i huvudsak döv. Han kan åla sig fram på golvet mot kända punkter. När han når fram till de bollar som personalen har hängt i snören, klämmer han på dem och ler.

Peter är en elev i Stockholms särskola. Tillsammans med 22 andra barn och tonåringar är han elev på särskolan Mockasinen i Älvsjö.

Skolborgarrådet Erik Nilsson tycker att omsorgen om Peter är för bra. Personalen på Mockasinen ska skäras ned med en tredjedel.

För när konsumentförvaltningar, Agenda 21-handläggare, medborgarkontor och ett växande stadsledningskontor har fått sitt i den nya budgeten, räcker inte pengarna till Peter.

Särskolan för utvecklingsstörda barn är den i särklass största strykposten i årets budget från den rödgröna majoriteten. 20 miljoner ska sparas – på en budget som inte är direkt miljardomspännande!

Era prioriteringar är fullständigt okänsliga för de barn som har de absolut största behoven.

Ordförande, fullmäktige! Jag är uppvuxen i ett arbetarhem i ett industrisamhälle i Västergötland. I det samhället fanns det massor av barn som gick till skolan varje

morgon utan att föräldrarna hade några krav eller förväntningar på dem när det gällde skolarbetet. Många föräldrar som jobbade på väveribolaget hade själva inte någon lyckosam skoltid bakom sig en gång i tiden, och man hade varken intresse, kunskaper eller tillräcklig insikt för att förstå hur viktigt det är att hela tiden ha höga förväntningar och höga krav på sina barn i skolan.

Det är en obegriplig slutsats som Socialdemokraterna har kommit till, att de arbetarbarn som växer upp i Sverige skulle må bra av att också skolan är fri från förväntningar och krav. I själva verket är det så att den skola som ni har skapat i Sverige, som mer och mer går ut på att eleverna ska ta eget ansvar och där lärarna ska dra sig tillbaka, abdikera och bli handledare och mentorer, är en skola som gynnar överklassens och akademikers barn, men den missgynnar just arbetarklassens barn.

Det är så uppenbart när man läser Skolverkets senaste utvärdering, som var en fullständig avrättning av socialdemokratisk skolpolitik – och det är vi inte vana vid från Skolverket! Man säger i klartext att det är för lite av traditionell, lärarledd katederundervisning i skolan och för mycket av det här med att ta bort lärarna och eleverna får lära sig själva.

Erik Nilsson, läs rapporten noga! Du står här och talar om att alla problem för barn som har det svårt löses med nya resursfördelningssystem. Det är inte så. Det handlar också om vilka signaler vi sänder, hur skolan ska jobba, vilka mål som finns och hur de utvärderas.

Det händer ju ingenting i din skolpolitik, Erik Nilsson! Den arbetsro som borde finnas i våra klassrum men inte finns där, den har i stället lägrat sig över din skolrotel. Gå ut och titta i verkligheten!

Bifall till Folkpartiets budgetförslag!

Anförande nr 336

I n g e r S t a r k (v): Ordförande fullmäktige! Det händer oerhört mycket i majoritetens skolpolitik, men jag återkommer till det i ett senare inlägg.

Stadsdelsnämnderna har det övergripande ansvaret för våra barns och ungdomars vardag. Förskolan och grundskolan ska tillsammans med skolbarnsomsorgen ge barnen de kunskaper och färdigheter som de behöver för att gå vidare i livet och klara gymnasieskolan, en yrkes utbildning och eventuella högskolestudier.

När det gäller kunskap ser vi i majoriteten två viktiga utvecklingsområden. Det ena är matematik, det andra är språkutveckling. Att utveckla språket hos elever med svenska som sitt andra språk innebär att aktivt stödja modersmålet och att utveckla svenskan. All forskning bekräftar att modersmålet har grundläggande betydelse.

Jag kan inte se ett ord om modersmålsundervisning i Moderaternas och Folkpartiets respektive budgetförslag, och min fråga till er är: Menar ni att forskningen har fel? Tror ni att modersmålsundervisningen saknar betydelse för språkutvecklingen?

En lika viktig uppgift är att förskolan och skolan, tillsammans med föräldrarna, fostrar barnen till demokratiska och jämställda människor. För att lyckas krävs en väl utvecklad genuspedagogik och en elevdemokrati värd namnet.

I staden finns cirka 15 högskoleutbildade genuspedagoger. På Rinkebyskolan har två av dem startat ett jämställdhetsprojekt, som verkar mycket lovande. Tanken är att de här 15 ska ut på förskolor och skolor för att driva på och inspirera till nya arbetssätt.

I både förskoleplanen och skolplanen lägger vi stor vikt vid elevinflytande. Skolan är elevernas arbetsplats. Självklart ska de då ha rätt till inflytande och medbestämmande. Katarina norra på Södermalm arbetar sedan flera år med elevdemokrati och föräldrainflytande på ett mycket spännande sätt. Det är ett bra exempel, som skulle kunna inspirera andra.

Stadsdelsnämnderna är grunden för den lokala demokratin och välfärden. I stadsdelarna finns våra förskolor, grundskolor, parklekar och fritidsgårdar. I nämnderna sitter politiker som i de allra flesta fall bor i stadsdelen och kan verksamheterna.

Men stadsdelsnämnderna vill m och fp slakta och ersätta med centralisering. Visst, det är säkert lättare att sitta i Stadshuset bakom stängda dörrar och fatta beslut om de nedskärningar som blir resultatet av i alla fall Moderaternas budget.

Den resursförstärkning som finns i majoritetens budget för stadsdelsnämnderna kommer i första hand barn och ungdomar till godo och gör det möjligt att bland annat fortsätta vårt arbete för att minska barngruppernas storlek och utveckla förskola och skola.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 337

E m i l i a H a g b e r g (mp): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Det budgetförslag som vi nu lägger fram innebär att vi fortsätter satsningen på de allra yngsta. För dem kanske den allra viktigaste åtgärden blir att fortsätta minskningen av barngrupperna i förskolan. Grupperna ska minska med i snitt två barn per grupp under mandatperioden. För de minsta barnen, ett till tre år, är siktet inställt på att grupperna inte ska vara större än två barn, och för de lite äldre barnen är siktet inställt på 16 barn. Det står i budgeten, och det står i förskoleplanen.

Det föds fler barn igen i Stockholm, och det är självklart en stor utmaning att minska barngruppernas storlek samtidigt som det ska beredas plats för nya barn. Men vi går i rätt riktning, och barngruppernas storlek har minskat i staden. Det kommer att krävas ett fortsatt intensivt arbete för stadsdelarna att öppna nya förskoleavdelningar. Vi måste också ta tillfället i akt att underlätta för uppstartandet av enskilt drivna

förskolor som ett komplement. Jag tror och hoppas också att familjedaghemmen – dagmammor – kan få spela en större roll igen.

Barn är olika, och familjer har olika önskemål. En mångfald av barnomsorgsformer, där man kan välja mellan kommunalt och enskilt driven förskola, personalkooperativ, föräldrakooperativ, familjedaghem och en mängd olika inriktningar, är en förutsättning för att alla familjer ska kunna organisera sitt vardagsliv på ett sätt som passar dem.

I den här budgeten har vi särskilt avsatt pengar, 10 miljoner kronor, som framför allt ska riktas till treåringar som inte har någon omsorg. Pengarna kan exempelvis användas för att skapa särskild gruppverksamhet för treåringar, utveckla öppna förskolor och parklekar eller att släppa in treåringar i den allmänna förskolan där det är möjligt och passar de familjer som skulle vilja ha enbart några timmars barnomsorg om dagen. Syftet är inte att den allmänna förskolan ska tidigareläggas eller att tvinga in barnen i förskolan, utan att ge möjlighet för verksamhet som ligger utanför förskoleschablonen.

Några ord om grundskolan också. Vi trycker återigen hårt på att skolorna måste förbättra elevinflytandet. Det bristande elevinflytandet i Stockholms skolor är en återkommande kritik från skolinspektörerna. Jag ser fram emot den dag när elevinflytandet är en naturlig del av arbetet i skolan och vi inte måste stå här och prata om det varje gång vi har debatt om skolan – den självklara rätten att kunna styra över sitt lärande och påverka sin skolvardag, som är tydligt uttryckt i skolans styrdokument och som är en förutsättning för djupare kunskap men som gång på gång ifrågasatts av partier på den borgerliga kanten.

Därmed yrkar jag bifall till det gemensamma budgetförslaget från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Anförande nr 338

E w a S a m u e l s s o n (kd): Skolan möter alla barn. Skolans viktigaste uppgift är naturligtvis att lära elever att läsa och skriva och räkna. Det är ju de baskunskaperna som är avgörande för elevernas förmåga att sedan tillgodogöra sig övrig undervisning. Forskare har också sagt att tydligt ledarskap, kompetenta lärare och tydliga regler är förutsättningar för en väl fungerande skola.

Vi tror att undervisningen måste individualiseras – det är nödvändigt för att kunna möta varje elevs enskilda behov. Vi tror också att det är viktigt med profilering på de olika skolorna. Musik har länge varit accepterat, och idrott har kommit in en del. Längre fick vi mothugg när vi ville ha också matteklasser och annat, men nu verkar det som om majoriteten kan acceptera också det, från att i början ha kallat det för elitskolor.

Skolan behöver få lugn och ro, både när det gäller att utveckla arbetet i skolan men också för de elever som är de svagaste, som har svårt att tillgodogöra sig undervisningen. Det är de som far mest illa när det hela tiden kommer nya idéer och

tankar om hur skolan ska arbeta. De behöver tydliga ramar och de behöver veta hur undervisningssituationen ska fungera.

Många elever går till skolan med ont i magen. De är oroliga för vad som ska hända under dagen, inte minst på rasterna. Därför är det viktigt att skolorna har handlingsplaner mot mobbning – men det hjälper inte med planer, det måste också vara så att man förverkligar värdegrundsarbetet ute i den dagliga verksamheten.

Vi är glada för att valfriheten finns kvar när det gäller möjligheterna att få välja skola. Jag hade i dag på eftermiddagen nöjet att vara ute i en friskola och dela ut ett pris. Man hade låtit eleverna jobba, och nu hade man ”nobelprisutdelning”. I den friskolan var 60 procent invandrarelever, och de flesta av eleverna som mottog pris var också invandrarelever. Det var ”nobelpris” i ekonomi, i litteratur och fredspris.

Förskolan har du satsat mycket pengar på, Erik, det är riktigt. Det har räckt till ett halvt barn mindre per grupp – det är vad som redovisas i era papper. Så är det när man räknar över hela staden. Men det är fortfarande så att många barngrupper ökar, och när vi frågar ute i stadsdelarna undrar många föräldrar vad det betyder. Många hör av sig till oss och kan visa på att där deras barn går är det fler barn i grupperna i stället.

I ett pressmeddelande som Socialdemokraterna lämnade i augusti skriver du: ”Redan det lilla barnet har behov av stimulans i sin språkutveckling. Det kräver positiva vuxna, som ser och bekräftar barnet och stärker dess tillit. Därför satsar vi under denna mandatperiod på förskolan.” Så var det med den saken – föräldrarna ska inte finnas med!

Anförande nr 339

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter, åhörare! Skolan spelar en oerhört viktig roll i det förebyggande arbetet. Det är här vi kan mobilisera föräldrar, och det är här vi kan se barn och ungdomar som far illa. Skolan är inte bara en kunskapsmaskin.

I det moderata förslaget är stadsdelarna borttraderade. Skolan är tillbaka i sin jättenämnd. Hur ska vi kunna arbeta förebyggande i Stockholm utan en struktur som gynnar samarbete? Det förebyggande arbetet bygger på ett tätt samarbete mellan förskola, skola, socialtjänst, fritid – hur ska det kunna ske utan stadsdelsnämnder?

I majoritetens budget lyfter vi fram barns och ungdomars situation. Det är hög tid att staden tar ett större ansvar för de barn och ungdomar som far illa. De barnen finns ju i förskolan och i skolan, och genom ett helhetsgrepp prioriterar vi barnen och ungdomarna.

Vi vår budget är skolan en del av det förebyggande arbetet. Men det förebyggande arbetet blir nästan omöjligt att driva utan stadsdelsnämnder. Försvinner stadsdelarna, försvinner också förutsättningarna för ett brett förebyggande arbete.

I vår stad finns det många barn och ungdomar som går till förskola och skolan med en klump i magen, oerhört utsatta barn som balanserar på en skör livslina och där självtilliten är dränerad. Ser skolan och förskolan de barnen?

Majoriteten kommer under nästa år att dra i gång en stor utbildningsinsats riktad till dem som arbetar med barn och ungdomar i stadsdelarna, i förskolan, i skolan, på fritiden och med frivilligorganisationerna. Vi kommer att använda oss av Fryshuset, Ersta Vändpunkten och andra organisationer. Bättre samordning i stadsdelarna möjliggör den här utbildningen, och det möjliggör också möjligheterna i stadsdelarna.

Mantrat i Moderaternas och Folkpartiets budget är dock privatisering och skattesänkning, någonting vi har hört förut – som om en gigantisk skattesänkning inte skulle slå mot välfärden. Det är verkligen *Kejsarens nya kläder*! Vi väljer att satsa på utbildning och kompetenshöjning, det är det som ger utdelning. Er modell skulle ge en annan utdelning, nämligen till sådana som jag: högavlönad medelklass.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 340

Borgarrådet Söderlund (m): Fru ordförande, det är härligt med rejäla vänsterpartister som tar fram klasskampen, högern och allt möjligt!

Jag vill bara säga direkt: Du har missförstått allting! Vi för inte över skolan till en jättenämnd, vi för tillbaks skolan till rektor, det är det som är vår politik. Vi vill att rektor ska bestämma, och föräldrarna som har barn i skolan.

Idén om att det ska till en jätte byråkrati är helt fel, det är inte fråga om det. Pengarna ska ut direkt till skolan, till skillnad från när Vänsterpartiet bestämmer, för då blir det inga pengar till skolan.

Om det nu är så att alla ute i skolvärlden älskar stadsdelsnämnderna, varför ringer de inte ständigt till mig och säger det? Varför protesterar de inte mot våra förslag? Det är ingen som gör det på skolorna. Tvärtom tycker de att vi har rätt, de tycker vi är bra, de tänker rösta på oss i nästa val.

Du blir riktigt rörande när du talar om utsatta barn, eftersom ni just är i färd med att lägga ned Mockasinen, som är till för den grupp elever som verkligen behöver stöd, som vi alla borde vara engagerade i. Där ska ni dra ned rejält, ta ifrån dem deras vårdhjälp och skicka ut dem på olika stadsdelar.

Man skulle vilja efterlysa en mera ödmjuk attityd. Lite mindre bokstäver tack! Tala lite mindre om utsatta barn när ni gör livet svårt för de mest utsatta!

Anförande nr 341

K a r i n R å g s j ö (v): Micke Söderlund, det är ju så här att i stadsdelarna finns det ett koncept för att arbeta förebyggande. Det har man arbetat fram sedan 1998. Om man slår sönder det konceptet och går tillbaks till den gamla modellen, rycker man undan fötterna på det förebyggande arbetet för att nå barn och ungdomar som far illa.

Vad du då har kvar i stadsdelarna är en liten socialtjänst, och så finns det små, spridda enheter som sitter och tittar på varandra utan att det finns någon länk mellan dem. Det försvårar det förebyggande arbetet, självklart.

Anförande nr 342

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Karin Rågsjö inleder med att säga att skolan får inte vara en "kunskapsmaskin". På den punkten kan jag lugna Karin Rågsjö: det är ingen risk, med den politik som nu förs!

Hela utgångspunkten i er politik är ju att betrakta skolan ovanifrån, utifrån stadsdelsnämndens perspektiv. Hela ditt inlägg går ut på det – inte att på något sätt fundera ur elevens perspektiv, föräldrarnas perspektiv eller lärarnas perspektiv utan ovanifrån, ur det politiska perspektivet.

Jag håller med dig i din beskrivning av verkligheten så långt, att det är massor av barn som går till skolan varje morgon och far illa av faktorer utanför skolans värld. Så är det.

Då säger du att lösningen på detta är att ha stadsdelsnämnder, och då menar du att skolan och socialen ska jobba bättre ihop – det är ju det som är din poäng.

Det är bara det att FoU-byrån har gjort en granskning av hur det där samarbetet funkat före stadsdelsnämndernas införande och efter stadsdelsnämndernas införande – och tänk, det fungerade precis lika dåligt! Dessutom är det samma nivå i samarbetet mellan friskolor, som inte har några nämnder alls, och kommunala skolor. Det påverkas inte av de där byråkratierna; snarare är det så att de förlamar skolans arbete.

Anförande nr 343

K a r i n R å g s j ö (v): Delvis är skolan fortfarande en kunskapsmaskin, så är det. Jag har följt min son genom skolan, från första klass till sista året i gymnasiet, och han har klarat sig ganska hyfsat. Men visst är det så att skolan i dag saknar en modern pedagogik, fortfarande är den delvis en gammal pluggskola.

När det gäller det sociala kitet tror jag att det är oerhört viktigt att det mellan de olika personer som jobbar i en stadsdel, mellan socialtjänsten skolan och förskolan, finns ett samarbete. Det ger ju mycket bättre förutsättningar att se barn som far illa än att enskilda små enheter jobbar för sig. Det var hela poängen med mitt inlägg, att förstärka det kit som finns i stadsdelsnämnderna.

Det här är en process som går framåt, och det kanske inte är på topp i alla stadsdelar. I alla fall utifrån min stadsdel, Katarina-Sofia, kan jag säga att det nu finns en förutsättning att arbeta mycket bättre förebyggande än tidigare, innan man införde stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 344

E w a S a m u e l s s o n (kd): Skolan fungerar ju bäst när hem och skola har ett nära samarbete, när man tillsammans kan se vad man behöver göra för insatser. Då kanske det också syns att föräldrarna behöver hjälp i vissa situationer, och då ska det stödet sättas in.

Men det kan inte vara skolans huvuduppgift att vara förebyggande. Skolans uppgift är och ska fortsatt vara att förmedla kunskaper.

Anförande nr 345

K a r i n R å g s j ö (v): Det var inte meningen att skolan skulle bli något terapismihälle. Meningen i mitt inlägg var självklart att skolan ska vara en del, att kunna se de här barnen och kunna slussa dem vidare. Skolan ska förmedla kunskap, det är en uppgift – men den ska också ha förutsättningar att se barn som far illa och föra dem vidare dit där de kan få hjälp.

Anförande nr 346

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Under hela 1990-talet drabbades förskola och skola av nedskärningar på drygt 20 procent. Detta har skett samtidigt som elevantalet har ökat markant och stora utbildningsreformer genomförts. Man minskade resurser till verksamhet som var riktad mot barn och ungdomar.

Visst kan man göra en del reformer utan att det kostar pengar, men om man vill skapa en skola där alla har samma möjligheter till en bra utbildning så måste man satsa mera pengar. Det är därför vi nu i budgeten föreslår 5,6 procents höjning på förskoleverksamhet och 3 procents höjning på grundskolan och skolbarnomsorgen.

Det är också viktigt att fördela resurserna på ett rättvisare sätt, så att man satsar mera pengar där det behövs mera pengar. Vi har därför nu ett nytt resursfördelningssystem, som ska ersätta det gamla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 347

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Det är ju så att terrängen ändras varje år. Jag vill informera Mujde om att vad ni föreslår i kväll är en rad besparingar. Det är inte den stygga högern som sparar, utan det är ni som sparar – så att vi är klara över rollfördelningen här. Tydligt måste man påminna om det.

Det är ni som ska spara på de mest utsatta barnen i Mockasinen. Det är ni som lägger förslag på grundskolans område som över huvud taget inte täcker mer än löneökningarna – det ska bli ett nytt löneavtal, och det kommer sannolikt att bli på 3 procent.

Det blir ingenting över till nya satsningar. Det är inte sant, det du säger, det är inte riktigt!

Och på förskolans område har ni vallöften som ni inte kan infria om att göra en enorm utbyggnad, som inte kommer att leda till någon ökad kvalitet utan bara till att man bygger fler hus – med väldigt tveksam kvalitet, kan jag tala om. Det är paviljonger i olika trädgårdar och parker och annat, och det är lärare utan förskolekompetens.

Jag tycker inte att det är Stockholmsstandard på det ni åstadkommer. Det är dålig standard, det är låga satsningar, och ni skär ned på dem som är mest utsatta. Har du funderat över det?

Anförande nr 348

M u j d e R a s h i d (v): Mikael Söderlund, jag tror inte du har läst riktigt i budgeten. Annars skulle du ha sett att vi satsar mera pengar.

Här har jag 37 punkter från Moderaternas budget där ni skriver rad efter rad om vad ni skulle göra i skolan, men jag ser inte en enda krona mer till skolan och förskolan.

Anförande nr 349

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Mujde Rashid, jag tror du är lite lurad av dina partikompisar som har jobbat mera med budgeten än vad du har. Det är inte 3 procents ökning av grundskoleschablonen, utan det är 2 procent. Den tredje procenten är bara ett tricksande med bokföring som man har ägnat sig åt.

När vi styrde under förra perioden höjdes det aldrig något år mindre än 4 procent, kan jag berätta. Löneökningarna kommer nästa år att vara ungefär 5 procent för lärarkåren, som de har varit varje år.

Det här är en neddragningsbudget på skolan. Dessutom sker de största neddragningarna på de barn som har det allra svårast.

Om man vill öka anslagen till skolan, så finns det två tänkbara röstningsförfaranden här i kväll, att rösta antingen på Kristdemokraternas budget eller på Folkpartiets budget. Det är de enda förslag som innebär en ökning till skolan.

Anförande nr 350

M u j d e R a s h i d (v): Jag förstår inte hur ni ska tillföra resurser genom era skattesänkningar. Jag har här 29 punkter från era förslag, och den första ska jag läsa upp för dig: Avveckla stadsdelsnämnderna och ge makten till medborgarna.

Hur kan du utöka resurserna till skolan på det sättet?

Anförande nr 351

E w a S a m u e l s s o n (kd): Detta ständiga mantra om sänkta skatter! Förra mandatperioden fick vi in 3,6 miljarder mer i skatter och avgifter, och av dem använde vi en enda till skattesänkning. Allt det övriga gick ut till verksamheterna. Det är sanningen.

Sedan säger ni att ni satsar på förskolan. Ja, det gör ni – men det räcker inte, för det som hittills har hänt är att barngrupperna har minskat med ett halvt barn per grupp.

Mockasinen har flera nämnt i kväll. Jag undrar: Har du varit där ute? Är det *någon* från majoriteten som har varit där ute och sett barnen som finns på den förskolan, som nu ska få minskade resurser? Jag kan tala om att alla tre oppositionspartierna har sett till att de har fått ett besök. Vi har varit ute i verkligheten och sett hur det ser ut. De kommer att få minskade resurser – och det är de allra svagaste!

Anförande nr 352

M u j d e R a s h i d (v): Ewa Samuelsson, du måste också komma ihåg verkligheten förra mandatperioden. Vi kanske minskade med ett eller två barn, men faktum är att antalet barn ökade under hela er mandatperiod. Kommer du inte ihåg, eller vill du inte komma ihåg?

Anförande nr 353

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Erik Nilsson, jag har under en längre period ställt frågor till dig om just särskolan. Vi vet ju att du och din rödgröna majoritet vill flytta ut särskolan till stadsdelsnämnderna. Folkpartiet är väldigt kritiskt till det, för vi befärar att det kommer att leda till ytterligare nedskärningar för de här barnen och att den viktiga specialistkompetensen kommer att slås sönder. Särskolebarnen och ungdomarna är de allra mest utsatta, och dem utsätter ni för stora besparingar.

Jag ställde en fråga till dig när jag såg i tertialrapporten för utbildningsnämnden att det här stora sparbetinget kom. Då fick jag till svar från dig att det inte kommer att märkas i verksamheterna. Jag vet att också föräldrarna har fått det beskedet ifrån dig.

Det är bara det, att någon vecka efteråt kallade föräldrar till särskolebarn till stora protestmöten mot nedskärningarna, då det visade sig att korttidstillsynen enligt LSS utsattes för mycket stora besparingar ute i stadsdelarna. De här föräldrarna är mycket oroliga.

Några dagar senare kom det ett brev från rektorer som också påvisade konsekvenserna av besparingarna. Det visar sig att särskolan på grundskolan utsätts för besparingar som också kommer att drabba den ordinarie grundskoleverksamheten. Jag har det här, om du vill se det.

Sedan har vi gått vidare. Jag vill verkligen understryka att de här barnen har väldigt stora behov, och behoven av insatser ökar. Samtidigt vill ni genomföra de här besparingarna.

Jaha, sedan var det dags för det nya, schabloniserade resursfördelningssystemet. Då stod jag också här och frågade dig – för vi vill ha en konsekvensanalys – hur det här skulle drabba särskolebarnen och ungdomarna. Vi befarade ytterligare nedskärningar. Ditt besked till mig var: Det kommer inte att märkas.

Och några dagar senare fick jag från Mockasinen det här mejlet. Jag vet att Kalle Bern och Jan Björklund har varit ute på verksamheten, och du fick också en fråga från Karl Bern på senaste fullmäktigemötet.

Det märks! En tredjedel av personalen kommer att skäras ned.

Hur kan man skära på de här barnen, de allra mest utsatta barnen här i Stockholm? Det handlar inte bara om Mockasinen, det handlar också om korttidstillsynen, det handlar om skolskjutsar, det handlar om minskad bemanning och kvalitet. Det är alltså restriktivare beslut, och man säger att man inte startar några nya grupper. Barnen ska placeras i befintliga grupper, av besparingsskäl.

Jag har väldigt svårt att förstå er prioritering. Hur kan man satsa på konsumentnämnder, Agenda 21, SL-kort till gymnasieelever som bor nära sin skola?

Jag vill fråga dig: Vad har du för besked till de här föräldrarna, Erik Nilsson? De orkar inte och har inte tid att gå på er ansvariga politiker. Ge dem ett besked i kväll!

Anförande nr 354

Borgarrådet Nilsson (s): Helen Jäderlund Eckardt, det är så här att särskolan får inget besparingsbeting i den här budgeten. I förhållande till föregående år ökar vi särskolans ram med 6 miljoner kronor.

Det finns ett underskott i verksamheten i dag, det är alldeles korrekt. Min fråga tillbaka till dig är: Anser du att lagd budget ska hållas, att vi ska ha verksamhet inom den budget som är lagd?

Den gamla ordningen som har funnits för särskolan har lett till den typ av oklarheter och dålig resursanvändning som man har i dag. Man har inte vetat hur mycket pengar man har haft för verksamheten, och då har det rått oklarheter under hela året.

Den nya ordningen, menar jag, kommer att kunna leda till en bättre kvalitet för de pengar vi satsar på särskolan.

När det gäller Mockasinen är det fullständigt överdrivna uppgifter som ni kommer med. Man vet inte hur stor budgeten för Mockasinen är. En del är att det är två stycken rehabtjänster från landstinget som finns där. Dem ska vi försöka hitta någon annan finansiering till. En annan sak är att man har antagit att hyran ska belasta

enheten. Ja, det skulle den göra om man följde Moderaternas budgetalternativ, men vår uppfattning är att hyran ska jämnas ut i stadsdelen. Dessutom har man inte räknat med att de stadsdelar som har barn placerade där också kommer att betala för korttidstillsynen.

Vad det handlar om i praktiken för Mockasinens del är att man behöver öka med ett barn för att få samma resurser som föregående år. Det tror jag är fullt möjligt att göra på Mockasinen.

Anförande nr 355

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Jag vill börja med att säga att de 6 miljoner som ni satsar inte räcker långt när det ligger ett sparbeting på 20 miljoner, plus det här resursfördelningssystemet – det är inte så svårt att räkna ihop.

Både för min del personligen och för Folkpartiets del kan jag säga att vi inte skulle prioritera konsumentnämnder framför de här allra mest utsatta barnen. Det är helt självklart.

Och när det gäller Mockasinen börjar du nu mjuka lite grann – men alla andra besparingar då? Jag är inte helt säker på Mockasinen kommer att klara sig ifrån den personalnedsättning som det handlar om.

Anförande nr 356

Borgarrådet Nilsen (s): Ordförande, fullmäktige! Får jag börja med förskolan.

Under 15 års tid har det skurits ned på förskolan i Stockholm och i hela landet. Under 1990-talet minskade resurserna per barn med 25 procent. Jag kan tala om för dig, Mikael Söderlund, att man uppfattar en skillnad ute på förskolorna. Nu minskar barngrupperna för första gången på 15 år. Nu ökar personaltätheten i förskolan för första gången på 15 år. Vid mandatperiodens början fick 5,1 barn dela på en personal, i dag är det 4,6 barn som delar på en personal.

Under tre år har vi ökat resurserna för förskolan från 2,6 miljarder kronor till 3,6 miljarder kronor, 950 miljoner kronor på tre år. Man uppfattar det ute i förskolan. Det är en annan politik för förskolan än när borgarna styrde, när grupperna ökade. Nu minskar grupperna och personaltätheten ökar.

Tre år i rad har förskolan varit den verksamhet av alla kommunala verksamheter som har varit högst prioriterad, och vi har totalt sett lagt ut 18 procent i resursförstärkningar under de här åren.

Men förskolan handlar inte bara om pengar. Under förra mandatperioden pratade man aldrig om förskolan och förskolans innehåll. Det fanns ingen förskoleplan. Vi har lagt fram en förskoleplan där vi visar hur mycket lärandet och den sociala utvecklingen i förskolan betyder. När vi diskuterar hur vi ska se till att alla elever når

grundskolans mål är, kan jag säga, en av de absolut viktigaste åtgärderna en satsning på förskolan – och den satsningen gör vi.

För ett år sedan liksom i alla andra debatter har ni sagt: Nej, det är bara lögn att barngrupperna minskar i förskolan. Nu har ni slutat att påstå det i alla fall. Ni hittar enskilda exempel på att grupperna kan ha ökat vid vissa tillfällen, men alla måste konstatera att grupperna i förskolan minskar, förmodligen ungefär ett barn per grupp under de första åren. Vi har ingen exakt statistik nu, därför att ni inte samlade in statistik, men det senaste året, mellan samma tidpunkt 2003 och 2004, har det minskat med 0,7 barn per grupp.

Sedan detta om pengar. Jag tycker det är underbart att få kritik från Moderaterna och Folkpartiet för att vi satsar för lite resurser på de gemensamma välfärdsverksamheterna, när vi vet att era budgetar innehåller skattesänkningar.

Moderaternas budget lägger dessutom öppet mindre pengar på förskola och skola, det är inget att tveka om. Alla anklagelser om för lite pengar kan jag besvara med att det skulle vara *ännu* mindre pengar om olyckan var framme och Moderaterna fick styra!

Folkpartiet är smartare: de bluffar med budgeten och finansierar den på ett oseriöst sätt, men på det sättet ser det ut som om det är mer pengar. Jan Björklund, du kan väl svara på var till exempel de 50 miljoner i lokalbesparingar som ni inte har lagt ut – vilka skolor är det som ska läggas ned för att få in de 50 miljonerna?

Anförande nr 357

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Skolpengen under den förra mandatperioden för grundskolans låg- och mellanstadium, det som kallades 1–5-peng, höjdes under fyra år med uppåt 30 procentenheter. Jag tror ni har höjt med 8–9 procent på de här två åren. Det är alltså en halverad ökningstakt av skolpengen, och detta märks ute på skolorna. Om du går ut på vilken grundskola som helst så kommer de att berätta att de pengar som de har fått inte räcker att betala löneökningar, så lärarnas löneökningar den här mandatperioden betalas genom att lärarna får se kolleger sluta och få sparken. Det är det som är innebörden i er skolbudget.

Dessutom blir det ju så att ett antal stadsdelar får väldigt kraftiga nedskärningar. Hässelby-Vällingby kommer att i verkligheten tappa 10 miljoner nästa år på skolan, Bromma 7,4 miljoner. Det är förstås de stadsdelar där människor röstar borgerligt – där ska man straffas extra hårt.

Anförande nr 358

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag misstänkte att du skulle dra upp skolpengen, Jan Björklund. Fördelen med skolpengen utifrån ett borgerligt perspektiv är nämligen att det är gratis att höja skolpengen, det kostar inte ett öre eftersom skolpengen bara är ett budgettricksande. Skolpengen är bara en definition av vilken del av skolans

pengar som ska gå ut till den enskilda enheten. Det som kostar pengar är att höja skolschablonerna, att höja resurserna till skolan. Men det har ni inte gjort!

Folkpartiet har lyckats med konststycket att gå ut med ett pressmeddelande som säger att ni satsar 200 miljoner kronor mer på skolan. Titta i budgeten! Det finns inga 200 miljoner mer. Det finns 55 miljoner mer, om jag ser rätt – men de är fuskfinansierade. Det är vad ni satsar på skolan inte några 200 miljoner.

I dag är det så att av de pengar som går till skolverksamheten lägger stadsdelsnämnderna ut 98 procent till skolorna och behåller 2 procent för den gemensamma administrationen – löneadministration och så vidare. Ett genomsnittligt påslag i privat verksamhet är mellan 4 och 5 procent. Det vill säga, det är inte så att stadsdelsnämnderna fifflar undan pengar. De underfinansieringar som du tar där kommer att tas från handikappomsorgen eller äldreomsorgen ute i stadsdelarna, men det har du inte mod att tala om!

Anförande nr 359

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det är stor underhållning att höra Erik Nilsson. Du är kvar i SSU-kursen, där den elaka högern skulle skära ned välfärden.

Jag vill bara påminna om att det är *du* som skär ned välfärden i nästa budget. Det är ju det som är sanningen. Du ska stänga fyra skolor i Bromma, du ska stänga minst en gymnasieskola, du vill göra besparingar på särskolan.

Men före valet, vad berättade du då för väljarna, Erik Nilsson, i de här frågorna? Jag hörde dig inte på ett enda torgmöte säga någonting om stängda grundskolor i Bromma – eller gjorde du det? Du bor ju där, så du borde kunna komma ihåg om du har varit på något torgmöte och berättat för väljarna om alla skolor som skulle stängas.

Fru ordförande! Det är liksom inte seriöst att föra den typen av debatt som Erik Nilsson försöker göra.

Dessutom: Om det är en så fantastiskt storslagen förskoleutbyggnad varför är det så att jag i dag får ett mejl från nästan 50 procent av stadens förskolor, de som är drivna i enskild regi, som uttrycker att de är djupt bekymrade och oroliga, inte vet hur de ska klara de här två åren och ser fram emot en borgerlig valseger? Om förskolan i Stockholm är så fantastiskt bra, varför skriver de sådana mejl till mig?

Anförande nr 360

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag har inte gått på några SSU-kurser, Mikael – där tryckte du på en svag punkt. Men jag har gått på kurser i grundläggande matematik. Där fick jag fram att om man sänker skatten och lägger ut mindre pengar på utbildningsverksamhet så blir det mindre pengar att anställa lärare för. Det är precis vad ni gör i er budget.

Även om ni bluffar lite grann med finansieringen så att ni får ihop det hyggligt, är det trots allt 50 miljoner i besparingar på den nya, groteskt stora utbildningsnämnden och den enorma utbildningsförvaltningen som ni ska skära ned. Det kommer att påverka barngrupperna.

Det är inte ni som har satt i gång att göra en stor satsning på förskolan. Under er mandatperiod lades det inte några 950 miljoner i ökade resurser på förskolan.

Det tror jag att också de enskilt drivna verksamheterna är väl medvetna om. De skriver väl till dig för att de försöker vädja så att du också ska förstå hur viktigt förskolan är. Jag önskar dem lycka till i detta arbete.

Anförande nr 361

Ewa Samuelsson (kd): Vad man kan undra över är hur det kommer sig att denna enorma satsning har räckt till ett halvt barn per grupp. Du har själv skrivit i dina papper att ett halvt barn per grupp har kostat 950 miljoner kronor.

Det är för att förskolepengar också används till annat. Vi ser att de finns med i overheadkostnaderna, och de skiljer sig mellan stadsdelsnämnderna, från 5,4 procent ned till knappt under 3 procent i administrations kostnader. Det är klart att man måste titta på den biten också.

Om det var så att de här pengarna gick ut till förskolorna, så borde takten ha varit lite högre än ett halvt barn per grupp.

Anförande nr 362

Borgarrådet Nilsen (s): Ja, men, Ewa Samuelsson, takten är högre än ett halvt barn per grupp. Det enda som går att redovisa är, beroende på att ni aldrig tog in statistik om barngruppernas storlek, jämförelsen med samma tid föregående år. Då har vi minskat barngruppernas storlek med 0,7 barn i september 2004 jämfört med september 2003. På ett år har vi alltså minskat med 0,7 barn per grupp. Det är en ganska kraftig förändring. Vid årsskiftet genomfördes det mätningar, och då hade man minskat med 1 barn per grupp under det första året.

Det är alltså mer än ett halvt barn per grupp. Och detta gör vi under en period när förskolan växer så det knakar, när vi har mer än 1 000 barn fler varje år. I detta läge skulle varje "normal" kommun ha fått ökade barngrupper, men vi gör enorma satsningar. Vi har det första året startat 100 nya förskoleavdelningar. Redan är det 83 nya som har startats under 2004, och ytterligare ett 50-tal är på gång.

Det handlar om en satsning, Ewa Samuelsson.

Anförande nr 363

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! På något sätt känns det som att definitionen av ordet "satsningar" är det som man måste börja med att diskutera.

Ute i stadsdelarna räknar man nu på hur majoritetens budget kommer att slå, och tjänstemännen sitter och räknar som små galningar där ute. I Bromma har vi nu fått redovisat att storleken på barngrupperna under våren och hösten 2005 ska vara 14 barn i grupperna 1–3 år, och övriga grupper kommer till våren att öka med ytterligare minst ett barn. Det innebär att man kan säga att man satsar, men barngrupperna ökar.

I skolan kommer ungefär 20–30 tjänster att dras in i Bromma – och då har man räknat bort det som förändras med anledning av att man har olika antal barn i skolan.

Majoriteten har under hösten lyckats med konststycket att säga att man satsar på barnen samtidigt som man tar från barnen.

Borgarrådet Erik Nilsson, vi har i dag möjlighet att riva upp det beslut som handlade om resursfördelningssystemet och som slår hårt på vissa stadsdelar. Men det värsta är inte att det slår på stadsdelarna, utan det slår på barnen. I Bromma är det alltså minus 15 miljoner, och det kommer att innebära färre vuxna i barnomsorg och skola.

Det känns märkligt med en majoritet som säger: "Vi satsar på barn och unga" och drar in resurser från barn. Om man hade tagit från någonting annat, men att ta från ett barn för att ge till ett annat barn – där någonstans, Erik Nilsson går en skammens gräns!

Jag vädjar till s, v och mp att tänka efter nu i elfte timmen och ge till barnen vad dem tillhör. Ändra på det beslut som ni har tagit om ett nytt resursfördelningssystem, för barnens bästa, och gå på vårt yrkande om att riva upp beslutet!

Anförande nr 364

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja, Désirée, det är säkert så att det förekommer variationer under året. Så är det ju i förskolans värld, och ofta är det så att det blir något större grupper under våren. Men Bromma uppvisar minskningar av barngruppernas storlek när man jämför med samma tidpunkt tidigare år.

Om vi tittar på nästa år är det sant att Bromma förlorar i resursfördelningssystemet, men på grund av höjningarna på förskoleområdet, rensat för elevantalsförändringar, är det 10,3 miljoner i ökning på förskolesidan. Det räcker både till löneökningar och till att minska gruppstorleken.

På grundskolan i Bromma går det ut mer kronor och ören, men de kommer inte att räcka till att klara löneutvecklingen. Det är alldeles riktigt att det blir en besparing där, för att man inte fullt ut får en löne- och priskompensation. Det håller jag med om – men det är ändå mer pengar i kronor och ören, och vi kan göra väsentliga satsningar i de stadsdelar där det är väldigt många elever som inte når godkänt.

Den resursfördelningen och den förändringen står jag för.

Anförande nr 365

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag tycker ändå att det finns ett moraliskt dilemma. Någonstans går ändå gränsen för hur mycket man kan ta från ett barn för att ge till ett annat barn. Nu har ni gått så pass långt att vi vet att många barn behöver de här resurserna, även i Bromma.

Det kan ju inte vara så att bara därför att Brommas barn har bra betyg ska vi dra ned på skolorna där. Är det så att alla ska ha det lika dåligt – är det det du menar?

Framför allt skulle jag vilja höra vad du anser om det moraliska i principen att ta från ett barn för att ge till ett annat. Är det det som du tycker är det riktiga i det här resursfördelningssystemet?

Anförande nr 366

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! ”Valet av föräldrar är det viktigaste valet ett barn kan göra”, har vi hört åtskilliga gånger från skolborgarrådet i den här talarstolen. I det uttrycket ligger ett förakt för svaghet. Vad Erik Nilsson vill lyfta fram är nämligen att föräldrarna inte duger.

Det viktigaste barn kan vara med om är att få ha föräldrar som älskar dem. Det gäller för oss i stället att tala om för föräldrarna att de duger, men vi ska också stötta dem i deras arbete att vara föräldrar.

Ni försöker ofta lyfta fram att ni bryr er om de svagaste. Men i det talet finns ett förakt, för det är samhället som har kompetensen, det är samhället som har kunskapen och det gäller att ta barnen så fort som möjligt ifrån föräldrarna, för det är *i förskolan* som barnen ska kunna få den språkutveckling som gör att de ska kunna växa som människor. Det är ett förakt för föräldrarna!

Majoriteten har sagt att barnen ska komma till tals. Det är en ny era i Stockholmspolitiken, för man ska ha barnchecklistor och i alla nämnder och styrelser ska barnen komma till tals.

I Skarpnäck har man lagt förslag om nedläggning av en skola. Personalen hade förslag på en utfasning av skolan. Man var med på att den kanske behövde läggas ned därför att barnantalet minskade, men man tyckte att det kunde gå över lite längre tid.

Barnen fick över huvud taget inte komma till tals i den frågan. Ingen hade frågat dem om vad de tyckte om att de nu inte kommer att kunna ha slöjdsalar eller gymnasalar i sin skola, utan det håller man på att söka efter för att se om man kan hitta till dess att skolan är nedlagd. Annars kanske man får ha utegymnastik och uteaktiviteter. Det var vad majoriteten föreslog när det var skolstrejk: man behövde ju inte ha så organiserad undervisning, utan man kunde ha friluftsverksamhet under den tiden.

Skolundervisningen behöver inte vara så planerad, utan det går att ordna under resans gång, sade man.

Det finns också en orättvisa i synen på barnomsorgen: det är förskolan som ska ha alla pengar. Alla de föräldrar som vill stanna hemma hos sina barn under de första åren ska inte få något stöd av samhället – trots att det faktiskt är en majoritet av svenska folket som tycker att de första tre åren borde man få ha en större möjlighet att vara hemma tillsammans med sina barn.

Jag tror faktiskt att grunden för det stressade samhället läggs i de stora barngrupperna, framför allt för barn som är mellan ett och tre år. Det har jag också stöd för ifrån Hugo Lagercrantz, som är barnläkare. Han lyfter särskilt fram att 1–3-åringarna behöver vara i mindre grupper, med färre barn och inte så många personal.

Anförande nr 367

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ewa Samuelsson anklagar mig för att förakta de svaga.

Nej, det gör jag inte. Jag har också utgångspunkten att alla föräldrar älskar sina barn. Jag har också utgångspunkten att alla föräldrar kan bidra när det gäller lärandet i förskola och skola – det är oerhört viktigt. Även om man är analfabet kan man bidra i lärandet och utvecklingen för sitt barn, absolut!

Jag håller med dig om att föräldrakontakten är oerhört viktig.

Men man har olika resurser att ge till sina barn. Den som inte har morgontidningen hemma, den som inte har böckerna, den som inte har pengarna att åka på semester-resor, språkläger, teaterföreställningar, den har inte det ekonomiska eller kulturella kapitalet som kan överföras till deras barn.

Den avgörande frågan mellan sidorna i den här debatten är: Vill man permanenta den ojämlikheten? Vill man att det fortfarande ska vara så med de här barnens barnbarn, att de inte har tillgång till det kulturella kapitalet, eller vill man bryta det mönstret? Jag vill bryta den ojämlikheten.

Anförande nr 368

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag hävdar ändå, Erik, att i ditt uttryck att valet av föräldrar är det viktigaste valet ett barn kan göra ligger ett förakt.

Du säger att de som inte har de här möjligheterna ska få det. Det är klart att de ska få! Men de växer ju upp i hem som du inte anser är kapabla att ge dem det som de behöver, och i sådant fall behöver ju familjen det stödet, så att familjen kan utvecklas. Annars blir det ju bara någonting vid sidan om.

Anförande nr 369

I n g e r S t a r k (v): Det finns absolut inget förakt för svaghet i det vi säger om att en del barn faktiskt behöver mer av våra gemensamma resurser för att få samma chans i livet.

Vi lever i en mycket segregerad stad. Det finns oerhörda klasskillnader i staden, och med det resursfördelningssystem vi inför försöker vi utjämna de klasskillnaderna och ge alla barn samma chans. Det finns absolut inget förakt i det. Förskolan är ett oerhört viktigt komplement till hemmet.

Sedan instämmer jag helt i vad du säger om att barngruppernas storlek har stor betydelse för hur barnen mår, med stress och allt detta. Det är ju därför vi minskar barngrupperna nu. Under er mandatperiod ökade faktiskt barngrupperna, men vi minskar dem för att det är viktigt.

Anförande nr 370

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag noterar med tacksamhet, Inger, att du säger att förskolan är ett komplement till hemmet. Det tror jag aldrig jag har hört ifrån er sida förut.

Jag har över huvud taget inte pratat om resursfördelningssystemet. Det är klart att vi måste ha ett resursfördelningssystem, men det har vi haft tidigare och det var redan beräknat utifrån att resurserna är olika, att stadsdelarna ser olika ut och att de därför behöver olika mycket pengar. Därom är vi helt överens.

Men vi tyckte att det resursfördelningssystem som redan fanns tog hand om den fördelningen.

Anförande nr 371

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag tycker också att det är oerhört viktigt att försöka få ned barngruppernas storlek, och det är klart att man skulle vilja se att det gick ännu fortare än vad vi har lyckats åstadkomma.

Man får ändå ta hänsyn till den ekonomiska situationen, som har varit svår under ett antal år nu och att vi inte heller vill höja skatten i år.

Arbetet fortsätter, och vi har ändå i vår budget prioriterat just minskade barngrupper. Det är därför som vi varje år har lagt mer pengar till detta. Det kommer vi naturligtvis att fortsätta med nästa år också.

Anförande nr 372

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ja, Christopher, jag tänkte redan när Emilia hade hållit sitt inledningsanförande att det är underligt att ni kan sitta med i den där majoriteten. När det gäller de här frågorna har ni ju över huvud taget inte lika syn som de andra partierna i majoriteten.

Ni vill se ett helt annat system, ni vill ha större frihet, ni vill att föräldrar ska få större möjligheter att ta ansvar, ni vill att vi ska ansöka hos staten om att få ett frikommunsförsök att använda barnomsorgspengarna på ett helt annat sätt. Då skulle vi få en större frihet, då skulle vi påverka barngrupperna, för då skulle det finnas fler alternativ än förskolan, som är det enda som får resurser i dag.

Anförande nr 373

Borgarrådet Björklund (fp): Ordförande! Det är en väldig skillnad mellan skoldebatterna de senaste två åren och under förra mandatperioden. Under förra mandatperioden pratade vi om kunskapskrav, utvärderingar av resultat, att eleverna lär sig läsa och olika satsningar för de ändamålen, studiedisciplin och hur lärarnas yrkesstatus ska kunna upprätthållas. Nu är det bara resursfördelningsteknokrati i varenda debatt.

Att debatten blir sådan beror naturligtvis delvis på oss, men det beror också på att majoritetens politik bara handlar om resursfördelningsteknokrati. Det är de enda förändringar som ni föreslår.

Det som är det väsentliga i skolan, hur man ska se till att ungarna lär sig läsa, har ni inga idéer om över huvud taget, där är ni helt tomma på idéer.

Det är synd det, därför att 25 procent av eleverna i Stockholm går ur nian med underkända betyg – var fjärde elev! Jag lovar er, att när vi kritiserar er för att ni satsar för lite så är det därför att ni har lovat mycket mer.

Men Stockholms skolor, och Sveriges skolor, har mest resurser i världen. Det är inte så att huvudproblemet i svensk skola handlar om resurser. Huvudproblemet är en brist på skolideologi, att man har tagit bort kunskapskrav och att man har tagit bort utvärderingar i skolan.

Erik Nilsson, är det lättare eller är det svårare att hoppa höjd om man tar bort ribban? Det är liksom det frågan handlar om. Tar man bort ribban, så går det att hoppa höjd – det är bara det att då inträffar två stora problem. Det första problemet är att när man ska hoppa höjd och det inte finns en ribba ser man inte hur högt man förväntas hoppa. Det andra är att när man hoppar och det inte finns någon ribba så vet man inte om man har nått målet eller inte. Ribbans uppgift är just att tydligt visa hur högt jag ska hoppa, och jag vet direkt om jag har klarat det eller inte.

Då säger ni socialdemokrater så här: En del barn river ribban. Det är synd om dem. Alltså: Låt oss avskaffa ribban, ta bort kraven i skolan och låtsas att alla är godkända fast de inte är det. Så går eleverna vidare, år efter år, och sedan blir de underkända på gymnasiet. Då sätter ni in ett extra år och satsar resurser på IV-programmet – men då har eleverna tappat intresset för skolan! Ni skjuter problemet uppåt.

Låt oss utvärdera resultaten tidigare. Ni snackar alltid om Katarina Norra skola i de här debatterna, och den har nämnts i dag också. Jag vet att den har ett projekt om elevdemokrati, men kunskapsresultaten är inte speciellt höga där, ungefär jämförbara

med andra skolor på Södermalm vilket i och för sig är bra, men inte exceptionellt på just den skolan.

En skola som däremot har exceptionellt höga resultat är Oxhagsskolan i Kista. Nästan alla elever är invandrare, men alla elever når målen i svenska. Varför då? Jo, de jobbar med tydliga krav tidigt i skolan. Man utvärderar från första läsåret och har ett slags betyg, fast det är förbjudet – men stoppa dem inte nu, för de lyckas med resultaten! Alla elever på Oxhagsskolan lär sig läsa, därför att man utvärderar och sätter in åtgärder direkt. En del elever går extra år om det behövs. De vill ha kvar Stockholmsproven. De vill ha kvar läsutvecklingsschemat.

Det är bra att andra har travesterat den, men jag citerar nu vår valaffisch: Att ställa krav i skolan det är att bry sig om eleverna, Erik Nilsson.

Anförande nr 374

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja, Jan Björklund, vi ska ställa mycket högre kunskapskrav än ni vill göra, som vill tillbaka till forntidens skola där det är enkla faktakunskaper man ställer krav på.

Men det du behöver fundera över, om du ser att det är ett generellt problem i Stockholm i dag, är hur det kommer sig att det är 40 procent i de fattigaste områdena och 2–3 procent i de rikaste områdena som inte lyckas nå målen.

Om du skyller allting på 30 år av flummig skolpolitik borde det se likadant ut överallt, då är det så att säga kravlösheten som ligger bakom detta. Vi har i stället identifierat vad det är för saker som vi kan göra åt detta.

Jag har sagt det tidigare och vill gärna säga det igen, att jag tycker det var ett bra arbete som gjordes med LUS under förra mandatperioden. Vi ska fortsätta att ha den typen av arbete med läsutveckling. Vi ska ha samarbete mellan biblioteken och skolorna. Det är också ett viktigt projekt som vi håller på och arbetar med.

Men sedan handlar det om metoder när det gäller tvåspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling och matematik. Det är där man tappar i dessa områden – och där gjorde ni absolut ingenting! Det är det vi ska ändra på.

Anförande nr 375

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): De skolor som jobbar med läsutvecklingsschemat - det som förkortas LUS, för dem som inte är insatta – som vi införde under förra perioden, där man går in och mäter elevernas kunskaper från första året i lågstadiet och kontinuerligt utvärderar, har nått höga resultat.

Nu säger Erik Nilsson att det är bra. Gå ut och fråga de skolorna vad de tycker om den nuvarande skolpolitiken! De uppfattar inte att skolborgarrådet tycker att det är bra, för det enda ni gör är att inte intressera er för det. Ni tar bort Stockholmsprovet, som var centralt i hela LUS-upplägget, att utvärdera i årskurs tre att eleverna har lärt

sig läsa ordentligt innan de går vidare till mellanstadiet. Fråga rektorerna i LUS-projektet så får du höra. De är jättebesvikna på dig, Erik Nilsson, för du är inte intresserad av det här, du håller på med resursfördelningsteknokrati dagarna i ända.

Anförande nr 376

I n g e r S t a r k (v): Nu är du inte riktigt seriös, Jan Björklund. Vi är faktiskt inte tomma på idéer. Vi arbetar mycket med utveckling av en ny, modern pedagogik. Vi har en annan kunskapssyn. Vi satsar på språkutveckling, på modersmål och på utveckling av svenskan, och det är en oerhört viktig del av läsutvecklingen.

Katarina Norra är en bra skola. De har så höga betyg som på Södermalm i övrigt. Vad är det som är dåligt med det? De har bra elevdemokrati och elevinflytande, de har föräldrarna med sig. De har även bra resultat. Varför skulle det vara en dålig skola?

Oxhagsskolan arbetar med språkpedagoger som kan språkutveckling hos barn med ett annat hemspråk och modersmål. Det är klart att de lyckas.

Anförande nr 377

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag sade inte att Katarina Norra var en dålig skola. Men ni framhåller alltid den skolan, och vad jag sade var att den inte exceptionellt höga resultat jämfört med jämförbara skolor.

När Inger Stark säger: Vi i majoriteten jobbar med att ta fram en modern pedagogik – då blir jag orolig! Det är inte en politisk uppgift. Tyvärr är det så det har gått till i Sverige, att politiker sitter och talar om vilken pedagogik lärarna ska använda.

Läs Skolverkets utvärdering! Det är den största utvärdering som någonsin har gjorts av svensk grundskola. Jag förutsätter att Inger Stark tar del av den, som ledamot i utbildningsnämnden. Den kom ut nyligen, och den gör en totalsågning av det du kallar för ”modern pedagogik”. Det är faktiskt så att svensk grundskola inte fungerar *på grund av* alla de politiska pedagogiska idéer som pumpas in i skolväsendet – svensk grundskola fungerar *trots* alla de idéerna.

Anförande nr 378

E m i l i a H a g b e r g (mp): Självklart ska det finnas vissa krav. Det ska vara krav på att skolorna ska se eleverna och hjälpa dem att få de bästa förutsättningarna för att lära sig. Men det handlar inte om enstaka prov eller att ha betygsliknande omdömen.

Att Stockholmsproven ger statistik är inte samma sak som att det är det ultimata och bästa pedagogiska redskapet. Vi hindrar inte att skolorna använder diagnostiska prov och andra sätt att driva sin undervisning. Men det är också så att det finns många lärare som vittnar om att Stockholmsproven tar väldigt mycket tid från undervisningen. Undervisningen skulle kunna läggas upp på ett annat sätt. Skolorna måste ju

kunna ha olika sätt att lägga upp undervisningen, som inte bara handlar om Stockholmsproven.

Anförande nr 379

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Nu har Emilia Hagberg använt ungefär fem minuters talartid, och hon har ännu inte nämnt ordet kunskap.

Det är precis detta som är problemet: ni är inte intresserade av skolans roll som kunskapsförmedlare. Allt annat talar ni om: att eleverna ska bestämma i skolan, och Miljöpartiet vill ha biologiska trädgårdar på varje skola eller vad det nu är. Men om de lär sig läsa bryr ni er inte om!

Anförande nr 380

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker Erik Nilsson är beundransvärd. Ditt starka engagemang för dem som inte pengar har till teater och till att resa är rörande. Då tänker jag direkt på det faktum att det är du som har sett till att de inte har pengar till resa och till teaterbiljett.

Sverige har de högst beskattade låg- och medelinkomsttagarna i världen. Det är klart att det spelar roll, om man drar in 10 miljarder i köpkraft, om man tar ifrån alla där ute en massa stålar, så blir det inte mycket pengar till vare sig resor eller teaterbiljetter. Därför tycker jag att det faller tillbaka ganska mycket på dig själv.

Fru ordförande! Det finns ganska många saker av dem Erik Nilsson tar upp som jag skulle vilja diskutera. Jag skulle vilja uppehålla mig lite grann kring frågan om resurserna. Erik Nilsson är ju väldigt stolt över sin resursfördelning och det finns ingen gräns för hur många tusenlappar man kan ösa över verksamheterna i hopp om att det ska bli bättre.

Våra grundskoleinspektörer har varit ute, inte minst i de stadsdelar där vi har mycket invandrartäta skolor där vi har den typ av frågeställningar som du säger dig värna, och där säger lärarna att det är inte i första hand mer resurser de behöver, utan det är en ny arbetsledning och nya former inom skolans värld de behöver. Man behöver kort sagt nya arbetsformer, mer av alternativ, mer av konkurrens och mer frihet för lärarna att föra sin undervisning efter eget huvud och inte Erik Nilssons huvud.

Fru ordförande, det är inte sant, det Erik Nilsson säger! Du har ju fel på alla punkter. Du envisas med att ta bort betygen fastän alla vill ha dem. Du motarbetar ständigt fristående alternativ inom förskola och skola, trots att det kommer delegationer från hela världen för att intressera sig för våra lösningar. Jag får brev om det varenda dag. Sedan ägnar du dig åt någon sorts flumpedagogik. Du ska ta bort Stockholmsproven, som alla vill ha, och du pratar om att lägga mer pengar i skolor där man inte vill ha mer pengar i första hand utan arbetsro, nya typer av former och mer intresse för kvaliteten i skolan.

Hur ska vi övertyga dig, Erik Nilsson, om att du har fel på avgörande punkter, att du går baklänges in i framtiden och att du i avgörande fall för en direkt motsatt politik mot den som vi behöver ha. Vi ska inte avskaffa Stockholmsproven, vi ska inte ha färre betyg utan fler, vi ska ge arbetsro till skolorna och vi ska uppmuntra alternativen. Det är nämligen därför som Stockholms skolor har blivit bra, därför att vi har tillåtit alternativ och valfrihet i skolan.

Anförande nr 381

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja du, Mikael Söderlund, hur ska du kunna övertyga mig? Ett första steg kan vara något mer strukturerade och genomtänkta inlägg, så kanske chanserna ökar.

Du tar upp resursfördelning, och det är intressant att Moderaterna tar upp detta.

Jag har en fråga tillbaka till dig. Ni har tre olika resursfördelningsmodeller som ni pratar om i den här budgeten. Ni pratar om en nationell skolpeng. Vi vet vad den skolpengen skulle innebära: att Stockholms skolor förlorar cirka en miljard. Men det är er uppfattning att vi ska ha en sådan. På andra ställen yrkar ni, tillsammans med de andra borgerliga partierna, på att vi ska gå tillbaka till det resursfördelningssystem som fanns tidigare. På ytterligare andra ställen säger ni att vi ska ha en schablon inklusive lokalkostnaden som går ut på den enskilda enheten. Detta har Folkpartiet varit kloka nog att inte yrka bifall till. De vet nämligen att skulle man göra det så skulle de skolor i staden som har högst hyror få nedskärningar på undervisningen med 16 procent, ungefär 12 800 kronor per elev!

Dels undrar jag, Mikael Söderlund: Vad tänker ni på? Dels undrar jag: Vilket av de här alternativen tänker ni rösta på? Jag vill att presidiet ska ställa dem mot varandra.

Anförande nr 382

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är rörande att höra Erik Nilsson skärskåda moderat politik. Om vi får förklara vår politik kan du försöka förklara din.

Framför allt kan du väl stå för din politik också under mandatperioden och inte springa runt på stan och hitta på saker före valet som du sedan inte genomför.

Det är väldigt intressant, fru ordförande, att Erik Nilsson ständigt försöker påstå att det är den elaka högern som skär ned. Även om du inte har gått SSU-kursen så är det den vanliga retoriken du försöker dig på. Sanningen är ju att det är ni som skär ned. Vänj dig nu vid den spelhalvan! Det är du som tänker skära ned på dem som går i särskola och på dem som går i grundskola. Du ska ju lägga ned fyra skolor i Bromma. Kan du inte stå till svars för det?

Hålla på och läsa vår budget här – jag kan tala om för dig, Erik Nilsson, att för några timmar sedan presenterade Moderaterna på riksnivå sin skolpolitik nationellt. Vi lägger 1 miljard mer på vår skolsatsning till kommunerna än vad Socialdemokraterna gör. Vänj dig vid verkligheten på den politiska kartan! Det är liksom inte 70-tal

längre, det är 2000-tal. Det är du som skär ned, det är vi som satsar. Det är du som inte står för din politik och som genomför valsvek efter valsvek. Det är ett hyckleri, och du borde skämmas!

Anförande nr 383

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi socialdemokrater vill stärka det livslånga lärandet med start i förskolan och skapa en trygg kunskapsskola för alla elever. Med den här budgeten tar vi viktiga nya steg i den riktningen.

Vi genomför nu steg för steg vårt vallöfte om ökad kvalitet i förskolan. Det gör vi genom att öka resurserna för att anställa fler och minska barngrupperna. Jag har egen erfarenhet av barn i förskolan de senaste tio åren och är därför väldigt glad att vi socialdemokrater nu kan ge förskolan de ökade resurser som den så väl behöver. Det gör det möjligt att prioritera arbetet med barns språkutveckling, arbeta aktivt med jämställdhet och bättre bejaka barnens olikheter och mycket mera.

Ett annat viktigt område är att stärka samverkan mellan förskolan och skolan och binda ihop det livslånga lärandet starkare i de låga åldrarna.

Min uppfattning är att Stockholms skolor håller hög kvalitet. Flertalet elever lämnar grundskolan med goda kunskaper, men det är helt oacceptabelt att var tionde elev lämnar grundskolan med viktiga kunskapsluckor. De som har kunskapsbrister från grundskolan får problem med sina gymnasiestudier och med att senare få ett arbete. Grundskolans kvalitet är därför en central jämlikhetsfråga.

Bakom de genomsnittliga resultaten döljer sig dramatiska skillnader mellan olika skolor. Stadens kvalitetsredovisning visar att det finns skolor där alla elever får godkänt i svenska, engelska och matte, samtidigt som det finns skolor där knappt hälften av eleverna får de nödvändiga kunskaperna. Skolor som finns i områden där många boende har låg inkomst, kort utbildning och utländsk bakgrund har lägst andel elever som når målen. Att vända denna utveckling är vår största utmaning.

I utbildningspolitiken finns i dag djupa klyftor mellan den socialdemokratiska kunskapsskolan för alla och högersnorteringsskola, som kännetecknas av: 1) En total fixering vid att sortera barn och elever, med start från låg ålder, successivt och systematiskt, efter vilka som ni anser duga till fortsatt utbildning. 2) En djup misstro mot lärarkåren, som ska styras av politiska pekpinnar i skolplanen om undervisningsmetoder och prov, prov, prov. 3) Regelbrott som huvudregel. Ni drivs av den mycket märkliga missuppfattningen att om kommunens politiker bara bryter mot tillräckligt många regler så ska eleverna lära sig lyda. 4) En underfinansierad skenbudget som man kan slita i småbitar snabbare än ni kan säga "galopperande budgetunderskott". 5) Iskallt neokonservativa förslag om att flytta pengar från de barn och elever som har störst behov till dem som bor i de mest välmående områdena. 6) Höjda avgifter i förskolan, där Folkpartiet vill införa avgifter för allmän förskola och Kristdemokraterna och Moderaterna vill avskaffa maxtaxan och höja avgifterna.

Stockholmare, fullmäktige! Säg nej till den här hårda, omoderna politiken, och säg ja till den socialdemokratiska utbildningspolitiken, som vill ge alla barn en utbildning av hög kvalitet!

Anförande nr 384

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): David Samuelsson är intressant, därför att det är departementet som talar. När ministrarna byts ut, är ändå David Samuelsson kvar där som politisk planerare. Därför är det intressant att ställa ett par frågor till David Samuelsson om hur han ser det, för vi inser att han är inflytelserik.

En reflexion. Du sade att lärarna skulle bli väldigt misshandlade av den skolpolitik som vi står för eller som jag genomförde under förra perioden. Jag noterar att i det senaste valet var Folkpartiet det absolut största partiet i svensk lärarkår, visar mätningar. Det kan inte vara så att det ansåg sig vara så misshandlade. Vårt stöd ökade kraftigt, medan sossarnas stöd sjönk kraftigt däremot.

En fråga som jag förde en väldig kamp med utbildningsdepartementet om förra mandatperioden handlade om föräldrarnas rätt till information. Det gick ut brev från de flesta skolorna där vi frågade föräldrarna i Stockholm: Vill ni ha skriftlig information från första klass om hur det går för era barn i skolan? Vill ni ha ämnesvis redovisning, om de har nått målen eller inte? 90 procent svarade att man ville ha det, från första klass! Visst kan man säga att det är betygsliknande – det blir det ju i någon mening alltid när man på ett papper skriver ned vad eleverna har lärt sig.

Det fanns ingenting som utbildningsdepartementet ägnade så mycket kraft åt att förfölja som detta, som 90 procent ville ha. Varför, David Samuelsson, ska inte föräldrarna ha rätt till information om hur det går för deras barn i skolan?

Anförande nr 385

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Jan Björklund, den skolplan som du var ansvarig för, som vi nu har avskaffat, är ett dokument som är fyllt av pekpinnar om hur lärarna ska arbeta, grundlagt i en misstro mot professionen och där sådana som du ska fatta politiska beslut om hur pedagogiken ska läggas upp, i deras ställe. Den är jag mycket stolt över att vi har ersatt med en modern skolplan, som betonar de viktiga styrdokument.

Jag tycker att det är oerhört centralt att elever och föräldrar tidigt får information om hur det går i skolan och hur barnen utvecklas mot målen. Men jag kan inte förstå hur ni kan se som huvudprincip att ni ska bryta mot alla regler som finns och införa dokument som man inte får införa, för att så tidigt som möjligt kunna sortera eleverna.

Anförande nr 386

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker det är stor underhållning att lyssna till regeringens man här i kommunfullmäktige.

Det är ju lite magstarkt att prata om underfinansiering, när man representerar en regering som tvingas låna till driften. Jag tycker man ska prata med väldigt små bokstäver när man själv lånar pengar för att över huvud taget klara verksamheten. Lite tystare där, tack!

Jag har en fråga jag skulle vilja ställa. Är det så att departementet tycker att det är en klok reform som har lagts fram. Tycker ni att det är klokt, under de förhållanden vi har i svensk skola, att lägga 600 miljoner kronor på att byta det betygssystem vi har? Det är nämligen det ni har föreslagit. Det kommer att kosta kommunerna 600 miljoner kronor, som kunde ha använts till – vad vet jag? – färre elever i våra grundskolor, eller fler skolor eller vad som helst. Men herr Samuelsson tycker att vi ska lägga 600 miljoner kronor på att byta det betygssystem som de flesta är nöjda med, som lärarna inte vill byta och som eleverna inte vill byta.

Inte nog med att herr Samuelsson företräder en politik som inte vill ha betyg, du ska dessutom byta de betyg vi faktiskt har och lägga 600 miljoner kronor i sjön! Inte särskilt begåvat, tycker jag.

Anförande nr 387

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Jag vet inte om Mikael Söderlund har upptäckt det, men vi ska debattera gymnasieskolan vid ett senare tillfälle och då tar jag gärna den debatten. Då kan ju du ta debatten mot dina borgerliga kamrater, som står för en helt annan gymnasiepolitik än du.

När det gäller er budget, är det ju oerhört pinsamt. Ni borde ta och lära er av er chefskamrer, Anders E Borg, som både du och jag känner. Han skulle slita er budget i stycken! På nationell nivå har ju Moderaterna gjort upp med skenbudgeterandet, men här i kommunen har ni inte ens börjat att göra er hemläxa.

Anförande nr 388

E w a S a m u e l s s o n (kd): Du var inne på att vi ville avskaffa maxtaxan. Det var för att vi gärna ville stötta de svaga. Maxtaxereformen var ju en reform för de rika. Det var åtskilliga höginkomsttagare här i Stockholms kommun som plötsligt fick tusentals kronor per månad i sänkt avgift till förskolan. Vi tycker att föräldrar ska kunna betala för en bra verksamhet och att i så fall de svaga grupper som inte har pengar ska kunna få en lägre avgift.

Jag är också inne lite grann på det som Jan Björklund nämnde: Varför skulle skriftliga omdömen vara så farligt? Samtidigt skriver ni ju i skolplanen att det ska finnas uppföljning och dokumentation och en analys av läs- och språkutvecklingen.

Jag har lärt mig att om jag vill veta vad läkarna skriver om mig i sina journaler så har jag rätt att läsa det. Men föräldrar ska tydligen inte ha rätt att läsa det som man skriver om deras barn i skolan. Kanske kan de få det inspelat på band i stället, om det är så farligt just att skriva ned omdömen?

Anförande nr 389

D a v i d S a m u e l s s o n (s): För oss socialdemokrater har det varit en oerhört viktig politik att sänka avgifterna i förskolan och göra den möjlig för fler att komma åt. Nu går vi vidare. Vi satsar stora resurser på att öka kvaliteten, minska barngrupperna och anställa mer personal.

Det är bra att Ewa Samuelsson tar bladet från munnen och klargör att ni ska avskaffa maxtaxan. Men du glömmer att berätta för barnfamiljerna i Stockholm hur mycket barnomsorgsavgifterna ska gå upp om Kristdemokraterna kommer till makten. Är det 500 kronor per barn, 1 000 kronor per barn eller ett par tusen kronor per barn som ni kristdemokrater vill höja förskoleavgifterna med?

Och du glömmer att berätta om konsekvenserna av det kommunala vårdnadsbidraget, som ju helt ska finansieras ur kommunens budget. Var ska de pengarna tas? Det blir en gigantisk dränering av förskolans budget. Det blir en gigantisk försämring av förskolans verksamhet.

Utbildningsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Anförande nr 390

Borgarrådet N i l s s o n (s): Då är det dags att diskutera gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Jag vill ta upp tre utvecklingsområden som jag tycker är särskilt viktiga inom gymnasieskolan och utbildningsnämndens ansvarsområde.

Det första anknyter till det jag tog upp tidigare, att motverka segregationen. Vi har en otroligt segregerad stad. Vi har ett utomordentligt segregerat utbildningssystem. Vi har stora skillnader mellan högstatusskolor och lågstatusskolor, både fristående och kommunala.

Men vi har också goda exempel under den här mandatperioden på att det går att bryta segregationen och på att det går, genom medvetna och genomtänkta satsningar på våra ytterstadsgymnasier, att öka attraktiviteten. Tensta gymnasium har visserligen alltid varit en av våra bästa gymnasieskolor, men det har inte tillräckligt framgått i debatten och man har kanske inte varit tillräckligt nyskapande för att ta till sig elever.

När vi började det stora samarbetet med Ross School i USA, med ett utomordentligt spännande pedagogiskt upplägg och en läroplan baserad rätt mycket på Howard Gardners tänkande, så lyckades vi vända trenden för ett av våra ytterstadsgymnasier som under många år har tappat elever och fått en urholkning där det ständigt har varit de elever som haft de sämsta förutsättningarna som blivit kvar medan de resursstarkaste eleverna har sökt sig till högstatusskolorna. Vid höstintagningen i höstas var det en 50-procentig uppgång av antalet förstahandssökande till Tensta gymnasium, och man har fulla grupper.

Vi har också innehållsmässigt fått en oerhört spännande utveckling. Jag skulle vilja påstå att Tensta i dag är en av landets mest spännande gymnasieskolor med ett nytt

sätt att arbeta, gränsöverskridande – både i fråga om geografiska gränser, mellan olika länder, och mellan olika ämnesområden.

Om vi hade låtit marknaden råda, skulle Tensta gymnasium förmodligen sedan länge ha varit nedlagt. Men vi vill inte låta marknaden råda, vi menar att vi med medveten politik faktiskt kan bryta segregationen.

För någon månad sedan var jag i Vasastan och träffade elever på Matteus. De eleverna går A-kursen i matematik på Tensta gymnasium, och de sade: "Ja, det verkar jättespännande att läsa på Tensta gymnasium. Jag kommer att välja Tensta till nästa år!" Det är när vi får elever som åker på tunnelbanan åt det hållet, från Vasastan och ut till Tensta, som vi vet att vi har lyckats göra någonting oerhört viktigt och någonting betydelsefullt för framtiden.

Ett annat nedslag i verkligheten. Jag tror att det är oerhört viktigt att utveckla det individuella programmet för eleverna. Det är en alltför stor andel av våra elever går på individuellt program, vi måste minska andelen elever som inte blir behöriga till gymnasieskolan och som hamnar på IV-programmet. Men allt är inte tröstlöst bara för att man hamnar på det individuella programmet. Jag var nyligen på Bernadottegymnasiet, där ett hundratal elever går varav ungefär 30 går på det nationella SP-programmet och resten på IV-programmet. Man har en spännvidd av elever från 30 meritpoäng från grundskolan upp till 270 meritpoäng. Enligt ett marknadstänkande och enligt ett sorteringstänkande, som de borgerliga partierna står för, skulle den skolverksamheten vara helt omöjlig, här ska man ju sortera elever i olika grupper. Men det fantastiska på Bernadottegymnasiet är att det funkar. Det är en undervisning av hög kvalitet. Eleverna når målen. Framför allt, om man har sett den sammanhållning och den utveckling som eleverna på Bernadottegymnasiet uppvisar blir man rörd i hjärtat, kan jag tala om för er.

Vi träffade de elever som berättade om hur det var när de började, när man pratade om skillnaderna mellan *svennarna* och *blattarna* och den osäkerhet som de kände när de gick till skolan, och när de till slut säger: "Ja men det här är mina systrar och mina bröder, jag bryr mig inte längre om varifrån de kommer!" Det är ett bra IV-program, ett IV-program där vi också skapar en integration över staden.

Till sist. De yrkesförberedande programmen är det oerhört viktigt att höja kvaliteten på – i samverkan med arbetslivet. Jag menar att eleverna har rätt till och måste få kärnämnen. Det är också vad näringslivet kräver. På Enskede gård har man startat ett samarbete med Motorbranschen, där 30 veckor av utbildningen är förlagd på arbetsplats, med mycket bra resultat. Men man har kvar kärnämnen och integrerar kärnämnen med karaktärsämnen.

Ett par dagar efter att Jan Björklund och Lars Leijonborg hade publicerat sin artikel om återgång till tvååriga yrkesutbildningar träffade jag företrädare för näringslivets organisationer för att diskutera utbildningsfrågor. De tog sig för pannan och undrade: Vad håller de på med? De ska ju vara våra kompisar, på den borgerliga kanten! Tvååriga utbildningar ger sämre kunskaper i yrkesämnen, och de ger inte de kunskaper i kärnämnen som våra medarbetare behöver.

Slutsatsen för mig är: Det går att förändra gymnasieskolan, men det krävs en medveten politik. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 391

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande, fullmäktige! Erik nämner flera saker som jag ska försöka ta upp i mitt lilla anförande också.

På de yrkesförberedande programmen är det knappt hälften av eleverna som når slutbetyg. Samtidigt är nu programmet för de icke behöriga, alltså det individuella programmet, för första gången gymnasieskolans största program. Det är uppenbart, herr ordförande, att gymnasieskolan misslyckas med sitt uppdrag. Det insåg faktiskt till och med den förre utbildningsministern, skolminister Thomas Östros, men den översyn som han skulle initiera ledde bara till praktfiasko i våras.

Det är ju så att den socialdemokratiska regeringen är på väg att permanenta två parallella utbildningssystem i Sverige. Det ena systemet finns på papperet. Där går eleverna i grundskolan, följt av gymnasieskolan och universitetet. Men i verkligheten släcks tusentals drömmar redan när var fjärde elev lämnar grundskolan utan fullständiga betyg. För dem väntar i bästa fall en tuff resa på gymnasieskolans individuella program, men många går direkt till arbetslöshet, bidragsberoende eller i värsta fall kriminalitet.

Gymnasieskolans problem finns redan i grundskolan. Alldeles för många elever blir inte behöriga till gymnasiet, och därför måste elever med svårigheter få stöd betydligt tidigare än i dag. I Socialdemokraternas skolsystem skickar man i stället problemen vidare.

Herr ordförande! Stockholms gymnasieskolor måste förbättras. Det är rörande att höra Erik Nilsson tala om satsningar, för i stället för att satsa på fler lektorat och lärlingsutbildningar kommer Socialdemokraterna nu att driva igenom rekordstora besparingar. Jag hörde aldrig Erik Nilsson före valet berätta om alla besparingar han ska göra på stadens gymnasieskolor. Minst en skola ska stängas, andra ska drabbas av uppemot 100 miljoner kronor som nu ska sparas. Vilka som får betala det högsta priset har vi redan berört: det är eleverna i särskolan och på Mockasinen. Därför kommer jag, herr ordförande, att lägga ett särskilt yrkande om att skyndsamt genomföra en konsekvensanalys för dem. Sedan får kommunstyrelsen komma med ett nytt förslag, som bättre värnar särskolans elever.

Herr ordförande! Ett starkt utbildningsväsende är grunden för vårt välstånd, men framför allt är det grunden för vårt eget självförverkligande. Socialdemokraterna har i snart fyra decennier systematiskt raserat förutsättningarna för bildning. Det räcker nu! Det är dags att ta viktiga steg för att förverkliga den moderna kunskapsskolan. Där flumskolan är kravlös, innebär kunskapsskolan en skola som sätter tydliga mål och vågar utvärdera resultaten.

Att ställa krav är att bry sig. Jag yrkar bifall till den moderata reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 392

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Jag vet inte om jag ska skratta eller gråta när jag hör Erik Nilsson. Han står här och breder ut sig om satsningen på Ross och satsningen på Bernadottегymnasiet, och borgerlig politik sätter han i motsats till detta. Det kanske vore klädsamt om du berättade att det var jag som tog initiativet till Ross och skickade utbildningsdirektören till USA för att plocka hem det där projektet. Det kunde ha varit klädsamt om du hade berättat att det var jag som inrättade Bernadottегymnasiet. Det är inte motsatsen till borgerlig utbildningspolitik, det var de borgerliga som inrättade de här sakerna. De är framgångsrika, skryt gärna om dem – men du behöver inte stå och ljuga och låtsas att du har gjort något som du själv inte har gjort.

Den svenska grundskolan har problem, men gymnasieskolan är i en mycket djup kris. I Stockholm är det så att *varannan elev* som börjar gymnasiet hoppar av eller blir underkänd och inte når målen – trots att vi i Sverige lägger mer pengar på vår gymnasieskola än något annat land i hela världen! Regeringens nya lösning är ytterligare pengar, säger de. Det märklіga är att pengarna inte hamnar i Erik Nilssons gymnasieskola. Jag medger att Erik Nilsson lägger på en del på förskolan, men gymnasiet är en stor nedskärningspost och har varit det sedan valet. Gå gärna upp och hävda motsatsen, om du vill. Nej, du skakar på huvudet och vill inte hävda motsatsen. Det är alltså en nedskärningspost. Det är bara det att det inte riktigt var det du lovade före valet, och det är inte det som Socialdemokraterna på regeringsplanet säger. Där säger man att man ska satsa på gymnasiet. Satsar man bara mera pengar på de elever som i dag inte når målen, så når de målen. Så är det ju inte.

Vi satsar mest pengar men hälften är underkända. Vi satsar mest pengar i världen, men i inget annat land är så många underkända. Det är något som är fel!

Felet är en felaktig skolideologi, som ni har ställt upp. Sverige är nämligen det enda landet i hela världen som har föresatt sig att alla elever som går in på gymnasieskolan ska läsa in teoretisk högskolebehörighet. Att ett arbetarparti, med sina rötter i arbetaryrken, så totalt nedvärderar yrkesutbildning, att allt som räknas bara ska vara akademiskt, är någonting väldigt märklіgt.

Det gör att för de många ungdomar i 16-årsåldern som ska gå in på gymnasiet som har ett yrkesintresse och en praktisk begåvning men som är teoretiskt skoltrötta finns det inte längre någon utbildning på gymnasieskolan i Sverige, och det gör att de slås ut. Det är en grym skola. Först går de igenom grundskolan, och där lär de sig inte att läsa ordentligt. Sedan kräver du att alla ska bli universitetskompetenta i nästa steg. Det är klart det blir fiasko – och det har det blivit!

Vi behöver en gymnasieskola där vi tydligare har utbildningslinjer som, precis som i resten av världen och som Sverige hade tidigare, leder mot universitetet och högskola med studentexamen, med tydliga kunskapskrav. Vi behöver yrkeslinjer med en yrkesexamen, som alla andra länder har. Och vi behöver lärlingsutbildningar för de elever som det passar bäst för. Jag tittar på Lars-Åke Svensson, för jag vet att

LO kräver detta med jämna mellanrum, men varje gång försöker Östros eller hans efterträdare prata bort det där. Lyssna på LO! De inser detta.

Gymnasiet är i djup kris, Erik Nilsson. Stå gärna och snacka om satsningar, men sanningen är att du skär ned gymnasiet mer än någon annan del av stadens skolverksamhet. Gymnasieungdomarna behöver en bättre gymnasieskola. Den får de inte med dig.

Anförande nr 393

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Alla barn och ungdomar har rätt till en bra utbildning. Men för att alla barn och ungdomar ska lyckas, måste resurserna fördelas utifrån behov.

Under mandatperioden har majoriteten tagit fram en förskoleplan och en skolplan. Båda planerna utgår från nationella styrdokument, anpassade till de förhållanden som råder i Stockholm. Vår budget följer planerna och ger tydliga uppdrag så att de ska kunna uppfyllas.

Stockholm är en segregerad stad, och människornas levnadsvillkor är vitt skilda. I några stadsdelar uppfyller nästan 100 procent av eleverna kunskapsmålen till gymnasiet, i andra når endast 40 procent målen. Segregationen och de olika förutsättningarna är de största hoten mot demokrati och rättvisa. Därför har majoriteten tagit fram ett nytt resursfördelningssystem.

Alla tre borgerliga partier vill skrota det nya och återinföra det gamla systemet. Men Moderaterna går längre än så, de vill egentligen inte ha någon fördelning alls. Det framgår tydligt när man läser deras förslag till budget. En peng, lika för alla, ska gå direkt ut till skolorna. Medel för språkstöd och barn med särskilda behov ska sökas från utbildningsförvaltningen. Denna modell förordar även Folkpartiet. Hur ska detta gå till? Vilken koloss på lerbettor ni skapar! Ni pratar om byråkratisering, men ni skapar faktiskt ökad byråkrati.

Vi satsar på ytterstadsgymnasierna. Ett mycket spännande exempel på våra satsningar är utvecklingen av Skärholmens gymnasium. Här ska skapas en ny teaterlinje tillsammans med Stadsteatern, en fantastisk möjlighet till utveckling av både skolan och Stadsteatern. Detta är moderater och folkpartister emot – varför? Jag skulle vara tacksam om du lät bli att skratta medan jag talar, Jan Björklund, det stör!

Vill ni inte sprida kulturen? Vill ni inte skapa spännande verksamheter i ytterstaden? Är kulturen bara till för de redan invigda?

Folkpartiet anser att elevmajoritet i en skolas styrelse är ”oacceptabelt”. Det är starka ord. Skolan är ju elevernas arbetsplats. Styrelser med elevmajoritet skulle vara aktuellt i gymnasieskolan. Då är eleverna nästan vuxna. Rätten till inflytande och medbestämmande är självklar på alla arbetsplatser – varför inte i skolan? Svara på det, Jan Björklund!

Oppositionen upprörs över att vi har tagit bort skolk i betyget. Vi tar bort det därför att vi anser att frånvaron inte hör hemma i betygen, och vi menar att skolk och andra problem i skolan ska åtgärdas på andra sätt. Men ni på den sidan ser bara straff och sanktioner. Det är beklämmande.

Lika viktigt som demokratin är jämställdhetsarbetet. Det finns jämställdhetsgrupper på flera av våra gymnasieskolor. Vi vill att de ska spridas till alla skolor och att både flickor och pojkar gemensamt arbetar för jämställdhet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 394

E m i l i a H a g b e r g (mp): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag förstår att den här debatten har lagts sent på fredagskvällen för att alla gymnasieelever, som går i skolan på dagen, ska kunna lyssna. Hoppas att ni gör det också, där hemma vid era radioapparater.

Under nästa år kommer vi att implementera den nya skolplanen och elevhälsostrategin, som antogs i början av hösten. Vi lyfter fram kunskapsutveckling inom matematik och språk, elevhälsa och elevinflytande. Jag tror inte att det har undgått någon här att Björklund och hans kolleger i oppositionen tycker att elevinflytande är meningslöst, men jag är i alla fall glad att det har påbörjats ett förändringsarbete när det gäller elevinflytande i stadens skolor. Flera skolor samarbetar med elevorganisationer för att utbilda lärare och elever. När vi startar upp nya skolenheter, görs det med inriktningen att elevinflytandet ska vara en naturlig del redan från början.

Men det är fortfarande en lång väg kvar att gå. Det är inte acceptabelt att elevinflytandet hänger på enskilda lärares intresse, som många elever vittnar om i dag. Där har skolledarna en viktig roll som pedagogiska ledare.

Jag är också nöjd med den inriktning vi har mot att gå mot flera mindre gymnasieskolor. Många elever vill gärna gå på en mindre skola, där de upplever sig mer sedda och där man har en känsla av att alla drar åt samma håll. När vi startar upp nytt, gör vi det i form av mindre skolor. Globala gymnasiet, en skola inriktad på globala rättvisefrågor, är ett sådant exempel på nysatsning. Den nya satsningen i Skärholmen, med flera mindre, självständiga skolenheter, är ett annat exempel. Det känns väldigt bra att vi vågar satsa nytt och att vi kan ta lärdom av hur andra jobbar framgångsrikt med mer koncentrerad verksamhet i mindre enheter, inte minst många fristående skolor.

Sedan måste jag kommentera den fixering som finns hos oppositionen när det gäller att skriva in frånvaron i betygen, som om det skulle lösa någonting! Bakom skolket finns nästan alltid sociala och psykiska orsaker. De problemen löses inte genom att deras frånvaro skrivs in i betyget. Det gäller att stödja de här eleverna, i stället för att köra med bestraffningspedagogik.

Däremot kan man ju konstatera att det är ett stort misslyckande för skolan om det är många som tycker det är meningslöst att gå på lektionerna, och då måste vi göra någonting åt den saken.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 395

H a r d y H e d m a n (kd): I det här första anförandet tänker jag uppehålla mig vid det som vi kristdemokrater tycker är viktigast, den värdegrund som också gymnasieskolan ska bygga på. Den är bra beskriven i läroplanerna. Vi kristdemokrater betonar att varje skola måste söka förverkliga värdegrunden i den dagliga verksamheten.

De grundläggande demokratiska värdena måste självfallet alla skolor, både kommunala och fristående, stå för. Däremot kan den livsåskådning en grupp människor har, det som för dem tolkar världen och skapar sammanhang, vara en kompletterande värdegrund för en skola. Ofta gäller det en del muslimska och kristna grupper. Vår nytillträdde skolminister Ibrahim Baylan, som glädjande nog har syriansk invandrabakgrund, har tyvärr fallit in i samma tänkesätt som många socialdemokrater och vänsterpartister. I en intervju i SvD säger han: "Fristående skolor på konfessionell grund borde inte behövas i vårt *moderna* samhälle."

I ett tilläggsprotokoll till Europakonventionen till skydd för de mänskliga rättigheterna står det så här: "Vid utövandet av den verksamhet staten kan påtaga sig i fråga om uppfostran och undervisning skall staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn en uppfostran och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse."

Man kan fundera över om undervisningen i kommunala grundskolor och gymnasier har någon filosofisk grund, eller om de är helt neutrala i undervisningen. Det är bara drygt 50 år sedan vi hade ett vetenskapligt rasbiologiskt institut i Sverige. Studenter och forskare åkte runt och mätte skallar. Samerna ställde villigt upp, och som goda svenskar lät de sig nedklassas som en sorts undermåliga medborgare. Professorer och läkare lobotomerade mer eller mindre mentalsjuka personer och steriliserade kvinnor som ansågs utvecklingsstörda eller lösaktiga. Nog tyckte väl svenskarna på 30-, 40- och 50-talet att de bodde i ett "modernt samhälle"?

Alla uppfostrings- och utbildningssystem har med sig värderingar. Kanske finns det i dagens "moderna" skola värderingar som man kommer att skämmas för om 50 år. Därför är kritiskt tänkande viktigt – men det är också viktigt att vi tillåter skolor där barn växer upp i delvis andra referenssystem än det traditionellt svenska. Vår demokrati kan då granskas av människor som vuxit upp med en annan livsåskådning som grund. Många på vänsterkanten verkar tro att likformighet leder till positiv utveckling. Jag tror för min del att variation är en bra grund för förnyelse.

Jag vill för övrigt yrka bifall till Kristdemokraternas förslag till beslut, som bland annat vill öka variationen i ungdomsutbildningen genom att utöka antalet lärlings-

program i samarbete med näringslivet. Men jag skulle också vilja fråga: Står ni bakom den där uppfattningen att det inte ska behövas några skolor som har en annan religiös grund i ett modernt samhälle?

Anförande nr 396

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! När man ska säga på vilket område mest löften är svikna från Socialdemokraterna, måste man verkligen tänka efter när man väljer mellan de olika områdena. Jag tror nog att gymnasieskolan är ett av dem som mäter sig väl i det sammanhanget. Det är för all del bra att ni har svikit löftet att betygsintagningen skulle avskaffas!

Erik Nilsson var ute och värvade röster i förorterna rätt och kritiserade mig häftigt. Då lovade han att S:t Jacobi i Vällingby skulle öppnas igen. Han lovade att det ska byggas en ny gymnasieskola i Kista. Han lovade att Skärholmens gymnasium ska utvecklas, men sanningen är att det avvecklas; det var visst någon annan som hade missförstått det. Vad som sker nu är ju att det läggs ned. Ett antal grundskolor i söderort ska bli kombinerade grund- och gymnasieskolor.

Kan du inte berätta vad det blev av de där planerna, Erik Nilsson? I själva verket har du sedan dess föreslagit att Spånga gymnasium läggs ned. Nu ska Bromma gymnasium läggas ned. Brännkyrka gymnasium är det debatt om, även om det inte läggs ned. Vad har det blivit av alla de där satsningarna? Ross håller jag med om – men det var faktiskt vi som tog initiativet till Ross i Tensta, även om du fullföljer det bra.

Du kritiserade mig och lovade massor av saker, men ingenting genomförs ju. Varför gör du inte det? Varför stod du och ljög för väljarna?

Till Miljöpartiet vill jag bara säga detta. Du säger att det inte spelar någon roll om man skriver in skolket i betygen för eleverna. Jo, det har det gjorts, för när man gjorde det så sjönk skolket med 25 procent. Jag antar att det är bra om eleverna är närvarande på lektionerna – i alla fall tycker jag det.

Elevstyrda skolor vill jag prata något om, för här finns en intressant skillnad i syn på vad skolan är för någonting. Jag är inte emot *inflytande* för eleverna, men det är en helt annan sak att eleverna ska *bestämma* i skolan, och det är det ni föreslår med era elevstyrelser, där eleverna ska ha majoritet.

Det finns tre skäl varför det är fel tänkt. Det första är att en gymnasieskola kanske har 60 miljoner i budget. Att sätta en majoritet i styrelsen som ska kunna rösta ned rektor innebär att den som är chef och får ta ansvaret inte får fatta beslut. Vad händer när eleverna röstar ned rektor, vem har ansvaret då? De flesta av eleverna är själva inte myndiga.

För det andra innebär det här synsättet ett väldigt underkännande av lärarnas professionalism. Vem skulle ens tänka tanken att de viktiga medicinska besluten på ett sjukhus skulle avgöras genom omröstningar bland patienterna? Det är klart att det

finns en professionalism bland läkare och sjuksköterskor att fatta medicinska beslut, och på precis samma sätt finns det på en skola de som har gått lärarutbildning och är rektorer, och de är professionella på sitt jobb.

I vänsterns skolsystem är det av någon anledning alltid någon annan som ska bestämma än de som har utbildning och är professionella lärare. Det är en del i den stora nedvärderingen av läraryrkets status de senaste 40 åren, att ni aldrig erkänner att läraryrket har en professionalism.

Lärarna kan mer än eleverna, mina vänner. Det är därför vi har en skola. Hade det varit så att eleverna kunde mest, hade vi inte behövt ha en skola över huvud taget.

Anförande nr 397

E m i l i a H a g b e r g (mp): Först vill jag säga en sak om skolket. Att ta med skolket i betygen löser inte de bakomliggande problemen, orsakerna till att elever skolkar.

Sedan måste jag kommentera det där med elevmajoritet. Jag tycker att du uttrycker ett förakt mot eleverna. Du utgår från att eleverna inte kan vara med och diskutera frågor som rör deras vardag på ett ansvarsfullt sätt.

Dessutom är det så att de enda som kan vara professionella på sitt eget lärande är eleverna. Det måste vi ha som utgångspunkt. Lärarnas uppgift är inte att veta exakt hur varje elev fungerar, och det kan de aldrig veta. Det är ett samspel i skolan mellan lärare och elever, men det kan inte enbart ske på lärarnas villkor. Samspelet är det viktiga.

Anförande nr 398

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Skolket minskade med 25 procent när det infördes i betygen. Om du tycker att det hade varit bättre om de hade skolkat så är det din sak.

Så till elevinflytandet. Du säger att jag är emot att man ska diskutera med eleverna. Det är klart jag inte är! Jag tror på diskussion och samtal – vi står ju och diskuterar just nu, du och jag.

Frågan är till sist, om det råder olika uppfattning om hur undervisningen ska läggas upp, vem som då ska avgöra. Ska det bli votering? Ja, det är klart att eleverna har fler röster i klassrummet än vad läraren har, men jag tycker inte det är okej och det beror på att det finns en kunskapsskillnad mellan läraren och eleverna. Läraren kan kursen, han eller hon kan ämnet och det som man ska undervisa om under det kommande året, eleven kan det inte. Det är det som är skillnaden; hade eleven kunnat det så hade ju skolan inte behövt finnas! Läraren har dessutom fyra och ett halvt års högskoleutbildning i hur denna undervisning ska läggas upp.

Det är därför det till sist måste vara så att den som har ansvaret för undervisningens resultat också måste fatta de slutgiltiga besluten, enligt min uppfattning, och det är läraren.

Ni är helt förblindade av att man ska ha rösträtt i skolan. Det är denna inställning som leder till läraryrkets kraftiga nedvärdering i svenskt skolväsende, och den är tragisk.

Anförande nr 399

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jan Björklund pratar om nedläggning av skolor. I grunden är det två olika sätt att se på detta.

Vi har en utbildningsmarknad i dag, det kan vi konstatera. Antingen accepterar man fullt ut marknadens villkor och säger att de skolor som inte har sökande eller där man av olika mekanismer tappar elever ska läggas ned. Det är, som jag förstår det hela, den borgerliga uppfattningen. Vi har inte accepterat den uppfattningen. Vi menar att man måste göra medvetna satsningar i de kommunala skolorna. Skärholmens gymnasium är ett exempel på det. Det kommer inte att läggas ned, det stämmer inte. Vi startar tre nya skolor i Skärholmen.

Vi satsar i Tensta. Det är sant att det togs initiativ när det gäller Ross tidigare, men de pengar som behövs är det vi som har lagt till. Ni hade ingen resursfördelning för att klara ytterstadsgymnasiernas behov.

Vi har också utvecklingsprogram på gång när det gäller Farsta och Brännkyrka.

Vi har nämligen inte uppfattningen att marknaden alltid fattar de klokaste besluten. Vi vill satsa medvetet på ytterstadsgymnasierna, vi har satsat extra pengar och glädjande nog har vi faktiskt haft framgång.

Anförande nr 400

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Det är märkligt att Erik Nilsson pratar om allt möjligt annat än det jag frågar om!

Jag har frågat så här. Du var i Vällingby och lovade gång på gång, på möte efter möte i valrörelsen, att S:t Jacobi skulle öppnas. Min fråga är: När kommer det att ske? Du var i Kista och lovade att det skulle byggas en ny kommunal gymnasieskola i Kista, du stod där och lockade röster med att kritisera mig för att vara emot förorternas skolor. Jag ser att du skakar på huvudet, men det står i ditt eget valprogram, som jag har här: S:t Jacobi ska öppnas upp och det ska byggas en gymnasieskola i Kista.

När sker det? Svara på det i stället för att prata om allting annat! När öppnas de?

Anförande nr 401

I n g e r S t a r k (v): Skärholmens gymnasium kommer att starta igen i höst, och det kommer att bli bland annat med Stadsteatern. Det är ingenting att hånskratta åt, det är det som vi kommer att besluta.

När det gäller skolk i betygen, är det faktiskt så, Jan Björklund, att det finns många olika orsaker till att elever skolkar. Bland annat att de har en besvärlig livssituation, sociala problem, kanske skolan inte fungerar över huvud taget – vi vet ju att det finns många skolor som faktiskt inte fungerar så vidare bra. Därför är det så att skolket kan man inte åtgärda genom att straffa, sanktionera och skriva in frånvaron i betyget.

Elevmajoritet i styrelserna kan man utveckla på olika sätt. Det behöver inte alls vara så att eleverna ska bestämma allt i skolan, det är det ingen som pratar om. Men eleverna måste ha ett avgörande inflytande på sin egen vardag.

Anförande nr 402

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Skärholmens gymnasieskola rymmer 1 100 elever. Jag medger att det kommer att finnas en skola kvar för ungefär 100 elever, men det kan man knappast kalla för att satsa på Skärholmens gymnasium. I verkligheten läggs Skärholmens gymnasium ned, och vad det ska bli av det lilla embryot som ska få vara kvar med 100 elever på någon teaterlinje återstår att se. Det är möjligt att det blir bra, och då blir det säkert bra – men det är ju ingen stor utveckling av Skärholmens gymnasium, när 90 procent av elevplatserna försvinner!

Anförande nr 403

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande, jag tänkte också prata om en av de gymnasieskolor som Erik Nilsson i valrörelsen absolut inte sade ett ljud om att han tänkte lägga ned, nämligen Fogelströmska gymnasiet. Jag har fått ett brev, och det tror jag ni alla har fått, från personalen på Fogelströmska som berättar hur man arbetar på skolan. Det är en skola som har byggt upp en stor kår av specialistkompetenta eldsjälar för att hjälpa de elever som har misslyckats i grundskolan – det är just det som Fogelströmska gör så bra. Det var också den grundläggande tanken bakom starten av Fogelströmska gymnasiet, att ha en skola där man verkligen samlar dem som är absolut bäst i Stockholm på att hjälpa elever som har misslyckats i grundskolan, så att de senare kan gå vidare.

Den här skolan föreslås nu läggas ned. Erik Nilsson har själv sagt att det kanske vore bättre att sprida ut eleverna på de andra gymnasieskolorna i Stockholm. Konsekvenserna av det tror jag vore helt förödande, för det är då inte bara eleverna man sprider ut på alla de andra gymnasieskolorna utan också den kompetens som har byggts upp bland de här lärarna, som själva har valt att arbeta med de elever som har de största problemen, och kuratorer, skolpsykologer, skolsjuksköterskor och så vidare kommer också att spridas ut över staden, och därmed kommer vi att få en lägre kvalitet.

Jag är helt övertygad om att en sådan skola som Bromma gymnasium, som Erik Nilsson också vill lägga ned, kommer att klara striden. De har starka föräldrar och starka elever, som står upp för sin skola. Men att en skola som Fogelströmska gymnasiet har samma resurser att lägga på att kräva sin rätt för att skolan inte ska läggas ned tror inte jag på.

Det är väl precis som vanligt med Erik Nilssons olika system, där systemen och ”boxarna” i systemet är viktigare än eleverna när man slår sönder väl fungerande verksamheter.

Det hade varit intressant om Erik Nilsson i valrörelsen hade talat om för väljarna om alla de gymnasieskolor, däribland Fogelströmska, som kommer att läggas ned.

Anförande nr 404

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ja, Lotta Edholm, jag tror att det är klokt att inte ha en stor skola med 550 elever där man samlar dem som har de sämsta förutsättningarna. Jag tror inte att det skapar en bra studiemiljö eller en bra social miljö. Jag har haft en diskussion med ledningsgruppen på Fogelströmska, och de delar min uppfattning i detta.

En hygglig del av de eleverna kommer att kunna gå på IV-grupper eller PRIV-grupper på de vanliga gymnasieskolorna, och de har också goda möjligheter att ta sig in på de nationella programmen.

Sedan finns det en hyggligt stor elevgrupp kvar som inte kommer att kunna göra det. En del av de eleverna har så svåra problem och är så kriminellt belastade att det snarare handlar om en blandning mellan skola och behandlingshem. Då tycker jag att vi ska göra det för de eleverna.

En del av de eleverna tror jag skulle fungera alldeles utomordentligt i någon av de fristående skolor som vi inleder samarbete med när det gäller IV-programmet. En del av dem skulle kunna få en fantastisk skola om de fick gå på Bernadottegymnasiet.

Det är så jag ser på utvecklingen av IV: Vi behöver flera ställen som är mer anpassade till de olika eleverna, som har olika behov, på Fogelströmska gymnasiet.

Anförande nr 405

L o t t a E d h o l m (fp): Fogelströmska gymnasiet kommer alltså att läggas ned. Det var det besked vi fick här.

Jag kan säga att personalgruppen på Fogelströmska inte delar dina synpunkter. Så här skriver man: ”På Fogelströmska gymnasiet har skolledningen år efter år knutit till sig en personalgrupp, som nu i allt väsentligt består av specialistkompetenta eldsjälar. Tålmodigt har skolan kämpat sig till unika metoder och koncept.” Det här kommer nu att slås sönder – men inte av ekonomiska skäl utan av ideologiska skäl!

På samma sätt som Bernadottegymnasiet är en fantastisk verksamhet, där man har gjort exakt detta, har man knutit till sig specialistkompetens också på Fogelströmska gymnasiet. Nu slås detta sönder. Jag tycker att det är rent bedrövligt!

Det är precis som med särskolan: Ni slår hårdast på dem som har det svårast i skolan!

Anförande nr 406

I n g e r S t a r k (v): Vi diskuterar Fogelströmska. Det finns en grupp på Fogelströmska som har det mycket svårt. Vi har funderingar om att det inte är så bra att de går på samma skola, men man måste hitta bra alternativ till dem.

Den kompetens som lärarkåren och elevhälsopersonalen på Fogelströmska har ska naturligtvis inte förskingras, utan den måste finnas kvar. De här eleverna behöver ju fortfarande deras kompetens.

Sedan finns det en ganska stor grupp på Fogelströmska som skulle kunna klara sig i IV-grupper på andra gymnasieskolor, och de menar vi skulle kunna gå där. För det är också bra för gymnasieskolorna i staden att få en annan spridning, att man blandar upp eleverna.

Anförande nr 407

L o t t a E d h o l m (fp): "Det är bra för gymnasieskolorna i staden att man blandar upp eleverna" – det är alltså för de andra gymnasieskolornas skull som verksamheten ska slås sönder, inte för de elevers som själva har valt att gå på Fogelströmska gymnasiet!

Den metod som du nu vill använda dig av, där man sprider ut alla elever på samtliga gymnasieskolor och därmed inte får en lika stor kompetens på alla skolor som den man har i dag, den metoden är redan prövad. Den ledde inte till bättre resultat.

I stället blir de väl, precis som det var tidigare, små, marginaliserade klickar ute på de olika gymnasieskolorna. Det blir konsekvensen. Specialistkompetensen slås sönder.

Jag tycker att ni ska lyssna på de människor som är absolut duktigast i Stockholm på detta område – som känner de här eleverna, som jobbar varje dag med dem – innan ni slår sönder verksamheten.

Anförande nr 408

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata om svenska för invandrare, speciellt den del som ingår i flyktingintroduktionen. Kvaliteten har inte varit bra under många år, och samordningen med att få fram praktikplatser och annat har inte fungerat.

Sfi är en del av introduktionen för nyanlända flyktingar. Efter introduktionen ska den nyanlända flyktingen ha kunskaper om svenska språket som är relaterade till den

enskildes kompetens. Introduktionsprogrammet ska ha en tydlig inriktning på att möjliggöra deltagande i arbetslivet och egen försörjning eller till fortsatta studier. Introduktionen ska ta sin utgångspunkt i de enskildas erfarenheter. Utbildningen i svenska kompletteras med språk eller yrkespraktik. Det är också viktigt att det sker regelbunden uppföljning av varje flykting med utgångspunkt från introduktionsplanen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 409

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tyckte det är väldigt bra att du tar upp sfi, eftersom jag vill påminna dig om vad ni har gjort inom sfi.

Ni har gjort livet surt för de verksamheter i staden som bedriver unik verksamhet med eldsjälar som Livstykett. Enda skälet till att det över huvud taget har överlevt är ju någon typ av nya pengar utanför ordinarie ram.

Sedan har ni satt i gång en ny tvångskommunalisering av sfi, som har lett till att de elever som du talar dig varm för inte har haft fungerande datorer på sex månader. När verksamheten skulle starta fanns ingenting på plats: det fanns inga toaletter, det fanns inga datorer, vissa dörrar gick inte att öppna – lärarna var förtvivlade. En hel termin förstörde ni för de elever som du står här och talar dig varm för!

Herr ordförande! Det får ändå finnas några gränser för ert Orwellska nyspråk, där ni påstår att Skärholmens gymnasium, nedläggningen av en skola, är en "nysatsning", där sfi ska "värnas" när ni stänger skolor och gör livet surt för de elever som kommer hit.

Det är ju en skandal hur ni har hanterat sfi! Det är upprörande att de här människorna har förvägrats en bra utbildning under en hel termin därför att ni på ideologisk grund kräver att den ska vara kommunal.

Anförande nr 410

M u j d e R a s h i d (v): Mikael Söderlund försöker prata som saker och ting som hände för flera år sedan. Jag tycker jag känner igen den där tonen från förra budgetdebatten.

Du blandar ihop massor av saker bara för att du vill undvika det som jag sade. Kvaliteten på svenska för invandrare har inte fungerat under många år, det måste du hålla med om.

Vad vi gör i dag är att försöka bygga en introduktion som ska vara anpassad för varje flykting genom att man samordnar både introduktionen, praktikplatsen och svenska för invandrare.

Anförande nr 411

Hardy Hedman (kd): Ordförande! Vi är glada för att majoriteten har brutit vallöftet om att avskaffa betygsintagningen till gymnasieskolan. Det är klart att det krävs utvärdering, men än så länge verkar det som om det har lett till att de negativa följderna av närhetsprincipen undviks.

Jag jobbar nu på ålderns höst lite grann på ett idrottsgymnasium i Kista. Vi har fått många elever från Kistaområdet och från Järvaområdet, ganska många med somalisk bakgrund. Samtidigt har vi många elever från Ekerö och fem andra kommuner. Den blandningen är verkligen lyckad integration!

Skolan har en strategi att både jobba med att ge eleverna högskolebehörighet och en chans till ett yrke. Därför har skolan för praktik och anpassning av undervisningen tagit kontakt med olika företag – det gäller elutbildning, dagligvaruhandel, fotobutiker och resebranschen – anpassat till de gymnasieprogram som finns. Då kan föräldrarna känna tryggheten att det både ger högskolebehörighet men också en chans till ett yrke.

Bland annat har vårt gamla bolag Fortum ställt upp på elsidan, och det är väldigt intressant. De har ju annars ganska dåligt rykte i de där stadsdelarna.

Ett problem med både kommunala och fristående gymnasier är dock att man inte tillgodoser undervisningen i invandrarnas modersmål. Sverige har en oerhörd brist på språkkunskaper. Det gäller både EU-tolkar, exportindustri, bistånd, turism, äldreomsorg och flera andra områden. Jag skulle önska att både de kommunala och de fristående gymnasieskolorna tillgodosåg detta med en professionell undervisning i båda elevens huvudspråk. När man ska sälja en lastbil i arabvärlden, räcker det inte att ha gått en snabbkurs för direktörer, då måste man på arabiska kunna berätta rätt rolig historia i rätt ögonblick för att affären ska lyckas.

Nu har vi chansen i Stockholm. Massor av elever tycker att deras tillgång till två språk inte är en tillgång, och det måste vi försöka vända så att många elever i både kommunala och fristående gymnasier inser att det är deras gratischans att nå ännu bättre kompetens i yrkesliv och vid högskolestudier.

Anförande nr 412

Borgarrådet Nilsson (s): Hardy, jag tycker det var en utmärkt beskrivning av den skola som du arbetar på, och jag tycker att du omedelbart ska ta kontakt med de övriga borgerliga partierna, för du började med att beskriva hur man faktiskt kan skapa ett yrkesförberedande program i nära samarbete med arbetslivet men där man ändå har med kärnämnen och får ett intresse runt detta. Utomordentligt bra beskrivning! Så vill jag också se utvecklingen. Tala om det för Jan Björklund!

Det andra är att du lyfter upp betydelsen av modersmål – dels som ett ytterligare språk, som givetvis är en resurs för samhället, men jag vill också lyfta upp modersmålet som ett stöd för skolframgången i de andra ämnena. Det försöker vi göra i skolplanen. Det vet jag att ni i Kristdemokraterna har förstått. Du låg bakom

den utomordentliga satsning som hette *Den röda tråden* och den bok som togs fram när det gällde de här frågorna. Utomordentligt bra! Kan du tala om det för dina kolleger i Moderaterna och Folkpartiet? De har nämligen inte förstått modersmålsundervisningens betydelse för skolframgången.

Anförande nr 413

E m i l i a H a g b e r g (mp): Jag vill också säga att jag delar Hardys uppfattning om vikten av språk och att satsa på modersmålet och att utnyttja den potential som ligger i alla de språk som vi har bland Stockholms elever.

Anförande nr 414

Borgarrådet N i l s s o n (s): Mikael Söderlund är bekymrad över rekordstora nedskärningar på gymnasiesidan. Jag är också bekymrad. Vi kommer inte att klara full löne- och priskompensation ute på gymnasieenheterna. Min bedömning är att vi kommer att få ut någon procents höjning av den peng som går ut till enheterna, men det kommer inte att täcka löneutvecklingen. Vi har ett tufft ekonomiskt läge i staden, och då har vi valt att tydligt prioritera de yngre åldrarna därför att vi vet att det ger bättre effekt.

Det är ju underbart att just Moderaterna är bekymrade över de rekordstora nedskärningarna – de är knappast rekordstora, men det är ändå marginella nedskärningar – med tanke på att ni har ytterligare 50 miljoner att spara. När vi har sparat färdigt ska ni spara 50 miljoner till – och sedan ska ni ta hem ytterligare 250 miljoner på nämndsammanslagningar!

Du borde faktiskt vara mera bekymrad över vad som skulle hända om ni faktiskt skulle försöka genomföra er budget.

Sedan föreslår ni en gigantisk central utbildningsförvaltning, som ska hantera verksamheter med en omslutning på sammanlagt 12 miljarder. Ni säger att man där ska fatta beslut om barn med behov av särskilt stöd. Det vill säga: man ska ha en enskild bedömning av 80 000 elever i grundskolan och 25 000 elever i gymnasieskolan, och man ska fatta beslut om ledartillsättningar och lokaler för alla förskolor och skolor i hela Stockholm.

Ordförande, fullmäktige! Denna förvaltningskoloss skulle bli så stor att det skulle få det gamla sovjetiska *Gosplan* att framstå som en biljettexpedition i Pajala! Och ni pratar om att göra er av med byråkrati!

Moderaternas budgetförslag innehåller en lång rad självmotsägelser. Ni kan inte förklara hur ni vill att resursfördelningen ska gå till. Ni har två skilda yrkanden till vilket resursfördelningssystem man ska fatta beslut om. På riksnivå har ni gjort en ekonomisk revision av era skuggbudgetar, som kom fram till att de inte höll. Det var ett bra initiativ av Fredrik Reinfeldt; det skulle behövas ett likadant initiativ i Stockholm. Det skulle också behövas en intellektuell revision av Moderaternas budgetförslag, för så många självmotsägelser och felaktigheter kan faktiskt inte ett

stort parti, som har ambitionen att vara "statsbärande" i Stockholm, lägga fram. Ni behöver gå igenom ert eget budgetförslag och få klart för er vad ni egentligen tycker.

Till Folkpartiet: Ja, vi har skilda syner när det gäller gymnasieskolan. Ni vill ha en tydlig sortering av elever redan i årskurs nio. Ni vill att de som inte har framgång inte ska läsa kärnämnen. För min del handlar kärnämnen inte primärt om att skaffa sig behörighet till högskolan utan om att de behövs för yrkeslivet. De representanter jag träffar för till exempel metallindustrin eller byggindustrin och Skanska, de skriker när de hör talas om era förslag om kortare yrkesprogram. Till och med Hantverksföreningen, som är den enda industrigren jag känner till som inte tycker att man behöver kärnämnen, skriker de också. De säger: Vi behöver *fyraåriga* yrkesförberedande program, absolut inte tvååriga!

Du säger åt oss att lyssna på LO, Jan Björklund. Ta du och lyssna på Svenskt Näringsliv, för de står för en modern utbildningspolitik. Det gör inte du.

Anförande nr 415

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är rörande att höra Erik Nilsson läxa upp mig. Jag ska ta och läxa upp dig i stället, Erik Nilsson!

100 miljoner spänn ska du spara. Det har du dolt. Det står i din budget att du ska spara 30 miljoner på utbildningsförvaltningen, men i själva verket är den rätta summan 100 miljoner. Du ljugar rakt ut om vilka besparingar du kommer att genomföra.

Till skillnad från dig, Erik Nilsson, lägger Moderaterna ut makten till rektorerna, till skolledningarna och till dem som är ute i verksamheterna. Jag vet att du är sjukligt uppfylld av styrsystem, resursfördelningssystem och andra system. Jag överlåter det med varm hand åt professionen och dem som ska genomföra politiken. Jag ger dem pengarna, och tillsammans med Fredrik Reinfeldt – jag gläder mig för övrigt åt att du läser alla hans förslag – kommer vi att ha 1 miljard kronor mer än vad du och ditt parti har att lägga till kommunerna.

Herr ordförande! Det är makalöst att höra Erik Nilsson stå och ljuga om allt. Jag måste få ta upp det här, herr ordförande. Här talar du om hemspråksundervisningen. Läs vår budget! Det står på sidan 77 om hemspråksundervisningen, ta och läs det! Sluta ljuga i talarstolen!

Anförande nr 416

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nu var det väl så att Fredrik Reinfeldt redan i kårfullmäktige var mer seriös än vad du var, och den utvecklingen har fortsatt.

Siffran 100 miljoner vet jag över huvud taget inte var du har fått ifrån. Det har du nog hittat på alldeles själv. Det är ett besparingsbeting på 30 miljoner, det tillförs 20 miljoner kronor, och sedan är det kostnadsutveckling i organisationen som gör att – det är sant – vi inte kommer att kunna möta löneökningarna på alla ställen.

Du säger att det får skolledningarna hantera, det är de som får ansvaret. Ja, men då ska de alltså först ta den besparing som det kommer att bli för vår del, och därutöver 50 miljoner kronor som de ska spara enligt Moderaternas budget.

Du säger att ni tillför pengar i den nationella budgeten, 1 miljard för hela riket. Det är intressant – men det är bara det att den nationella skolpengen gör att Stockholms skolor skulle förlora 1 miljard, bara i Stockholm, därför att kostnaderna i Stockholm ligger 20 procent över snittet för riket.

Det är effekterna av moderat skolpolitik, Mikael Söderlund.

Anförande nr 417

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Det verkliga sorteringsgymnasiet står Socialdemokraterna för: 50 procent slås ut och hoppar av, och en stor del av eleverna hoppar av redan under första årskursen. Det vet du. Det är det som är det stora, tragiska traumat med svensk skolpolitik, som ni är ansvariga för. Den här debatten kommer att fortsätta till dess ni har insett det och gjort någonting åt det.

Två löften har Erik Nilsson i brevet ut till gymnasieskolan före valet. Det första är: "Gymnasiet ska ges ökade resurser". Kan inte du förklara, Erik Nilsson, när det löftet ska infrias? Hittills har det bara varit nedskärningar på gymnasiet sedan du blev ansvarig. För det andra lovade du att S:t Jacobi ska öppnas, Kista gymnasium ska öppnas och Skärholmen ska utvecklas.

Mitt budskap till Stockholms rektorer är detta: Om Erik Nilsson kommer ut till dig och säger att han ska satsa på dig, dra öronen åt dig noggrant! Och om Erik Nilsson kommer ut till dig och säger att du ska utvecklas, stick från stan!

Anförande nr 418

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nej, Jan Björklund, det är du som står för sorteringsgymnasiet.

För det första är det väsentligt fler än 50 procent som tar sig igenom gymnasieskolan, men det är ändå för få. Jo, det är någonstans mellan 60 och 70 procent – jag ska ta reda på den exakta siffran.

Det betyder att vi måste ha nya former för att arbeta inom de yrkesförberedande programmen. Vi måste ha mycket bättre samarbete med arbetslivet.

Men sorteringsgymnasium och parallellsystem är när man hamnar i återvändsgränder, när eleverna bara får med sig nioårig grundskola. Nio år i grundskola kommer inte att ge dem tillgång till arbetslivet, därför att det ställer större krav än nio år, också i teoretiska ämnen. Det kommer inte att innebära att de kan göra sin röst hörd i samhällsdebatten. Där har du den grundläggande sorteringen, som ni vill ha, där klasstrukturererna upprätthålls också in i det 21:a århundradet!

Det är väl inte konstigt att vi går emot det, Jan Björklund?

Anförande nr 419

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Först får jag be om ursäkt för att jag mellan varven ger ifrån mig ganska höga skratt. Jag måste säga att den här debatten är ganska roande, och jag kan ju inte låta bli att skratta åt Mikael Söderlunds show – den är verkligen upplivande.

Däremot till dig, Erik Nilsson, skulle jag egentligen vilja säga att jag blir förbannad, men det får jag inte så jag säger i stället att jag ruttnar på det här att vi aldrig får svar. Jag vill återkomma till särskolan. Jag får ju aldrig några svar om Mockasinen, du är som en blöt tvål, du hoppar undan hela tiden. Nu vill vi ha ett svar, jag kan inte åka hem till Älvsjö utan att ha ett svar till stadsdelsförvaltningen, till rektorerna och till föräldrarna där ute. Hur blir det? Du säger att det är inga besparingar på Mockasinen, men det är just vad det blir. Vi har ju visat det.

Erik Nilsson! Kan du här och nu garantera att de inte får några besparingar eller nedskärningar i sin verksamhet?

Då vill jag att du gör det. Jag måste få ett svar här i kväll. Jag ställde frågan första gången i måndags, och nu ställer jag den i kväll. Alla här har ställt samma fråga men vi får aldrig något svar. Nu är du faktiskt skyldig att ge oss ett svar!

Du säger att vi i Folkpartiet inte satsar pengarna, men vi har satsat ytterligare 10 miljoner till särskolan för att garantera den här verksamheten. Det är pengar som du använder för att ge SL-kort till friska barn.

Jag vill påstå att du saknar empati för de absolut svagaste barnen i vår stad.

Erik Nilsson, jag undrar varför du och den övriga majoriteten inte kommer ut till den här skolan, ser hur det ser ut och träffar de här barnen. Följ med mig ut på måndag, jag kommer och hämtar dig och de övriga i majoriteten med bil så ska vi åka dit ut. Jag bjuder på fika, lunch och vad katten du vill – du måste se hur de har det!

Anförande nr 420

Borgarrådet N i l s s o n (s): Karl, jag uppskattar det engagemang du har. Jag tycker det är väldigt bra att du har det.

Jag ska försöka svara, så som jag har svarat tidigare. Jag kan inte garantera att det inte blir några besparingar på Mockasinen. Skälet till det är att man har ett underskott i verksamheten i dag.

Däremot beror de stora summor som man har pratat om i dag dels på att denna verksamhet borde vara landstingsfinansierad, det är en verksamhet som ligger utöver skolan. Där måste vi hitta en lösning på hur detta ska finansieras. Dels beror det på att man ännu inte har räknat in korttidstillsynen, som de avlämnande stadsdelarna ska

betala för. Och dels beror det på att man har räknat på att hela hyresnivån slår igenom på den enheten, vilket enligt min mening är helt fel. Till skillnad från Moderaterna har vi den uppfattningen att hyrorna ska slås ut på stadsdelarna, och de skillnader som kan finnas ska inte drabba den enskilda enheten.

Enligt min bedömning kommer det att kvarstå en brist för Mockasinen på ungefär 400 000 kronor, som blir ett besparingsbeting. Det finns en lösning på det, nämligen att man redan har ytterligare ett barn på väg in, och med de ersättningsnivåer som det handlar om här räcker det med ett barn till för att klara verksamheten.

Får jag bara säga detta, till slut. Moderaterna och Folkpartiet har gemensamt på riksnivå föreslagit en nationell särskolepeng, som ska vara lika för alla. Här säger ni att vi inte i Stockholm kan ha ett schabloniserat system med fem nivåer, där vi har rätt god kunskap om barnen, men däremot vill ni ha ett nationellt system med en peng som är lika för alla – för att skydda de mest utsatta barnen, säger Folkpartiet. Ni bör nog gå hem och fundera över vad ni har för syn på vilket system som ska gälla!

Anförande nr 421

K a r l B e r n (fp): Okej, Erik Nilsson, ditt svar är alltså att du inte kan ge en sådan garanti. Det är bedrövligt, men då får jag meddela föräldrarna det.

Ekonomichefen Teenie Bennerholt i Älvsjö stadsdelsförvaltning säger att det kommer att bli ett underskott på minst 3 miljoner – det är tre och en halv pedagog som försvinner. Du säger att om det kommer ett barn till så kommer ekonomin att reda upp sig. Det resursfördelningssystem som du håller på och genomför kommer troligtvis att orsaka att en del stadsdelar tar hem sina barn – det är bara ett barn som är från Älvsjö, de andra kommer från övriga Stockholm – så risken är att det kommer att bli mycket värre.

Är du villig att följa med mig på måndag och titta på skolan, Erik Nilsson? Vi måste ordna fram pengar på något sätt. Det går ju att tricksa med pengarna för övrigt, då måste det gå att ordna det till de svagaste. Häng med mig på måndag! Lova det!

Stadsdelsnämnderna: Kultur- och föreningsverksamhet, Kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsarkivet, Stadsmuseinämnden, Stockholms Stadsteater AB, Förslag till nya nämnder: Idrotts- och kulturnämnden, Kultur- och stadsmuseinämnden

Anförande nr 422

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill faktiskt återknyta till Kristina Axén Olins inledningstal vid den här budgetdebatten. Det var en fin inledning, som handlade om det fantastiska kulturutbud som finns i Stockholm och de många spännande kulturinstitutionerna. Jag förstår att du ville prata om det nu, därför att om Moderaternas budget skulle genomföras blir det ju en helt annan

beskrivning. Det moderata budgetförslaget på kulturområdet innehåller nedskärningar på 77 miljoner kronor.

Utan den miljard som Stockholms stad på olika sätt satsar på kulturlivet skulle säkert en del kulturverksamheter överleva – säkert Chinateatern, säkert biograferna, i varje fall de kommersiella biograferna. Men bredden i utbudet – de små verksamheterna, de som redovisar en kultur som kanske inte alltid är så populär, de som säger saker som vi makthavare kanske inte tycker om, det som är ”smalt” och som inte kan sälja till den stora publiken – skulle inte finnas kvar i Moderaternas Stockholm. Bara det som säljer skulle finnas kvar i Moderaternas Kulturstockholm.

Så passa på och håll fina tal om det fantastiska kulturutbudet i Stockholm så länge det är vi Socialdemokrater som styr, Kristina – sedan blir det svårare.

Det här anknyter också till den stora skiljelinjen i kulturpolitiken: ser man kultur som en fråga om konsumtion eller som en fråga om demokrati?

I det moderata perspektivet pratar man om kultur i termer som att det är bra för besöksnäringen och att det på olika sätt är trevligt med kultur. Ja, det är sant, det är trevligt. Jag tycker man ska ha kul när man går på teatern eller på andra evenemang.

Men vi har också en annan syn på kultur: kultur är det samtal som pågår mellan människorna i ett samhälle. Hur ska vi förhålla oss till varandra? Vad är det för regler som gäller? Kulturen måste, med det demokratiska perspektivet, omfatta alla. Alla måste delta i kulturlivet. Om vi vill ha ett demokratiskt samhälle är det inte acceptabelt att stora grupper inte deltar i kulturlivet eller att den kultur som de formar inte definieras som någonting som vi accepterar som kultur.

Det är det demokratiperspektivet vi har när vi gör tydliga satsningar i kulturnämnden på att bryta utanförskapet, på att bryta den bristande delaktigheten i kulturlivet.

Vi har två viktiga målgrupper. Den ena är de vuxna som i dag inte i någon större utsträckning deltar i kulturlivet, varken som konsumenter eller som producenter. Det handlar om att jobba med kultur i ytterstaden. Det handlar om att hitta nya vägar för våra kulturinstitutioner att hitta nya grupper. Den andra viktiga målgruppen som vi har identifierat är ungdomarna. Sverige och Stockholm har av tradition en mycket stark barnkultur, som vi ska vara stolta över och slå vakt om. Men vi har under många år missat ungdomarna. Ungdomars kulturella uttryck och intressen har inte varit något större intresse för oss i det offentliga kulturlivet.

Detta har vi försökt att råda bot på. Det togs fram många bra förslag redan under föregående mandatperiod när det gällde ungdomsinriktning på kulturlivet. Vi vill fullfölja dem, och också sätta pengar till dem.

Det är därför vi nu kan bygga ut Lava, som kommer att öppna i mars, dubbelt så stort, det största kulturhuset för ungdomar i Stockholm med tiotusentals besökare varje vecka. Det är därför vi satsar på ett särskilt ungdomsbibliotek vid Medborgarplatsen, där ungdomars egna intressen av hur ett bibliotek skulle vara utformat har

varit vägledande för att få fler ungdomar in i bibliotekens värld, både som mötespunkt men också för att hitta skönlitteratur. Det är därför vi med Kulturskolan jobbar uppsökande för att nå grupper som i dag inte är inskrivna eller deltar i Kulturskolans verksamhet och gå från 25 procent av barngruppen till 50 procent som på ett eller annat sätt deltar i Kulturskolan. Det är därför vi satsar på Snabb slant för ungdomars egna kulturprojekt. Det är därför vi satsar på Ung scen inom ramen för Stadsteatern, som har nått 14 000 ungdomar i ytterstadens områden. Och det är därför vi satsar på ett utvecklat samarbete mellan biblioteken och skolorna.

Oppositionens budgetalternativ är av dubbel karaktär. Moderaterna är tydliga, men häpnadsväckande: det är slakt på kulturområdet som gäller. Folkpartiet ser på ytan ut att lägga mer pengar på kulturen – men sedan vet vi ju att man också har besparingar på andra områden, till exempel på ungdomskulturen, och framför allt att man inte har någon finansiering inlagd eftersom den inte håller. Folkpartiets stora problem är att man har för avsikt att hitta sängkamrater som Moderaterna, som vill skära ned 77 miljoner på kulturen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 423

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att komplimentera fullmäktige för den kulturgärning vi har uträttat de senaste två dagarna. Tack vare vårt flitiga och idoga stöddrickande av Pommac har Carlsberg beslutat sig för att inte lägga ned tillverkningen, meddelade man i dag. Man kan skratta lite åt det, men samtidigt är det ett slags kulturvårdande insats som jag tycker att vi kan berömma oss själva för.

En av våra viktigaste uppgifter som politiker är att skapa goda förutsättningar för människors skapande och människors möjligheter att utveckla sin kreativitet. När det gäller kulturpolitiken är det centrala, det vi ska koncentrera oss på, att se till att skapande konstnärer – skådespelare, musiker, bildkonstnärer, filmkonstnärer och vad de nu kan vara – kan ägna sig åt sitt skapande utan att vi lägger byråkratiska och andra hinder i vägen.

Även för oss som konsumerar kultur snarare än att skapa den spelar regler och ekonomiska förutsättningar en viktig roll. Om vi får större ekonomiska möjligheter att själva agera ökar våra möjligheter att köpa konst, skivor och böcker och att gå på konserter, teater, bio och utställningar.

Det är ingen hemlighet att vi moderater i grunden är rätt skeptiska till politikens möjligheter att skapa optimala lösningar på något område, kulturens eller andra. Politikens roll på kulturområdet, som på alla andra områden, är att vara så liten som möjligt för att ge människorna själva möjlighet att agera.

För Erik Nilsson och Socialdemokraterna är det inte så. För dem är den enda kulturverksamhet som finns den som kommunen administrerar och finansierar. Allt det som händer utanför den offentliga sektorns hank och stör antingen finns inte alls eller

kan avfärdas lite föraktfullt, som Erik Nilsson nyss avfärdade Chinateatern, med att det är sådan där förskräcklig kommersiell privat verksamhet. I själva verket produceras och konsumeras det en otrolig massa kultur här i landet som vi politiker inte har ett dugg med att göra, och det ska vi vara tacksamma för.

För oss är det viktigt att fokusera på kärnverksamheterna. Vi vill fokusera på barn och ungdomar genom Kulturskolan, där så många barn som möjligt ska beredas plats utan att man för den skull gör avkall på kvalitetskraven, genom Kultur för unga, en viktig verksamhet som gör det möjligt för barn att gå på teater till reducerat pris, genom böcker, läsning, biblioteksverksamhet och folkbildningsverksamhet i biblioteken såväl för barn som för vuxna.

Vi vill även fortsättningsvis ha höga bokanslag. Vi vill utreda ett nytt ersättnings-system med en fast och en rörlig del som kan vara kopplad till boklån och antal besök på biblioteken.

Vi vill – det är ett krav vi haft i flera år – slå ihop idrotts- och kulturnämnden till en gemensam nämnd.

Vi vill att kulturverksamheten i staden ska fortsätta att vara präglad av mångfald av valfrihet, och vi vill att vårt inflytande som politiker över vilken kultur människor har möjlighet att konsumera ska minska.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 424

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Ricardo, Alfredo och Hernando är vänner till mig. De bor i Havanna. De sitter i fängelse, dömda till mellan 25 och 30 års fängelse för att ha haft bibliotek. De har haft böcker i sina hem som de inte fick ha.

I mitt arbete jobbar jag dagligdags med att sopa upp spåren efter den etniska rensning som skedde på Balkan där kulturen togs som ett sätt att utplåna människors identitet.

Kultur är inte bara nöje och förströelse. Kultur är på allra största allvar. Fråga vilken diktator i världen som helst! Kultur är nyckeln till förkovran, fördjupning och försvar för demokratin. Den är nyckeln till det fria ordet.

Det är detta vi har att förvalta i vår kulturpolitik i staden. Det kan tyckas himla högtidligt och märkvärdigt, men det är något vi måste bära med oss: Något som för oss kan verka som gräddes på moset kan över en natt bli en livsnödvändighet.

Det är därför vi måste ha respekt för kulturlivets professionalitet och den kunskap de som arbetar med bild, teater, böcker och musik bär med sig. Detta kulturliv förvaltar och förmedlar kunskaper och insikter som vi alla behöver i vår vardag.

Stadens kulturpolitik ska handla om bildning. Den ska handla om böcker, om läsning, om en Kulturskola där barn kan få lära sig att hantera sin röst, sina uttryck eller ett instrument, om en Stadsteater som kan ha en bred verksamhet, om ett fritt kulturliv som erbjuder alternativ och om ett Stadsarkiv där vi alla kan finna vår historia.

För vänstern är kulturpolitiken endast ett instrument – för integration, för jämställdhet, för utjämning. Då spelar det ingen roll om pengarna går till glada amatörer eller till förvaltande av de yppersta konstnärliga uttrycken; huvudsaken är att kulturborgarrådet får en flashig rubrik.

Det sker en konsekvent omvandling av stadens kulturpolitik. Antalet besökare i Kulturhuset rasar. Kulturskolan slänger ut barn. Det visas på minus i varenda stadsdelsnämnd. Bibliotekens öppethållande minskar. Stadsteatern kommer att tvingas bedriva ett slags amatörverksamhet i Skärholmen samtidigt som högprofessionella skådespelare riskerar att förlora jobbet vid Sergels torg.

Stockholm är en storstad. Det skulle kunna vara en världsstad. En förutsättning för detta är ett kulturliv som är framåtsyftande och professionellt och har respekt för framkanten. Det är dags för en ny syn på kulturen, en syn på kulturpolitiken som en garant för bildning och inte endast ett verktyg för att hålla barnen i förorten sysselsatta.

Anförande nr 425

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Kan ni säga vilken verksamhet i Stockholm som hade 3 ½ miljon besök förra året? Jo, det var Kulturhuset, som just fyllt 30 år. Det invigdes 1974, för övrigt samma år som den statliga kulturpolitiken sjösattes.

Kulturhuset har följt sin tid. Det har givit olika kulturella uttryck för dagsdebatten i världen. Det har alltid upplevts som kontroversiellt. Ofta har Kulturhuset varit i blåsväder. Faktiskt är det flera ledamöter i kommunfullmäktige som velat både riva huset och privatisera verksamheten. Men Kulturhuset står kvar som en motståndets kärna mitt i det kommersiella city. Kulturhuset lockar till sig stockholmare av alla sorter från alla håll.

För mig utgör Kulturhuset vid Sergels torg tillsammans med Stadsteatern en symbol för den ena polen i kulturnämndens verksamhet: de viktiga kulturinstitutionerna. Den andra finns i stadsdelarna: de lokala biblioteken, samlingslokalerna, Kulturskolan, ungdomsverksamheten och det fria kulturlivet. Båda dessa poler måste utvecklas och samverka för att bredda stadens rika kulturutbud.

Stockholms stad satsar i budgeten för 2005 sammanlagt ungefär 1 miljard på kulturen. Det ger möjligheter till väldigt många olika sorters kultursatsningar. Vi har all anledning att vara stolta och glada över stadens kulturverksamhet. Vi kan peka på en rejält ökande publik och ett ökat deltagande i nästan alla verksamheter. Ändå skulle det förstås behövas ännu mer resurser. En stor del av utbudet finansieras i dag

genom att kulturarbetarna gör ett ideellt arbete. En vändande konjunktur ger förhoppningsvis möjlighet till ytterligare ökningar.

Vi anser att kulturen är en del av den allmänna välfärden och måste byggas ut. Detta står i dag mot de nyliberala idéerna, där kulturen ses som en vara.

Moderaterna tydliggör detta i sitt budgetförslag. Förutom att skära ned 80 miljoner ger man ett antal ideologiskt väldigt tydliga uppdrag. Man ska utreda ett nytt ersättningssystem för biblioteken med en fast och en rörlig del som är kopplad till antalet besök och utlåningen. Här ser vi alltså en bibliotekspeng i antågande, ett omvänt resursfördelningssystem där den som behöver mest får minst. Moderaterna föreslår att kulturstödet ska minska, att elevstödet ska bort och att folkbildningens verksamhets- och projektstöd ska minska. För Stadsteatern ska koncernbidraget minska och biljettpriserna öka.

Det är väldigt tydligt att kulturen i Moderaternas värld är en vara som ska säljas. Man talar om upphandling, konkurrens och sponsring. Detta känns väldigt tragiskt för oss som vet att allas tillgång till kultur är en av grundstenarna i ett demokratiskt samhälle.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 426

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! I ett gott samhälle flödar det fria kulturlivet. Där bryts åsikter och värderingar på ett sätt som gör att vi människor kan växa och bli öppna, starka och fria. Musik, måleri, foto, teater, dans, hantverk med mera har alla stor betydelse för människans utveckling. Kulturell utveckling skapar ett större välbefinnande i samhället och är därför en angelägenhet för alla.

Speciellt för barn och ungdomar är det viktigt att få många möjligheter att uttrycka sig. Därför gör vi en satsning på Kulturskolan, lokaler, Lava med mera. Alla ungdomar ska oavsett var de bor och oberoende av familjens inkomst kunna ha möjlighet att prova att spela ett musikinstrument, sjunga, dansa eller spela teater på sin fritid.

Det är viktigt att den lokala kulturen fortlever och kan utvecklas. Här har samlingslokalerna stor betydelse, också utifrån ett demokratiperspektiv.

Jag vill också betona det fria kulturlivets stora betydelse. Här sker nyskapande och integration, och här finns också många unga kulturarbetare.

Biblioteken är en viktig källa till fri information och en omistlig förutsättning för det offentliga samtalet. Vi anser att välförsedda och offentligt finansierade bibliotek ska garantera allmänhetens tillgång till ett brett kulturutbud. Boklånen ska givetvis vara avgiftsfria. Bibliotekens förekomst och kvalitet ska garanteras.

Museer är en naturlig mötesplats mellan framtid och forntid, mellan skilda kulturer och folkslag och för människor med olika specialintressen. Statens museer har infört

fri entré, och staden bevakar utvecklingen och undersöker möjligheten att införa fri entré på stadens museer.

Ett ökat internationellt kulturutbyte inte bara inom Europa utan även med övriga delar av världen är spännande, intressant och viktigt för vår egen kulturella utveckling. Ökad kunskap om och förståelse för andra kulturer är också nödvändigt för att motverka internationella konflikter, främlingsfientlighet och rasism. Olika former av festivaler har här stor betydelse. Vi ser positivt på sådana arrangemang, till exempel Re:Orient-festivalen och Selam.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 427

H a r d y H e d m a n (kd): Hur ökar man efterfrågan på kultur? Ja, den absolut viktigaste kultursatsningen är då grundskolan och gymnasieskolan, både den vanliga undervisningen och Kulturskolan. När barn lär sig läsa och skriva växer viljan att läsa böcker och att skriva. När barn spelar pjäser i skolan växer aptiten på teater. När barn lär sig spela ett instrument växer lusten att lyssna till musik.

Det finns en risk att vi får ett kultursamhälle som bara är konsumtion och inte aktivitet. Därför är det oerhört viktigt att satsa på detta i skolan. Det är ett av skälen till att ansvaret för lokala bibliotek ska överföras till stadsdelsnämnderna. Då kan man också ordna en lokalsamordning som vi tror vore lycklig. I många kommuner är det så att biblioteket skapar i centrum av skolan ett myller av vuxna människor i grundskolan eller i gymnasiet. Vi tycker också att samlingslokalerna av samma skäl bör överföras till stadsdelsnämnderna men att vi ska ha ett gemensamt bokningssystem.

Vi är lite oroliga för Kulturskolans och Musikskolans utveckling. Vi har inte lagt mer pengar, men organisationen av Musikskolan måste vara sådan att elever får individuell undervisning i instrument. Det går inte att ha gruppundervisning i all musik.

När det gäller Stadsteatern vill vi att den ska öka ansträngningarna till sponsring. Dramaten, Folkoperan och Liljevalchs har redan gjort det. Det går säkert att spåda på en hel del genom att lyckas med sponsring.

Ett problem i hela kultursektorn är den bristfälliga mångfalden; det har konstaterats häromdagen. Vi har för få minoritetsföreträdare i alla typer av kulturevenemang, faktiskt också ofta i den som är statlig eller kommunal verksamhet. I den fria popmusiken och annat är mångfalden oerhört stor, men det är en bastant svenskövertikt i sådana saker som de statliga utbildningarna i kultur.

Glädjande är att det romska kulturcentret har kommit i gång. Jag vet inte hur många som har varit där, men de ordnade en oerhört professionell konferens med romska företrädare från öststaterna och många högt meriterade zigeniska forskare. Det var en

glädje att höra de här människorna beskriva situationen för romer och för kulturen i olika länder i Östeuropa.

När det gäller ateljéstödet borde det bli en bättre genomströmning. De som en gång har fått ateljéstöd verkar sitta fast där livet ut. Det gör att de yngre missgynnas.

Till slut tycker vi att stadsmuseinämnden kan inordnas i kulturnämnden, så vi har bara fört över pengarna dit i vårt förslag.

I övrigt yrkar jag bifall till Kristdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 428

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag ska tala om Stockholms stadsmuseinämnd.

Stockholms stadsmuseum och medeltidsmuseum inrymmer mycket av Stockholms kulturarv i form av föremål och fotografier som sedan också förevisas i intressanta och spännande utställningar på de här två museerna. Stadsmuseet är också en viktig remissinstans där all ny ombyggnad granskas ur kulturhistoriskt perspektiv. Det är viktigt att staden inte förfulas och förstörs. Många grova misstag gjordes på 60-talet då bland annat Klarakvarteren revs och de dåvarande politikerna gick till historien som de som förstörde staden och delar av dess kulturarv. Det är därför mycket viktigt att stadens bygglövsärenden behandlas av Stadsmuseet för att eliminera misstag.

Trots att inte det ekonomiska läget tillåter en pris- och lönekomensation till museinämnden satsar vi i majoriteten på Stadsmuseets verksamhet. Vi ökar anslaget med 4,3 miljoner i år och ytterligare kommande år för att genomföra klassificering av bebyggelsen i ytterstaden. Projektet ska pågå till 2007.

Innerstaden har klassificerats. Vi känner till nästan allt om fastighetsbeståndet i city – byggnadsår, arkitekter, byggherrar och så vidare. Nu ska vi alltså äntligen få samma kunskaper om ytterstaden. Det är ca 60 000 hus som ska klassificeras. Det kommer att bli spännande, och det rymmer mycket okänt.

Ett viktigt uppdrag för museinämnden är att få fler och nya grupper att besöka museerna. Därför har vi infört fri entré för barn och unga under 18 år. Naturligtvis är vårt mål att liksom staten införa fri entré för alla. Vi hoppas att de ekonomiska förutsättningarna ska bli sådana att det blir verklighet.

Under Stadsmuseet ligger en annan av stadens stolta och högt ansedda verksamheter, nämligen Stockholmsforskningen. Kommittén för Stockholmsforskning planlägger, stöder och initierar angelägen Stockholmsforskning. Denna forskning resulterar i utgivning av mycket vackra och rikt illustrerade böcker som är redigerade för att kunna läsas av alla. Många är mycket populära och trycks i flera upplagor.

På bordet i dag har ni fått en folder med exempel på sådana böcker som getts ut i monografiserien. Fullmäktigeledamöterna får ju alltid ett sådant exemplar då det ges ut.

Satsningen på Stockholmsforskningen är viktig. 1995 beslutade kommunstyrelsen att ge uppdraget till Kommittén för Stockholmsforskning att genomföra ett projekt om invandringen i Stockholm. Det har nu startats, och ett helt forskarlag håller nu på med detta. Det är ett omfattande projekt som kommer att resultera i ett bokverk i flera delar.

Till sist vill jag inbjuda alla till besök på Stadsmuseet och Medeltidsmuseet. Då upptäcker Folkpartiet att det förslag man har i sin text om fri entré för barn och unga redan är genomfört, att magasinslokalerna är nya och ändamålsenliga samt att utredningen om fri entré redan är gjord och man vet vad kostnaden är.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 429

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det här med "satsningar" är ett socialdemokratiskt nyspråk som är alldeles fantastiskt. Jag tror att de 833 barn som nu slängs ut från Kulturskolan skulle vara väldigt förvånade över att få höra om Socialdemokraternas satsningar på Kulturskolan. Jag tror att de bland Stadsmuseets anställda som nu riskerar sitt arbete när det kommer neddragningar skulle vara väldigt förvånade över att höra om satsningar. Också på Stadsteatern skulle man vara väldigt förvånad över att höra om satsningar när inte ett öre går till pris- och lönekomensation, vilket kommer att leda till gigantiska besparingar inom alla de kulturverksamheterna.

Anförande nr 430

O r d f ö r a n d e n : Okej, kontrareplik – så gott det går.

Anförande nr 431

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Jag tycker att det var ett lite underligt inlägg. Vi talade ju om Stadsmuseet. Här vet jag inte om Madeleine bara trycker för tryckandets skull.

Ordningsfråga

Anförande nr 432

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag betackar mig för att ordföranden kommenterar mina repliker! Eva-Louise Erlandsson sade "satsningar", och så angrep hon mitt parti. Då anser jag att jag kan få svara på det. Det är en helt naturlig replik. Jag undanber mig några som helst kommentarer från ordförandeskapet om vad jag säger eller inte.

Jag har nu fullkomligt ramlat ur den här debatten. Det fanns en talarlista, men ordföranden tog bort den och satte upp en ny medan jag tittade bort. Därför kan jag inte

vara med, och därför måste jag ta så många repliker jag kan. Det är min demokratiska rätt.

Anförande nr 433

O r d f ö r a n d e n : De regler som är uppsatta här har ju inte ordföranden satt upp. Gruppledarna har varit överens om att de repliker som tas ska gälla det inlägget. Sedan är det en sak om man inte har uppmärksammat de regler vi kört med här i två dagar. Eftersom Kristdemokraterna alltid kommer sist i inledningsrundan har vi sagt att deras representant också måste ha en chans att hålla sitt andra anförande. Därför har vi kört precis likadant hela tiden. Om då en del inte har uppmärksammat detta kan vi inte rå för det.

Vi är helt överens om det som gruppledarna har sagt: Replikerna ska gälla det anförande som hållits, inte vara några nya anföranden. Vill gruppledarna ha någon annan sorts ordning får man ta ett sådant beslut, men så länge det beslutet gäller måste jag ändå få ta mig rätten att å fullmäktiges vägnar försöka påpeka det. Sedan är det ändå ni som styr debatten.

Anförande nr 434

C e c i l i a B r i n c k (m): För att undvika att bli åthutad av presidiet ska jag replikera på det Eva-Louise sade om Stadsmuseet.

Jag är också förvånad över nyspråket. Man satsar nya pengar, säger du. Det gör man ju inte alls! Ytterstadsklassificeringen är ju en ny verksamhet som man får extra anslag till. I själva verket genomförde ni förra året en exempellös neddragning på Stadsmuseet som innebar att man var tvungen att göra sig av med rätt många tjänster och att stora delar av verksamheten fick gå på sparklatch. Då hade ni väldigt hög svansföring och sade att nästa år blir det bättre. Vi trodde inte på det, och vi fick rätt.

Anförande nr 435

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Men snälla Cecilia, var är era pengar? Var är era satsningar? Ni har ju inte satsat någonting, definitivt inte när det gäller pris- och lönekomensation.

De pengar vi satsar nu är rena pengar till Stadsmuseets verksamhet där de bygger upp ett nytt, fint kansli där man ska arbeta med ytterstadssatsningen och klassificeringen av ytterstaden. Det är nya pengar, och det har inte ni i er budget.

Anförande nr 436

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag begärde replik därför att jag har lite svårt att förstå detta med att det som kommunen erbjuder alltid ska vara avgiftsfritt. Vi ser runtomkring hur barnfamiljer betalar ganska stora summor pengar – man går på Junibacken, man går på Globen, man går på idrottsevenemang. Det kostar en hel del, men man väljer att göra det. Man tycker att det är värt det. Man vill finnas med där.

I så fall är det väl detta det handlar om – att vi måste se till att våra museer är attraktiva. Vi ser ju att publiken kommer när det är speciella utställningar och annat. Då vill man se dem, och då är man beredd att betala.

Anförande nr 437

D a n i e l S u h o n e n (s): Pallen är i alla fall ett minne av att Madeleine var med i den här debatten innan hon hamnade utanför talarlistan.

Ordförande! Stockholms stadsteater har aldrig gått bättre än nu. Medborgarna strömmar till teatern, till scenerna vid Sergels torg och till vår Ung scen-satsning på skolorna runtom i staden, samtidigt som Parkteatern blommar och kommer att blomma.

Stadsteatern speglar en komplicerad verklighet genom de klassiska och nyskrivna pjäser som i stort sett varje kväll året runt spelas på scenerna. Förra året såldes 327 000 biljetter på Stadsteatern, 89 000 av dem till personer under 26 år och ytterligare 20 000 biljetter till personer under 12 år. Därigenom speglar Stadsteatern med väldigt god marginal den befolkningssammansättning vi har i Stockholm. Vi kan också påvisa, herr ordförande, att Stadsteaterns uppgift att nå unga människor i vår stad har uppnåtts. Men därigenom är inte arbetet avslutat.

Stockholm är som vi vet en fantastisk kulturstad. En viktig anledning är det offentliga stödet till kulturinstitutionerna, både de fria och de institutionaliserade. Denna socialdemokratiska kulturpolitik grundar sig på ansatserna i 1974 års kulturproposition om kulturen som en möjlighet och en angelägenhet för alla. I Stockholm har vi brutit ned detta till en angelägenhet för alla stockholmare.

Vi vet att deltagandet i kulturen i dag är oerhört ojämlikt fördelat. Människor med låga inkomster, med invandrarbakgrund, de vi på Första maj kallar arbetarklassen, får inte del av kulturen. Därför måste kulturen både försöka nå dessa grupper och spegla deras verkligheter så att de känner det angeläget att gå på teater och ta del av den gemensamt finansierade kulturen.

Det är mot bakgrund av den analysen som Stadsteatern nu får en scen i Skärholmen. Det blir en riktig teater med scenkonst i högsta divisionen. Kopplat till denna teater-scen växer också ett gymnasieprogram fram. På så sätt tar vi ytterligare ett steg mot en kultur som är en angelägenhet för alla stockholmare, och till detta ställer vi rejäla ekonomiska resurser.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 438

H a r d y H e d m a n (kd): Jag hade bara en fråga, men du kanske redan har svarat på den. Du sade att Stadsteaterns besökare i stort sett motsvarade Stockholms genomsnitt, men du tog tillbaka det sedan om jag förstod det rätt. När det gäller

utbildningsnivå och invandrare stämmer det ju inte. Det är väl fortfarande fler medelålders kvinnor än någon annan grupp som går dit.

Anförande nr 439

D a n i e l S u h o n e n (s): Ja, Hardy, Kristdemokraterna fortsätter att framhärda med gammal statistik i sin budgettext. Vi vet att Stadsteatern redan i dag mer än väl klarar att spegla ålderskategorierna. En stor grupp i staden, ungefär 27 procent, är under 26 år, och ungefär 36 procent av besökarna är i den ålderskategorin.

Den bild som ni ger i er budgettext är lite märklig. Den grundar sig på en gammal publikundersökning. Under nästa år kommer vi att genomföra en publikundersökning i Stadsteatern för att få aktuella siffror så att kd slipper oroa sig över de medelålders damerna på Stadsteatern. Jag tror att det är en felaktig bild. Jag tror att Stadsteatern i dag speglar befolkningen väldigt väl, och det är vi glada över.

Anförande nr 440

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tror också att den kommer att göra det ännu bättre när vi får en professionell teaterverksamhet i Skärholmen.

Jag vill börja med att vända mig till Cecilia Brinck. I sitt inlägg sade hon att skapande konstnärer ska få ägna sig åt sitt skapande utan att bli störda av det offentliga, så att säga, och av politiken. Jag är inte säker på att konstnärerna tycker att det är så oerhört störande eller jobbigt att få stöd med 10 miljoner, om vi tittar på ateljéstödet för konstnärer, för att kunna ha en lokal att utöva sin konst i.

Jag är inte heller säker på att de fria kulturgrupperna känner sig särskilt störda av de 16 miljoner som ni vill ta bort från det fria kulturlivet. Den störningen är i själva verket förutsättningen för att de ska kunna producera sina föreställningar, göra sin kultur. Jag tror att de gärna vill bli störda med de pengarna.

Jag tror att de ungdomar som skapar kultur och gör grejer på Lava gärna vill bli störda med de 5 miljoner som vi satsar och som ni avslår.

Jag tror faktiskt att studieförbunden och alla de stockholmare som deltar i kursverksamhet, debatter och seminarier i våra olika studieförbund tycker att det är okej att bli störda av de 15 miljoner som ni vill dra bort från studieförbunden. Detta innebär i praktiken att det kommunala stödet till studieförbunden försvinner. Och studieförbund betyder inte ABF som håller politiska kurser för SSU:are; det är mycket bredare än så.

Det är många möten och många kulturella evenemang som kommer att ställas in när du slutar störa kulturlivet med pengar, Cecilia Brinck. Jag tror inte att de kommer att bli tacksamma över att få vara i fred från det kulturella stödet. Detta offentliga stöd är tvärtom en förutsättning för det rika kulturlivet.

Madeleine Sjöstedt, jag tycker att du hade en bra inledning. Du förklarade tydligt varför ni och Moderaterna har helt olika syn. Du pratade om kultur som en grund för demokratin. Sedan fick du problem, tycker jag, när du började prata om professionalitet och amatörism, nämligen problemet: Vems kultur är det som ska avspeglas? Om vi har en professionell kultur ute i Skärholmen, då är det inte professionalitet utan amatörism därför att den ligger i Skärholmen. Om vi har satsningar som handlar om att ungdomars kulturella uttrycksmedel ska tas till vara, då är inte det professionell kultur och ska därför inte satsas på.

Jag tror att ni har problem med en väldigt snäv syn på kultur och vad som är professionell kultur. Har man den demokratisyn som du faktiskt gav uttryck för måste också sådant som inte är innerstadsmedelklassens kultur tillåtas och uppmuntras. Det gör vi i vårt budgetförslag.

Jag vill avsluta med att säga ett ord om Stadsarkivet när jag ser att stadsarkivarien är här. Vi satsar nu inte bara på den ombyggnation som redan är gjord utan också på att fortsätta med magasinerna, som behöver göras om, och den viktiga satsning som Stadsarkivet gör för att tillgängliggöra det fantastiska material som finns om vår historia och vår bakgrund.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 441

Cecilia Brink (m): Nej, Erik Nilsson, i ett system som det ni har skapat där praktiskt taget alla kulturarbetare, åtminstone de du har talat om, är helt beroende av offentligt stöd för sin verksamhet kommer det förstås att väcka en viss motvilja, kan jag tänka mig, om detta stöd plötsligt drogs in. Det har vi heller inte talat om att göra. Vad vi talar om är att vi ska söka nya former för kulturstödet. Vi ska uppmuntra kulturinstitutionerna och kulturarbetarna att söka pengar på annat håll.

Nu tror jag inte att du verkligen trodde att det var detta jag menade när jag talade om regler. Det var nämligen precis det jag talade om. Nu ägnar kulturarbetarna mycket av sin tid åt att sitta och fylla i blanketter och hitta rätt myndighetsperson att vända sig till. Det tycker vi är rätt onödigt.

Anförande nr 442

Borgarrådet Nilsson (s): Men Cecilia, du får ju säga vad du menar! Vi vill inte dra in kulturstödet, säger du, men det ska komma på annat sätt till konstnärerna och kulturarbetarna. Har du några förslag? Jultomten? Jesus? Stenbeck? Vem är det som ska finansiera det? Vem ska finansiera den kultur som inte säljer på den kommersiella marknaden men som behövs för att vi ska få en levande demokrati?

Anförande nr 443

Madeleine Sjöstedt (fp): Det jag säger är att om man har respekt för professionalismen ska man inte göra så att de mycket professionella och bra

verksamheter vi i dag har riskerar att säga upp sin personal. Det är det som nu händer. Det är det som riskerar att hända med Stadsteatern, det är det som riskerar att hända med Stadsarkivet, det är det som riskerar att hända med biblioteken. Det finns nämligen ingen kompensation för pris- och löneökningar över huvud taget, vilket kommer att leda till stora besparingar.

Erik Nilsson tycker att det är roligt och flashigt med rubriker i tidningarna om att han gör roliga saker. Detta kommer dock bara att innebära att de duktiga medarbetare vi har kommer att sägas upp. Inom Kulturskolan ska man ha jättefritidsverksamheter där man inte längre ska få ägna sig åt eleverna ordentligt och lära dem ordentligt utan ha en stor massverksamhet – för att Erik Nilsson ska uppfylla sina vallöften – som det man erbjuder barnen i Stockholm.

Anförande nr 444

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nu är vi ju där igen, Madeleine Sjöstedt. Du säger att Stadsteatern behöver säga upp sin duktiga personal. Menar du alltså att den inte kan arbeta på scenen i Skärholmen? Är det inte tänkbart att professionella skådespelare arbetar på den scen som Stadsteatern etablerar i Skärholmen? Måste de alltså sägas upp, och sedan ska det anställas nya som ska vara ute i Skärholmen?

Du definierar Stadsteaterns verksamhet som kärnverksamhet så länge den ligger vid Sergels torg, men när den flyttar utanför tullarna är den en amatörverksamhet som ska skötas av några andra och inte en professionell verksamhet. Jag tycker att du borde fundera över vilken kultursyn och människosyn det egentligen ger uttryck för, Madeleine Sjöstedt.

Anförande nr 445

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Det har pratats mycket från talarstolen om den råa och otrevliga tonen i debatten. Det kan man ha olika uppfattning om. En sak har jag dock haft intrycket att vi varit hyfsat överens om, nämligen att det är fult att ljuga.

Ann Mari Engel ljuger när hon påstår att vi vill sänka koncernbidraget till Stads-teatern. Det vill vi inte alls! Vad vi skriver är att vi vill att kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB utreder möjligheterna för Stadsteatern att på sikt bli mindre beroende av koncernbidrag. Det är faktiskt en helt annan sak. I övrigt ligger vi på samma anslagsnivå som ni, förutom den extra satsning på 10 miljoner som ni lägger på Skärholmen och de 2 miljonerna för övertagande av ansvaret för Marionetteatern.

Ann Mari Engel ljuger. Det kan vara bra att veta.

Sedan vet jag inte hur långt vi ska dra detta om vem som lägger mest i satsningar på Stadsmuseet, men i vår budget ligger pengarna för ytterstadsinventeringen kvar, Eva-Louise. Vi har inte tagit bort dem som du påstår. De ligger kvar.

Ni lägger inte på något mer än det. Du vet precis lika väl som jag att Stadsteaterns och Stadsmuseets ekonomiska situation möjligen inte är fullt lika allvarlig som förra året men likväl allvarlig och att delar av kärnverksamheten riskerar att hamna i malpåse. Och det är du som har ansvar för den budgeten, Eva-Louise, inte jag. Det vore klädsamt med något mindre hög svansföring.

Men det är ju så hela tiden. Det är, som jag förstått att man säger numera, mycket snack och lite verkstad när det gäller vänsterns kulturpolitik. Det pratas mycket om att det ska satsas hit och dit, men när man tittar på vad ni gör bidde det ofta inte ens en tumme. Det bidde väldigt lite.

Er kulturpolitik illustrerar något slags föreställning om att det som inte den offentliga sektorn gör, det finns inte, det görs inte. Det tycker inte vi. Det viktiga för oss är att skapa möjligheter för människor att agera och att själva välja vilken kultur de vill konsumera.

Jag kan inte undanhålla er ett citat ur en bok av Friedrich Hayek från 1944, som alltså firar 60-årsjubileum i år. Han skrev så här, och jag tycker att det är rätt symtomatiskt för hur ni bedriver kulturpolitik:

”Där utrymmet för de politiska åtgärderna blir så stort att byråkratin nästan är ensam om att besitta det nödvändiga kunnandet slocknar privatpersonernas kreativa impulser.”

Bifall till Moderaternas förslag!

Anförande nr 446

O r d f ö r a n d e n : Jag vill bara å presidiets vägnar upprepa det förste vice ordföranden redan har tagit upp om att ljuga. Man kan minnas fel också, och det är väl trevligare att använda det uttrycket. Vi bara vädjar; sedan är det ni som väljer debatten.

Anförande nr 447

A n n M a r i E n g e l (v): Jag blev anklagad för att ljuga. Jag läser då ur er budget, under Stockholms Stadsteater: Behovet av koncernbidrag ska successivt minska. I den lilla rutan står det: Kommunstyrelsen ges i uppdrag att undersöka hur behovet av koncernbidrag ska kunna minska. Det är svårt att uppfatta detta på något annat sätt än att ni tycker att koncernbidraget ska minska.

Sedan har jag inte lyckats hitta någon sammanställning från er sida av vad ni egentligen skulle vilja ge Stadsteatern i år. Därför var det en väldigt intressant upplysning att ni inte vill ge de 10 miljonerna till Skärholmen och de 2 miljonerna till Marionettteatern, om jag nu förstod dig rätt. Här har det faktiskt varit oklart.

Ni har år efter år föreslagit att Stadsteatern ska få en mindre budget. Jag talade om vad ni har för riktning på er politik, och uppenbarligen har ni ju den riktningen. Ni

skriver också ganska underliga saker som att varje satsad krona ska ge ytterligare kvalitet och kvantitet.

Anförande nr 448

C e c i l i a B r i n c k (m): Först ska jag be om ursäkt: De 2 miljonerna till Marionetteatern finns med i vårt budgetförslag.

På samma sida som Ann Mari Engel nyss läste ifrån står det vilket koncernbidrag vi föreslår, nämligen 192 miljoner. Det står lite längre upp. Det var ju precis det jag sade: Vi vill att man utreder hur Stadsteatern på sikt ska göras mindre beroende av koncernbidrag, men vi föreslår ingen minskning. Du hade fel.

Anförande nr 449

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Cecilia, jag beklagar att majoriteten inte haft möjlighet att ge någon pris- och lönekomensation till Stadsmuseet i år, men jag ser inte att ni gör det heller. Man kan väl inte gå upp och anklaga någon annan för det man själv inte presterar.

Däremot vet jag att ni vill lägga ned museinämnden helt och hållet och lägga den under kulturnämnden som en delegation. Det skulle ju bara skapa ännu mer bedrövelse för den personal som finns på museet.

Det var ju inte länge sedan ni ordnade den här museinämnden på grund av att ni ville ha makten och sålde er till Stockholmspartiets Stella Fare. Nu vill ni lägga tillbaka den igen. Så behandlar man inte personal.

Anförande nr 450

C e c i l i a B r i n c k (m): Jo, Eva-Louise, man kan kritisera andra för saker som man inte gör själv, nämligen om man själv aldrig har lovat att göra dem.

Var det så att det innan stadsmuseinämnden tillskapades inte fanns någon verksamhet på Stadsmuseet? Nej, självklart inte.

Anförande nr 451

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag lovar att nu försöka hålla reda på armarna, eftersom jag förstod att graden av rörelse på armarna avgör seriositeten på inlägget.

Jag måste säga att jag inte riktigt begrep vad Erik Nilsson sade tidigare i kväll om att det hade gått så bra för Reinfeldt och så dåligt för mig. Själv tycker jag att borgarråd är väl det finaste man kan vara inom politiken. Jag uppfattade väl också att din ersättare blev statsråd fortare än du, så det finns nog hopp för oss 2006. Det kanske är fler som blir statsråd fortare än du tror.

Men nu var det inte det jag skulle prata om. Jag ville prata lite grann om det kulturbärande partiet, och det är ju Moderaterna. I varenda undersökning är det ju så: Det är moderater som går på teatrar, biografier, museer, utställningar och vad ni vill.

Eftersom jag fortfarande träffar kulturfolket ibland – jag satt ju nästan tio år i kulturnämnden – kan jag förklara för dig, Erik Nilsson, att de inte är ett dugg glada. Det är konstigt, för när man hör dig låter det som om de borde vara lyckliga allihop, dansa hambo av lycka över alla fantastiska satsningar. För det första är det många som inte vet vem du är. Det kan du ju själv göra någonting åt; vad vet jag inte. Men för det andra är de uttröttade på nedskärningar, allmän håglöshet eller ointressanta reformer.

Jag ska ta några exempel. Jag vet inte om du läste den, men det var en debattartikel nyligen av några väldigt engagerade lärare i musikskolan. De delar inte alls din uppfattning om dina fantastiska satsningar. Tvärtom har de nu förstått att den stora innovationen av Erik Nilsson är att man ska få undervisning i grupp. Det är bara det att eleverna och lärarna inte vill ha musikundervisning i grupp. De vill ha enskild undervisning, men det har Erik Nilsson tagit bort. Kan du inte förklara det?

Den här satsningen på Stadsmuseet där man tar bort 25 tjänster, kan du inte berätta om den?

Sedan vill jag berätta om Marita Ulvskog. Hon har nu slutat efter tio år. Det socialdemokratiska testamentet, herr ordförande, innebär alltså ett havererat digital-TV-projekt, att hon försökt stjäla våra museer från Stockholm och att hon bedrivit en omfattande regionalpolitik. Vet du vad vi har förlorat, Erik Nilsson, på er politik? Vi har inte fått något vikingamuseum vid Narvavägen, vilket vi kunde ha fått om inte Marita Ulvskog varit kulturminister. Inte heller har vi fått något Nobelmuseum i Stockholm. Marita Ulvskog ville nämligen inte ha några satsningar i Stockholm, för det är fult att vara i Stockholm där alla bor och dit alla åker från hela landet.

Kan inte du kommentera de här frågorna, du som satsar så oerhört på kulturen och är en sådan kulturbärare och kulturvän? Berätta varför du är okänd i kulturlivet och varför din kulturminister inte lyckades göra några satsningar i Stockholm!

Anförande nr 452

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nej, Mikael Söderlund, din grad av seriositet har inte att göra med graden av armrörelser. Det var andra saker jag syftade på; vad kan du ju fundera över. Det där med att få ekonomin att gå ihop i det egna budgetförslaget kan ju vara en del. En annan kan vara att inte ha yrkanden som motsäger varandra i sina förslag. Du kan ju träna vidare på det.

Du säger att man inom kulturlivet är uttröttade på nedskärningar. Ja, 2004 var ett tufft år. Det har varit tuffa besparingar. Jag förstår att en del är bekymrade. Jag har träffat väldigt många av dem.

Men om de är uttröttade nu, Mikael Söderlund, vad i hela fridens namn skulle de inte bli om den moderata budgeten blev verklighet? Vi lägger i varje fall mer pengar på

kulturnämnden. Ni tar bort 77 miljoner. Om de är uttröttade nu skulle de väl vara fullständigt utbrända – ja, de skulle för övrigt vara arbetslösa – om det var ni som hade makten.

När det gäller musikskolan är det inte sant som du säger att eleverna vill ha enskild undervisning. Den utvärdering som finns visar att man uppskattar och tycker att det är positivt med gruppundervisning. Ibland ska man ha enskild undervisning när det inte går på annat sätt. Gruppundervisning är ett alldeles utomordentligt pedagogiskt verktyg i musikskolan. Dessutom kan vi hitta fler begåvningar om hälften av ungarna är med i musikskolan i stället för en fjärdedel.

Anförande nr 453

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är inte som Erik Nilsson säger om musikskolan. De vill inte alls ha gruppundervisning. De vill ha tillbaka den enskilda undervisning de fick när borgerligheten styrde det här huset.

Jag noterade, herr ordförande, att Erik Nilsson inte svarade på någon av mina frågor om de uteblivna satsningarna. Det är nämligen en officiell hemlighet: Socialdemokraterna lägger inga satsningar i Stockholm, och när man vill göra något i Stockholm vill man ta ifrån oss våra museer. Det är den aktiva kulturpolitiken från Socialdemokraterna.

Förklara nu för mig, Erik Nilsson: Varför saknar kulturfolket där ute den gamla borgerliga ledningen? Varför frågar alla efter Birgitta Rydell? Om vi nu är så elaka och vår politik är så hopplös, varför vet ingen vem du är och varför frågar alla efter de gamla borgerliga politikerna?

Anförande nr 454

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael, det är härligt att åter höra dig i kulturdebatten. Tomma tunnor skramlar mest, och ju mer du skriker, desto mindre har du att säga.

Jag rör mig också ganska mycket i kulturlivet, och jag har faktiskt inte hört någon som efterlyst en borgerlig kulturpolitik. Man vet att det finns en stor skiljelinje i kulturpolitiken som går mellan höger och vänster, och för högerens kulturpolitik står Moderaterna.

Jag förstår inte varför du står och pratar om att folk är missnöjda med att de inte har tillräckligt med pengar när du sedan drar undan pengarna ifrån dem. Folkpartiet har en lite annan syn som vi kan återkomma till, men inte heller de satsar några som helst mer pengar i år än vad vi gör.

Jag vill passa på att ställa en fråga till dig beträffande Stadsteatern, Mikael. Ni vill ju lägga ned den som bolag och göra om den till förvaltning. Kan du förklara hur det ska finansieras?

Anförande nr 455

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är så tråkigt att påminna om det här Orwellska nyspråket. Det är ju ni som sparar pengar, inte vi. Det är ni som har nedskärningar på stadsmuseer, skolor och allt möjligt.

Jag har bara berättat om den verklighet jag möter när jag är ute och träffar människor. De vet inte vem kulturborgarrådet är. Du kan vara hemskt upprörd över det, men det är sanningen. Det är så det är.

Sedan vill jag berätta en liten sak för dig. Med vår politik kommer en normalfamilj i Stockholm att få 3 000 mer i månaden. Det innebär att de – till skillnad från att få allt de ska göra i kulturlivet bestämt av dig, med vissa gratismuseer och sådant – kommer att kunna gå tio gånger i månaden på bio med hela familjen, om de så vill. De kan springa en massa gånger på konstutställning eller vad de vill, men de får välja själva. Du tar inte ifrån dem alla deras pengar.

Det är skillnad på politiken. Det handlar om vem som ska få styra kulturlivet. Vi vill inte att du ska styra det. Vi vill att de där ute ska få styra det.

Anförande nr 456

I n g e r K o c h (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Stockholm är ett kulturellt centrum för regionen och för landet och kommer så att förbli. Stadens kulturutbud är till nytta och glädje för hela regionen och bidrar med sitt breda utbud av teatrar, musik och konst till att göra Stockholm en attraktiv stad att bo i och besöka.

Stadsteatern är en viktig del av detta utbud. Den ska genom hög kvalitet, tillgänglighet och mångfald överträffa våra förväntningar så att fler besöker teatern och med nyfikenhet återkommer för att uppleva det unika möte mellan publik och skådespelare som ett teaterbesök kan vara. Genom bredd i repertoaren når teatern också ut till en bred publik där barn och ungdomar ska vara en prioriterad grupp. Bland dem som är unga i dag finns den kulturellt medvetna publiken i framtiden.

Ett större regionalt samarbete kan också bidra till marknadsföringen av Stockholm och tillföra teatern nya impulser.

Inom teatern pågår ett arbete för att finna mer effektiva former att utveckla teatern konstnärligt och organisatoriskt. I detta ingår bland annat att öka kostnadseffektiviteten. Vi anser att målsättningen ska vara att varje satsad krona ska ge ytterligare konstnärlig kvalitet och kvantitet. Ekonomiska och kulturella vinster av en samordning med Kulturhusets verksamhet bör undersökas, men även ett närmare tekniskt samarbete med Stockholms övriga institutionsteatrar skulle kunna vara av intresse.

Mycket kan också göras för att finna nya inteckningsmöjligheter. Olika former av sponsring bör undersökas. Dessutom bör biljettpriserna ses över och räknas upp årligen med index.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till det moderata förslaget till budget som sammanfaller med majoritetens budget vad gäller mål, uppgifter och utvecklingsdirektiv för Stadsteatern.

Anförande nr 457

D a n i e l S u h o n e n (s): Inger Koch tillhör de sunda och kloka kulturkonservativa moderater som värnar ett rikt kulturliv. Det är en glädje att som socialdemokrat samarbeta med sådana moderater i Stadsteaterns styrelse och här i fullmäktige. Det avspeglar sig också i att Moderaterna nu för andra året i rad, för första gången i historien, inte kräver kraftiga nedskärningar för Stadsteatern och på sikt nedläggning och avknoppning.

Däremot kan man oroa sig över de här idéerna om kraftfull sponsring som finansiering av Stadsteatern. Jag tycker att detta riskerar att förstöra den framgångsrika modell vi har för finansiering av våra institutionsteatrar. Risken är att den moderata kulturpolitiken blir som Brechts unga pojke i "Åtgärden" – man vill så väl, men det blir så fel.

Anförande nr 458

I n g e r K o c h (m): Herr ordförande! Tack så mycket för den elogen! Kanske kan vi ta kål på myten att Moderaterna skulle vara kulturfientliga. Det är vi inte. Det finns olika sätt att finansiera verksamheten, men kulturen är en viktig del i vår utveckling.

Jag kan inte se något fel i att öka egenfinansieringen. Att vara helt beroende av statliga och kommunala bidrag är nämligen att leva väldigt farligt. Det har många enskilda människor och många institutioner fått erfara. Därför föreslår vi att öka egenfinansieringen. Det är ett sätt att säkerställa verksamheterna.

Anförande nr 459

A n n M a r i E n g e l (v): Att öka egenfinansieringen tror jag inte skulle ge någon större trygghet. Trygghet för en stor kulturinstitution bygger ju ändå på offentlig finansiering.

Det är dock intressant att du tycker att man ska differentiera och öka biljettpriserna. Det är väl det som ska vara den ökade egenfinansieringen. Mikael Söderlund pratade om 3 000 kronor i månaden – det måste väl gälla en person som tjänar minst 60 000 kronor i månaden för att det ska bli möjligt med en skattesänkning. Den personen kanske kan köpa dyrare biljetter, men det finns många andra stockholmare som inte kan det. Det är för dem vi tycker att det är viktigt att inte biljettpriserna rakar i höjden och att man inte ökar egenfinansieringen.

Myten om sponsring kan vi väl snart avskriva. Jag tror att alla har försökt skaffa sponsorer, men de står faktiskt inte på kö.

Anförande nr 460

I n g e r K o c h (m): Det finns många sätt att sponsra. Man kan till exempel hyra ut teaterlokaler som står tomma på dagen till olika ändamål. Det är ett sätt. Det har provats på många olika teatrar över hela världen. I London har det varit väldigt framgångsrikt.

Vad vi har sagt när det gäller biljettpriserna är att de ska ses över årligen, detta för att undvika väldigt höga höjningar med lite längre intervaller. Att se över biljettpriserna så att de sammanfaller med index tycker jag inte är något konstigt.

För övrigt: Skulle vi få råda i Sverige skulle var och en ha mycket mer pengar över i sin egen plånbok att kunna satsa på precis det man ville. Jag är övertygad om att med en bra kvalitet på teatern kommer många att satsa sina pengar på teater.

Anförande nr 461

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker tala om den lokala konsumentvägledningen. Det ska vara både enkelt och smart att gå till sin konsumentrådgivare för att få goda råd. Därför tillför vi i vårt förslag 9 miljoner kronor till stadsdelsnämnderna för mer resurser till våra lokala kunskapsförmedlande hjältar, konsumentvägledarna. Det är viktigt med en konsumentrådgivning och att den finns nära medborgarna. Den ska vara lätt tillgänglig och man ska kunna nå konsumentvägledarna på många olika sätt.

Med mer resurser hoppas vi att man kan arbeta betydligt mer förebyggande än vad man mår med i dag. Till exempel kan man inom ramarna för den förebyggande verksamheten gå ut på skolor på ett helt annat sätt än i dag. Därmed yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget!

Anförande nr 462

A n n - M a r i e E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag berätta en hemlighet: teatrarna står inte tomma på dagarna. Folk arbetar där hela dagarna med repetitioner av de pjäser som de ska spela framöver. Att hyra ut de tomma teatrarna kan man nog glömma som finansieringsmöjlighet.

Jag hade tänkt säga något om Folkpartiet som ju har en mycket mer positiv kultursyn än sina koalitionskamrater, men de har ändå en ganska snäv kultursyn. Jag tycker att det är väldigt bra att ni säger att staden ska satsa på det professionella, men varför förstår ni inte också att man måste satsa på bredden? Ni avstyrker det som är grunden för den lokala kulturen och den lokala demokratin. Ni spar 10 miljoner kronor på samlingslokalerna; först flyttar ni bidraget till idrottsnämnden och sedan skär ni 10 miljoner kronor.

Ni går emot den satsning som Stadsteatern gör i Skärholmen och som teatern själv har föreslagit. Ni skär ned 9 miljoner kronor på ungdomsverksamheten ute i stadsdelarna, på träffpunkter för ungdomar. Varför menar ni att man inte kan satsa på

ungdomar och på stadsdelarna och på den lokala kulturen bara för att man också satsa på en professionell kultur?

Det är bra att ni vill göra en satsning på biblioteken, men tyvärr finansierar ni detta med medel som inte finns. Hela er budget bygger ju på en del tämligen icke genomförbara besparingar.

Jag tycker också att det är konstigt att ni så morskt skriver att ni motsätter er de hårda sparkraven fastän er budget bara innehåller 1 miljoner kronor mer än vår. Det är en ganska patetisk ökning av sponserintäkterna som ni inte har någon särskilt stor täckning för.

Ni lägger på 10 miljoner kronor på biblioteken, ni skär ned 10 miljoner kronor på samlingslokalerna och skär ned på ungdomsverksamheten i stadsdelarna. Det tycker jag är väldigt sorgligt, för de är en väldigt viktig arena.

Kristdemokraterna har en mer positiv syn på den lokala verksamheten. Ni vill föra ut mer resurser till stadsdelarna, men ni har en ganska svårbegriplig budget. Ni säger att ni ska satsa på barn och ungdomar, att Lava ska ha ökat öppethållande på kvällar och helger, men samtidigt sänker ni anslaget till Lava med 8 miljoner. Ni ska slå ihop kulturnämnden och stadsmuseinämnden, vilket ska ge 5 miljoner i besparing. Jag skulle gärna vilja veta hur ni kommer fram till det, om ni har utrett det. Man kan absolut inte spara mer än 700 000 kronor på en sådan sammanslagning. Jag undrar om ni har någon egen utredning till grund för detta. Det vore intressant att höra.

Anförande nr 463

C e c i l i a B r i n c k (m): Det var väldigt vad detta var svårt. Det beror kanske delvis på att jag hade läst fel i mitt papper.

Vi är inte motståndare till det som sker i Skärholmen, Ann Mari Engel. De pengarna finns i vår budget. Det är klart att det går att hyra ut teaterlokaler på dagtid, det går ju på andra ställen i världen. Är det verkligen så att Stockholms stadsteater fungerar på ett sätt som helt skiljer sig från teatrar på andra ställen i världen? Jag tvivlar på det.

När det gäller samlingslokaler så vet både du och jag att det finns revisionsrapporter som visar att många av dem är gravt outnyttjade. Det finns mycket pengar att spara där.

Anförande nr 464

A n n M a r i E n g e l (v): Cecilia, jag undrar om du hörde fel. Jag sade att Folkpartiet går emot satsningen i Skärholmen. De skriver ju i sitt budgetförslag att de inte tycker att Stadsteatern ska satsa i Skärholmen.

Anförande nr 465

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Folkpartiet går emot den utbyggnad av verksamheten i Skärholmen som föreslås i majoritetens budget. När det finns 10 miljoner kronor som man inte vet hur man ska använda för att förbättra möjligheterna för invånarna att ta del av teater i Stockholm så kommer majoriteten på idén att köpa en ny lokal och bygga en scenlokal i Skärholmen och betala 5 miljoner kronor i hyra. Det är vad denna breddsatsning innebär. Den innebär att man betalar 4 eller 5 miljoner kronor mer i hyra per år, pengar som kastas helt i sjön.

Jag tror att du jobbar med skådespelare och jag tror att de skulle bli väldigt förvånade över att höra att deras kompetens som högprofessionella skådespelare på Stockholms stadsteater lika gärna kan användas till att jobba med amatörer som danspedagoger i Skärholmen, att det går på ett ut och att det är det som de ska göra i framtiden. Jag tror att de skulle bli väldigt förvånade över att höra det.

Anförande nr 466

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tror att Madeleine som vanligt har missförstått det här förslaget. Det här förslaget kommer även från teatern själv. Jag vet att de professionella skådespelarna inte har något emot att arbeta som professionella skådespelare i Skärholmen. Tvärtom ser de fram emot att få möta en ny publik.

Det pedagogiska projekt som du beskriver är något helt annat, det är finansierat på ett helt annat sätt. Jag håller med om att man inte ska blanda ihop det, men det finns ju inte heller någon sammanblandning. Jag vet inte vad det är för pengar på en scen som du beskriver som pengar kastade i sjön.

Om man ska ha en verksamhet så måste den bedrivas i ett hus.

De här pengarna tas ur kompetensfonden och storstadsförnyelsen till den pedagogiska delen, så du kan vara lugn för att de pengarna inte tas ur Stadsteaterns ordinarie budget.

Anförande nr 467

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Biblioteken spelar en central roll i hela staden, men alldeles särskilt faktiskt i invandrartäta förorter. Där träffas nämligen gamla och unga, där lånar man böcker och där träffar man många. Många blir sugna på läsning där och lär sig att låna böcker. De pratar om böcker och talar om kultur.

Men nu minskar bibliotekens öppettider. I Tensta fanns det, när vi hade majoriteten, något som kallas för Bokprat. Dit gick klasser från skolan, blev intresserade av böcker och lärde sig att låna böcker, och läsningen och läsförståelsen ökade lavinartat i hela stadsdelen. Det här handlar inte bara om integration, om nu någon trodde det. Det handlar faktiskt om lust till bildning.

Sådant är inte läget längre.

En annan sak är att majoriteten har som mål att fördubbla antalet elever i kulturskolan. Det låter ju väldigt bra. Det är lätt att fördubbla antalet elever i kulturskolan om man har gruppundervisning i musik och det är åtta veckors kortkurser.

Jag vet inte hur många av våra svenska musiker och artister som har klarat sig på åtta veckors kortkurser. Sverige har gjort sig ett namn i världen på utmärkta musikgrupper och artister, och förre handelsministern sade att landet helt och hållet kunde tacka Kommunala musikskolan för det – men nu är det slut med det. Nu har vi i och för sig en kulturskola, men den har helt ändrat inriktning. Ni säger att ni vill satsa på kultur för barn och ungdomar, men det ni satsar på i förorterna är kultursekreterare, kultursekreterare i stället för verksamhet.

Anförande nr 468

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag håller med dig, Ann-Katrin Åslund. Bokpratet i Tensta är en väldigt viktig verksamhet, och det blev problem därför att den var finansierad med pengar från den statliga storstadssatsningen. När de pengarna inte kom längre så blev det problem.

Vi gör nu en stor utredning för att se till att vi har resurser och samarbete mellan skolan och biblioteken i hela staden, bland annat med Tensta som förebild, med Bokoxen i Kista och med Listiga räven i Rinkeby. Jag hoppas att vi ska kunna skapa förutsättningar att jobba på det sättet i hela staden och även få i gång det arbetet ordentligt i Tensta igen.

När det gäller kulturskolan så råder det tydligen oerhörda missförstånd. Vi vill ha en pröva-på-verksamhet för att fler ska komma i kontakt med kulturskolan. Det är bra både för bredden och eliten. I dag är det en fjärdedel av eleverna med en stark social segregering som deltar i kulturskolan. Vi menar att vi kan få upp till 50 procent av eleverna att få kontakt. Alla kommer inte att fortsätta, men vi kommer att erbjuda möjligheter att delta i fyra nivåer till en väldigt avancerad nivå för dem som faktiskt vill bli professionella musiker. Jag tror att det finns många myter om kulturskolans förändring som du faktiskt bidrar till att sprida.

Anförande nr 469

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Hittills har ni ändå inte lyckats särskilt bra med den verksamheten, även om den inte pågått så väldigt länge än. I Kista har man minskat antalet elever med 99, Spånga–Tensta har 59 färre elever. Totalt slutar det med att 833 elever har slutat. Det var väl inte så populärt med en kortkurs.

Anförande nr 470

Ann Mari Engel (v): Det är viktigt att alla barn har möjlighet att delta i kulturskolans verksamheter. Det är problematiskt om det blir allt färre elever och enbart barn från vissa grupper. I Husby har man till exempel en mycket framgångsrik kulturskola med 100 procent invandrarelever på musik-, teater- och dansundervisningen.

Jag tror att ni odlar en myt om att kultursekreterare bara är onödiga byråkrater. Det är väldigt orättvist mot de eldsjälar ute i stadsdelarna som faktiskt är de som håller ihop det lokala kulturlivet och ser till att barnen i förskolan och skolan få del av kulturen, att man i äldreomsorgen får ta del av kultur. Det är kultursekreterarna som håller kontakt med Unga Stockholm till exempel. Det är en oerhörd skillnad för de utövande konstnärerna här i staden mellan att arbeta i en stadsdel där det finns en kultursekreterare som är den förmedlande länken och att arbeta i en stadsdel där det inte finns någon, där man måste ha kontakt med varje förskola och skola för sig. Man kan också höra på Stadsteatern vilken oerhörd skillnad det är med kultursekreterare. Ni ska uppvärdera kultursekreterarna!

Anförande nr 471

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det var roligt att du hänvisade till just Husby. Verksamheten där har minskat med 99 elever i denna succéartade kulturskola.

Kultursekreterarna trodde jag var till för verksamheten, inte för just konstnärer, det är lite lustigt. Du verkar tro att man bara kan vara eldsjäl för kultur om man är betald. Det vimlar faktiskt av eldsjälar för kultur i många stadsdelar. Där jag bor finns mängder av föreningar, Bibliotekets vänner och många andra. Vi har en kulturkommitté som jobbar ideellt. Det behöver inte alls vara en avlönad kultursekreterare.

Anförande nr 472

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Fullmäktige! Det går en löpeld genom landet. Den går genom Gällivare, genom Berg, Bräcke, Härnösand, Örnsköldsvik, Nordanstig, Hallsberg och Skara. Vet ni vad de orterna har gemensamt? De har ett s-styre. Det gemensamma för dessa s-styren är att de lägger ned biblioteken. Jag tror inte att detta är en tillfällighet. Socialdemokraterna har en blind fläck när det gäller bibliotek, böcker och bildning. Det är inte ”flashigt”, det ger inga stora rubriker och känns inte lika poppigt som att gå ut och klippa band vid invigningen av en ny klottervägg.

Detta är oerhört allvarligt. Biblioteken är navet i Stockholms stads kulturliv. Nu ser vi att den här typen av neddragningar också kommer till vår stad. Bibliotekens öppethållande minskar. Det är klart att det är roligare att satsa på en scen i Skärholmen än att se till att Stadsbiblioteket kan hålla öppet alla dagar i veckan – men det är en felaktig satsning.

Jag har tidigare i kväll försökt visa att den politik som Socialdemokraterna nu har slagit in på leder käpprätt åt skogen. Erik Nilsson talar om pröva-på-verksamhet i kulturskolan som ska göra det möjligt för alla elever att få kontakt med kulturen. Men vart ska de ta vägen sedan? Det finns ju inget sedan.

Jag har ett papper från mars månad i år där kulturskolechefen skriver om hurdant det kommer att bli med verksamheterna. Han säger att visionen är att 2 500 elever ska få plats inom instrumentalundervisningen jämfört med 8 000 i dag. 6 500 barn ska ut ur verksamheten! Du är på god väg att lyckas – 833 har redan slutat, och fler lär det bli.

Man kan ju ha hur många stora fritidsaktiviteter som helst, deltagarna har ingenstans att ta vägen sedan. Men kalla det inte kulturskola! Inordna verksamheten i fritidsverksamheten i skolan i stället. Det är ju det som det handlar om.

Så talar man om Stadsteatern. För några veckor sedan hölls en stor demonstration – 10 000 namn har lämnats in till borgarrådet Billström från åskådare och anställda på teatern. De undrar varför teatern inte kan få pris- och lönekomensation, den har ju inte fått ett öre extra under de senaste åren. I sin oerhört upphöjda arrogans svarar socialdemokratin med att säga att de har 10 miljoner extra till Stadsteatern, men de ska inte betalas ut, de ska läggas på hyreskostnader. De hade kunnat användas till en satsning på en verksamhet som fungerar oerhört bra och som skulle behöva uppmuntran.

Jag kan bara konstatera att om man skulle översätta den kulturpolitik som socialdemokratin här i staden för till kulturministerns verksamhet så skulle det vara som om kulturministern bedrev en mediapolitik där den enda prioriteringen var insändarsidan i Kamratposten.

Anförande nr 473

Borgarrådet N i l s s o n (s): Madeleine Sjöstedt, insändarsidan i Kamratposten är alldeles utomordentlig! Den tycker jag att du borde läsa.

Biblioteken har en otroligt viktig roll att spela. Vi satsar 25 miljoner kronor på att åstadkomma automatisering genom att köpa in utlåningsapparater som kommer att frigöra ungefär 40 bibliotekarier inom verksamheten till att till exempel jobba med Bokprat.

Vi håller på att utreda det nya stadsbiblioteket som jag hoppas att vi ska kunna fatta beslut om över blockgränsen så småningom. Det ska bli ett nytt stadsbibliotek med även andra uppgifter än de traditionella, ett centrum för vuxet och informellt lärande.

Du säger att kulturpolitiken leder käpprätt åt skogen just nu, men vi satsar mer, får nya besökare, nya grupper. Hur åt skogen skulle det gå om staden fick en borgerlig majoritet, Madeleine Sjöstedt? Det är bara att räkna! Ert budgetförslag innebär, om man räknar med samlingslokalerna, plus minus noll i relation till majoritetens förslag. Moderaternas innebär besparingar på 77 miljoner kronor. Effekten kommer väl att bli någonstans där emellan. Eftersom Moderaterna är större än Folkpartiet antar jag att besparingarna på kulturen kommer att ligga på ungefär 50 miljoner kronor. Snacka om käpprätt åt skogen!

Anförande nr 474

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det är rörande att Erik Nilsson bryr sig om hur det kommer att vara i den här staden nästa period. Jag kan försäkra Erik Nilsson att det gick oerhört bra förra gången vi hade makten, så bra så att ni var fruktansvärt avundsjuka och har tagit över våra projekt som handlar bland annat om utbyggnad av stadsbiblioteken.

Det var oerhört roligt att höra dig tala om biblioteken för en gångs skull. Det värmdes. De 25 miljoner kronor som du nämner kommer ur kompetensfonden, det är en engångssatsning. Det är inte någon förstärkning av bibliotekens budget. Tvärtom är det extrapengar som kommer att försvinna när inköpen av utlåningsapparaterna är slutförda. Biblioteken behöver förstärkningar och förlängda öppettider, inte engångssatsningar.

Anförande nr 475

A n n M a r i E n g e l (v): Du har ett högt tonläge – det gick ju så oerhört bra för er majoritet att ni blev avsatta av väljarna, om jag inte minns fel.

Du har inte svarat på frågan varför ni så gärna vill skära ned på anslagen till samlingslokaler och ungdomsverksamhet och den lokala kulturen, något som vi tycker är väldigt viktig.

Du talar om biblioteken. Jag förstår inte vad du menar med talet om att vi skär ned på biblioteken. De skulle säkert behöva väldigt stora extra förstärkningar, men det öppnades ju ett nytt bibliotek i sjöstaden och det kommer att öppnas ett ungdomsbibliotek i år; man kommer att satsa på en utredning om utbyggnad av stora stadsbiblioteket.

Jag tror att vi alla är överens om att läsning är väldigt viktigt. Det var en artikel i tidningen häromdagen om att svenska barn läser mest i världen. Det kan inte bero på att vi helt och hållet har lagt ned biblioteken i Stockholm.

Anförande nr 476

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Biblioteket i Hammarby Sjöstad var ett ärende som skrevs fram av Birgitta Rydell. Medborgarplatsens ungdomsbibliotek skrevs fram av Birgitta Rydell. Utbyggnaden av Stadsbiblioteket hittade Birgitta Rydell på och skrev en motion om här i fullmäktige. Vi har mycket att vara stolta över såvitt gäller bibliotekspolitik, och det kommer vi att fortsätta att vara. Faktum är att biblioteken nu har kortare öppethållande nu jämfört med förra året. Jag kan inte hjälpa det, det är er politik, inte min.

Anförande nr 477

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, kommunfullmäktige! Som jag sade i går var det bra av den borgerliga oppositionen när den kom till makten 1998 att inrätta en idrotts- och en kulturnämnd. Den som vi hade slagit ihop tidigare. Jag tyckte inte det var någon bra lösning, så jag kan erkänna att vi hade fel då. Nu vill man slå ihop de nämnderna igen. Jag tror inte att det är så vettigt. Risken är ju att det blir kulturfolk som ska fatta beslut om idrottsfrågor. Det är två så olika områden så jag tror faktiskt inte att det är en så speciellt bra idé. Man sparar inte särskilt mycket på det.

Det finns förslag om att skära ned på samlingslokaler. Vi i Miljöpartiet tycker att det är helt oacceptabelt. Det är precis som med bibliotek i ett demokratiskt humanistiskt samhälle; det är klart att det ska finnas samlingslokaler också som kan nyttjas av medborgarna. Man ska kunna ha repetitionslokaler för ungdomar så att de kan spela musik och så vidare.

Så till frågan om Stadsteaterns verksamhet i Skärholmen. När man gör satsningar på kultur blir det väldigt lätt så att de som nyttjar kulturen är den välbeställda medelklassen. Det är inte fel att de får kultur, men problemet är att det ibland är svårt att nå ut till ekonomiskt svagare grupper. Därför är en stadsteaterscen i Skärholmen väldigt bra. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens budget!

Anförande nr 478

Cecilia Brinck (m): Först några ord om samlingslokalerna. Vi vet att många av samlingslokalerna står tomma en stor del av tiden. Det kan inte anses vara ett effektivt utnyttjande av kommunala resurser.

Peter Nilsson sade något intressant om vårt förslag om en sammanslagning av idrottsnämnden och kulturnämnden. Han sade nämligen att risken är att kulturmänniskor kommer att fatta beslut om idrottsfrågor. Förvisso. Man jag har aldrig uppfattat kommunalt beslutsfattande som ett sätt för oss att fatta beslut om våra favoritfrågor, att det skulle vara syftet. Tvärtom är det väl snarare bra om människor får göra något annat i sin politiska gärning än det som de sysslar med varje dag i sin professionella gärning.

Anförande nr 479

Peter Nilsson (mp): Du säger att lokalerna står tomma. Det beror ju på vilka krav man ställer. Den här salen står om för det mesta. Då borde ni i konsekvensens namn föreslå att vi inte ska debattera i den här salen. Det vore ju helt absurt.

Det handlar om att det är människor som har kompetens i idrottsfrågor, och människor som har kompetens på kulturområdet. Det är klart att det blir bättre beslut om människor med rätt kompetens får fatta beslut i de frågor som det handlar om.

Anförande nr 480

Madeleine Sjöstedt (fp): Låt mig återkomma till frågan om samlingslokaler. När vi fick en vänsterregim så gjorde de i min stadsdel en undersökning bland alla föreningar om de oerhört stora krav de ställde på samlingslokaler. Och döm om min förvåning när jag upptäckte att inte någon ville ha några nya lokaler, de var hur nöjda som helst med verksamheten under den borgerliga regimen. Ingen hade några synpunkter över huvud taget på detta.

Jag förstår att detta är svårt för er att ta in. Men titta i verkligheten, det är ingen som efterfrågar de där lokalerna.

Så till frågan om Skärholmen. Ni talar om en satsning, och det är väl närmast ett slag i ansiktet på Stadsteatern som har fått enorma neddragningar under senare år – 40 personer har tvingats lämna sina jobb, och nu talar ni om satsning som bara innebär att ni betalar 4 miljoner i hyra för en lokal i Skärholmen. Är det en satsning? Jag skulle vilja att du ställde dig framför de anställda på Stadsteatern och sade att detta är en satsning på Stadsteatern.

Anförande nr 481

P e t e r N i l s s o n (mp): Du säger att ingen efterfrågar samlingslokaler, och det påståendet är så dumt och absurt att jag inte ens bryr mig om att bemöta det.

När det gäller Stadsteatern så är det väldigt hemskt att skådespelare på Stadsteatern måste åka ut till Skärholmen och spela teater. Det är verkligen fruktansvärt!

Anförande nr 482

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Cecilia, jag tycker fortfarande att det är skamligt av de borgerliga partierna som under förra mandatperioden bildade denna museinämnd och som nu ändrar sig radikalt och vill ta tillbaka beslutet. Det är ju helt uppenbart att man enbart för att få makten i Stockholm genomförde den här förändringen eftersom man nu är motståndare till den.

Vi vill inte lägga ned museinämnden, trots att vi faktiskt var motståndare till förändringen eftersom vi tyckte att det var en onödig åtgärd. Nu kommer det däremot att bli mer kostsamt med en omorganisation, och man stör personalen och rör om i verksamheten.

Cecilia, du sade något om att Stadsmuseet inte funnits tidigare, eller något sådant. Jag hörde inte riktigt vad du sade, men stadsmuseet har i alla fall funnits i många år och den styrdes av en delegation under kulturnämnden tidigare.

Mikael Söderlund, jag vet inte om du skämtar med oss hela tiden om att du inte tar ditt politiska uppdrag på allvar. Du vräker ur dig en massa konstiga saker. För säkerhets skull vill jag påpeka att vi inte ska säga upp 25 personer på Stadsmuseet, det finns ingen som helst grund och sanning i detta påstående!

Anförande nr 483

C e c i l i a B r i n c k (m): Eva-Louise, tillskapandet av stadsmuseinämnden var resultatet av en politisk kompromiss som gjordes under förra mandatperioden. Den majoritet som du representerar har kompromissat för att få Miljöpartiet med i sin majoritet, om införandet av biltullar som kostar 2,5 miljarder – det är dyrare än kostnaderna för stadsmuseinämnden.

Det jag gjorde var att fråga dig om du verkligen tror att stadsmuseet inte bedrev någon verksamhet innan det inrättades en egen nämnd. Det var en så kallade retorisk

fråga. Mitt svar på den frågan var: Nej, så var det naturligtvis inte. Det fanns verksamhet även innan museet fick en egen nämnd.

Anförande nr 484

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Det var ju en evig tur att du kände till det!

Anledningen till att vi är motståndare till förändringarna är att vi känner respekt för den personal som arbetar och sliter på det här museet och på andra ställen inom verksamheten. Man behandlar inte personal som byggklotsar och placerar dem lite varstans efter sin egen idé. Det är respekt som krävs för den duktiga personal som vi har.

Anförande nr 485

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Nu tror jag att Eva-Louise Erlandsson Slorach har missförstått det hela. Vi tänker inte flytta personalen från Stadsmuseet, de ska få vara kvar där och jobba på Stadsmuseet. Det är för dem som bestämmer om dem som vi vill genomföra en förändring, en ganska liten förändring.

Till skillnad från er är vi beredda att lyssna till argument. Vi fann att det där var en dålig idé, nu genomför vi något som är bättre. Vi har prövat det och vet att det är en bra idé.

Du säger att inga människor ska sägas upp, det säger alla: inga människor ska sägas upp. Det ska bli oerhört intressant att höra hur ni ska klara av detta eftersom det inte finns några pengar till pris- och lönekomensation och priserna inte står stilla. Detta kommer att leda till kraftfulla besparingar på kulturområdet, även för stadsmusei-nämnden.

Anförande nr 486

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Tror du att omorganisationer bara händer men ingenting annat? Det händer stora saker med människor vid en omorganisation, det som ni tänker genomföra vart fjärde år eller så.

Vi kräver att ni visar respekt för de människor som arbetar seriöst på det här museet och på andra ställen också.

Att människor ska sägas upp finns det ingen som helst anledning att tro. Självfallet blir det tufft även för Stadsmuseet med det beslut som gäller beträffande pris- och lönekomensation, men uppsägningar har det inte alls talats om.

Anförande nr 487

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är väl inget konstigt att varje majoritet organiserar sig utifrån det som man själv tycker är bra. Ni har ju sett till att det inrättats en konsumentnämnd och ni har flera borgarråd som inte har någon nämnd

över huvud taget – allt för att se till att ni ska få så många borgarrådsposter som möjligt.

**Stadsdelsnämnderna: Övergripande
Punkt 9)**

Reservation: 12

Anförande nr 488

O r d f ö r a n d e n : Björklund väckte i går ett förslag. Ställer Björklund samma förslag i dag? Absolut, svarar han.

Då försöker vi rationalisera detta trots att det kommer protester från radiolyssnarna. Den här gången skickar vi dem till Söderlund.

R V PERSONAL- OCH DEMOKRATIROTEN

Övergripande personalfrågor och demokratifrågor

Anförande nr 489

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Jag ska inte starta någon lång debatt utan bara göra ett klarläggande. Precis i slutet på debatten tidigare räknade Peter Lundén-Welden upp ett antal projekt inom kompetensfondssatsningen.

Moderaterna tillhör undantaget i denna sal och har medverkat i ett antal beslut inom ramen för kompetensfonden. Det gäller bland annat automatiseringen av bibliotekens utlåning på 25 miljoner kronor, IT inom de pedagogiska verksamheterna på 30 miljoner kronor och vårdgivarkatalogerna inom paraplysystemet. Jag tänker inte debattera detta, men det här är faktiskt exempel på projekt som vi genomför i syfte att sänka kostnaderna på sikt.

Moderaterna har stött beslutet att finansiera Livstycket med 7,1 miljoner kronor. Totalt innebär detta en kostnad på 87 miljoner kronor. Eftersom Moderaterna avskaffar kompetensfonden så är detta en del av deras underfinansiering. Det kan man räkna på framöver, ni har ju i ert budgetförslag lagt ned fonden och tillgodogjort er räntenettot. Ni har deltagit i besluten och det är bra. Vi får reda ut det där med pengarna vid ett annat tillfälle.

Anförande nr 490

Peter Lundén-Welden (m): Herr ordförande! Det är tur att jag inte har kvittat ut mig så här dags.

Jag räknade upp en lista och hade tänkt tala lite om kompetensfonden, men vi fick ju en demokratidebatt som det kändes mer angeläget att delta i. I grunden är vi motståndare till kompetensfonden och i grunden är vi motståndare till många av de förslag till beslut som ni har framlagt i personal- och kvalitetsutskottet just beroende på att det inte handlar om kompetensutveckling utan direkta driftsfrågor.

Jag ska villigt erkänna att vi sade ja till just automatiseringen av utlåningen på biblioteken, de 25 miljonerna, eftersom detta ska leda till en besparing. Men i grunden är det fel att finansiera detta inom ramen för kompetensfonden. Man kan ju se i den revisorspromemoria som kommer att avlämnas att det riktas kritik mot att pengarna i kompetensfonden används till direkt drift.

Min kritik av tillfälligt anställningsstöd för unga, eller Inriktningsärende matematik är typiska saker som borde finansieras inom ramen för Erik Nilssons skolbudget. Det handlar inte om kompetensutveckling. Att utbilda elever i matematik borde ligga i grunduppdraget för skolan – det handlar inte om kompetensutveckling.

När det gäller yrkesutbildning för romer, Stockholm Matchning och så vidare så är inte heller detta frågor om kompetensutveckling utan direkta driftsfrågor.

Anförande nr 491

Borgarrådet Rönngren (s): Om det hade varit tidigare, om jag hade varit piggare, om medierna varit här och pressmeddelande kunnat gå ut så hade vi kunnat föra en livlig debatt om detta. Jag tänker inte göra denna sak svårare än vad den är.

Jag räknade upp några exempel, och för att inte göra det så väldigt pinsamt kan jag säga att jag kan nämna tio ytterligare beslut som ni deltagit i och som handlar om att ta ansvar för omställning.

Titta på detta, läs vilka ni ställer er bakom, för vi kommer så klart att fortsätta att debattera kompetensfonden, och vi kommer att fatta ett antal beslut ytterligare.

Det hedrar Moderaterna att ni har deltagit i besluten. Ni har redovisat att ni på det hela är motståndare till fonden, men ni går ändå in i verksamheten utifrån konstaterandet att det finns en verklighet att hantera – till skillnad från vad de andra partierna gör. Siffrorna måste ju stämma i alla fall.

Avslutning

Anförande nr 492

O r d f ö r a n d e n : Jag vill å presidiets vägnar tacka för en fin budgetdebatt. Tack ska ni ha!